

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az öreg parlament

Budapest, július 9.

Két napja dolgozik a Ház és már unatkozik. Az enervált házaspárok és a hazassagukból már enerváltan született gyermekek korai cinizmusa és életunama szól minden szavából, minden nyilatkozatából. A Firduzi-mese Zál királyija, aki hetvenesztendős korában és fehér fejjel jön a világra, legalább szívében és gondolkodásában tud fiatal lenni, de ez a választások bölcsőjéből öreg lábakkal kívánszorgott képviselőház már olyan kopasz, mint egy örökön éjszakázó mágnásgyerek, olyan cinikus, mint egy városi getti jasszfiú és olyan unalmas, mint egy akadémikus. Ha jérkölcöt emlegetnek neki: nevet. Ha a haza bajáról beszélnek: mosolyra huzza el a száját. S ha valaki kifakad, hogy ennyi bor még nem folyt választásokon, akkor azt feleli: hát mikor választottak vízzel? Sok gyönyörűsége nem telhetik a nemzetnek ebben az újszülött aggastyánban. S korszakalkotó, korszakváltoztató tetteket várni ettől az enervált gyermektől: legalább is vakmerő reménység.

Aki fogalmat akar kapni ennek a parlamentnek lelkéről, jól tette, ha megfigyelte arcát a felirati vita első két napján. Kétségbeejtő tömeghangulatok mutatkoztak itt. Mikor a felirati bizottság előadója a többség feliratából kiragadott két általános témát, a korona és nemzet harmoniáját és a szabadelvűséget: ez a parlament szinte vonaglott a gyönyörűségtől. És csak a keskeny ellenzéki mező mert hangot adni annak az igazságnak, hogy nem minden nevezhető harmoniának, amit annak festenek és nem minden mondható liberalizmusnak, amit czégernek kiakasztanak. A parlament tömeghangulata egyszerűen olybá vette, hogy aki a sebet leragasztja, az be is gyógyította és ujjongva fogadta, hogy az egyetértés korona és nemzet között helyreállott, mert a többségi feliratnak tetszik ezt így megállapítani. S ugyanez a tömeghangulat boldogan nyugodott meg a szabadelvűség újabb emlegetésében is. Mintha a néhai szabadelvű párt egész hosszú élete nem is azt bizonyítaná, hogy a szabadelvűség báránybőrében a legfalánkabb reakció farkasa is bujkálhat. De a tömeghangulat a szép szavak

mögött nem is kereste a tartalmat s mint egy fáradt vén gyermek, örült a szép szavak üres muzsikájának. Még ennél is érdekesebb volt megfigyelni a parlament tömeghangulatát, mikor gróf Apponyi Albert a Kossuth-párt, gróf Batthyány Tivadar a Justh-párt és Rakovszky Béla a néppárt főirati tervezetét terjesztették elő. Azon talán nem kellene szükségképpen csodálkozni, hogy a tömeg Batthyányt a közbeszólások záporosójába állította, Rakovszky Béla elől pedig egyszerűen megszökött, mert Batthyány Tivadar a magasabb politikai biralat helyett apró töviseket próbált a többség körmei alá szurni, amitől esetleg meg is szabad vadulni, Rakovszky Béla pedig a különben is gyönge néppárti feliratnak olyan szánalmas felolvasója volt, hogy maga a felirat írója is zokogva sietett ki a felolvasás elől. De hogy a tömeghangulat még gróf Apponyi Albert beszéde alatt is csupa ellenséges indulatot, csupa türelmetlenséget, csupa cinikus lesajnálást árult el, az már igazán nem Apponyi szégyene s nem a Kossuth-párt politikájának hiányossága, hanem egyes-egyedül az enervált parlament jellemrajzába talál. Ennek a fáradt, vén gyermeknek minden kellemetlen, ami gondolkodásra akarja kényszeríteni.

Vártuk, hiszen azt kellett várni, hogy a felirati vita lesz a pártok igazi zászlóbontása. Ki mit akar és hogyan akarja, ebben a vitában kellett volna kiderülnie. A tiszta programok kifejtésének alkalmát reméltük a vitában. De nem kaptunk jóformán egyebet, csak azt a meggyőződést, hogy ez a parlament máris öreg, máris enervált, máris cinikus. Legjobban láttuk ezt ma, mikor ez a vén törvényhozó gyermek szinte leesett állal csodálkozott el egy már a mult országgyűlésben feltűnt, egyszerű magyar parasztnak okos, értelmes, keresetlen beszédén. Mintha penzióba kíváncskozó öreg és kiélt emberek társágába hirtelen egy egészséges, robusztus, életerős paraszt toppanna be. Megbámulták Szabó István kiscsuda és parasztbíró uramat, hogy ime egy egészséges ember, egy épkezláb ember, aki meg tudja mondani, hol szorít a csizmája és nem politikai könnyeket potyogtat, hanem igazi, sósizű, fájdalmas emberi könnyeket. Ez kaviár volt az öreg gyermekeknek vagy fiatal aggastyánoknak, az isten tudja, melyiknek nevezze inkább ezt a furcsa parlamentet. De magukkal a beterjesztett feliratokkal, négy ellenzéki felirattal, ez a parlament abszolúte nem törődött. Neki elegendő volt Apponyit gunyosan

hallgatni, Batthyányt lehurrogni, Rakovszky elől megszökni és Szabó Istvánt megbámulni. Több az öreg parlamenttől nem telik.

De telnie kell a nemzettől. Azok a feliratok, melyek ugys csak formászerint vannak a királynak czimezve, lényegük és tartalmuk szerint a nemzetnek szólanak. S ha a nemzet össze fogja vetni az összes feliratokat, még fogja állapítani, hogy igazi utjelzés, tudatos nemzeti építés, a jelenből a jövőbe való haladás csak a Kossuth-párt programjában található, amint az a párt felirati tervezetéből is kiderül. Mig a Justh-párt felirati tervezete a dátumbetegségnek csak egy újabb fázisát mutatja, amennyiben ez a párt a bank helyett most már a választói reformot akarja minden egyébnak rovására dátumhoz kötni s mig a néppárt felirata csak azt igazolja újabban, hogy az egész néppárti politika valami gyermekbetegség, melyből az egészségesebb szervezetűek vagy máris kiláboltak, vagy ezentul fognak kigyógyulni: addig a Kossuth-párt felirati tervezete kész kormányzati program, mely számol ugyan átmenetien az adott alappal, de megjelöli a negyvennyolcz fokozatos kiépítésének módját is, tehát benne gyökerezik a jelenben, melyből rázkódtatások nélkül tudja kiépíteni a független nemzeti jövőndöt. A nemzetnek a feliratok összevetéséből látnia kell, hogy az új néven feltámasztott szabadelvű párt csak hamis látszatát igéri a korona és nemzet harmoniájának, melyre a Kossuth-párt a gátló okok megszüntetésével komolyabban törekszik és a szabadelvűség czime alatt is csak a maga hirhedett szabadelvűségét akarja fölmelegíteni, nem pedig azt az igazi szabadelvűséget, mely a Kossuth-pártnak negyvennyolczból való öröke. Látnia kell az is, hogy a dátumokkal való czéltalan játékban nem merülhet ki a függetlenségi politika és a Justh-párt nem nézhető negyvennyolczasabbnak a Kossuth-pártnál azért, mert egyszer a bank, másszor a választói jog miatt teszi Hamupipókévé a függetlenségi program egész komplexumát. Bank és választói jog a Kossuth-pártnak is programja, de nem favorizált gyermek, aki miatt a többinek a hamuban kell konyháznia, hanem ugyanolyan édes szülött, mint a többi. És látnia kell a nemzetnek, talán a felirat utmutatása nélkül is, hogy a néppártból máris kimenekült mindenki, aki kinőtt a gyermekezipőből és kikiváncznak azok is, akik taktikai okokból még benne vannak, de bizonyára nem szívesen. A Kossuth-párt feliratának győznie kell a nemzet előtt, mert min-

den pártprogram között az egyetlen, melyen nem látszik meg az utolsó hónapok földindulásának hatása. Megváltozott a választások alatt és után minden párt programja, még a legifjabb munkapárt programja is, melyben a választói jogról való felfogás néhány hónap alatt a legfurcsább visszafejlődést mutatja, de nem változott meg a Kossuth-párt programja. Amit ez a párt hirdetett, mikor kormányon volt, amivel a választásokba ment, az domborodik ki most felirati tervezetéből is. A politikai földindulás a Kossuth-párti mapán geológiai változást nem okozott.

Látni fogja ezt a nemzet, ha a parlament, ez az öreg gyermek vagy fiatal aggastyán, nem is tudja meglátni. S ha a felirati vita első két napja lehangozhatja az embert, a nemzet tisztánlátásában való hit viszont megerősítheti, fölemelheti. A parlament gyöngye, a nemzet nem az. A parlament czinikus, a nemzet nem az. A parlament öreg, a nemzet fiatal. S a jövő azé a párté, mely ezt a fiatal nemzetet szolgálja.

Budapest, július 9.

A képviselőház ülése. A képviselőház e hónap 11-én, hétfőn, délelőtt tíz órakor tartja legközelebbi ülést, amelyen a fölrati vitát folytatja.

Burián a királynál. Ischlből táviratozzák: Báró Burián István közös pénzügyminiszter ma reggel Bécsből ideérkezett és ő felségénél egy óra hosszáig tartó kihallgatáson jelent meg. — A közös pénzügyminiszter a nyarat az Innsbruck melletti Iglsben fogja tölteni.

Az igazságügyi reformok. Az igazságügyminiszter új törvénytervezetével szemben a szegedi ügyvédjelöltek népes gyűlést tartottak. Az ügyvédjelöltek az értekezleten úgy tároztak, hogy országos mozgalmat indítanak azíránt, hogy törvénynek az a rendelkezése, amely szerint az ügyvédjelölteknek öt esztendőig kell gyakorlatot tenni, azokra, akik már mint ügyvédjelöltek be vannak jegyezve.

Az alkalom hiánya.

Irta: Hevesi József.

(Utánnymás tilos.)

Pöstyénből egy kis társaság rándult ki, hogy a közel fekvő Csejte várának romjait megtekintse. Csupa öreg urak voltak, akik messze külföldről jöttek ezekhez a csodálatos hévízforrásokhoz és a gyógyerejű iszaphoz, hogy csuzuktól, köszvényüktől megszabaduljanak.

Tulajdonképen csak itt a fürdőhelyen ismerkedtek meg egymással és bajuk kölesős elpanaszolása hozta őket közelebb egymáshoz. Alig volt közöttük kettő-három, akik már régebbi idő óta ismerték volna egymást.

Egy napon tehát — mikor már a kura is, enyhülő köszvényük is megengedte, — együtt rándultak át Csejte várába, hogy megnézzék ezt az omladozó várat, melynek falai között valamikor Báthory Erzsébet nehéz fogságban bűnhődött azért a szörnyű vérfürdőért, melyet szépségének, örök ifjúságának rendezett.

Hát bizony sok látni valójuk már nem igen akadt ezekben az omladozó falakban, melyeknek csak a mult hazajáró kísértetei adnak némi érdekességet.

Meg aztán eszos, köszvényes lábuk nem is nagyon kívánczolt itt mászkálni a hepcupás omladékok között és miután a vidék szépségét egy ideig gyönyörködve nézegették, örömmel indultak minden kirándulás végcéljához: a vendégfogadóba. Hiszen régi mondás, hogy minden kirándulás nem egyéb, mint kerülő-ut a kereszthez.

ne vonatkozzék. Az ügyvédjelöltek kérelemmel fordulnak az ország összes ügyvédi kamaráihoz, hogy kívánságukat felíratilag támogassák.

Jelszópolitika.

Irta: Mezei Ernő.

Ki nem tudja, mily ellenállhatlan hatalma van a jelszónak a mi nyilvános életünkben? A jelszó, a tartalmatlan és mégis hangzatos jelszó a magyar politikának forgalmi pénze. Ez a jelszópénz hasonlít az igazi bankpénzhez abban, hogy az is csak nyomtatott papiros, de viszont különbözik tőle abban, hogy éppen a legnagyobb értékjelzőknek semmi ércfedezetük nincs. Mindennapi tapasztalatból meg lehet állapítani azt is, hogy a mi jelszóforgalmunkba rettenetesen sok hamis pénz kerül bele, mert bár könnyen föl lehet ismerni, mindenki tudja tovább adja. Tehettük és teszszük folyton ezt a tapasztalást, különösen azóta, hogy az általános szavazat alkotmányos fejlődésünknek kritikus kérdésévé, korszakos fordulójává vált. Politikai körünk bezzeg a kérdés kritikus jelentőségét úgy fogták föl, hogy mihamar elvesztették kritikájukat irányában.

Már régen nem létezhetik gondolkodó ember ebben a hazában, aki föl ne ismerte volna a mi választási rendszerünknek felette igaztalan és mélységesen kulturátlan voltát. De akit gyakorlati érzék és közvetlen tapasztalás sugallott, okvetlenül a titkos szavazás hiányát fájlalta legjobban. Ha ezt a reformot az elmúlt évtizedekben akár csak fokozatosan belevitték volna választási rendszerünkbe, egymagára megtisztította volna a magyar parlamentarizmus fekélyes arculatát és merjük mondan, fölemelte volna általában politikai erkölcsünk színvonalát. Soha a pártönzés, a hatalmi monopolum és a közérdek kizsákmányolása oly mérveket nem öltetett volna. A magyar képviselőháza már régen a polgári önérték és a termelő

munka elemei nyomták volna bélyegüket. Mindez megtörtént volna, nyugodt fejlődésben és anélkül, hogy a felsőbb nemzeti érdekek veszélyeztetése következék belőle.

Hja, ez csak a gyakorlati hazafiság utja lett volna és keveset lendített volna a jelszóforgalmon. Viszont a nyilvános szavazást, bár kinövései és elfajulásai egyre rikítóbb módon jelentkeztek, a politikai hatalmon kívül fentartotta minden élőségi szövetség és a leghatalmasabb magánérdekek összehangozódása. Az ellenzéki pártok beérték azaz, hogy újra és újra elpanaszolták a rettenetes választási atrocitákat, amiket pedig csak a nyilvános szavazás tett lehetővé. A kedélyes barbárság ez állapota így talán beláthatatlan időnkig eltarthatott volna, ha be nem következék a nemzeti ellenállás éve. A megbokrosodott és megbizhatatlanná vált magyar parlamentarizmus alá a bécsi hatalom nyomában leásta az általános szavazat aknáját, mert ezt Magyarország mai közjogi viszonyai között kétségtelenül könnyen lehet felhasználni a nemzeti erőtoemek szétrebbantására. Azóta is a koalíziós kormányzatot és a visszaállított régi párturalmon át örök fenyegetésül látong reánk a bécsi aknának torka.

Miesoda hatással volt ez a bécsi kényszer a mi parlamenti tényezőinkre? A komoly hazafiakat sokféle súlyos megdondolásba ejtette, hogy a Bécsből reánk diktált, a paktumban is elfogadott általánosság veszedelmeit a nemzeti érdek milyen garanciáival lehetne és kellene ellensúlyozni. De amikor a fórumon oleső jelszavakkal folyik a licitáció, ugyan hogy maradhattak el volna onnét a népszerűség babéraitra pályázó jelszóhazafiak? És ha százszor Bécs végrehajtói hirdetik is az árverést, még pedig azzal a szándékkal, hogy Magyarország javait idegenek prédájára boesássák, ők ott vannak s le nem főzetik magukat. Van nagy dobjuk hozzá. Nagyon jellemző azonban, hogy a szép jelszavak közt éppen azt, amely leginkább felelne meg a

— No igen, igen, — mosolygott egyik is, másik is.

Spiesshammer ur folytatta:

— És én ismerek ebben a társaságban, akik itt együtt vagyunk, egy urat, akit bátran becsukathatnék a csejteji várba, olyan sok leányt, asszonyt tört meg az a félelmetes Don Juan.

— Nevet! Nevet kérünk! Halljuk, ki volt? — hangzott minden oldalról.

Az öreg ur, akit így ostromoltak kisső megdörzsölte reszelős állát, egy másik öreg urra pislantott, aki a közvetlen szomszédjágában ült és minthogy az igen nyugodtan viselte magát, bátorságot merített az öreg bányatanácsos:

— Hát nem bánom, elárulom, hiszen most már ő is éppen olyan kihavadt vulkán, mint mi vagyunk valamennyien.

— Halljuk! Halljuk! — türelmetlenkedtek a többiek.

— Itt ül mellettem. Az én régi barátom, Zirkel ezredes.

— Ah, ah, — hangzott minden oldalról. És koecezintásra kínálták a poharaikat.

A tanácsos szomszédja, Zirkel ezredes, irult-pirult, tiltakozott, — de végre is koecezintott mindenkivel.

— Ugy-e, nem néznék ki ebből a reszelő, köszvényes, podagrás, fehérhajú öreg trotyiból, hogy ez valamikor egy ellenállhatatlan asszonyhódító volt, a nők kedvence, a legveszedelmesebb szoknyavadász...

Az öreg ezredes itt közbevágott:

— No, no, no. — ne tulozzuk, barátom! Szoknyavadász sohasem voltam. Hát hiszen nem tagadom, igen sok szeremesem volt az

A kocsirázás, a hegymászás, meg a jó, friss levegő pompás étvágyat gerjesztett az öreg urakban és ugyancsak bőséges ozsonnát rendeltek a barátságos vendéglősnél.

Eleinte természetesen a gyomor uralkodott az asztal fölött. Ezek az öreg urak nagy sulyt vének az evésre, életüknek egyik legnagyobb örömére. De mikor aztán jóllaktak, következett az alkonyuk másik nagy gyönyörűsége: a visszaemlékezés.

Ez alkalommal természetesen arról a bestiális asszonyról beszéltek, akinek ezellájában ma látogatást tettek.

Volt közöttük egy történettudós, aki bebizonyította, hogy a régi népek isteneik maguk is megköveteltek a véráldozatokat. És fölemlítette Baal Pheort, akit holt áldozatok nem is elégitettek ki, hanem csak a viruló élet és a meleg hus. Azután Sukkoth-Berethot, Babel istenét, Nergalt, akit Obuth lakói tiszteltek, Asimát, akit Hamathban imádtak. Majd Nibehast és Tharthakot, kiknek Avvában áldoztak. És Adrammelechot és Anamelechot, kiknek tiszteletére Sepharvaim népe a saját gyermekeit hányta a tűzre.

Az öreg urakra vegyes hatással volt a történettudós nagyszerű mnemotechnikai bravourja. Az egyiket mulattatta, a másik közönyösen bölöngatott a fejével.

— Persze! Persze! Azok a régi vad népek.

Spiesshammer ur azonban, egy öreg, német bányatanácsos, tréfára fogta a dolgot.

— Mindaz, ami itt elmondott, a multban történt. Ki tudja, talán nem is igaz minden? Én csak annyit tudok, hogy a jelen is megköveteli a maga leányáldozatait.

gyakorlati szükségnek és a közpolgári érdeknek, a szavazás titkosságát legkevésbé vették szívókre. Sőt éppen a titkosságra rákenték a nemzeti veszedelem ódiomát. Ellenben hirdették mindenütt az üdvösséget, amely az általánosságban és egyenlőségben rejlenék. Pedig kézzelfogható dolog, hogy titkosság nélkül az általános és egyenlő jog a hivatalos hatalomnak és a feudális érdekeknek még kényelmesebb vadászati területe volna, mint a mai választási rend. Valósággal annyit jelentene, mint nagybirtokosok és pénzbarók monopóliumává tenni a népakarat kibérlését és a választási korrupciók útját. De mikor az „egyenlő” és „általános” oly harsogóan hangozik az utcára és olyan nagy képzelmekeket kelt a tömegekben. Kelendő volt ez minden párton.

De a most lefolyt választások sajtósági tanulságot hoztak. A Justh-párt, amely választási manifesztumába is az „általános és egyenlő” formuláját foglalta (maga Justh Gyula azonban a titkosságot is vallotta) a választásokból rettentően megtizedelve került ki. Hát van ebben az eredményben oly rész is, amely föltétlenül azt jelenti, hogy még a függetlenségi hagyományokban nevelt választóközönség sem tudott lelkesedni az „általános és egyenlő szavazat” evangéliumáért. Viszont az a másik rész, amely azt bizonyítja, hogy a Bécs által fölnevelt kormány csak a vesztegetés és erőszak rettenetes trágyázási műveleteivel zsarolta ki a magyar népakarat talajából a maga dus többségi aratását, ez annál világosabbá tette, hogy a titkos szavazás a választási reformnak valóban leglényegesebb része. És ime, hogy a nagy esés után az ellenzéki pártok megtapogatták fájó csontjaikat, egyszerre tömegesen rájöttek a gyakorlati igazságra, sorra rendre hirdetik a titkos szavazás szükségét. De a Justh-párt már előzetesen kihirdette az általánost és egyenlőt, mint szent dogmát. Ennek a legfőbb jelszónak pedig az a végzetes tulajdon-

sága, hogy aki egyszer elfogadta, kevesebbre le nem szállhat. Tehát a piac összes jelszavait el kellett fogadnia. Az a párt, amely a legnemzetibb jelszavakkal indult a választási harcba, ma oda jutott, hogy függetlenségi irányzata szinte felismerhetlenné vált, ellenben az „általános, egyenlő, titkos” áradatától sodorva uszik kétes partok felé. Szövetségeket akar briliáns jelszavaival magának biztosítani, de nyilván ő is törököt fogott, aki viszi. Igen nehéz a függetlenségi irányzatot még fölfedezni oly politikai úton, amely Kristóffy teljes, még most is Bécs nemzetellenes tartalékául őrzött programját tenné a helyzet legfőbb törvényévé, a mai parlament szinte egyetlen feladatává.

Mi azt reméljük, hogy mindezekből a keserves vajadásokból és nehéz megpróbáltatásokból, amelyeket a választói jog kérdése felidézett, egy valóban gyakorlati reform fog leszürodni. Olyan, amely a demokratikus jogkiterjesztésnek nemzeti föltételei között a titkos szavazással fogja jövő nemzeti küzdelmeink biztosságát is megteremteni. A nemzeti akarat jövője semmiképp nem lehet áldozatává olyan szeleburdi jelszópolitikának, mely amikor tápláló tejhez akar jutni, a tehén szarva között keresi a tőgyét. Azaz itt a tévedés még csak a tehenet sem találja, hanem a falánk Minotaurust, mely Bécsben leselkedik. — a kövér zsákmányra.

Budapest, július 9.

Országgyűlési Almanach. A „Magyar Országgyűlés”-nek ma jelent meg második kötete, mely az 1910—15-iki országgyűlés tagjainak, tehát ugy a főrendeknek, mint képviselőknek életrajzát foglalja magában. A könyv felsorolja az életrajzi adatok közzé mellett a képviselők megválasztásának adatait is, továbbá feltünteti, hogy mely párthoz tartoznak. Ezenkívül tartalmazza a főrendház és képviselőház bizottságainak, továbbá a két ház tisztviselői karának teljes névsorát. A könyv, amely minden tekintetben teljes képét és ismertetését adja az 1910—15-iki országgyűlésnek nyolcz koronáért kapható.

Csendes küzdelem,

— Az ellenzéki pártok s a házelnök. —

Követelőznék a horvátok.

Budapest, július 9.

A fölrati vita csendes, nyugodt mederben folyik tovább s az ellenzéki pártok színvonalas tárgyalás keretében mondják el kritikájukat, kifogásaikat. A jövő héten valószínűleg véget ér a trónbeszéd körül támadt békés szócsata, amelynek terjengőssé válnia nem is szabad, mert különben a gyilkos unalom ütné reá a fásultság bélyegét. Az indennitás és az ujonczjavaslatok fölött való tanácskozás legfőljebb egy-két napot fog igénybe venni, mint-hogy a kisebbség a most lezajló vitában alaposan megokolta ellenzéki álláspontját.

A román kereskedelmi szerződésnél talán az agráriusok, akiknek ez a javaslat nem kedves, fognak parázs csete-patét rendezni. Mindamelllett a valószínűség amelllett szól, hogy augusztus elsejére a főrendház is végzett az összes törvényjavaslatokkal, sőt a királyi szentesítés is elérkezhetik akkorra. Azután a parlament hat-nyolcz heti nyári pihenőre fog térni s az őszi ülészak munkájának megkezdése előtt a delegációk fogják a maguk súlyos penzumát elintézni.

Azok a látogatások, amelyeket most *Berezovicsy* Albert, a képviselőház elnöke tett és tesz az ellenzéki pártkörökben, helyes, tapintatos érzékre vall s meg kell, hogy erősítse a hitet, hogy az elnök, noha a többség választotta meg, mégis a pártatlanságra törekszik s az elnöki „rostrumot” a pártok szenvedélyeinek hullámváza fölé emeli. Ez a diplomatikus eljárás mindenesetre a pártközi érintkezést akadályozó merev válaszfalakat ledönti s így lehetővé válik, hogy a kormány ellen indult küzdelem a személyes gyűlölet terére ne tévedjen, hanem megmaradjon elvi magaslatán.

A jövő héten újabb tárgyalások kezdődnek a horvátok s a magyar kormány között.

asszonyoknál. Most ez már, — ugy-e, — nem megy dicsekvés számba? Hiszen öreg urak vagyunk valamennyien, kiknek lelke visszajár a multba és a közelgő telet az eltűnt tavasz virágaival tudjuk már csak földiszíteni. Csunya dolog a dicsekedés. De a mi jelenünk már csak a multból táplálkozik. És mikor reggelünkint egy-egy urat itt közlünk a gyaloghintóban látok, amikor az iszapfördőből bebágyulázva, egy nyurga tót vágtat vele haza a szállodai lakására, mindig elgondolom, hej, ki tudja, milyen vicám, vállalkozó fickó lehetett ez vagy negyven-ötven esztendővel ezelőtt?

— De fogadok, hogy egyik sem volt olyan szívós, mint az én ezredes barátom, — szolt a bátyatanácsos.

— Lehet, hogy elveszíténéd a fogadásodat. Én különben annak tulajdonítom sikeremet az asszonyoknál, hogy nagyon lekicsinyeltem őket. Nevettem mindig az ugynevezett erényhősöket. Mindig azt mondtam, hogy a női hűség nem egyéb, mint az alkalom hiánya. Ha a kellő alkalom kínálkozik, minden asszony meghódítható...

— Kissé ezimikus állítás. — vágott közbe egy sötét pászemes öreg ur.

— Czímikus, megengedem, de igaz. Számtalanszor tapasztaltam. Egyébként is arra alapítottam ezt az állításmat, hogy a nőnek joga van megheszelni magát azon a nagy igazságtalanságon, melylyel a társadalom és a megrögzött szokások vétenek ellene. A férfi, az szabadon esaponghat, — szüresölheti a szerelem harmatát minden virágról. A nő azonban örökre — a hamis hecsület nehéz bilincseivel — van kötve egyetlen egy félfu-

hoz. Hol itt az igazság?... És ahány asszonynak ezt elmondtam —

— Mind önnek adott igazat, — szolt közbe valaki.

— Valamennyi.

— Szomorú volna, ha valamennyi, — kétkedett a sötét pászemes bácsi.

— Mondhatom, hogy valamennyi, — folytatta Zirkel ezredes... És — de kérem, ne vegyék kérdésnek, — elmondhatom, hogy nem akadt nő, akinél, — hogy is mondjam csak? — reményeimben csalódtam volna.

— Mert ön bizonyára csak olyan nőket ostromolt, akiknél biztos volt a sikere, — akadékoskodott a sötét pászemes.

— Nem mondhatnám. Sőt! Idővel annyira kiesibe vettem az asszonyoknál elért sikereket, hogy nem is törtem magamat nagyon utánuk. Az volt csak a vágyam, hogy a nőt megismerjem, nem őt magát, csak a hajlandóságát. Ha erről megbizonyosodtam, nem kívántam többé. Csak magát a rendezvoust akartam. De a legtöbbször meg sem jelentem.

— Mert nem akadt az igazi nőre.

— Öszintén mondhatom, hogy nem. Egyszer, egyetlenegyszer... hiszen megmondhatom, hogy hol történt, — oly régen volt, hogy senkisé emlékezhetik már reája. Egyszer Hannoverában ugrattak a bajtársaim. Tudták, hogy sikereim vannak az asszonyoknál és mikor egyszer egy mulatságon, egy pezsgős lümpolásnál asszonyok kerültek szóba, valaki egy gyönyörű szép nő nevét említette, akinék orvnye minden kétségen felül áll és aki inkább a méglyén halna meg, mintsem

hogy a hitvesi hűséget megszegné. Engem föl akartak nuzni vele. „No, hires, ezt hódítsd meg!” — Noha már kissé kaptos voltam a sok pezsgőtől, volt bennem annyi uri tempó, hogy nem reagáltam erre a borközi beszédre. De azért magamban elhatároztam, hogy azt a Borgia Lucretiát, ha csak lehet meghódítom. Kiesalok tőle egy rendezvoust. Egész önérzetemmel indultam neki — ennek a hódításnak. Tudtam, hogy valóban nehéz ügy. A gyönyörű szép asszony szegény sorból emelkedett föl egy dús gazdag sörgyáros feleségévé. És a férje imádtta. És a nő is imádtta a férjét. — Hiszen neki köszönhettem a jólétet, a fényes társadalmi állást, minden vágyának a kielégítését. A feladat nehéz volt. Egy ilyen nőt eltántorítani a férj mellől nem kis dolog. Hát vállalkoztam reá. Izgatott a feladat nehézsége. Kerestem az alkalmat, hogy vele megismerkedjem. Ez nem volt nehéz. Aztán lépten-nyomon ott voltam mellette és... és... szóval erősen ostromoltam. Mikor aztán meg voltam róla győződve, hogy a gyümölcs megérett, egy szerelmes levelet írtam neki, melyben elmondtam, milyen nagy igazságtalanság a társadalomtól, hogy a nő nem követheti a vágyait és örökre egy férfihez van lánczolva... stb. stb... hogy a hála még nem szerelem... hogy így meg úgy — egy szóval találkat kértem tőle —

— Lám, a Báthory ezredes, — vágott közbe Spiesshammer tanácsos.

— A levélben arra kértem, jelöljön ki helyet és időt egy találkozóra.

— Nos? Nos? És felelt? — kérdezték kíváncsian.

— Felelt és rendezvoust adott. Öszintén

A telhetetlen horvát-szerb koalíció a tél elején Tomasics bánnal kötött paktumot, lejárnak tekintik s negyven szavazatukért új követelésekkel állanak elő, amelyek kétségtelenül a magyar államra rovasára esnek. A Drávántul nagyon mohó az étvágy, úgy látszik, vérszemet kaptak s nem elégszenek meg a kisujjal, ők rögtön az egész kart akarják.

A miniszterelnök útja.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délután hédervári birtokára utazott, ahonnan hétfőn reggel ismét visszatér a fővárosba.

Berzeviczy a Justh-pártkörben.

Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke ma este elutazik a fővárosból. A függetlenségi és 48-as Justh-párt körhelyiségébe emiatt csak hétfőn este hét órákor fog ellátogatni. A képviselőház elnöke látogatását a Justh-párt vezetőségének ily formában már be is jelentette.

A föllirati vita.

A föllirati vita valószínűleg lefoglalja még a jövő hetet. Az ellenzéki szónokok tábláján egész sor név van felírva. Beszélni fognak a Justh-párt részéről Bakonyi Samu, Györfly Gyula, Polónyi Dezso, Kelemen Samu, Lovász Márton, Tüdös János, Holló Lajos; fel vannak írva azonkívül Preszly Elemér pártönkivül, Giesswein Sándor keresztény szocialista, de beszélni szándékoznak a néppárt részéről Zelenyák János, Szemrecsányi György, Haller István és mások.

A hétfői ülésen alkalmasint elsőnek Mihályi Tivadar fog beszélni, aki benyújtja a nemzetiségi párt föllirati javaslatát. Lehet, hogy utána Isserkutz Győző, a munkapárt tagja fog részt venni a vitában.

Tisza István ma délelőn geszti birtokára utazott és csak kedden tér vissza Budapestre; úgy lehet, hogy ezen a napon föl fog szólni. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök csak a vita befejeztével szándékozik reflektálni az ellenzéki beszédekre.

A többes mandátumok sorsa.

A mandátumok általános igazolása után nyolcz nappal dönteni kell a többes mandátumokról is. Nyilatkoznia kell tehát minden többes mandátum tulajdonosának arról, hogy a két, illetőleg három

szólva, ez a levél engem nagyon elszomorított. Mondhatnám lesújtott. Jobb szerettem volna, ha visszautasításban részesülök. Fájt ettől az asszonytól ez a rut hálátlanság. Fájt, hogy megint meggyőződtem róla, hogy a női hűség nem egyéb, mint az alkalom hiánya. A légyottra azonban nem mentem el —

— Szereneséje, hogy el nem ment, — vágott most közbe a fekete pápaszemes bácsi. — Mert, ha megjelenik, olyan két pofont kapott volna tőlem, hogy máig is azon koldulna!...

Az egész társaság meglepetve tekintett a beszélő felé.

— Igen, igen, azon a légyotton két pofont várt volna magára, kedves ezredes ur. Mert az az asszony, akinek ott Hannoverában szerelmes ajánlatot tett, mihielyt a maga levelét megkapta, azonnal a férjéhez sietett vele. Az a férj pedig én voltam. Mayer sörgyáros. A rendezőust az én tanácsomra adta önnek, a feleségem. De én voltam a közelben és ha eljön, hát... hát... akkor — nekem legalább nem lett volna az alkalomban hiányom —

Mindnyájan hangosan kacagtak.

Az öreg ezredes pedig odalépett a fekete pápaszemes sörgyároshoz és meghatottan szólott:

— Boesánatot kérek. Ünnepelesen kérek boesánatot öntől. És igazán boldog vagyok, hogy így történt. Hogy negyven év előtt így történt. Most legalább — igaz, hogy kissé későn, — visszanyertem illuzióimat a nők hűségére iránt.

mandátum közül melyiket tartja meg. Gróf Tisza István már határozott. Az aradit tartja meg, az ugrairól pedig lemond. Két mandátumot illetőleg hármat kaptak: gróf Zichy János, gróf Serényi Béla, Hieronymi Károly, Lukács László és Székely Ferencz miniszterek. Kálmán Gusztáv, Rokonyi Gyula államtitkárok, továbbá Zsilinszky Mihály, Láng Lajos, Kálmán Gusztáv államtitkár három mandátuma közül, nevezetesen a kolozsvárit és a zsolnait a Kurlán petícióval megtámadták és így neki addig választani nem kell, amíg a két petíció sorsa eldőlt. A kormány, így beszélték ezt munkapárti körökben, kedden minisztertanácsot tart és ezen foglalkozik a többes mandátumok dolgával is. A kereskedelmi miniszter, hir szerint, a pozsonyi megbízólevelet tartja meg és így Iglón új választásra van kitérés. Az igazságügyi miniszter pedig Szombathely javára dönt, s a marosvásárhelyi kerületet átengedi fiának, dr. Székely Aladárnak. A kultuszminiszter három mandátuma közül egyik dr. Hentz Károlynak fog jutni, valószínűleg a szabadbárándi. A munkapárt körében megnyilvánult az a kívánság, hogy a kinevezendő király személye körüli miniszter, a kultusz-, pénzügy- s honvédelmi politikai államtitkárok szintén a többes mandátumok közül kapjanak egyet-egyet.

A véderőtörvény reformja.

Bécsből jelentik, hogy a véderőtörvény reformjáról az osztrák, magyar és közös minisztériumok szakreferensei között Hoffmann Hugó altábornagy osztályfőnök elnöklésével folytatott tanácskozások ma fejeződtek be. A magyar szakreferensek ma visszautaztak Budapestre.

Hat új egyetem.

A kormány rövid időn belül hat új egyetemet fog felállítani az ország különböző városaiban. Az öt város, amely már eddig is versenyzett egymás között a „harmadik“ egyetemért: Debreczen, Kassa, Pozsony, Szeged és Pécs lesz, a kormány elhatározása folytán most külön-külön egyetemhez fog jutni. Terve van véve ezenkívül egy új miügyetem felállítása, amelyet Temesvár kap meg.

Dr. Demeczky Mihály udvari tanácsos a Magyarországon felállítandó emez újabb főiskolák elhelyezése, azok tervezése és költségei tekintetében — még az előző kormánytól nyert megbízás alapján — elaborátumot dolgozott ki, amelynek főbb megállapításai a következők:

A meglévő aránytalanságnak megszüntetésére öt új egyetemnek felállítását javasolja az elaborátum s az új egyetemnek helyeként Pozsonyt, Debreczent, Kassát, Szegedet és Pécsét jelöli meg. Szükségesnek mondja azonkívül a javaslat egy új miügyetem felállítását, még pedig Temesvár székhellyel. A pozsonyi egyetem a javaslat szerint konzuláris és hadügyi fakultást is kapna. A konzuláris fakultás egyenrangú volna a bécsi konzuláris akadémiával, a hadügyi fakultáson pedig az összes hadi tudományokat tanítanak közös hadseregbeli és honvédtiszteken kívül polgári tantervök is, amiathogy a fakultást polgári hallgatók is látogathatják. A debreczeni és a kassai egyetem közgazdasági fakultást is kapna; a kassai egyetemen volna ezenkívül orvosi fakultás is, amihez megvan már a megfelelő kórház. Szegeden is tervezne a javaslat orvosi fakultást, bárha ott még kórház nincsen. Az új egyetemek felállításának sorrendje természetesen attól függene, hogy a kiszemelt városokban mily fokig vannak már meg az előfeltételek. Eszerint tehát Pozsonyban volna legkorábban felállítható az új egyetem, mivel az ahhoz szükséges előfeltételek itt vannak meg a legnagyobb mértékben. A Demeczky-féle tervezet az egyetemek felállításának idejét úgy kontemplálja, hogy az egyszerre volna a törvényhozástól kérendő, mivel az egyes városok részéről felajánlott áldozatok oly tekintélyes mértékűek, hogy valamennyi város igényének egyszerre való élismerése a legmegtanysabb dolog volna. Dr. Demeczky a teljes kész tervek, indokolások és költségvetéseket a mai napon nyújtotta át nem csupán gróf Zichy János választás- és közoktatásügyi miniszternek, hanem gróf

Khuen-Héderváry miniszterelnöknek, Serényi Béla földmivélségi, Hazai Samu honvédelmi és Székely Ferencz igazságügyminiszternek is oly eszéből, hogy a tervek tanulmányozás végett a minisztertanács elé kerülhessenek.

A horvátok és a kormány.

Chavrok Levin horvát osztályfőnök, bánhelyettes ma Zágrábból Bécsbe érkezett, hogy az ott élő Tomasics Miklós horvát bánnal találkozzék. Bécsből a bán és a bánhelyettes, Budapestra utaznak, ahol a magyar kormány tagjaival fognak találkozni Horvátországot érintő ügyekben. Ez alkalommal nyilván szóba fog kerülni a horvát-szerb koalíciónak magatartása szemben a horvát országos kormányval, illetőleg a közös magyar kormánnyal szemben.

Zágrábból táviratozzák, hogy az osztrák-szerb lapja a „Srbobran“ ma vezércikkben foglalkozik a politikai helyzettel és közli, hogy a horvát-szerb koalíció és Tomasics bán, nem különben a magyar kormány közt a jövő héten megindulnak a tárgyalások a függő horvát kérdések felett s mint a lap írja: a megegyezés kilátásai igen kedvezők.

A dalmát vasut.

Bécsben most sokat foglalkoznak a magyar és osztrák kormány között vasuti kérdésekben közel lévő új tárgyalásokkal és azt beszélik, hogy a magyar kormány a dalmáciai vasutra vonatkozólag a knien-ogulini vonalra megváltoztatására törekszik, miután ez az eredetileg terbe vett vonal igen nehéz és drágának mutatkozik. A magyar kormány a dalmát vonal kiépítése dolgában annyiban van nehéz helyzetben, mert a horvát képviselők azt kívánják, hogy az építésnél tartásuk meg a Wekerle-kormány által tervezett vonalat, amely Likamegyén megy keresztül. Utálnak a horvát képviselők arra, hogy annak a tájéknak a lakossága igen szegény és a vasutépítéstől a gazdasági viszonyok javulása várható. A magyar kormány szeretné a vasutat az Unna völgyén keresztül vinni, mivel ez részint katonai szempontból volna hasznos, részint a költség kisebb volna, mint az 1907-iki kiegyezésben megállapított volna. A horvát képviselők az utóbbi időben gyakran jelentették ki, hogy föltétlenül ragaszkodnak követelésükhöz és hogy jövőre pártállásukat a kormányhoz ettől a vasuti ügytől teszik függővé. Ugy látszik, a magyar kormány körében mindinkább az a nézet erősödik meg, hogy az osztrák kormány hajlandó a dalmát vasutakra vonatkozó megállapodások megváltoztatásáról komolyan tárgyalni. A két kormány ezenfelül a kassa-oderbergi vasut beruházási költségeinek fedezése dolgában is tárgyalni fog, különösen azért, mert a számitások azt bizonyítják be, hogy a forgalom várt élénkülése nem állott be. A két kérdést a nyár folyamán technikai tanulmányozás tárgyává kell tenni, azután szeptemberben miniszteri tanácskozások fognak velük foglalkozni.

Mint megbízható forrásból értesülünk, a dalmát vasut ügyének állása egyébként a következő:

1906. augusztusában minisztertanácsai határozat alapján jött létre egy a Pesti magyar kereskedelmi bank, a Magyar agrár- és járadékbank részvénytársaság, a Magyar helyi érdekű vasutak részvénytársaság és a Bécsi Union Bankból álló konzorciummal, mely megállapodás értelmében ezek a bankintézetek magukra vállalták az előbb említett összekötő vasut tervezési és egyéb előmunkálatait, amivel szemben részükre ezen ügyletre nézve több évre kizárólagos jog biztosított. A vasut a magyar királyi államvasutak Károlyváros—Fiumei fővonalából Ogulinál kiágazva Otocac—Gospicon át nyugati Horvátországot egész hosszában átszelve, kizárólag a magyar állam területén lett volna, a dalmát határig, Knin irányában vezetendő. E terv mellett, amely a legutóbbi időig programmszerű módon tárgyalatott, az utolsó hetekben egy más terv jutott a nyilvánosság tudomására, mely szerint az összekötő vasut úgy volna léteztendő, hogy az Bosna-Novitól kezdve (a Banjaluka—Doberlini katonai vasut állomása) egészen a dalmát határig kizárólag vagy legnagyobb részben bosnyák területen építtessék. Tekintve a kérdés nagy politikai és közgazdasági horderejét és azon óhajítás által vezéreltetve, hogy a kormány e részbeni elhatározásánál a banksoporttal fennálló megállapodás akadályt ne képezzen, a bankok elhatározták, hogy az 1906. augusztusi megállapodásban ré-

szükre biztosított kizárólagos jogról lemondanak anélkül, hogy ezen üzlet esetleges elvesztése miatt kárpótlást igényelnének. Ez által a magyar királyi kormány teljesen szabad kezet kap arra, hogy ezen ügyet belátása szerint intézhesse és ne legyen akadályozva a tekintetben, hogy a Magyarország és Horvátország érdekében leghelyesebb vonalvezetést választassa.

A szerb vámszerződés.

Belgrádban ismét megindultak a kereskedelmi szerződéses tárgyalások, amelyekről illetékes helyen mélyrehatóan hallgatnak. Beavatott politikai körökben biztosra veszik, hogy már legközelebb be fog következni a döntés. Hír szerint már csak a körül a rendelkezés körül vannak elvi eltérések, amely a szerbiai élomarhának Ausztria-Magyarországon való keresztülviteléről szól.

A választójog ligája Szabadán.

Tegnap, július 9-én alakult meg Szabadán az általános választói jog ligájának bács megyei fiókja. A gyűlésen rendkívül nagy számu, előkelő közönség vett részt. Megjelent az alkalommal a város és környékének minden társadalmi rétegének képviselője is. A liga központját dr. Vámos Henrik ügyvéd, titkár képviselte. A szabadkai fiók elnökeivé Lánvi Mór, volt orsz. képviselőt és dr. Antunovits József orvost választották meg, titkárrá pedig Kalmár Jenőt, a munkásbiztosító pénztár igazgatóját. Az értekezlet általános lelkesedés közben elhatározta, hogy legközelebb nagyarányu népgyűlést rendez Szabadán, az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében.

A kisgazdák panasza.

— Még két felirat. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 9.

Szomorú, esős őszi nap. Amilyen szürke az égbolt, épp oly szürke eleinte az ülés is. A felirati vita első szónoka Rakovszky Béla volt, aki a néppárt nevében fölíratit javaslatot nyújtott be. Szárazan, kimérten, szenttelenül beszélt, szinte gépiesen. Monoton volt és unalmas, de szerencsére hamarosan befejezte mondókáját, amelyvel még a maga megfoghatott kis táborába sem bírt lelket verni.

A nyomott hangulatot kissé megélnkítette, úde színeket, friss és egészséges vidéki levegőt lopott be a nagy fakóságba Szabó István gazd' uram, a nagyatádi követ. Csizmásan, kék lánbisan, nyakravaló nélkül, hetykén kifent bajusszal a szélsőbaloldal utolsó padjából emelkedett föl szólásra. Körötte három híve Herczeg Sándor, Kovács Gyula és Novák János. Ők négyen egy új párt, helyesebben Magyarország egyik legértékesebb, igazán faj és országfentartó rétegének képviselői: a kisbirtokosság. A magyar paraszt, a kisgazda az, aki még változatlanul és őszintén megőrizte szívében a 48-as hagyományokat, Kossuth Lajos jobbágyfőlszabadtó, egyenlőséget és demokratizációt. Ők az igazi nép. Ebben az új parlamentben az ő szavak az elnyomott, mostoha sorsra kárhözottak, nagyobb részét a politikai jogoktól is megfosztott munkásosztálynak, az áldott magyar föld művelőinek panasza gyanánt esendült föl.

A somogyi talajból kisarjadzott Szabó István gazd' uram ékes magyarsággal, zamatos dunántuli tájszólással sorakoztatta föl a maga egyszerű, de annál logikusabb érveit s kért orvoslást ezer meg ezer kisember bajára; bátran, elfogulatlanul, ezikornya nélkül s mégis színvonalas beszéddel követelt gazdasági és szociális újításokat, amelyek jólétet, föllendülést s virágzást teremtenének országszerte. Eleinte csak a függetlenségek hallgatták, de utóbb az egész Ház esodálkozva leste az ő okos, a magyar paraszt józan gondolkodását, fölvilágosult eszejárását jellemző fejtegetéseket. Amikor a választóreformra tért át — ő az általános, egyenlő, községenkinti és titkosan gyakorlandó szavazati jog mellett tört lándzsát — még az érdeklődve figyelő igazságügyminiszter egy fontos, nevezetes megjegyzését is kiprovokálta. Szabó ugyanis azt hangoztatta, hogy a pluralitás még mindig kísért, amire Székely Ferencz a fejét rázva nyomatékosan kijelentette:

— Abból nem lesz törvény!

Szabó István végül szintén fölíratit javaslatot nyújtott be, amelyben a 48-as kisgazdapárt követeléseit foglalták össze ügyes csoportosítással. Amikor zamatos dikezióját befejezte sok éljent és tapsot kapott. A függetlenségi képviselők szívesen meg is gratulálták a stílusos népszónokot.

Következett dr. Csermák Ernő, pártönkivüli függetlenségi. Új tagja a Háznak. Szűzbeszéd volt, amelynek azonban legfőljebb csak egy előnyét említhetjük, a rövidséget. Egy-két választási epizód leleplezésén kívül igazán nem akadt benne mag, egy új ötletet sem vitt a mind jobban elposhadó vitába. Az ülés végén Urmánczy Nándor Kossuth-párti interpellálta a kormányt Erödy Sándor, Marostordamegye főispánjának viselt dolgai miatt, de ez sem okozott különösebb emóciózt. A munkapárt közönyös viselkedése arra vall, hogy ezt a férfiut már elejtették s a belügyminiszter kénytelen lesz belenyugodni, hogy bukják — fölfelé, valcsinűleg a közigazgatási lírói székbe.

A mai ülés részletes tudósítása a következő:

Eszkütétel.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy gróf Zichy István negyhetik szabadságot kért. A Ház megadja. Jelenti továbbá, hogy a számvizsgáló bizottság és a III. osztály még nem alakult meg. Felhatalmazást kér, hogy a tagokat ülésre hívassa össze. A Ház megadja a felhatalmazást.

Gróf Tisza István, az öszeférhetlenségi bizottság elnöke, Falcione Árpád és Hegedüs Kálmán, mint az öszeférhetlenségi bizottság tagjai leteszik az esküt.

Az interpellációs könyvbe Urmánczy Nándor a marostordai főispán kinevezéséről jegyzett be interpellációt. Az interpellációra az ülés végén kerül sor.

Következett a válaszfelirat tárgyalásának folytatása.

A néppárt szónoka.

Rakovszky Béla volt az első felszólaló, aki a néppárt álláspontját fejtette ki. A választási viszályt ostromozza. Micsoda véleménye lehet a külföldnek — úgymond — egy olyan országról, ahol a választások alatt az érvényben levő törvények hatályon kívül helyeztetnek? Milyen nívón állhat az a parlament, amelynek nagyrésze pénzrel, hatalmi eszközökkel, törvénytípással került be a törvényhozásba. El nem fogadható parlamentnek egy olyan testület, amely csak úgy jöhetett létre, hogy a nép szabad akaratának megnyilvánulását a választások alatt lehetetlené tették. Ez nem parlamentarizmus, ez a parlament külső formáiba burkolt abszolutizmus (Igaz! Ugy van! balfelől), burkolt abszolutizmus, amely százzorta rosszabb a nyílt abszolutizmusnál. (Helyeslés a baloldalon.) Nagy baja az országnak, hogy nekünk az osztrákokkal szemben csak kötelességeink vannak, jogaink nincsenek. (Ugy van! Ugy van!) Ezt az állapotot nem tűrhetjük, ezen változtatni kell. (Igaz! Ugy van!) mert ez a magyar nemzet méltóságával meg nem egyezik. (Helyeslés a balról.) Ennek pedig úgy vethetjük végét, ha megerősödünk. Megerősödni pedig csak úgy tudunk, ha olyan választási rendszert alkotunk, hogy a nép szabad akaratát megnyilvánulhasson és ha olyan kormányt kapunk, amely a közszellem magas nívóra emelésén, az alkotmányos érület megerősödésén és a törvények tiszteletén munkál. (Helyeslés a baloldalon.) Nem az fáj az ellenzéknek, hogy aránylag oly kis számban jött be a képviselőházba, hanem az, hogy ez a választással ezer éves alkotmányunkat tették gúny tárgyává. (Igaz! Ugy van!) Majd a trónbeszédet taglalja. Élesen elítéli a kormányt

azért, hogy a királyt úgy tünteti fel, mintha kor-tesztközül lehetne felhasználni. (Helyeslés a baloldalon.) Kifogásolja továbbá, hogy Boszniaórl és Herzegovináról egyetlen szó sincs a trónbeszédben. Erre nézve a miniszterelnöktől vár fölvilágosítást. Végül felolvassa a néppárt felirati javaslatát.

Elnök: A fölíratit javaslat ki fog nyomtatni és szét fog osztatni.

A kisgazdák riadója.

Szabó István (nagyatádi) a függetlenségi és 48-as gazdapárt nevében szól. Fejtegette a gazdapárt megalakulásának jogosságát. A pártot a magyar kisgazdatársadalom elhanyagolt sorsa, a kisiparosság jövőjének biztosítása, a munkásság sorsának javítása, a magyar nép gazdasági viszonyainak előbbrevitele hozta létre. Hosszasan fejtegette a kisgazdatársadalom elhanyagolt helyzetét. A hatalom birtokosai ezt a társadalmi réteget teljesen magára hagyták. Mikor a gazdasági fellendülés megkezdődött s a rendszeresebb gazdálkodás révén több lett a jövedelem, megkezdődött a szervezkedés és éppen azok kezdték meg az egyesületek alakítását, akiknek nem kell anyagi gondokkal küzdeüniök. Ezek az osztályok azután politikailag is szervezkedtek, hogy amit társadalmilag el nem értek, politikailag vivják ki maguknak. Ez a szervezkedés eljutott a munkássághoz is. Mikor a kisgazdák tudatára öbrüdtek, hogy az osztályok külön-külön igyekeznek érvényesülni, csak természetes, hogy ők is egyesületeket alakítanak s politikai téren is igyekeznek érvényesülni. (Helyeslés balfelől.) Szívesen átengedik az arra hivatottaknak a vezetést, de az a tapasztalása, hogy — tisztelet a kivételeknek — a tiszviselők nagy része vezetést helyett az uralmat gyakorolja a nép fölött. (Igaz! Ugy van!) A földmívelő nép teszi az ország lakosságának túlnyomó részét, mondhatni 70 százalékát, természetes dolog tehát, ha érvényesülnie törekszik, annyival is inkább, mert a kisgazdatársadalom nagy elfoglaltsága mellett, iparkodott azokat az ismereteket elsajátítani, hogy megismerhesse, megbírálhassa a helyzetet. (Igaz! Ugy van!) Megkivánhatja tehát, hogy ha róla határoznak, megkérdezése nélkül ne határozzanak. (Helyeslés balfelől.) Mivel eddig nem kérdezték meg, amit eddig alkottak — ha a jóindulatot nem is lehet tagadni — az intézkedések többször ártottak, ahelyett, hogy használtak volna. (Igaz! Ugy van! balfelől.) A hatalom birtokosai különféle eszközökkel mindig a néppel szorították ki a népet a parlamentből. (Tetszés.) Ennek pedig súlyos következményei voltak. Ha az adótörvényeinket nézzük, valóban joggal háborodhatik fel minden igazságos ember. A kisgazda aránytalanul súlyosabb terhet hord a vállán, mint a szomszédjában levő nagybirtokos. (Igaz! Ugy van!) Itt sürgős és alapos segítségre van szükség. Arányosítani kívánjuk a terheket. (Helyeslés balfelől.) A progresszív adózás is jogosult, de előbb ezeket a sebeket kellene gyógyítani. Az új adótörvények lényeges könnyítéseket hoztak volna a kisexisztenciákra s a mostani kormány nem akarja azokat életbeléptetni. (Igaz! Ugy van!) De nagy a sérelem a kisgazdákra a regále-kártalanítás körül is. A tökélet a Kuria döntése ellenére is, még mindig a politikai községek élvezik a kisgazdák nagy anyagi megrószolásával. A közigazgatásnál a kisember nem kap bábán segítséget.

Muzslay Gyula: Azért kell államcsinálni. (Zaj a baloldalon.)

Szabó István: Az államcsinálni nem barátja. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Most már javultak kissé a viszonyok e tekintetben, mert a nép akarja a nemzet régi szabadságát a vármegyén élvezni, amit eddig nem élvezett. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Az államcsinálással visszaszülné régi állapotába. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Nagy baj, hogy a kísérletek helyett nagybirtokosok létesítenek s ez az átka az országnak. A birtokpolitika terén sok a teendő. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Kéri az ország nagybirtokosait, foglal kozzanak komolyan a kérdéssel. A kisbirtokosok nagybirtok is nagyobb jövedelemhez jut, de tisztes munkája után a kisembernek is jobb megélhetést lehet így biztosítani. (Helyeslés a baloldalon.)

Hogy egészséges állapotokat teremthessünk, multhatatlanul szükséges a választójog reformja. Attól föl, hogy ez a többség ismét előáli a pluralitással.

Zlinszky István: Az már meghalt!

Lovász Márton: Dehogyan halt!

Székely Ferencz igazságügyminiszter: Abból nem lesz törvény!

Szabó István: Ő Tisza István nyilatkozatából úgy látja, hogy a pluralitás még mindig kísért. Ez ellen pedig a kisgazdák szemponyliból tiltakoznak. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Tartja a magyar kisgazdát olyan magyar embernek, mint bárki mást, ezért nem méltányos őt hátrásorítani. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A magyarság szupremáciáját ő is megóvni kívánja. Magyarország minden polgárának, aki az adózáshoz hozzájárul s az megérdemli, szavazati jogot kell adni is olyant, ane-

lyet érvényesíteni is lehet. (Zajos helyeslés baloldalon.) Általános, egyenlő, községekenti és titkos választói jogot követel. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Pap Zoltán: A titkos szavazás nem ér semmit. Ott is csatlakozhatunk akkor is úgy fognak szavazni, ahogy a szolgabíró parancsolja!

Szabó István: A községekenti való szavazást azért is kívánja, mert a mostani választási rendszer mellett a csendőrök, katonák úgy hajják a népet, mint a esordát. Nem azt mondják neki, hogy hova menjen, hanem eltolonozolják. (Igaz! Ugy van!) Követeli a kerületek új beosztását. A mostani választásnál nyilvánosan folyt a kormánypárt részéről a vesztegetés. (Zaj a jobboldalon.) Ezt letagadni nem lehet. Egy-egy kerületből százával lehet tanukat állítani.

Várady Zsigmond: Mi volt Szigetváron?

Förster Aurél: Ott Zrínyi volt, maga azt nem tudja.

Szabó István: A kormánypárt aláústa a magyar választók tekintélyét, mert most azt tartják rólok, hogy megvásárolhatók. (Igaz! Ugy van!) Ugy hallotta, hogy a legtöbb munkapárti nem is a maga pénzén választotta meg magát. (Derütség.) Ennek pedig valami ellenszolgáltatásnak kell lenni s félt, hogy ezt az ellenszolgáltatást a nemzet fagja megcsínyleni. (Nagy tetszés.) A törvényt előírja, hogy a választónak fuvardíjon, napidíjon...

Felkiáltások a jobboldalon: Napidíj nem jár. (Zaj.)

Mádi-Kovács János: De maguknál volt ám.

Szabó István: Elnézést kér, hogy nem tudja, mi jár a választóknak, mert ő ezt nem alkalmazta. (Nagy derütség.) Hogyan várhatja egy kormány a törvények megtartását, ha a saját emberei nem tartják meg? (Tetszés.) Ebben a választásban nagy veszedelmet lát az országra nézve, mert ezzel csak fokoztuk Ausztria bátorágát. (Igaz! Ugy van!) s ezután sokkal vakmerőbbek lesznek, mint eddig voltak. Közjogi viszonyaink mellett az se lehetetlen, hogy amikor már ez a többség se lesz elég szolgálatkész...

Lovász Márton: No az lehetetlen!

Szabó István: ... Bécs olyan kormányt küld, amely hajlandó Magyarországot Ausztria gyarmatává tenni. Ilyen állapotban a 48-iki törvényekhez a politikai jogegyenlőségre s a népparlamentre vonatkozó részét akarjuk mielőbb megvalósítani. (Zajos éljenzés balról.) Felolvasta a gazdapárt felirati javaslatát, amelyet lényegében már ismertettünk.

Elnök: A javaslat ki fog nyomtatni és szét fog osztatni. Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Egy pártonkívüli.

Szünet után.

Náway Lajos alelnök az ülést újból megnyitja. Csermák Ernő pártonkívüli függetlenségi ezólat föl ezután. A királyi trónbeszéd első passzusa megnyugvással veszi tudomásul a legutóbb lefolyt választások eredményét. Annak az illusztrálására, hogy ezek a választások milyenek voltak, elmondja, hogy őt annakidején, amikor a választási mozgalmak megkezdődtek, harmincezer koronával kínálták meg, hogy ennek fejében vállaljon munkapárti programmal jelöltséget. (Zaj a jobboldalon.)

Lovász Márton: Kezd érdekes lenni.

Csermák Ernő: Felolvass egy elismervényt, a melyben az foglaltatik, hogy az aláíró tizenhárom nagyberemesi választónak 424 koronát fizet, ha a munkapárt jelöltjére, Darvas Bélára szavaznak. (Zaj a baloldalon.) Ennek a választásnak volt egy örvendetes eredménye, a készfizetések folyótelje: amit a kormány emberei kínáltak, majdnem mindenki kész volt felvenni. (Derütség.) Meg is látszott ez az egyes kerületek helyesgeinek a külsején is. A választások idején ugyanis az eddigi mértékegységek megváltoztak: az úrmérték egysége, a liter helyett a pénzei hordó jött divatba. (Nagy derütség a Ház minden oldalán.) A munkapárt által a trónbeszédre beadott választásfelirat lealacsonyítja a hatvanhetes alap tekintélyét, mert a koalíciós idők, amely alatt hatvanhetes alapon kormányoztak, elítéli. A felirat beadói, akik a javaslatokban hangsúlyozták, hogy a nemzet és a király közötti egyvetéretet kívánják, ezúttal az egyvetéret alatt azt értik, hogy mindent adjunk meg Bécsnek, de mi semmit se merjünk kérni. Erre vall az, hogy az önálló bankot ígértük dacára és annak ellenére, hogy a képviselőház nagy többsége e mellett foglalt állást, nem kívánják, mert Bécsben nem akarják és hogy vállalkoztak egy szemérmelen eszközök segítségével megjelölt választáson a nemzet többsége akaratának lefőrsére. (Helyeslés a baloldalon.) A kisgazdapárti kivánságához hozzátesszi, hogy a gazdapárti kívánságához hozzátesszi, hogy a különösen a hivatalnokok és tisztviselők helyzetét, mert ezek teljesen a kormányzó hatalom kényének vannak kiszolgáltatva. Erre egyik legalkalmasabb eszköz a választói jog általánossá tétele mellett

annak titkossága és ő hiva az általános, egyenlő, titkos és községekenti, illetve közterekenkénti választói jognak. Ezzel meg kell akadályozni, hogy olyan dolgok forduljanak elő, mint a mostani választások idején az egyik megyénél, ahol a főispán szabta meg, hogy a tisztviselők mikor szavazhatnak először, az iktató pedig — hogy a főispán kezét megnyerje — írásba foglalta ezt és beiktatta. (Derütség a baloldalon.) A kormánypárti felirati javaslat végre azt tartalmazza, hogy át kell hidalni a szép múlt és a jobb jövő közötti ürt. Ez fölösleges. Sajnos, ezt az ürt betöltötték azoknak a küzdő harezosoknak a hullái, akik ennek a nemzetnek a jogos aspirációiért küzdöttek. (Nagy tetszés a baloldalon.) Nem fogadja el a munkapárti felirati javaslatot.

Elnök megteszi napirend-indítványát. Ajánlja, hogy a Ház hétfőn délelőtt tartsa legközelebbi ülését, amelynek napirendje a föllirati vita folytatása legyen. A Ház így határoz.

A marostordai főispán ügye.

Ezután áttértek az interpellációra.

Urmánczy Nándor terjesztette elő ezután interpellációját. Elmondja, hogy a miniszterelnök-nél jártak s föltárták azt a tarthatatlan helyzetet, amelyet Erődy Sándornak Maros-Torda vármegye főispánjává való kinevezése a megyében teremtett. A miniszterelnök konkrét adatokat kért. Ó ezennel megkezdi a konkrét adatok föltárását a főispánnak a darabont-korszakban való fotográfiaival. Bethlen István, Dösy Zoltán és Gál Sándor, majd a többi adatokkal fognak szolgálni. Minthogy Erődy szerepéről hamis adatokat helyeztek el a sajtóban, Urmánczy hiteles adatok fölolvasásával helyezi való világításba a főispán Fejérváry-korszakbeli dolgait. Végül a következő kérdéseket intézi a miniszterelnökhöz:

1. A mai kormányzati rendszerrel és a kormányzat szellemével összeegyeztethetőnek tartja-e a miniszterelnök ur, hogy Marostorda vármegye és Marosvásárhely sz. kir. város főispáni székében, tehát a kormány politikai bizalmi állásában az az egyén ül, aki 3198/906. aktp. sz. a. Vozári János kir. biztos 118/906. számú rendelkezésére hivatkozva a marosvásárhelyi, szászregényi és nyárádszeredai kir. adóhivatalokhoz 1906. évi április 4-én kiadott rendeleteivel.

a) kir. biztos által hivatalaikból esendőörökkel elűvölt tisztviselők, névszerint Farkas Albert alispán, Balla Aladár dr., Körösy Albert aljegyző, Körösy József, Ugrocs Géza dr., Körösy György, Gergelyffy Sándor, Recher Aladár szolgabírók és Patrubby István közg. gyakornok fizetését beosztotta.

b) aki a rendeletek szavai szerint az így „megüresedett állásokra” a kir. biztos által kinevezett Musulin Leó, Bartha Ferencz, Csikos Tibor, Paszthi Vilmos, Mokosinyi Gusztáv, Szász Jenő, Farkas Kálmán, Tar Béla dr., Rákosi Géza, Jelinek Imre és Balla László nevű egyének részére 1906. április elsőjétől kezdődőleg kiutalta a tisztviselői illetményeket.

c) aki mint vármegyei főjegyző a kir. biztostól az 1886:XXI. te. 47-ik szakasza szerint ezek a vármegye közgyűlése által gyakorolható alispáni helyettesítést elfogadva, a maga részére a 6400 korona alispáni fizetést, 1200 korona lakbért és 1200 korona utatartalányt kiutalta, míg az 6. törvény szerint megillető főjegyzői fizetést, a kir. biztos által „a főjegyzői teendők vezetésével megbízott” Gaál László részére utalta ki?

2. Maros-Torda vármegye tisztviselői 1906. június 30-án tartott tisztii értekezletükön egymással szemben egyenként és összesen teljes szolidaritást vállalva kimondták, hogy alkotmányellenes bármely faktortól származó felfüggesztés esetén az illető tisztviselő állásának helyettesítése utján való betöltésére egy tisztviselő sem vállalkozik, mert ez állást megüresedettnek nem tekintik; azon nem remélt esetre pedig, hogy ha valamely tisztviselő ezen megállapodásokkal szembe helyezné magát, az illető tisztviselőt a kártérítési kötelezetre méltatlannak és becsületlennek nyilvánítják.

A főispáni állás méltóságával s általában a köztisztviselőktől megkívánt fedhetlenséggel összeférőnek tartja-e a belügyminiszter ur, hogy Maros-Torda vármegye és Marosvásárhely sz. kir. város főispáni hivatalában a végrehajtó hatalmat az az egyén képviselje, aki e tisztviselői határozat ellenére — noha annak értelmi szerzője és egyik aláírója volt — Vozári kir. biztostól az alispáni helyettesítést elfogadta, maga részére az alispáni illetményeket kiutalta, a kir. biztos által hivatalaikból kárhatalommal elűvölt tisztviselői állásainak állását a határozat ellenére megüresedettnek tekintve. A kir. biztos által kinevezett egyének részére tisztviselői állásainak illetményeit kiutalta és így e határozat szerint becsületlennek minősített esekeményeket elkövette?

Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek.

Az ülés vége két órakor.

Az osztrákok és a bankkérdés.

Budapest, július 9.

A bécsi „Fremdenblatt” mai számában azt írja, hogy Bilinski osztrák pénzügyminiszter vasárnap Budapestre utazik, hogy Lukács László pénzügyminiszterrel a bankkérdésről tárgyaljon. Hogy milyen eredményre lesz eme konferenciának, írja az említett félhivatalos újság, azt ma természetesen nem lehet megmondani, de úgy látszik, nem lehetetlen, hogy a tárgyalások annyira előrehaladnak, hogy azután megkezdődhetnek újra a szakkonferenciák tárgyalásai. A „Fremdenblatt” szerint örvendetes volna, ha a miniszterek tanácskozásaival sikerülne az alapvető kérdések dolgában legalább annyira tisztába jönni, hogy az új banktervezet szövegének megállapítása a legközelebbi időben megtörténhessen, ami értesülése szerint egyáltalában nem lehetetlen, noha számolni kell azzal, hogy a tárgyalást el kell halasztani egész őszig.

Bécsben, hivatalos körökben tehát nem ijedtek meg azoktól a dörgedelmes szavaktól, amelyeket a nemzeti munkapárti választásfelirati javaslata tartalmaz a bankkérdésben. Nem ijedtek meg azoktól a fenyegetésektől sem, amely a végső konzekvenciák levonását is kilátásba helyezi azzal, hogy ha az osztrákok nem egyeznek bele a készfizetések kötelező felvételébe, akkor a nemzeti munkapárt „elveszti azt a hitét”, hogy az ország érdekeit a közös jegybank is szolgálhatja. Az osztrákok biztosra veszik azt, hogy a közös jegybank szabadalma az osztrákok szájaize szerint fog meghosszabbítani.

Most, hogy az osztrákok már kifogytak azokból a tarthatatlan és gazdaságilag egyáltalán nem indokolható érvekből, amelyeket a kötelező készfizetések ellen eddig szegeztek, most egyszerre feladják ezt az ellenzéki álláspontot s azt mondják Auszria csak úgy egyezhetik bele a kötelező készfizetésekbe, ha a közös jegybank szabadalma hosszú időre biztosítottatik. A „Zeit” mai számában erről hosszú cikket közöl, de azért ebben nem tudja, nem is akarja megmondani, hogy mi összefüggés van a hosszulejárati bankszabadalom és a kötelező készfizetések közt.

Azt maga az említett újság is bevallja, hogy a kötelező készfizetések felvételéből Auszria semmi hátrányt sem származnék. Még Auszria és Magyarország egymáshoz való viszonyán sem változtatna a „Zeit” szerint az, hogy ha a bank a mai fakultatív készfizetés helyett a kötelező készfizetésre kényszerítették. De azért mégis hozzátesszi, hogy az osztrák kormány csakis úgy egyezhetik a kötelező készfizetésekbe, ha ennek fejében a bankszabadalom nem 1917-ig, hanem 1927-ig, vagy 1937-ig meghosszabbítottatik.

Ezt le akarjuk szegezni, mert ez egy őszinte vallomás osztrák részről, amely abba az egész frivolitásban bevilágít, amelyvel Auszria a közös egyvetérettel elintézendő ügyeket kezeli.

Tehát még azt sem akarja Auszria kecsekedni, amiből neki saját bevallása szerint sem lenne kára, amit azonban csakis azért ellenez, mert az Magyarország egész közvéleményének kívánsága.

Azonkívül az osztrákok nem győzték annak hangoztatását, néhány nappal ezelőtt a brünni kereskedelmi és iparkamarában Lecher is egy hosszú beszédben fejtegette, hogy a jegybank közösségének fenntartása nem Auszriának, hanem csakis Magyarországnak érdeke. És mégis most, mikor a szabadalom meghosszabbításáról van szó, a közös jegybankért lelkesedő magyar kormány és nemzeti munkapárt is csak 1917-ig hajlandó a szabadalom meghosszabbítani, de az osztrákok nem 7, hanem 17, sőt 27 évvel követelik meghosszabbítani. Hogy miért, azt nem indokolják. Nem is indokolhatják, hisz mindig azt hangoztatták, hogy a jegybank közössége csak Magyarországra áldás, de áldozat

Ausztriára, mert a szegény Magyarországot a közös jegybank révén a gazdag Ausztria tartja el. Mégsem lehet tehát Ausztriára nézve olyan rossz üzlet a közös jegybank, ha a szerínük is teljesen értelmetlen kötelező készfizetésekként ilyen hosszú lejáratu szabadságot követelnek.

Azt is joggal kérdezheti mindenki, hogy miután a „Zeit” saját bevallása szerint a kötelező készfizetés egyáltalán nem volna hátrányos Ausztriára, mivel indokolja néhány sorral odább azt, hogy: „a bankszabadságnak csak hét évvel való meghosszabbításáért Ausztria nem adhatja ellenértékül a kötelező készfizetéseket.” Hisz a kötelező készfizetés nem ellenérték! Vagy a közösen intézendő ügyekben Magyarországnak azokért a követelésekért is áldozatokat kell hoznia, amely követelések teljesítése iránt Ausztria kötelezettséget vállalt, s amely követelések teljesítéséből neki saját bevallása szerint egyáltalán nem lenne kára?

Nem akarunk most a bankszabadság meghosszabbításának egyéb feltételeivel foglalkozni. Eljön még annak is az ideje. Most csak arra akarunk rámutatni, hogy az osztrákok maguk is bevallják, hogy a kötelező készfizetésekből nekik kárunk nem lenne, s mégis követelik, hogy rekompenciaként a bankszabadság ne hét, hanem tizenhét, esetleg huszonnégy évvel hosszabbítsák meg. Azért akarjuk ezt leszegezni, nehogy esetleg a magyar kormány eszébe jusson akár a kötelező készfizetések felvételét eljéteni, akár pedig annak fejében áldozatokat hozni. Főleg olyan áldozatokat, aminő a hosszú lejáratu bankszabadság.

Budapest, július 9.

A képviselőház bizottságaiból. Amint jelenik, a pénzügyi bizottság július 14-én délután 5 órakor a képviselőház I. számú termében ülést tart. Tárgy: A Romániával kötött kereskedelmi szerződés stb.-ről szóló törvényjavaslat és a statisztikai hivatal 1910. évi működéséről szóló miniszteri jelentés tárgyalása.

Az összejárhatlansági állandó bizottság július 12-én, az országos ülés után, a képviselőházban ülést tart, hogy megalakuljon.

A számvizsgáló bizottság július 11-én délelőtt fél 10 órakor a képviselőház pénztári helyiségében, a III. osztály pedig ugyanakkor a képviselőház pénztári termében ülést tart megalakulás céljából.

A közgazdasági bizottság tegnap délutáni ülésén foglalkozott a népszámlálásról szóló törvényjavaslattal. A javaslatához hozzájárultak, csupán a 23., 24. és 25. pontnál eszközöltek némi módosításokat a számláló lapokon. A javaslatot a pénzügyi bizottság nem tárgyalja, hanem egyenesen a plénum elé terjesztik. A Romániával való kereskedelmi pótszerződést szerdán fogja a közgazdasági bizottság megvitatni. Azután a pénzügyi bizottság kezén megy keresztül és úgy jut el a Ház elé.

Kiszandapárti Interpelláció. Ma délelőtt Kovács Gyula kiszandapárti képviselő két interpellációt jegyzett be a földmívelésügyi és kereskedelmi miniszterekhez a földreformot illetőleg a fedezetlen határidőszület eltolása tárgyában és a cserkertiell megszüntetéséről.

Az erdőirtások sérelmei. Az Országos Erdészeti Egyesület, melynek elnöke báró Bánffy Dező, beadványt intézett arról Kluen-Hédervány Károly miniszterelnökéhez. Az egyesület beadványában felhívja a kormányelnököt a magyar erdőirtási kar sérelmeit és azok orvoslását kéri. A memorandum mindenekelőtt sérelmesnek tartja, hogy a miniszterelnök legutóbb kiadott rendelkezésben a városok szolgálatában álló erdőirtásokat nem sorozza a közgazdasági tisztviselők sorába és így kizárja őket abból a fizetési rendszérből, amelyben tisztviselők részesülnek. Ez pedig annál inkább sérelmes, mert a városok vagyonának jelentékeny részét az erdők alkotják. E jelentékeny, száz millió korentát meghaladó vagyonnak kezelése a közgazdasági feladata. Ezért azt kéri az egyesület, hogy a miniszter a városi erdőirtásokat a közgazdasági tisztviselők közé sorozza és fizetésüknek szabályozását a városok állami segítségére fordított összeg terhére leendő szabályozására engedje meg. Kéri továbbá, hogy a városi vezető erdőirtások a városokban a tanácsnak és a közgyűlésnek teljes jogú tagjai és erdőszeti ügyekben előadói legyenek. Végül utolsó kérésük az, hogy a jövőben az összes erdőirtásokat életfogytiglan válasszák.

Ultimátum Krétának.

— A hatalmak közbelépnek. —

Budapest, július 9.

A védőhatalmak ma ultimátumot küldöttek a krétai kormányhoz, amelytől azt követelik, hogy a nemzetgyűlés hétfőig mondja ki a mohamedánok bebocsátását. Ha követelésüknek eleget nem tesznek, feleletük az lesz, hogy megszállják a vámházakat. A hatalmak megtehték ezt a lépést, amár az ellenzék vezére felhatalmazta a kormányt, hogy a hatalmakat a mohamedánok bebocsátásáról biztosítsa. A hatalmak azonban, tekintettel arra a hangulatra, mely a képviselők között uralkodik, nem elégedtek meg ezzel a kijelentéssel. Tartanak attól és pedig joggal, hogy a nemzetgyűlés temperamentumos tagjai, az ellenzékiek, újabb inczidenseket okoznak és, hogy ettől a meglepetéstől megkíméljék magukat, küldötték el ultimátumukat a hatalmak. Ezért tehát hatalmas nyomást gyakorolnak a krétaiakra és presszionálják őket követelésük teljesítésére. Alig huszonnégy óra kérdése, hogy megtudjuk, vajjon a hatalmak lépése milyen hatást gyakorolt a krétaiakra.

A mai eseményekről a következő részletes tudósítást adjuk:

A görög fegyverkezés, amelyre a török külügyminiszter a hatalmakat figyelmeztette, arra szorítokzik, hogy a görög kormány a hadiszerekészletet és a lőállományt a határon kiegészítette és egy hajózársasággal szerződést kötött csapatok esetleges szállítása végett. Az a kánei hír, hogy a krétai nemzetgyűlést ma megnyitják, nem tudta az izgatottságot lecsillapítani. Itt most jobban számitanak a háború lehetőségével.

Miután a védőhatalmak Konzuljai megállapították, hogy a törvényhozó gyűlés keresztény tagjainak sűrű értekezletén nem jött létre megegyezés, a védőhatalmak értesítették a krétai kormányt, hogy ha hétfő reggelig a védőhatalmak döntését meg nem valósítják, a vámhivatalokat meg fogják szállni.

Annak láttára, hogy a krétai radikálisok nem akarják teljesíteni a hatalmak követeléseit, a védőhatalmak ultimátumot nyújtottak át a krétai kormányra. Ebben azt követelik, hogy a nemzetgyűlést hétfőig hívják össze és oda a mohamedán képviselőket, anélkül, hogy György királynak a hűségüket letennék, bocsássák be, mert ellenkező esetben — így mondja ezt a kánei magánjelentés is — az idegen hatalmak meg fogják szállni a krétai vámházakat.

Krétán egyébként olyan válságos lett a helyzet, hogy a döntés már csak rövid idő kérdése lehet. A négy védőhatalom haladéktalanul katonaságot fog partra szállítani, ha az ellenzék nem bocsátja be a mohamedán képviselőket a krétai nemzetgyűlésbe. Michéladakis, az ellenzék vezére, kijelentette, hogy ő és pártbarátai nem fogják engedni, hogy a muzulmán képviselők a kamara tanácskozásain résztvegyenek, anélkül, hogy az esküt letegyék. Csupán arra kötelezi magát, hogy nem fog akadályokat támasztani, ha a kamara többsége hajlandónak mutatkoznék a hatalmak kívánságainak eleget tenni. Ő maga és pártbarátai a még ma összeülő kamara ülésén nem fognak résztvenni. Mindazonáltal reméli Venizelos, hogy a törvényhozótestület határozatképes lesz és hogy javaslatait elfogadják. A bizonytalan helyzetre való tekintettel a védőhatalmak Venizelosnak írásbeli jegyzéket nyújtottak át, melyben kijelentik, hogy ha hétfő délig nem határozzák el a muzulmán képviselőknek a törvényhozó testületbe való engedését, illetve ha a muzulmán tisztviselőknek eskütel nélkül is nem hagyják meg fizetéseiket és működési körüket, azonnal csapatokat fognak partraszállni, hogy a kikötőket megszállják és a vámbételeket lefoglalják. Ez az intézkedés különben korábban is foganatosítottatni fog, ha hétfőig a hatalmak kívánságára elutasító válasz érkeznék. A krétai konfliktussal kapcsolatban Bécsben teljesen alaptalanul mondják azt a hírt, mely szerint a

konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet és a bécsi német ügyvivő a portán tett legutóbbi látogatásuk alkalmával a krétai kérdést fejtegették volna. Mindkét diplomata az említett alkalommal a krétai kérdést egyáltalában nem érintette.

Párisban Pichon külügyminiszter a mai minisztertanácsban ismertette a krétai kérdés jelenlegi stádiumát és közölte a védőhatalmak határozatait. A porta megbizta a krétai védőhatalmaknál levő nagyköveteit, hogy tiltakozzanak a görög királynak és a görög kormánynak Törökország belső ügyeihe való beavatkozása ellen, amit akkor cselekedtek, midőn azt tanácsolták a krétaiaknak, hogy teljesítsék a hatalmak kívánságait. Törökországnak a hadikészülődések miatt emelt legutóbbi tiltakozására Görögország azt felelte, hogy közönséges katonai gyakorlatokról van szó és különben is néhány nap múlva 7000 embert szabadtságolnak. A bojkott miatt különböző nagykövetek részéről történt lépések folytán, valamint azért, mert kártérítési igényekkel fenyegetőznek: a porta a vidéki hatóságoknak szigorú parancsot adott, hogy erőlyesen lépjenek közbe, ha a bojkottálók a dolgozni akarókat akadályozzák.

Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövet ma szabadságra indult, amit mindenestre biztató jelnek tekinthetünk arra nézve, hogy a krétai konfliktus békés elintézését nyer.

KÜLFÖLD.

Hohenlohe herceg lemondása.

— A hatás Berlinben. —

Budapest, július 9.

Hohenlohe herceg lemondása Berlinben általános, mély benyomást keltett, amelyet nagyjában az idők komoly jelének tekintenek. Maga Bethmann-Hollweg is állítólag nagy megdöbbenéssel fogadta Hohenlohe herceg lemondását, mert ezzel egyik legerősebb támaszát veszítette el. A politikai fordulat, amely ugy is elkerülhetetlen volt, a herceg visszavonulása folytán most már még gyorsabban fog bekövetkezni. A herceg demisszióját úgy magyarázzák, hogy elveszítette bizalmát a kormányban, amelyet képtelenség tart arra, hogy a politikai helyzeten segítsen s csak érdemül tudják be neki, hogy ebből a konzekvenciákaik is levonta.

A német sajtó nagy része úgy vélekedik, hogy a herceg visszavonulása éppen a jelenlegi pillanatban nem logikus, mert hiszen a nemzeti liberális párton belül erős befolyások érvényesülnek, amelyek a kormányhoz való újraközeledést készítik elő. Főleg két vélemény forog közszájon: az egyik az, hogy Hohenlohe herceg nemcsak a fekete-kék block, hanem egyenesen a miniszterelnök ellen tüntetett, amikor az országgyűlés alelnökségéről lemondott. A másik nézet szerint épp ellenkezőleg: a herceg a miniszterelnök előzetes egyetértésével írta meg lemondó levelét, mintha ezzel az uralkodó politika frontváltozását akarná megkönnyíteni a centrum és a szélsőjobb ellen. Ezek a homlokegyenest ellenkező hírek mutatják legjobban a helyzet bonyolult és bizonytalan voltát.

Zedlitz lovag, aki a porosz konzervatívok vezére, a következőképpen nyilatkozott: Főleg, hogy a herceg visszalépése csak mélyíti azt a szakadékot, amelyet éppen áthidalni akart akkor, mikor az alelnöki állást elfoglalta. Ami a hercegnek a Borromeus-encyklikára való utalását illeti, azt kérdezzük, mit szól majd hozzá a császár, mert a herceg most protestáns fejedelmnek játssza ki magát és protestánsabbnak, mint a császár, aki ebben az ügyben türelmesebbnek bizonyult nálánál.

Hohenlohe-Langenburg herceget, aki a gothai választókerületet képviseli, tavaly decemberben választotta meg a birodalmi gyűlés második alelnökévé, mikor javában dultak a párt harcok a birodalmi pénzügyi reform körül. A herceg szokatlanul erélyes volt az elnöki székben. Emlékezetes az az összeütközés *Ledebur* szociálistával, aki megsértette a birodalmi gyűlést, azt mondván, hogy olyan züllött és zagya társaság az, amelyet egy hadnagy tisztonával szétkergethet. Hohenlohe-Langenburg herceg már akkor is le akart mondani, mert a birodalmi gyűlés nem állott az utolsó szál emberig ömellé, de a válság elsínült, miután a nagy többség tüntetően helyeselte az elnök kemény eljárását.

A szláv kongresszus. Tegnap este a szófiai jótékonyági egyesület lakomát adott a szláv kongresszus tagjai számára, amelyen *Bobceff*, a kongresszus tiszteletbeli elnöke közölte *Ferdinánd* bolgár fejedelem választását a kongresszus hódoló táviratára. A válaszban a király hangsúlyozza, hogy különösen kellemesen érintik a kongresszus részéről kifejezett érzelmek és háláját fejezi ki ezért a kongresszus tagjainak. A lakoma részvevői lelkesedéssel fogadták a táviratot, a zenekar a bolgár himnuszt játszotta. A mai nap reggelén az orosz küldöttség és a moszkvai polgármester kószorukat helyezték II. Sándor bolgár fejedelem szobrára. Ma a kongresszus kulturális és közgazdasági osztályai tárgyaltak. A vita során határozati javaslatokat fogadtak el, különösen arra vonatkozólag, hogy még az idénre általános tudományos kongresszus hívassék össze Prágában a szlávizmus kérdéseire vonatkozólag és hogy 1913-ban Prágában pánszláv kiállítás és zeneünnep rendezésék. A kiállítás a művészetek és az ipar területére terjedne ki. Az elfogadott határozatokat a kongresszus holnapi plenáris ülése elé terjesztik. A kulturális osztály *Stakhovics* és *Pogodin* orosz kongresszusi tagok javaslatára határozatot fogadott el, amely szerint üdvözlő iratot küldenek a krakói és smolenszki bizottságoknak, amelyek a grünwaldi csata évfordulójának ünneplésére alakultak. *Bobceff* ugyanezen az ülésen kijelentette *Stakhovics*nak, hogy nem ad helyet annak a til. takozásnak, amelyet a delegátusok száma, valamint a moszkvai szláv kulturális társaság részvétele tekintetében emelt. Gróf *Tolsztoj* Leó *Bobceff*hez intézett levelében a kongresszus iránt való szimpátiájának ad kifejezést. A bolgár jogászok társasága ma reggel diszülést tartott a jogász delegátusok tiszteletére. A társaság elnöke benső barátságtól áthatott üdvözlő szavakat intézett a kongresszus jogász tagjaihoz. Azután *Moleff* szófiai egyetemi tanár és *Drelics* montenegrói tanár értekeztek a bolgár, illetőleg a montenegrói törvényhozás fejlődéséről. Délben a társaság 350 terítékű lakomát adott, amelyen szívélyes hangú toasztok hangzottak el. Holnap, vasárnap veszik kezdetüket az atlétikai versenyek, amelyek szerdáig tartanak. A versenyre a *Sokol* tornaegyesület 1700 tagot küldött, akik ma érkeztek meg. Köztük 750 cseh, 650 horvát és 300 szerb. A pályaudvaron nagy lelkesedéssel fogadták őket. A versenyen 3000 bolgár, 250 macedon és 80 orosz atléta is részt vesz.

Az engedékeny pápa. Hágai hivatalos jelentés szerint a szentszék ügyvivője a pápa nevében levelet intézett a külügyminiszterhez, melyben arra kéri, közölje a királynővel, hogy a pápa sajnálattal értesült arról, hogy az enciklikát Németalföldön félremagyarázták és biztosítja a királynőt, hogy az enciklika semmiképpen sem az orániai ház fejedelmét, sem pedig a nem katolikus hollandiaiak elődeit nem sérti. Az *Osservatore Romano* írja: Amióta felmerült a rendek és kongregációk jogi helyzetének kérdése, a lapok téves híreibe intranzigenciával és rideg állásponttal vádolták a szentszék, mely megtagad minden kompromisszum tervét. Felhatalmazást nyertünk annak kijelentésére, hogy a szentszék úgy a volt, mint a mostani kormányval szemben konzesszió-

kat hajlandó tenni, így pl. a kongregációk számának korlátozására, újabb alapítások állami jóváhagyásának elismerésére, a kongregációk megadóztatására stb. Bizonyosága ez a szentatya jóakaratu gondoskodásának. Erre való tekintettel méltánytalan dolog volna, ha a spanyol kormány ezen egyházi ügyben újabb intézkedéseket tenne.

Bulgáriában nincsen antiszemitaizmus. A bolgár távirati ügynökség jelentése szerint a leghatározottabban megczafolja bolgrádi lapoknak állítólagos antisemita üldözésekről és zsidó családoknak Bulgáriából való kivándorlásáról szóló híreit. A belügyminisztériumnak egyik körlevele, amely valószínűleg a fantasztikus híreszteléseknek kiindulópontját képezi, csak két-három elszigetelt esetet említ, amidőn jött-ment elemek a nép hiszékenységét kihasználni akarván, felelevenítették a vérvádat. Bulgáriában egyáltalában nincsenek antisemita törekvések.

A török összeesküvők. A lapok a rendőrigazgatóság közleményét hozzák, amely megerősíti azt a néhány nap óta elterjedt hírt, hogy titkos reakciós szövetséget lepleztek le, amelynek: *alapos reformok-pártja* a címe. Letartóztattak 63 embert, legnagyobb részét elbocsátott hivatalnokokat. Híre jár, hogy az elfogottak csak alárendelt szerepet játszottak. Azt hiszik, hogy a vezetők a régi rezsim néhány magasrangú személyiségének köréből valók. A titkos reakcionárius szövetségnek, állítólag az volt a célja, hogy a jelenlegi miniszterek megvilakolása után eltörlik a parlamentet és az elbocsátott hivatalnokok abban bizakodtak, hogy az államcsíny után ismét hivatalba kerülnek. A foglyoknál talált irások nagyon kompromittálók sok képviselőre nézve.

Az orosz-japán szerződés. Párisban egy kiváló állású diplomata, akinek alkalmá volt az orosz-japán közeledés körülményeit figyelemmel kísérni, a „*Matin*“ pétervári tudósítója előtt akként nyilatkozott a szövetségről, hogy ezzel vége van a távol Keleten a kalandos politikának és az új szerződés módot ad a két szerződő félnek, hogy szembeszálljon az európai kalandorpolitikával.

Az angol flottáról. Mahan admirális, az ismert amerikai tengerészeti író a londoni „*Daily Mail*“ben cikket ír Nagybritanniáról és a német flottáról s cikkében föl hívja Angliát, hogy a német veszedelemmel szemben nagyobb buzgalommal készülődjék. A tengerügy a többi közt ezt mondja:

— Európa mai helyzetében a német flotta az ő meglevő egységeivel és tervbe vett kiterjesztésével szükségessé tette, hogy a rendelkezésre álló brit erők négyötödös része a brit vizeken koncentráltassék. Ez a dolog, nem tekintve Németország szándékait, Németországot Anglia közvetlen antagónistájává teszi. A két állam geográfiai helyzete ugyanaz, mint amilyen volt Cromwell alatt Hollandiáé és Angliáé. Csak amikor a két állam megvívta egymással harcát s a hollandusok nem annyira fegyveres uton, mint inkább kereskedelmük tömörítésével megtörték, juthatott az angol erő abba a helyzetbe, hogy, felszabadulván az Északi-tengeren való nyomás alól, más helyütt is érvényesülhetett. A harc folyamán az angol flotta földat a Földközi-tengert, hogy hazai vizein vonja össze erejét és ez a koncentráció, Angliának a hollandus kereskedelmi utakon való uralkodó helyzetével egyetemben, biztosította a sikert. Az angol flotta ma, hasonló koncentráció céljából, a Földközi-tengert nagyrészt földatja. Ez a világhatalom közlekedő rendszere egyik legkényesebb, de igen fontos szervének gyöngülését, majdnem földadását jelenti. Ez a veszedelem nem annyira jelenleg, mint inkább a jövőben fenyeget, amikor az angol választók már nem lesznek olyan bölkezőek a flotta kívánságaival szemben. Gyenge földközi-tengeri flotta a legbiztosabb jele annak, hogy Nagybritánia sem önmagában, se másokkal szövetségbe nincs abban a helyzetben, hogy eddigi szerepét tovább játszassa ama drámában melynek jelenlegi jelszava a Kelet ébredése.

Kálvin János jellemzése.

— A Warga-Zoványi-féle könyvből kitépett sorok. —

Budapest, július 9.

Révész Imre, akit még ma is a magyar református egyház egyik nagy papjaként szoktak emlegetni, Kálvinnól írott könyvében (Kálvin élete, Előszó IV. l.) ezeket mondotta: „Kálvin elméjétől egy gondolat sem állott távolabb, mint az, hogy ő magát eszményül és példányképpül állítsa fel s az, aki őt mintegy bálványozná, szellemének éppen oly ellensége, mint az ő legnagyobb gyűlöltője.“ Adatok bizonyítják, hogy Révész Imre — máig közkézen forgó könyvében — maga sem hunyt szemet Kálvin János emberi gyarlóságai fölött.

Kálvin Jánosról: a magyar református egyháznak már régebb és újabb kiválóságai is nyilvánítottak véleményt. Maga Warga Lajos, akinek művét Zoványi Jenő hivatalos megbízatás és szerződött kikötések alapján tartozott revideálni, — sokkal frappansabban, sokkal erőteljesebben (mondhatni: *kiméltellen* jelzőkkel) domborította Kálvin *árgoldalmait* (1908. Debr. Prot. Lap 22. számában „Kálvinista“), mint a Függelék írója, a könyörtelenül zaklatott Zoványi Jenő. Ugyanaz a Zoványi Jenő, aki „*Kiseb Dolgozatos a Magyar Protestáns Történelmek Köréből*“ (Sárospatak 1910.) művében (Előszó, VI. oldal) egyebek mellett még a következőket is írja a „Függelék“ből kitépett Kálvin jellemzéséhez.

— ... ki kell jelentenem egy a jóhiszeműek részéről jövő félreértéssel, mint a rosszhiszeműek részéről jövő félremagyarázással szemben, hogy éppen úgy csupán egyes vonásokat tartalmaz róla (Kálvinnól!), mint a rá vonatkozólag itt-ott már előbb is előforduló néhány megjegyzésem. Nem teljes jellemkép rajzolása volt itt sem a feladat, hanem egyfelől a mai tudományos álláspont, másfelől a Wargánál kifejezésre jutott *selfogás közötti különbségnek* a kifejtése, tehát kizárólag azokra a részletekre kellett és lehetett kiterjeszkednem, amelyekre nézve módosultak újabb ismereteink. Ha teljes jellemképet akartam volna rajzolni róla, nemcsak azokat a vonásokat vettem volna papírra, amelyek „*rovására esnek nagyságának*“, hanem azokat is, amelyek a *Függelék* most idézett mondataiban is *elismert nagyságát* helyezik *minden kétség felül*. Ezek azonban meg lévén írva Wargánál, *kivül állottak* a magamra vállalt kötelesség körén, mi csupán arra szorított, hogy az újabb eredményeit mutassam fel a tudományos kutatásoknak, őket is csak nagyjában. És felmutattam volna őket még akkor is, ha csakugyan az volna Kálvinnak a magyar református egyházhöz való viszonya, aminek legtöbbször képzelik a közforgalomban levő „*kálvinista*“ névből folyólag. —

Miután lapunk legtöbb olvasója előtt bizonyosan nem ismeretes ez az immáron hírhedt Függelék, illetőleg annak mintegy 82 nyomtatott sornyi részlete, mely miatt állásából is képesek voltak elcsapni Zoványit, a teljesen tudományos színvonalú jellemrajz-törődéket szóról-szóra itt adjuk:

„Változott az elfogulatlan újabb történetírás véleménye a reformátorok nagyságának mértékéről is, úgy önmagukban véve, mint egymáshoz viszonyítva őket. Luthernek és Zwinglinek, majd Melanctonnak a négyszázados születési emlékünnepére egy egész irodalmat hozott létre a reformáció korának történetéről, mely sok olyan mozzanatot tárt fel, ami addig jórésben el volt rejtve a köztudat elől. Ennek az alapján minden előtt megállapítható, hogy az ebben a könyvben is legnagyobb reformátorként dicsőített Kálvin még nem is tekinthető a szó szoros értelmében vett reformátornak! Mert hiszen hol fejtett ő ki reformátóri működést? Sehol! Egészen készre ment Genfben ottani működése nem is volt egyéb szervezőségi és rendezési. De meg a reformátor névre máskülönb is alig szolgálhat rá, aki nem több egyfelől, mint közvetítő, másfelől mint eklektikus. Ennél valamivel magasabb jelentőségű munkásságnak kell egy nagy reformátor fogalmához fűződik. A reformátor egy új világot teremt, az előbbivel ellentétben álló, de

feltétlenül jobbat és különbet a réginél, szembezáll egy egész társadalomnak a hivatalos, de romlott közfelfogásával és ha bárha éppen kora forrongó és lappangó vágyakozásának ad hangot a legtöbbször, harcra keltével mégis ellene tör a fenálló rendnek és uralkodó szellemnek. Ha Kálvin akart is vagy tett is Genfben valami illyesfélét, az csak igen szűk kört: egy várost, vagy egy kantont ölelt fel és nem is az előhaladás, hanem a visszafejlődés érdekét munkálta, mert elsősorban a Zwinglianizmus ellen volt intézve. Ennek a hívei voltak ott ugyanis az ő állandó és később a vallás mezejéről más térre is átesapó ellenfelei, akiket később libertinus név alá foglalt az elfogultság tévedése s tisztán ez szülte a veszett híroket is. Tönkretévésök nem volt igazi reformátori munkásság, bármely fontos is lett következményeiben a Zwingli irányának háttérbeszorulása.

Igenis, Luther volt „világreformátor“, nem pedig — mint e könyv illető helyén elő van adva — Kálvin. A Luther munkássága nélkül Kálvin valószínűleg soha sem gondolt volna az egyház javítására, annyival inkább nem, mert hiszen nem is volt meg benne az az önfeláldozó bátorság, ami jellemző vonása egy reformátornak. Ő kétszer is elmenekült Párisból, mit egyébiránt a közönséges józanész szerint nem is tett helytelenül, de minő eszményi magaslaton áll hozzá képest az a Luther, aki akkor is elment volna Wormsba, ha „annyi ördög lett volna benne, mint amennyi eszerp a háztetőkövön“, és akit csak erőszakkal lehetett elragadni az akkori időben annyira rettenetes birodalmi számkivetés következményei elől! Ez volt a most már általános vélekedés szerint megközelíthetetlen nagyságu alakja a reformáció történetének, az, aki társak nélkül egymaga, nem bízva előlegesen semmiféle hatalom és befolyás pártfogásában, kitéve magát akár a rögtöni elnyomatásnak, akár egy végzetes üldöztetésnek, oda merete kiáltani egy egész világ véle szemben álló minden hatalmának, hogy „ne tovább!“ És feltéve, hogy a külső siker is mérvadója az egyéni nagyságnak, hát lehet-e nagyobb siker az övének, aki magával ragadta a korabeli művelt világ nagy részét? Az a körülmény, hogy később különféle viszonyok hatása alatt sokfelé helyet adott az ő irányja a Kálvin-félenek, nem vesz el semmit az ő csodálatos nagyságából, mert hiszen nem is akart ő egy minden további haladást elzáró gát, egy végső határkö lenni; és az szintén egyenesen az ő munkásságának érdeme, hogy fejlődésre képes volt a reformáció.

A fejlődés útján egy állomást képezett a Kálvin-féle alakzat is, melyet azonban az ő sekélyesebb lelkiülete már a végsőnek akart tekintetni, pedig nem volt több, mint közvetítője a Luther-féle konzervatívabb és a töle hamar eltávolodott Zwingli-féle radikálisabb iránynak. A közvetítő irányok, mint az ellentétek kibékülései mindig népszerűek szoktak lenni és ebben keresendő a fő oka annak, hogy bár módosított alakban annyira elterjedt a Kálvin irányja, némesak saját hatása alatt, hanem még e közvetítésben egyetértő társának, Melanchtonnak az útján is. Mint a közvetítők általában Kálvin sem volt teremő lélek, alkotó tehetség. Csúpn eklektikus. Rendszerének jellemző sajátosságai mind máshonnan vannak kölcsönözve: a praedestinatio-tana Augustinustól, illetőleg Pál apostoltól, Urvacsorai-tana Durandus Vilmostól és Wessel Jánosától, presbyteri egyházkormányzata Bucertől, illetőleg a strassburgi egyháztól, szertartási radikalizmusa pedig Zwinglitől.

Mindez természetesen rováására esik *nagyságának*, de még hátrányosabb befolyást gyakorol a pártatlan történetírás ítélletére egyházi fegyelműnek hírhedt erdménye: a gení rémuralom. Egyáltalában nem ellenségeinek rágalma, hanem hiteles adatok nyomán, protestáns írktól is elfogadott tény, hogy szörnyű kegyetlenségek egész sorában nyilatkozott meg Kálvinnak a legvadabb túrelmetlenségégre fajult erkölcsi szigorja. És ezt már ma hiába mentegőnek a korszellemmel, mert hiszen ugyanabban a korszellemben élt Melanchton is, ugyanabban élt Zwingli is, ugyanabban maga Luther is és még igen-igen sokan, akiknek emlékére nem ejtett foltot egyetlen ellenjelölt kivégzésének értelmi szerzősége sem.

VASÁR NAP.

*

A hetedik napon.

Az lenne a feladatomban, hogy vasárnapi cikket írjak. Valami ünnepi vacsorafélélet adják, amelyen a legjobb falatokat találjam fel. Komisz, közönséges köznapok után, le kellene vetnem a munkazubbonyt, a hat napi robot egyenruháját és tiszta, vasárnapi ruhám gomblyukába virágot tűzni, féreesapni a kalapom, örülni az életnek, a hetedik nap gondtalanságának. Talán a pihenés, a munka utáni édes nyugalom zsolozsmáját kéne dalba komponálnom, templomi esendben, napsütéses úton déli harangozásra mennem... Isten tudja, mi szépet kellene, hogy eszelekedjek és én nem tudok megfelelni a feladatomban. Nem sok, amit rám bízta és mégsem tudok. Körülöttem lomhán pihen el a pesti vasárnap, a köznapok hangulatfoszlánya beletánczol a pihenésembe és — nem tehetek róla — érzem, hogy Pesten vagyok és érzem, hogy erre mifelénk nincs is igazi vasárnap. Nálunk leeresztik a vasrollókat, elállítják a gépeket, huszonnégy óras-zünetet adnak az aktív munkának: ez a pesti vasárnap. Egy-egy hivatalos ünnep, az ünneplés lelke nélkül. Hiába: a jelünk ninesen felszerelve azzal a készülékkel, melyet csak le kell, hogy bocsássunk és mögötte aludni tér a csend, életre ébred a Semmi. A zakatoló agyat nem állíthatja el hivatalos kéz, automatizze gördül tovább, elmorzsolja a kiszabott vasárnapot, s a köznapjaink unott gassenhauer-jeivel dudolja tele a szívünket. Ez a pesti vasárnap.

*

Hetek óta, sőt évek óta egyebet se hallok, mint hogy Pest a világ legdrágább városa. Hogy itt nem lehet megélni, hogy ami nyugat felé, boldogabb vidékeken az élet mindennapiságához tartozik, ami ott a köznapok szükséglete, nálunk a luxusok rendkívülisége. És ha itt a vasárnap, azt kívánják tőlem, hogy felejtsem el az egész hét, a hetek, évek munkaszagát, s a panaszt, a keserűséget, a város- és életgyűlöletet, amit hallanom és látnom kell a reggelinél, s a vacsoránál és vasárnap hajnalok álljak be harangozónak és kongassam ki a legszebb dalt és roratera és veesernyére hívjam a pesti vasárnapok szomorú hitelteleneit. Nem, nem, ezt nem tudom és hiába is teuném. Az ablakomból látom az el-felvonuló vasárnapi népet, a világos, elszabott saccókat, a kivasalt kartonruhákat és arra gondolok, hogy mennyit számoltak, mennyit keseregtek és káromkodtak ezek a szegény emberek az elmúlt héten és a szomoruan mosolygó arcukon látom a jövő hét keserűségét. Nem lehet, nem lehet megélni! És felvonul az ugynevezett polgári jómód is, a pesti jómód, az eleven váltók, a vasárnapok hiteltelvezői, hus- és vérszámok a fekete könyvből és — mit tegyek? — tudom, hogy vasárnap van, hogy pihenni kéne, hogy úgy illenek, hogy boldog legyek és én mégis arra a polgárasszonyra gondolok, akinek jó a ruhája és nagy struceztollas a kalapja és tegnap egy kofaasszony megverte a vásárcsarnokban, mert egy darab vaját lopott. Ez a pesti vasárnap.

Ugyelár hihetetlen! Egy uri asszony lopjon! Pedig így történt. A Rákóczi-téri vásárcsarnokban történt. A pesti uri asszony bevásárolni ment. Vasárnapi reggelihez és

ebédhez. A férjének, a gyermekeinek, a köznapos koszt-robot után valamit, ami újdonság az inynek, amitől még nem eszmörlött meg a gyomor. A vásárcsarnokban sokan voltak, alkudozó, káromkodó emberek, s az asszony, amint az árakat hallotta, észébe jutott, hogy hiába vasárnap, öneki nem lehet vasárnapja, s a szegény gyermekeinek és a magát agyondolgozó férjének be kell érniök azzal, amit a rendes köznapok nyujtanak. Ez az asszony a tömegben remegve, lassan lehajolt és egy gömb vaját esusztatott a köpenyege alá. Rajtakapták, megverték, végül pedig tiz forinttal kiegyenlítették a dolgot. Erre gondolk én most vasárnap és jól tudom, hogy az a gyenge, szerencsétlen asszony nem egy különálló lény, hanem egy darab pesti élet, vagy társadalom, ezíra nyomoruságunknak nem csak szimbóluma, hanem maga a mi ezíra nyomoruságunk. Ez a város, világvárosi allűrjeivel belénk neveli a kultura igényeit, de egyetlen tettével sem akarja kielégíteni. Jó ruhát, jó kalapot is kell hordanunk, különben megvet, kitagad ez a város, de, hogy a jó ruhához, s a jó kalaphoz valami egyéb is kell, sőt az is kell, hogy enivalónk is legyen, ezzel itt igazán senki sem törődik. Ez a város a virilitaké, a gazdagoké, a protegáltaké, csak éppen azoké nem — hogyan is mondjam? — akiké. Itt díszes vásárcsarnokot emelnek az élelmiszereknek, vagy pompás kerete legyen a gyomruk korgásának, itt ragyogó palotákat építenek, hogy legyen ahonnan kilakoltassanak. Itt én is, mások is élni szeretnénk, amikor megélni sem tudunk, s amiről mesterségesen gondoskodnak azok, akiknek ellenkezőleg tényleg az lenne a dolguk, hogy erről gondoskodjanak. Itt mindent, amit kapunk kéne, mert valakinek kötelessége lenne, hogy adjon, csak — ha jól megy, — kölcsönbe kapjuk és, ha nem... vagy az utazóra dobnak, vagy éhenhalunk, vagy — lopunk. És Budapest nagyjában tulajdonképpen csak lopja azt, amit kap. Formájában másként, mint az a polgári asszony a vásárcsarnokban, lényegében azonban ugyanugy. Ökölboszoritóan komisz dolog ez. Én azonban ünnepelek, húzzam a harangot, örülök az életnek, pihenjek, mert így kívánja ezt a pesti vasárnap.

R. P.

TÁVIRATOK.

Belviszály Abessziniában.

Berlin, július 9. (Saját tudósítónktól.) Addis-Abeabából jelentik: Az abesszini trónörökös atyja és Ras Molie, a császárné fiére között kenyértörésre került a dolog. A régens 15,000 katonát küldött a czívdás elsimítására.

A Hraba-cset.

Bécs, július 9. (Saját tudósítónktól.) Dr. Gessmann a tartományi választmány mai ülésén indítványt tett, hogy az alsó-ausztriai tartománygyűlés nyomban az összeülés után küldjön ki bizottságot Hraba vádjainak megvizsgálására. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jul. 9.	jul. 8.	jul. 7.
Buza	helyben	113	110½	108¼
	juliusra	112	109¼	103¼
	szeptemberre	109½	106¾	106¼
	decemberre	110¾	107¾	107¼
Tengeri	juliusra	68½	68½	69¾
	szeptemberre	69¾	70	69¾
	decemberre	67¼	67¾	66¾

Chicago.			
Buza júliusra	106	103	103
szeptemberre	104 $\frac{1}{8}$	101 $\frac{1}{8}$	131 $\frac{1}{4}$
Tengeri júliusra	58 $\frac{3}{8}$	58 $\frac{1}{2}$	58 $\frac{1}{8}$
Newyork július 9. Gyapot Newyorkban, helyben 15.45 (15.40). Gyapot júliusra 15.79 (15.85). Gyapot szeptemberre 13.80 (13.85). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{13}{32}$ (14 $\frac{13}{32}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.65 (7.65). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.95). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.45 (12.40). Zsir Rohe és Brothers 12.80 (12.70).			
Chicago, július 9. Zsir júliusra 11.37 (11.80). Zsir szeptemberre 11.97 (11.92). Szalonna short clear 13.87 (13.87). Sertéshus szeptemberre 21.97 (21.92).			

Rochette és Clemenceau.

— Párisban botrány készül. —

Budapest, július 9.

Megirtuk, hogy Párisban ismét nagy botrány készül. Most még csak feszegetik, piszkálgatják, kerülgetik a párisi lapok a kavarodó botrányt, amelybe a volt miniszterelnököt, Clemenceaut is belevonták. Rochette bankár a botrány hőse, akit 1908. március 23-ikán a börtörvények ellen való kihágások miatt letartóztattak. Rochette sok francia és külföldi és főképp spanyol bányaeírteket hozott piacra, amelyek rövid idő alatt hihetetlen nagy árfolyamot értek el. A részvényesek nagyon meg voltak elégedve Rochettel és üzleteivel. Két évig tartott a vizsgálat és végre tavaly decemberben a rendőrbírósiság elé állították Rochettet és ott tárgyalják most az affért. Rochette egy hamis bukás miatt fogságra ítelt bankár vallomásának segítségével az bizonyítja, hogy három ur, Lepine rendőrprefektus, Durand, a párisi prefektura irodavezetője, továbbá a *Petit Journal* igazgatója dolgoztak Rochette ellen. Le akarták nyomni az általa piacra hozott értékpapírok kurzusát, hogy ezzel vagyont szerezzenek maguknak. A manőverben részt vett volna a párisi bírói kar és ügyészség több tagja is és valamennyien hihetetlen összegeket nyertek, amennyiben tekintettel Rochette közeli letartóztatására, baissera spekuláltak.

Az afférba belekeverték Clemenceau volt miniszterelnököt is, aki tudvalevőleg nemrég Dél-Amerikába utazott, hogy ott felolvasásokat tartson. A kamara folyosóin azt beszéltek, hogy Clemenceau teljesen távol áll az affértól és Delcassé rejlik a volt miniszterelnök ellen intézett támadások mögött.

A *Journal Clemenceau*-ra vonatkozólag azt közli, hogy Clemenceau fivéréi kísérletet tettek arra, hogy az ez idő szerint Argentiniába hajózó volt miniszterelnököt drótnélküli táviratok útján értesítsék az ellene irányuló támadásokról. Az illető olasz hajón azonban nincs drótnélküli táviró felfogó-készülék. Clemenceau Pál mérnök és Clemenceau Albert ügyvéd nyílt levelet intéztek a lapokhoz, amelyben határozottan tiltakoztak azon állítás ellen, hogy fivérük, Clemenceau György, volt miniszterelnök, bárminő szerepet játszott volna a Rochette-ügyben. Akik ismerik Clemenceau Györgyöt, tudják, hogy sohasem avatkozott bírósági ügyekbe.

Számos más lap is foglalkozik azon támadásokkal, amelyek a Rochette-ügyből kifolyólag Clemenceau volt miniszterelnököt érték. A *Lanterne* kijelenti, hogy az egyik lapban megjelent azon állítás, hogy Lepine rendőrprefektus Rochette elfogatásakor Clemenceau parancsát követte, csak a rendőrprefektustól származhatik. Ha ez az állítás igazságon alapul, akkor Lepine kell hogy Clemenceau kezétől származó és általa aláírt elfogató parancsot mutathasson fel, mert hivatalnok ilyen szerepre csak akkor vállalkozik, ha egészen határozott megbízást kapott. De még ebben az esetben is inkább le kellett volna mondani, mint olyan rendelkezést végrehajtani, ami majdnem egyértelmű a törvénysértéssel. Az *Action* azt írja: A nyilvános vádak olyan komolyak, hogy a közvélemény lelkiismerete mindenáron elégtételt követel. A mostani

kormányának nincs mitől félnie. A *royalista Soleil* azt írja: Rochette útjában állott Clemenceau-nak, nem azért, mert vállalatokat alapított és üzleteket csinált, hanem az volt az eszméje, hogy oly művet támogasson, amely iránt Combes volt miniszterelnök érdeklődött.

Panamák a tengeren tul.

— Hajók a monsoonban. —

Budapest, július 9.

Ismeretes a „Trieste“ nevű gőzös odisszeája. Az osztrák hajó eltűnéséről olyan hírek kerültek forgalomba, melyek a hajót véglegesen elveszetteknek jelentették ki. Rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg a világ minden részéből a hajó sorsa iránt, sőt maga az uralkodóház is táviratilag kért értesítést a „Trieste“ felől.

Végre aztán megkerült a *Trieste*, ott vesztegelt a bengáliai öbölben, tétlenül. A „Trieste“ vegyes szállításra berendezett osztrák Lloyd-hajó. Felkeresésére mindenféle nemzetiségű hajókat küldtek ki, míg végre egy angol gőzös megtalálta és bevonta a már elveszettnek hitt hajót törött tengelyvel Calcuttába.

A „Trieste“ tulajdonképpen nem igazi személy szállító gőzös. Főleg teherszállításra van berendezve, de van rajta mérsékelt számú kabin és szép tágas szalon, úgy hogy az utasok kellemesen érezhették magukat rajta. Gépe Triple Expansion rendszerű, óránként 10—12 mértfölddel (1853 m.) képes hajtani.

Az India-tenger veszedelme: a monsoon — amit a japánok taifunnak hívnak — állandó viharzása okozta a hajó balesetét, amely azonban nemcsak a monsoon miatt állhatott volna elő, hanem más okok miatt is, és ezekre akarok rámutatni.

A gőzhajó, ha viharban vagy viharos időben is, elveszti hajótörését, borzasztóan megsínyli a körlelhetetlen elemet. A hajó árbóczeit ilyen esetekre felszerelik a lehetőséghez képest vitorlákkal, de ezek a nagy otromba hajótestet egyenes irányban nem képesek hajtani. Így aztán a hajó a szél és a tenger áramlata irányában uszik a vízben; elveszti kormányozható képességét és gazdátlanul barangol az oceánon.

Ha nyílt tengeren történik ilyen szerencsétlenség, ez még nem olyan baj, mert van elég tér a bolyongásra, de ha közel a partokhoz vagy szigetekhez jön ilyen állapotba a hajó, akkor reásodorja az ár a hajót a zátonyra, a sziklára. Ilyenkor bizony alig van mentés a hajó és a hajónlövők számára. A szerencsétlenségek közvetlen oka a viharban erősen dolgozó gép törése.

Még ezelőtt a kazánok 4—6 légkörnyomásra készültek, ma már 16 légkörnyomásuk, de nem is olyan tartósak, mint azelőtt. Rendes forgalmi üzemből levő hajók kazánjait 15—16 éves korukban ki kell cserélni, főleg a személyszállító és a teherszállítóknál. Azonban kiméllyel a kazánok elérik a 25 évet is. A világ leghíresebb hajózási társulatai az öreg kazánokat ujakkal cseréltetik ki, dacára annak, hogy ez nagy költséggel és idővesztéssel jár. A hajógép tengelyzete és csavarja hosszabb ideig szolgálatképes, ha csak meg nem sérül, vagy magas hullámmatban túlságosan meg nem erőltetik.

A *classificáló*, osztályozó társulatok, továbbá a hatóságok bizalmi emberei is, törvényszabta időben megvizsgálják a hajókat és azok gépezetét.

A „*Surveyorok*“ lámpával és kalapáccsal kezükben bebujnak minden lyukba és kutatnak olyas defektus után, melynek eltávolítása szükséges, hogy a hajó üzemből maradjon.

A vizsgálatról a „*Surveyorok*“ ok bizonyítványt állítanak ki, melyek alapján azután a biztosító-társulatok elfogadják a hajókat biztosításra. A *Surveyorok*nak nagy hatalma van. Egy szavuk ezek kiadását jelentheti, ezért is igen kegyes kézzel bánnak velük, különösen ott, ahol van rá ok. És hol nem talál a hajóúriásban a hibát találni akaró szempár valami kivetni valót. A „*Surveyorok*“ ok lelkiismeretesen végzik a hajók vizsgálatát, de

azért, sokszor engedékenyek és „lehet velük beszélni“ is. Tapasztalatból és hallásból is tudom, hogy voltak *Surveyorok*, kik rendes évi fizetéseket és jutalékokat kaptak a hajós-társulatoktól és hajógyáraktól, nehogy hibákat találjanak. Voltak, akik túlságosan elnézők voltak, nem találtak semmi javítani valót sem, mert nem akartak találni. Hanyagságuk által sok emberhalálnak és nagy anyagi veszteségnek voltak így okozói. Vannak aztán a hajótulajdonosok rémei; túlságos szigorúak, de csak azért, hogy a kikötőben lévő hajógyár részére minél több munkát szállíthassanak, mert így nagyobb a keresetük, a porzió. Pedig a *surveyorok* igen szigorú ellenőrzés alatt állanak, de Európán az ember teljesen ki van téve önkényüknek. Ezek az urak gyorsan meggazdagodnak és azután visszavonulnak a privát életbe.

A huszadik század elején történt, hogy emaradt Newyorkban egy híres amerikai gyorsgőzös, több mint 600 szalon-utassal, 1000 kivián, dorlóval és 500 tagu személyzete volt rajta. Az Oceánon vihar dühöngött, de a sokkal később elindult hajók már mind beérkeztek, csak az „X.“ hajó hiányzott, holott már 5—6 nap előtt be kellett volna érkeznie. Oriási volt a pánik a városban. A hajótársulat epületét valóságos ostrom alá fogták. A nagy amerikai lapok oldalakat szenteltek az eltűnt hajó katasztrófájának. A büszke, duplaesavaru gyorsgőzöst elveszítettnek hitték. Az újságok egy reggel azzal a hírről lepték meg az olvasókat, hogy „X.“ hajó beteg volt. Gépei rossz karban voltak és már régen szükség lett volna a hajónak egy nagy, általános javításra. Gépészeti már régebbi idő óta félték a könnyen bekövetkező katasztrófától, alig voltak képesek a kazánokban a gőzt tartani, olyan foltosak és rozogák voltak. Persze a hír nyomán nagy felháborodás keletkezett. A társulat vezetői ebben az esetben úgy intézkedtek, hogy a *Surveyorok* nem láttak semmi hibát sem. A társulatnak szüksége volt a hajóra, nem nélkülözheték hónapokig az európai gyorsjáratokban. Csak 4 ilyen klassziszu hajójuk volt és a turát három nem tudta volna betartani, ami által nagy káruk származott volna. Inkább kitétek a hajót a katasztrófának a lelkiismeretlenek és a 2000 lelket és az óriási értékű árut az elpusztulás eshetőségének. Végre nyolcz napi késedelem után megérkezett a hajó borzasztó állapotban. Utközben hol egyik, hol másik gép mondta fel a szolgálatot. A gépszemélyzet éjjel-nappal dolgozott, míg el tudtak vergődni az éhhalálhoz közel levő utasaikkal Newyorkba.

A „*surveyorok*“ ebben az esetben sem találtak kivetni valót, mert másképp nem engedték volna el a hajót útjára. Biztosan hasznát hozott nekik ez az elnézés. Hasonló eset már sok történt és sok milliót siratnak a biztosító társulatok ilyen alapon.

Szemből a fenti esettel sokszor a *surveyorok* tul szigorúak, úgy hogy tisztán pártoskodók. Ilyen eset történt velem.

A hongkongi 1906. szeptemberi óriási taifunban, melyhez hasonló még nem dühöngött, 3000 tonnás német lobogó alatti ajómat göznélküli állapotban érte a szélvész. Minden mentési kísérlet, dacára a hajó 8t hajóval összeütközött a kikötőben s végre a beállott dagály szárazra dobta. 24 óra múlva új taifun seprte végig a gyarmatot és hajónkat a szárazról újra a mély vízbe vette. De hajónk most már gőzzel állta ki a taifunt minden baj nélkül.

Hajóm víz alatti része erősen behorpadt, úgy, hogy vagy 100 lemezt kellett volna kiegyenesíteni. Felső része pedig össze-vissza zuzódott az összeütközések folytán. A hongkongi egyetlen hajógyárat nyakig ellátta a szerencsétlenség munkával, sőt a *Surveyor* is csak 3 hét múlva került hajómra a szükséges vizsgálat megajtása végett.

A szigorú ember hajómon megtalált minden bajt. A kárt még nagyobbá tette, mint tényleg volt, sőt a hajót tengerképtelenné is nyilvánította, dacára ellenkezéseimnek és azon kijelentéseimnek, hogy kész vagyok ilyen állapotban Európába menni vele. A hajógyár *staterer* dollárt kért a javításért és erre is csak 6—8 hónap múlva került volna sor. Tehát ez a mulatság olyan költséges lett volna a

hajótulajdonos részére, hogy ezért egy új hajót kaphatott volna.

Annak a Kérelmemnek, hogy engedjen el hajómmal együtt Singaporebe, hol a hajógyárban azonnal sorra kerülnek, nem tett eleget. Sőt a brit hatóság is beleavatkozott és határozottan megtiltotta, hogy a kikötőt elhagyjam.

A német konzul azonban azon kijelentésem folytán, hogy a hajó teljesen tengerképes, rögtön kiállította a hajóokmányokat és elárta bélyegzőjével.

Világos, hogy a gyár, a hatóság embere és surveyor itt összejárásztak. Mikor megkaptam a tulajdonos és biztosító társulat távirati beleegyezését, éjjel, koromsötétben otthagytam Hongkongot és siettem Singapore felé, hova hat nap múlva érkeztem. Az ottani gyár legnagyobb esodálatomra szintén 100.000 dollárt követelt a javításért. De tudomásomra jutott, hogy Hongkongból táviratoztak és értesítették a singaporei gyár főmérnökét, ki a hongkongi gyár vezetőjének veje volt, hogy mit eselkedjék.

Hajóm sérülését 35-40.000 dollárért is kijavíthaták volna és ezért a nagy összeg miatt hajótulajdonosom lemondott a kijavításról és a hajót eladásra kínálta. Kobei japánok meg is vették a hajót jó árban, de azon fontos kikötéssel, hogy a hajót nekünk Kobeben kell átadni. 2500 tengeri mérföldet viharos északkeleti monsoon ellen megtenni egy tengerképtelennek nyilvánított hajóval, meg se kísérhettem volna, ha nem lettem volna tisztában hajóm állapotával. Az 58 főnyi legénység és a tisztakar közül egy sem volt, ki ne vállalkozott volna az utra.

Folytonos viharok korbácsolta hullámos tengeren keresztül 18 napi ut után elértem Kobét. Átadtam hajómat, melyet bolyongásaiért az angolok „The flying dutchman”-nek neveztek el.

Tehát a vizsgálat egy surveyor verdiktje alapján hajótulajdonosomat 100.000 dollárral károsította volna meg, beleszámítva az idő veszteséget. — A japán gyárak a hajót luszonöt-ezer tallérral javították ki, úgy hogy újra elsőosztályú hajóvá lesz. Persze a surveyor és a gyár keresett volna bőven úgy Hongkongban, mint Singaporeban.

A biztosan teljesen jókarban levő „Trieste” megkerült, de mégis nagy kár érte a hajótársulatot, mert az angol hajó tulajdonosa és személyzete, amely a Triestet megmentette, a markába nevet.

Nagy mentési pénz (Salvage money) fogja nyomni a markukat.

Ha előre megállapodott a két hajó kapitánya a mentési összegben, — az alku tehát egy tönkre menő hajó körül forgott — akkor minden rendben lesz. De ha nem, akkor az angol „Admiralty Court” határoz a díj nagysága felett. Az összeg a mentés körülményeitől függ. Tekintetbe veszik a megmentett hajó és rakomány értékét, hogy milyen veszélyben forgott, közel volt-e a parthoz és a szirtsekhez és más tengeri hajózási akadály fenforgott-e, továbbá, hogy a mentő saját hajóján mit közokázott a mentési kísérleteknél?

Az ilyen megítélt mentési díjak néha horribilisek sőt pár milliót is megérintenek. Ebből az összegből levonják a hajó mentés alatti üzemeltetését és a megmaradt summából két rész a hajótulajdonost, egy rész a kapitányt és egy rész a személyzetet illeti a fizetések arányában.

Egy kapitány ismerősöm 300.000 koronát keresett így, míg egy-egy matróz jutaléka 6000-6000 korona volt.

A legutolsó évekből főleglitem a „Bulgária” 10.000 tonnás duplaesavaru személyszállító gőzös és a 14.000 tonnás „Kaiser Wilhelm der Grosse” gyorsgőzös esetét. A két eset tengerészeti körökben nagy feltűnést keltett. Milliokat követeltek és jóformán semmit se adtak. Már a „Spruce” német gyorsgőzös 35.000 fontot fizetett az angol mentőhajónak.

A „Trieste” mentési díja se lesz kevés, mert néhány évvel ezelőtt mentette meg a nagy hajó. A hajó rakományára igen értékes volt. A mentés díját a hajót és rakományát biztosított társulatok viselik. Sok társulat tisztjeitől és személyzetétől

nyilatkozatot vesz ki, hogy a mentési díjról lemondanak, ezek száma azonban eddig szerencsére még kevés.

Biguio Gyula,
hosszújárata hajóskapitány.

Szezon végén.

— Párisi levelezőnkől. —

Páris, június 21.

Június hónapokban a párisi színi-szezon véget ér. A színházak nagyrésze nyitva marad ugyan, de bennök más társaság s más publikum foglal helyet „saison d'été” elnevezéssel. Ennek a „saison d'été”-nek azonban meglehetősen kevés köze van Párishoz, amennyiben egy a színészek, mint a nézők idegenek. Megérkezik Caruso a newyorki Metropolitan operával a Chatelet-ba, az orosz császári ballet-társulat a nagy Operába s a belga nemzeti színház egy része a Renaissance-ba; a közönség legnagyobb része pedig abból a félmillió idegenből kerül ki, akik ilyenkor nyár elején, a grand-prix táján kivetkőztetik Párist eredeti mivoltából.

Hálás témának ígérkezik végig tekinteni a lezajlott szezon színi eseményein, mielőtt a függöny végleg legördül, annál is inkább, mert majdnem valamennyi párisi darab, — sokszor a legrosszabbakat sem számítva le — hamarosan P-stre is elkerül.

Mindenekelőtt érdekes megjegyezni, hogy az idény igen csendesen kezdődött. Minden ember Chanteclert várta — ugyszólván lélegzetelfojtva — úgy hogy megjelenéséig a többi színházakban is mintegy várakozásteljes téllenségben telt el az idő. Régi darabokat elevenítették fel újra (Le Roi, La Passerelle, L'Aiglon, Baccarat); regényeket színpadiasítottak meg (Quo Vadis, Arsène Lupin, Bridge) s milliomos bankárok mutattattak be súlyú darabokat, amelyekért nemcsak tautimét nem követeltek, de köztudomásulag még ők fizettek az előadásért. (Henry de Rothschild: La Rampe.) Csak mikor elhangzott Chantecler türelmetlenül várt első Cocoricója s nyomában dermesztő hidegség s sötét kiábrándulás költ — csak akkor indult meg a valódi szezon — a többi színházaknál.

A nagyobb események sorát Paul Bourget nyitotta meg a szociális tárgy Baricade-jával, amelynek nem legkisebb érdeme az, hogy Pataud-t, a francia munkásszakszervezetek törzsfőnökét egy ellen-Baricade megírására inspirálta. Nyomon követte ezt Tristan Bernard Danseur Inconnu-je, amely hat hónapi lankadatlan siker után még ma is telt házat vonz; ez a siker azonban inkább a főszerepet játszó André Brulé pompás művészetének, semmint a darab kiválóságának tulajdonítandó. Ugyanebben a szezonban egy másik darab is színpadra került Tristan Bernard neve alatt a Costand des Epinettes Athis kollaborációjával; a rossz nyelvek azonban azt süttögték, hogy a Costand-ban Bernardnak legfőbb érdeme az, hogy egyetlen sort sem „kollaborált” belé.

Chantecler-rel egy időben s Rostand nagy és jogos féltékenységére megjelent Bataille a Vierge folto-al, amely egyenes folytatása Bataille ismert sötét logikájának s kemény, kíméletlen ítélletének s amely csak fokozta — ha lehet — a „Scandal” s a „Femine nue” antipátiás szerzőjének diadalát. A száznál több előadást megért nagyobb sikerű darabok közé tartozik Flers és Caillaud, a Roi ismert szerzőjének Bois sacré-je, amelyből hiányzik ugyan minden mélyebb értelem, de amely a féltékeny természetű Rostand-ot nem hagyta addig nyugodni, amíg ő is elő nem adott Sarah Bernardnál egy saját szerzeményű Bois Sacré-t, de amely — sietünk hozzá tenni — a legjobb akarat mellett sem tudott tovább vergődni tíz előadásnál.

A nagyobb sikert nem produkált színházak között az Odéon érdemel említést, amelynek liberális gondolkodású direktora, Antoine, egy pár pompás hatású Shakespeare és Ibsen estét adott s sok művészettel idézt fel néhány Flaubert, Goncourt, Zola, sőt Balzac darabot.

Szegény öreg Sarah Bernhárdd a saját színhá-

zában az idén csak még több sajnálkozást és részvétet keltett bámulatraméltó, sokszor nagy művészeti, de mindig fájdalmasan ható erőfeszítéseivel. Ez az erős asszony, aki különben is állandó pénzügyi zavarokkal küzdök, most, hogy Bataille meglehetősen kegyetlenséggel 20.000 frank büntetés lefizetésére kényszerítette egy szerződés megszegése miatt, hogy az égető szükségét elkerülje s hogy lefoglalt színházát kiszabadítsa, külföldi vendégszereplésre indult, sőt egy londoni orfeumba is elszerződött. Az az eset különben, ami nálunk meglehetősen különösen hangzik, hogy jónevű színészek orfeumban lépnek fel, itt Párisban nem nagyon ritka. Igaz, hogy mindig anyagi szükség kényszere alatt történik. Így a télen a román származású De Max, Franciaország egyik legnagyobb drámai színésze, akinek markáns profilja a megszólalásig hasonlít Carmen Sylva vonásaihoz s amely hasonlóságot a befentesek igen közeli rokonsággal magyaráznak, hónapokig mókázott egy montmartre-i „music hall”-ban. Max Dearly pedig, mióta a Bois Sacré ezimszerepét a szezon végével elhagyta, a Marigny-orfeumban lép fel esténként; hozzátartozó azonban, hogy 1200 frank napi honoráriumért.

Réjane felett, akinek hasonlóképpen van saját színháza, szintén ijesztően vonulnak el az évek. Pompás művészete azonban még ma is bámulatra méltó. Ujabbban ezek protekciós darabokat fogad el s így inkább csak erkölcsi sikereket ér el. Ebben az idényben az olaszokat karolta fel s egymásután három olasz eredetű darabot játszott, ami Signor Bibesco befolyására vall, akit a kulisszák mögött mint Réjane igen intim barátját emlegetnek.

Az opera terén két Salome bemutatása s néhány sok kalamitást támasztott Wagner-darab felújítása jelentett nagyobb eseményt.

Az operette terén pedig egy pár sovinszta és snob francia hazafi nem kevés megbotránkozására a Vig ócegy s a Varázskeringő foglalta le az egész szezon.

Az összes kiválóbb drámáirók felvonultak s lefolyt évad alatt valami újdonsággal, egyedül Brieux, a „Robe Rouge” szerzője maradt ki a küzdőtérről. Ez az elmaradás azonban tisztán szentimentális motívumokból ered. Ugyanis Paquin asszonyval való ismert, szerencsétlen házassági kísérlete után először India pálmás partvidékeire utazott, majd az Akadémia babérai közé tért meg — felejténi.

Havas Zejtán.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük korán közölnék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egyúttal arra a ezimszalagra is, amelylyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülönbözet megtérítését is.

Nyáron az egész fürdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan viteljük a lapot.

Pesti fotografiák

csak úgy
retus nélkül.

I.

Polgármester: Hát mi van még?

Jegyző: A Toprongvos-uton nincs világítás.

Polgármester: (dühösen) Na és aztán? Hát nincs világítás. Erkölcös ember este ugys otthon ül... A budget nem engedi meg... Tovább...

Jegyző: Kevés a rendőr...

Polgármester: (még dühösebben.) Sajnálom, ha nincs, hát nincs. Ez a népség igazán telhetetlen... A budget nem engedi meg... Folytassuk...

Jegyző: A fü-uteza polgársága kanalizálást kér...

Polgármester: Hogyisne... kanálist... várjanak. Megmondtam négy év előtt, hogy megkapják, csak engedje meg a budget. Mi van még?

Jegyző: A müintézet három évre kéri a tizennyolcezer korona szubvenziót. Bátorodom megjegyezni, hogy három évre előre már fölvettem a pénzeket.

Polgármester: (tajtékozva) Hallatlan. Egyszerűen hallatlan... tizennyolcezer koronáról, kérem, beszélni se lehet. Legföljebb harminczhatezer koronát szavaztatok meg nekik. Egy garassal se többet... A budget nem engedi.

(Igy történik.)

II.

Valaki: A rendőrtiszt urat kerésem.

Egy másik valaki: Jöjjön elsején.

Valaki: De én fontos dolgot akarok mondani. Budapesten oroszok tartózkodnak.

A másik valaki: Ugy?

Valaki: Igen és rendellenes dolgokat művelnek.

A másik valaki: So? (Kiszól.) Negyven detektív legyen készen.

Valaki: Többször titokzatosan suttognak...

A másik valaki: Ja? (ujra kiszól.) Egy szakasz gyalogos rendőr jöjjön.

Valaki: És tavaly irtak egy levelet Lodzba...

A másik valaki: So? (telefonál) Egy szakasz lovasrendőr nyergeljen...

Valaki: Nagyságos ur, ennyire nem gefachrich...

A másik valaki (szigoruan): Ne locsogjon... Régen tudjuk mi már ezt. Azt hiszi, hogy maga kell ide, egy ilyen nagy aranyu dolog leleplezéséhez?

Valaki: Aber gnaediger Herr...

A másik valaki: Csönd...

(Az udvarról negyvenezer harcos hangja hallatszik: vezess minket. Tíz percetzel később ez a hadsereg az utcára tuszkol egy szegény hosszú szakállu szidót és izdadt hírnökök futnak szét a sajtó minden irányában.)

III.

Az angolbajuszos: Olvasta, hogy új százkoronás bankók kerülnek forgalomba.

A pemzlibajuszos: Az egy olyan papiros, amire valami rajzolva van?

Az angolbajuszos: Igen... A bankjegy jobbmezőjén egy női szépség en-face mellképe látható. A fej, melynek sötét fürtjei, a közepen elválasztva, lengő Boticelli-frizurában omlanak alá, kissé fölfelé néz, a kéz pedig egy stilizált, boára emlékeztető virágfüzért tart. A nyakat födetlenül hagyó, testhez simuló s a modern reformruhák szabására emlékeztető toalett sajátoszerű alakot mutat.

A pemzlibajuszos (határozottan): Ennek a nőnek írok.

És megjelenik a következő apróhirdetés:

Szeretlek...

Magas, barna, jó állású fiatalember kéri hölgyet, aki a lapokban „Száz bankó” néven hirdeti magát, ismerkedés hol lehetséges. Tiszteletes szándék. Kelelmes együttléti. Válaszbélyeg.

34180.

Ray.

Egy leánykereskedő üzelmei.

— Letartóztatás a hajón. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 9.

Abdul Naszim, ha személyesen nem is, leánykereskedési folytán régi ismerőse a rendőrségnek, amennyiben ő az a bizonyos leánykereskedő, akinek a fővárosban is nagy része volt fiatal leányok nyom nélküli eltüntetésében. Abdul Naszim a leánykereskedésnek kitünően jártas mesteriségét üzte éveken keresztül, amíg végre rajta vették. Nem Magyarországon fogták el, nem is Budapesten, hanem Londonban. Azonban, mint rab, el fog kerülni hozzánk is, hogy itt is számon kérjék tőle bünye, ha ugyan sikerülni fog őt ilyirán a vallomást a bírni.

Abdul Naszim harn. vezhatéves, eredeti török típusu férfi. Erős férfiasága mellett van benne valami, amit a sokszor furesa női izlés szépen mond. Csinos, fekete bajszu fiatalember. Jól öltözködött, de természetesen nem törökösen, vagyis fezt sem hordott. Európai viselkedésének éppen az volt a célja, hogy felkeltse maga iránt a gyengébb nem érzelmeit, ami számos esetben sikerült neki. Budapesten gyakran megfordult a török, akinek csak kissé barnásabb arczbőre árulta el az élesen figyelő szem előtt, hogy keleti emberrel van dolga. Törökországból jövet, sokszor ejtette utba Budapestet Abdul Naszim. Itt legtöbbször a London-, Páris-, Adria-szállodákban lakott. Nem mindig igazi neve alatt s rendszeresen kereskedőnek jelentette be magát. Volt idő, amikor hosszabb időt töltött itt. Ilyenkor az ugynevezett Csikágó-negyedben volt albérlője 2-3 hétig egy-egy butorozott szobának.

Abdul Naszim nagyon szeretett Budapestre jönni, melynek aszfaltján és házainak ablakából könnyen megy a ismeretség. A szépnek tartott török fiatalember széles barátnői körre tett szert s miután a török angol és francia nyelvvel kívül a németet is jól beszélte, tudta érvényesíteni nőkre ható egyéniségét. Abdul Naszim azonban a felbresztett érzelmeiket nem szívbéli szükségletének tekintette. Különösen tapasztalatlan tizenhét-huszonkétéves leányok ismerettségére pályázott. Nem elégedett meg a csábítással, hanem alkalmas időben és ügyes módon megszóktatta a nőket Budapestről. Vagy előre küldte őket, szerzett esetleg hamis utlevelét is. Legtöbbször a maga utlevelét használta fel, amely Abdul Naszim és neje nevére szólott. A töröknek igyekezete tehát odairányult, hogy lehetőleg a „felesége” személyleírásának megfelelő nővel hozza össze a sors. Az elcsábított leányokat szépen kiöltöztette. Magával vitte utazni s amikor megunt a leányt, azzal, hogy haza viszi Törökországba és ott feleségül veszi — eladta.

A leánykereskedést űző török annál is nyugodtabban áldozhatott a leánykereskedelem öt tőrán, mert roppant rafinériával csinálta dolgait. Gyanuba se vehették s a működése nyoman támadt eltűnéseket a bejelentések folytán tudomásul vette a rendőrség s aki eltűnt, azt bekönyvelték a nyomaveszettek rubrikájába.

Két év előtt eltűnt a Peterdy-uteza negyvenhárom számú házban lakó, felsőerdői születésű Horváth Malvin varróleány. A szép kisasszony egy előkelő belvárosi boltban dolgozott. Rossz sorsa — valószínűleg az utcán — összehozta Abdul Naszimmal. Gyakran látták őket együtt andalogni a Peterdy- és Damjanich-utczák körül. Egy szép napon aztán eltűnt a leány. Egyedül Abdul Naszim volt olyan okos és vagy egy hétig itt maradt. Aztán elutazott ő is. Bécsben találkozott Horváth Malvinnal, akit aztán eladott valahol lent az olasz vizeken.

Hogy Abdul Naszim lelkiismeretét mennyi budapesti leánynak a eltűnése terheli, azt majd csak a vizsgálat fogja kideríteni. Mert végre hurokra került az elegáns leánykereskedő.

Abdul Naszim szokásos európai körútjában eljutott Németországba is és ellátogatott Wand-

beckbe. Az ottani Alexander-Penzióban lakott s ott ismerkedett meg Herding Amállával, aki egy Kopenhága melletti városka lelkészének, Herding Olafnak a leánya. Egy szép napon eltűnt a penzióból a dán leány, de eltűnt a török is. Az Alexander-penzió értesítette a kikötők rendőrségeit és az apát, aki leánya arczképét 100 000 példányban sokszorosítva minden alkalmas helyre megküldötte. Az első nyomat a londoni rendőrség szolgáltatotta. Megállapította ugyanis, hogy az arczkép ábrázolta egy barna fiatalemberrel tegnapelőtt Portsmouthba utazott.

Herding Olaf és a penzió tulajdonosa rögtön Portsmouthba utaztak, ahol a rendőrség elfogta az eltűnt párt éppen abban a pillanatban, amikor egy levante-gőzökre akartak szállani. Bebizonyosodott, hogy a fiatal dán leány teljesen Abdul Naszim hatalmában állott és hipnózisal hatott a leányra s rábírta: menjen vele Törökországba. Kiderült az is, hogy Abdul Naszim egyike a legveszedelmesebb leánykereskedőknek, aki Európa valamennyi világvárosában, London, Berlin, Páris, Bécs és Budapesten is szedte adatait.

Kihallgatásának eredményéről értesíteni fogják a világvárosok rendőrségeit és Abdul Naszimot mindenütt felelősségre fogják venni, ahova büncinek számai kötik.

ÚJDONSÁGOK.

A munka igazsága.

* * *

A munkának a tüke ellen vívott örökös háborúságában meg vagyunk szokva ahhoz, hogy a hadviselő felek táborába egyrésztől besorozzuk az összes tőkéskeket, másrésztől pedig az összes munkásokat. Legalább is ellenkeznek a kölcsönösen jól felfogott osztályérdekek logikáival, ha a munkások táborában tőkéskeket és a tőkéskeket pedig munkásokat is találunk. Mert hiszen az ekként keletkezett állapot a kölcsönösen eltévedt hadviselő felekre nézve azt jelentené, hogy azok saját érdekeik ellen küzdenek, ami pedig sokat volna el a mindegyre kélesedő osztályharc komolyságából.

Amerika azonban úgy látszik a furesaságoknak ezzel az új példájával is szolgál nekünk. Sőt sem is az elsővel, hanem mimár a másodikikkal.

Pár évvel ezelőtt ugyanis azt olvastuk az amerikai sajtóban, hogy az Unió akkori elnökének a leánya, Alice kisasszony — most Longwoodé szenátorné — összeköttetést tartott fenn a sztrájkolni készülő női divatárus alkalmazottakkal, sőt a sztrájk esetére legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba számukra.

Ez volt az első és akkoriban még példátlan eset, hogy egy olyan hölgy, akinek anyagi viszonyainál és szórmaszánál fogva a tőkésék táborában van a helye, nyíltan a munkások pártjára állt, sőt késznek mutatkozott a munkások pártján a tőkésék ellen harcolni is.

Ma már Amerikában ennél tovább vagyunk.

Stawnnak, az ismertnevű sokszoros amerikai milliomosnak a felesége legutóbb huszonötzet dollárt adományozott a sztrájkoló szabósnaknak, hogy számukra a bérharc folytatását és megvívását lehetővé tegye.

Igaz, hogy Stawnné maga is divatárus üzletben volt alkalmazva, mielőtt Stawn elvette és így rekonszenve volt pályatársnői küzdelme iránt némiképp érthető. De mégis az a tény, hogy a tüke anyagi támogatást is nyújtson a munkásnak a tüke ellen vívott küzdelmében, olyan furesaság ami mellett nem lehet szó nélkül elmenni.

Okait és tanúságait legalább is keresnünk kell. És pedig vagy a személyekben, vagy a viszonyokban és eseményekben.

Ha a személyekben keressük az okot, úgy esetleg arra a fellelésre is juthatnánk, hogy ugy Roosevelt Alice, mint Stawnné cselekedete nem egyéb női szeszélynél s asszonyi exaltációnál. Asszonyos álmódóság, amelynek a kérdés gyakor-

lati megoldásban semmi jelentősebb szerepe nem lehet.

De ha az események gyakorlásának szempontjából indulunk ki, vagyis abból, hogy Slawné cselekedete immár a második, amely Amerikában a tőkés részéről a munkásság pártját tartja, úgy arra a végeredményre jutunk, hogy abban a küzdelemben, amelyet a munka vív a tőke ellen, szükségképpen a munka oldalán van az igazság.

Az az igazság, mely meggyőző erejével az ellenküzdő ellenfelet nemcsak meggyőzi és lefegyverzi, hanem saját táborába szegődítve az ő oldala mellett készletli harcolni.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, július 10. — Róm. kath.: B. S. Amália és sz. — Prot.: B. 7. Amália. — Görög-orosz: június 27. C. 3. Sam. p. — Zsidó: Thamusz 3. — A nap két reggel 4 óra 12 perczkor, nyugszik 7 óra 56 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 57 perczkor, nyugszik este 10 óra 31 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Országos papirusz, tanszer- és iskolaszertkiállítás a városi Iparemokban. Nyitva egész nap. Belépődíj 40 fillér. — Petőfi ház (ereklénymuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítás. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi Amatőr Fényképképzés a Városligeti Múzeumokban. Nyitva egész nap. Belépődíj déli 1 óráig 1 korona, azon túl 40 fillér.

Nyitvatartó múzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Hétfő, július 11. — Róm. kath.: Pius p. vt. — Prot.: Görög-orosz: június 28. Cir. és J. er. — Zsidó: Thamusz 4. — A nap két reggel 4 óra 13 perczkor, nyugszik este 7 óra 55 perczkor. — A hold két reggel 9 óra 10 perczkor, nyugszik este 10 óra 50 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja” ezuttal is olyan kellemes meglepetése az olvasónak; amilyennel egy lap sem szolgál közönségének. Dúsabb és érdekesebb tartalmu akármelyik illusztrált lapnál és egyenesen külföldi nivón áll. Merjük állítani, hogy még a nagy külföldi lapok sem örvendeztetik meg közönségüket az „Egyetértés Vasárnap”-jához hasonló melléklettel.

A képek sorozatát az uralkodók találkozására nyitja meg és ezen a főlvételen két királynőt, egy királyt és egy köztársasági elnököt mutatunk be. A következő kép főalakja is király.

Ferdinánd, bolgár király, aki nejével meglátogatta a francia kapitalistát és ott pompás fogadtatásra talált. Az egyik kép a bolgár király bevonulását, a másik a bolgár királynét és Fallières elnök nejét ábrázolja.

Ugyanezen az oldalon mutatjuk be Szájbély Kálmán udvari tanácsos, államvasuti igazgató arcképét abból az alkalomból, hogy királyi kitüntetés érte és Papp Henrikét, az öngyilkos festőművészt. A következő oldalon

a lemergi diákzavargás látszik, továbbá Koczko Adám, a Lembergben megölt rutén diák arcképe tűnik szembe. Ugyanitt van Janek Géza zsoké arcképe, ami azért aktuális, hogy a zsoké autója összeütközött egy szénásszekérrel és a rud megölte

Hirsch Adolf garage-tulajdonost, akinek a portréját szintén bemutatjuk. Igen sikerült főlvétel örökíti meg a berlini

Virschow Rudolf-szobrot, amelyet a napokban lepleztek le. Három pompás kép számol be

Roosevelt exelnök hazatéréről. Az egyik Roosevelt bevonulása, a másikon Roosevelt beszédet mond, a harmadikon

Roosevelt Cornelius Vanderbilt társaságában látszik.

Ugyanezen az oldalon szerepel dr. Lentze, az új német pénzügyminiszter és

Weingartner Felix, a bécsi udvari Operaház most lemondott igazgatója.

Ezután következik

Jeffries Jim és

Johnson Jack, az Amerikában most lezajlott nagy boxverseny két szereplője. Érdekes főlvétel készült

Alfonz spanyol királyról abban a pillanatban, amelyben a spanyol miniszterelnök jelentését fogadja.

A nagy bécsi regatta két képpel szerepel. Az egyik

a „Pannónia” négyes csapata, a másikon

a „Pannónia” nyolczas csapata látszik. A nagy francia vasúti katasztrófáról két

kép számol be, bemutatván a pusztulást, ami az összeütközés nyomán támadt.

Érdekes képeink vannak

a legújabb francia divatról, amelyet a „Grand Prix” napján mutattak be Páris

hölgyei.

A képek sorozatát a

Blazek kerékpárról készült főlvétel és a tokaei bortermelők telepéről fölvett képek zárják be.

— Klotild főhercegnő ünnepe Alesuthon.

Klotild főhercegnő születésnapját Alesuthon a szokott hódoló tisztelet megnyilatkozásával ünnepelték 10 órákor az udvari templomban hálaadó mise volt, mit Keifler János ez. kanonok, ker. esperes mondott. Jelen voltak a templom oratóriumában: Klotild főhercegnő, József főherceg, Mária orleansi hercegnő, Erzsébet főhercegnő, Szirmai Sarolta grófnő udvarhölgy, s Holdházy Mária nevelőnő. A templom padsoraiban helyezkedett el az udvari tisztikar, Libits Adolf udv. tanácsos jószágkormányzóval, a helyi hölgyközönség elítje, az udvartartási alkalmazottak, stb. Az új fatosság kiemelkedő mozzanata volt Gotthard Berta szölgőneke, ki Gotthard J. P. örökök zárá „Ave Mária”-ját énekelte betétül, offertóriumra, művészi képzettségre való precizitással. A főhercegnőnek személyesen gratuláltak Alesuthon időző gyermekei, továbbá az uradalom részéről Libits udvari tanácsos fejezte ki jókívánatait. Távoztól is számos üdvözlő távirat érkezett. Délben udvari ebéd volt, amelyen a főhercegi családtagokon kívül, még Libits jószágkormányzó vett részt.

— Elmaradó kihallgatás. Lukács László pénzügyminiszter további intézkedésig egyelőre nem tart kihallgatást.

— József főhercegek nyári tartózkodása. József főherceg feleségével, Augustia főhercegnővel és gyermekeikkel, József Ferenc és László főhercegekkel és Zsófia főhercegnővel ma Tapolcsányba utaztak állandó nyári tartózkodásra. A főhercegi családdal együtt utazott az egész udvari kíséret is, köztük gróf Szapáry József főudvarmester, Orczy Szeráfina báróné főudvarmesternő, Majthényi Anna udvarhölgy és Kratochwill százados nevelő. A főhercegi család mintegy két hónapot tölt Tapolcsányon, ahonnan József királyi herceg csak akkor utazik el hosszabb-rövidebb időre, ha katonai teendői elszólítják.

— A király nyolczvanadik születésnapjára. Gyuláról táviratozzák: Békés vármegye törvényhatósági bizottsága ma közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a királyt nyolczvanadik születésnapjának évfordulója alkalmából hódoló felirattal üdvözli és ez alkalomból ünnepséget rendez. A közgyűlés a krassószörényi árvíz-károsultak segélyezésére 500 korona segélyt szavazott meg, majd azután jóváhagyta a 18.000 korona államszegély felosztására, valamint Békás község erdejének kiirtására és újabb erdő ültetésére vonatkozó javaslatokat.

— Új magyar testőrhadnagy. A király Pallavicini Antal őrgőf ezredet az 5. sz. h.-es parancsnokát magyar testőrségéhez testőrhadnaggyá nevezte ki.

— Jeszenszky államtitkár betegsége. Jeszenszky Sándor államtitkár állapotában javulás állott be. A legutóbbi napokban is összes hivatali aktáit lakásán intézhette el és a jövő hét folyamán már meg fog jelenhetti hivatalában.

— Orth Jánost holtta nyilvánítják. Bécsből jelentik nekünk, hogy József Ferdinánd főherceg, János Salvátor főhercegnek, az 1890-ben eltűnt Orth Jánosnak unokaöccse, a toscanai nagyherceg legidősebb fia beadványt intézett a főudvarmesteri hivatalhoz Orth Jánosnak holtta nyilvánítását kérve. József Ferdinánd főherceg megbízásából dr. Bachrach Adolf titkos igazságügyi tanácsos képviseli a keresetet és a főudvarmesteri hivatal elvben már helyt is adott annak, de hat havi határidőt tűzött annak bizonyítására, hogy Orth János már nem él.

— Új királyi közjegyzők. Az igazságügyminiszter dr. Csibi László kolozsvári közjegyzői helyettesét Marosvásárhelyre, dr. Mester József tamási közjegyzői helyettesét Tamásiba, dr. Kiss Emil dárdai gyakorló ügyvédet Dárdára, dr. Lénárt Ákos tapolcsányi gyakorló ügyvédet Nagytapolcsányra és dr. Wir Mór rózsahegygy gyakorló ügyvédet Csaszára kir. közjegyzők névezte ki, dr. Zákó István zentai kir. közjegyzőt pedig Pancsovára helyezte át.

— Az egyházból kiközösített tudós. A római vatikán lerozsdált villámaiból ismét kikeresett egy lomtári darabot a mérges pápa. Schnitzer tanárt, a müncheni teológiai fakultás hírneves tudósát, a szerzések kiközösítette a katolikus egyház kebeléből. A kiközösítés oka Schnitzer tanárnak legújabb teológiai műve, mely magára vonta a Vatikán haragját. A kölyv a pápaság történetéről szól és tudományos adatokkal bizonyítja, hogy a pápaság isteni eredetéről szóló dogma teljesen alaptalan és a katolikus egyház önkényes kitalálása.

— Sgy magyar újságíró Ehrlich dokornál. Egy magyar újságíró is felkereste Ehrlich Pál dokort frankfurti experimentáló intézetében. Ehrlich tanár érdekes kijelentéseket tett csodahatásu fel-fedezéséről. A legérdekesebb része nyilatkozatának mindenestre az volt, hogy szerinte is befejezett tény, miszerint a 606-ossal való sterilisatio magna biztosan, gyorsan és minden mellékhatás nélkül gyógyítja meg a vérbajt. Ez tény, mondja Ehrlich. És ez nagyon sok, mert az eddigi terapiák (higany, jód) egyikéről se lehet ezt elmondani. A többi az egyelőre mellékes kérdés, erre majd megfelel a jövő, amely szerinte néki fog igazat adni. De még a legrosszabb esetben is veszélytelenül fog utakat mutatni a terápia finomságainak képzésére.

— Magyar aviatikus balesete. Szárits János szabadkai aviatikus szép sikerrel folytatja repülési próbáit. Tegnap, mikor a gép a levegőben volt, a motor egyik hengerének belső lapja megrepedt, mire a motor felrobbant. Szerencsére a gép ekkor már alacsonyan járt és így Száritsnak sikerült sértetlenül a földre jutnia. A gép kijavítása több napot vesz igénybe.

— Tüzérséget kap Szeged. Szeged városnali régi sűrgetését elégitik ki. Tüzérséget kap Szeged s mint Szegedről jelentik, már legközelebb felépítik a tüzérségi laktanyát. Lázár György polgármester már megkezdte ez ügyben a tárgyalásokat a hadvezetőséggel.

— Delaroche bárónő balesete. Megirtuk, hogy a reimsi repülőversenyen a nálunk is ismert Delaroche bárónő lezuhant. Ma Párisból azt jelentik, hogy Delaroche bárónő állapota nem oly veszedelmes, mint eleinte hitték. Több esontörtést szenvedett ugyan, de koponyatörése nincsen. A szerencsétlenség okát még nem tudták megállapítani. Lindpaintner német aviatikust a tömeg megfenyegette, mert azt hitte, hogy ő okozta a szerencsétlenséget, azonban Lindpaintner bebizonyította ártatlanságát.

— Jubiláló esperes. Bodor Géza alsócsernátonyi ev. ref. esperes tegnap ünnepelte 25 éves lelkészi és 10 éves esperesi jubileumát, mely alkalomból kartársai, valamint az ev. ref. egyházköztség hívei lelkes ovációkban részesítették. Délben a jubiláns tiszteletére banket volt, míg este az ünneplő közönség táncmulatságot rendezett.

— Hervé és a francia vasutasok. Párisból jelentik, hogy az antimilitaristaságról is híres Hervé volt tanár lapjának mai számában felszólítja a vasutasokat, akik tartalékos katonák, hogy ha a kormány behívó parancsát megkapják, ne engedelmessékedjenek, vagy pedig „helyezzék jókarba a lokomotivokat”. A kormány lázításért perbe fogta Hervét.

— Aranymisés pap. Leményi Sándor szamosújvári gör. kath. esperes-plébános ma töltötte be pappá való feiszentelésének ötvenedik évfordulóját, amely alkalomból paptársai és hívei lelkesen ünnepelték az ősz papot. Dél előtt a plébános a gör. kath. főtemplomban arany-misést mutatott be.

— Holland tudós nálunk. Dr. Wijnaendts holland társadalomtudományi író a magyar viszonyok tanulmányozása céljából hosszabb körutat tesz Magyarországon, hol már előzőleg két ízben járt. A kiváló tudóst utáiban dr. Antal Géza országgyűlési képviselő kalauzolja.

— Erzsébet királyné gyilkosa. Erzsébet királyné gyilkosát, az anarkista Lucchenit meglátogatta genfi börtönében H. de Windt párisi fogház-felügyelő. Windt felügyelő az érdekes látogatásról ezeket beszéli el: Lucchenit engedelmesség miatt háromszor zárták sötét cellába. Most nagyon jó kedvű volt. Nagy szobája van, amelynek ablaka a tóra nyílik. Éppen könyvkötéssel volt elfoglalva és vígan beszélgetett fegyenez társaival. Luccheni harmincz éves. Arca megelégedést tükrözött viszsza, csak sötét mosolygása árulja el fekete lelkét. Nagyon jól bántak vele. Naponkint must, bort és négy cigarettát kap. Kényelmes ágya és villamos világítása van. Szobájában nagy könyvszekrény van tele könyvvel, amelyeket Luccheni folytonosan olvasgat. A falak tele vannak aggatva képes levelezlapokkal s köztük volt Ferencz József király és Erzsébet királyné képe is. A vendég figyelmeztette a fogházigazgatót, aki azonnal lelépte a képeket.

— Léghajón Newyorkból Londonba. Londonból jelentik nekünk: Két világlapnak, a Newyork Times-nak és a Daily Telegraph-nak költségen és támogatásával Wellmann augusztusban vagy szeptemberben fog vakmerő vállalkozására indulni. Léghajón akar Newyorkból Londonba jutni. A Daily Telegraph figyelemzett arra, hogy a két áldozatkész lap egyáltalán nincs meggyőződve a vállalkozás sikeréről, nem tartja lehetőnek, hogy a léghajó átkelhesse az oceánon, de ha csakugyan eljut Wellmann az Amerika nevű léghajón Newyorktól Londonba, ez semmiképen sem bizonyítja azt, hogy a két világhatalom között léghajókkal kereskedelmet lehet közvetíteni, mindenestre azonban nagy szolgálatot tesz vele a tudományak és azt bizonyítja, hogy a léghajó hasznavehető a háboruban. Az oceánra való átkelés közben az Amerika léghajó drótalan táviró útján összeköttetésben lesz a londoni és a newyorki újsággal.

— Adomány a hírlapírók nyugdíjintézetének. Egy felvidéki emberbarát, aki tavaly hunyt el, végrendelete végrehajtásának ellenőrzésére Rákosi Jenő főrendiházi tagot, az Otthon írók és hírlapírók köre elnökét kérte meg. Az örökös, aki ismeretlen akar maradni, Rákosi Jenő fűradozásának jutalmául egy négy százalékkal kamatozó ezer koronás államadóssági kötvényt ajánlott föl a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének, a melyet Rákosi Jenő tegnap már át is adott a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének.

— Az Orsz. Gyermekvédő Liga kérelme. Az Országos Gyermekvédő Liga által rendezett gyermeknap alkalmával több kereskedő megígérte, hogy a nemes czél elősegítésére önkéntes adományával hozzájárul a gyermeknap eredményéhez. Ezeknek egy része beküldötte már adományait a ligához, másik része azonban még nem teljesítette ebből ígéretét. A liga most ez uton kéri fel azokat a kereskedőket, akik szíves adományukat önkéntesen felajánlották, de azt ez ideig nem küldötték be, hogy megígért adományukat most már mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy késedelmiükkel az elszámolást ne zavarják.

— A levegő meghódítása. Bethenyből jelentik. Labochuere aviatikus ma megjavította a távolsági és időtartam rekordot, amennyiben 340 kilométert repült 4 óra 37 perc 45 és kétötöd másodperc alatt. — Este hét órakor Legagneux, aki utassal szállt fel, kétszer megkerülte a székesgyházat, majd husz perczig a város felett lebegett, azután visszatért Bethenybe. — A mai versenyen Auglun utassal 100 kilométernél nagyobb utat egy óra 36 perc alatt, majd 135 kilométert két óra 9 perc alatt, Olisch Lagers pedig 100 kilométeres utat egy óra 8 perc alatt tett meg.

— Taft automobilja gázol. Párisból jelentik nekünk: A „Le Journal”-nak táviratozzák Newyorkból, hogy Taft elnök tegnap automobiljával elgázolt egy olaszt, aki a kórházban sebeibe belehalt. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenségnek nem az elnök, hanem az olasz gondatlansága volt az oka.

— Háborog a Vezuv. Rómából jelentik nekünk: Reggel tíz órától fogva a Vezuv kráteréből sűrű füstfelleg gomolyog ki és a mélységből tompa dübörgés hallatszik. A lakosság rémülten imádkozik a templomokban. A Vezuv alatt lévő helységekben hamueső esik. — Nápolyból jelentik: San-Giuseppe faluban ma reggel a parasztek hatalmas füstoszlopot láttak a Vezuvon. Nemsokára vöröses hamu esett, ami nagy pánikot okozott. A községek lakói a templomba menekültek, a hamueső egyre tart. A füstoszlop könnyen San-Giuseppe felé hajlik.

— Magyar huszártiszt és francia tőkepénzes párbaja. Bécsben három nap előtt a legsúlyosabb feltételekkel Aczél István huszárhadnagy kardpárbajt vívott Dumier francia tőkepénzessel, aki feltűnő szépségű feleségével hosszabb ideig a budapesti Hungária-szálló lakója volt. A két férfi összeszóvalkozott és ennek következménye volt a párbaj, bandázs nélkül, lovassági karddal, megengedett szurással. Dumier nem akart Budapesten megverekedni, táviratilag kért Marseilleből két tüzértiszt-segédet, sőt fegyverbírság is összeült és csak ezután utaztak a felek Bécsbe. Az első összecsapásnál Aczél sebesült meg könnyebben, a másodiknál Aczél kardja olyan sebet vágott a férj mellkasán végig, hogy Dumier most a halállal vívódik. Aczél segédei Szilassy és Bodnár huszártisztek voltak. A felek, mielőtt kardra mentek, pisztoly-párbajt vívtak háromszori golyóváltással öt-öt lépés avanszszal.

— Az Újságírók Egyesületének közgyűlése. A Budapesti Újságírók Egyesülete július 15-én, pénteken délután félnyolc órakor rendkívüli közgyűlést tart az egyesület helyiségében (Erzsébet-körút 27. sz.).

— Nyolcz ember a lavina alatt. Az alpesi turista-világnak nagy, rémes szenzációja van. Interlakemből és Kleinschneideggből egyidejűleg táviratok jelentik, hogy a Jungfrauon végtes turistakatasztrófa történt, amelynek több ember-áldozata is van. Két turistatársaságot a Jungfrau hófödte csucsain lavinaomlás temetett el és még meg sem tudták állapítani, hogy hányan maradtak holtan a lavina alatt. A veszedelembe jutott turisták strassburgi és saarbrückeni emberek, akik turistaszervezőknek lettek az áldozatai. A szerencsétlenség után azonnal megindult a mentőexpedíció, de azok is, akiket a lavina alól kimentettek, olyan sérüléseket szenvedtek, hogy az életbenmaradásukhoz alig van remény. A lavinaomlásról még a következő részleteket kaptuk: Küfler strassburgi és Barthold saarbrückeni német turistákat hat vezetővel együtt ma a Bergli-kunyhó közelében lavina eltemette. Szintugy azt a négy vezetőből álló csoportot is, amely élelmiszert akart a Bergli- és Concordia-kunyhóhoz szállítani. Az utóbbiak könnyű sebek árán megmenekültek, de az előbbi csoportnak három vezetője életveszélyesen megsebesült. A többiek a lavina alatt vannak és kevés a remény, hogy az öt közül akár egyet is megmentenek. Eismeer állomásról mentőexpedíció érkezett a helyszínre. — Klein-Schneideggből jelentik: Ma reggel öt óráig holtan húzták ki a lavina által eltemetett két német turistát és a három vezetőt, akik nem tudtak menekülni. A lavina alatt van még két ember, akik valószínűleg már meghaltak. A tizenkét emberből álló csoportból csak öt volt megmenthető és ezek is tetemesen, ha nem is életveszélyesen megsebesültek. Egy későbbi távirat jelenti, hogy már megtalálták mind a hét halottat. A súlyosan megsebesülteket az interlakeni kórházba vitték. Előreláthatólag mind felépülnek.

— Rálőttek a gyorsvonatra. A szegedi 706. sz. gyorsvonatra ismeretlen tettes az Egressy-uti átjáró közelében revolverrel kétszer rálőtt. A lövések senkiben sem tettek kárt.

— Mozgalom a drágaság ellen. Székesfehérvárt a háziaszonyok közül többen mozgalmat indítottak a piaci drágaság ellen s vasárnap e tárgyban népgyűlést tartanak.

— A gletscherek rombolása. Zürichből jelentik nekünk: A Mont-Blanc-on levő observatoriumot a gletscherek elborították és rombadöntötték. Az observatorium 1885-ben nagy költséggel épült.

— A kolera a határon. A belügyminisztériumot is foglalkoztatja már a koleraveszedelem. Mivel a kolera Oroszországnak Galicziával határos némely vidékén is fellépett, a belügyminiszter minden törvényhatósághoz körrendeletet intézett, hogy a kolerával fertőzött vidékekről a törvényhatóságok területére utazó egyének egészségi állapotát öt napon át szigorú orvosi vizsgálat alatt gondosan ellenőriztessék és a fenyegető veszély elhárítása érdekében szükséges intézkedéseket pontosan és lelkiismeretesen foganatosítsák.

Pátervárról jelentik: A Jekaterinoszlov, Cherson, Poltava kormányzóságokat, az Isjum kerületet és az Ostrogovs vidékét koleraveszélyesnek, az astrachani, simbirski és riezani kormányzóságokat, valamint Tiflisz városát pedig koleragyanusnak jelentették ki.

— Egy milliómosnó a sztrájkolóknak. Stawn-nak, a szocialista érzelmeiről ismeretes milliómosznak felesége 25.000 dollárt adományozott a sztrájkoló szabónőknek. A milliómos neje maga is divatúrás üzletben volt alkalmazva, mielőtt férjhez ment Stawnhoz.

— A berlini utcák réme. Berlinben a legforgalmasabb utcákon vakmerően garázdálkodik egy fiatal ember. Világos nappal követi el a rablásokat. Két hónappal ezelőtt egy kereskedőnástól elrabolt 5800 márkát, tegnap pedig a Friedrichstrassen kikapta egy hankszolga kezéből a pénzesztáskát 1000 márkával. A büntügyi rendőrség az egész detektív-kart mozgósította. A bankablőről nincs személy-leírás, mindössze annyit tudnak róla, hogy körülbelül 15—16 éves lehet.

— Hajóösszeütközés. Chersonból jelentik: Ma reggel egy Odesszából érkező gőzös összeütközött a Lowsky személyszállító hajóval, utóbbinak felrobant a gőzkazánja és elsüllyedt. Egy ember életét vesztette, ötven személy megsebesült. A hajó két órával az összeütközés után 22 lábnyi mélységbe süllyedt.

— Lezuhant vonat. Taganrogból jelentik: Moskino állomás közelében egy tehervonat, melynek a feke elromlott, nekiment a sínpar végén álló baknak és három fonalnyi magasságból lezuhant. A vonat teljesen összezúzódott. Sokan életüket veszítették, vagy megsebesültek.

— Ötven millió arany a tenger fenekén. A mélyleges tenger gazdagabb bármely kincsbányánál. Számíthatatlan emberi életet, tengerenyi kincset temettek a mélységbe a viharok. Nem is esodálatos tehát, hogy élelmes angol pénzemberek Londonban társaságot alapítottak a tenger által elrabolt gazdátalan kincseknek a kiaknázására. Előkelő pénzemberek állanak a vállalkozás élén, melynek az a célja, hogy az 1588-ban elsüllyedt nagy Armada-nak, II. Fülöp spanyol király híres óriási hajóhadának maradványait kiemelje az Oceán fenekéről. A szindikátus komoly tudományos kutatások és tanulmányok után kezdett munkájához. Fox hadnagy, akit a társaság a buvármunkálatok vezetésével bízott meg, először megállapította azt a vidéket, ahol az Armada elsüllyedt hadikincstárának lennie kell. A hadikincstár a hajóhad főparancsnokának, Medina Sidonia hercegnek hajóján volt és azzal együtt süllyedt el abban az óriási viharban, mely az Armada nagy részét elpusztította. Legalább ötven millió arany volt a hadikincstárban s ezenkívül a hajón volt a hercegnek magánpénztára is, amely szintén óriási vagyont képviselt. Az angol vállalat most először ennek a hajónak maradványait akarja felszínre hozni. Engedélyt kapott erre az angol kormánytól is és ha csak a kincsek egy részét is sikerül a tengerből kimenteni, a társaságnak már akkor is óriási nyeresége lesz. A tobermori öbölben már meg is kezdték a buvármunkálatokat, még pedig Ceylonból hozott kitűnő búvárokkal. A hatalmas Armada, mely tudvaleg Anglia meghódítására indult, 130 nagy és 30 kisebb hajóból állott. Körülbelül 20.000 katona, 8 és félezer hajólegény, 2000 gályarab, 2630 ágyú és tizenháromezer mennyiségű hadi- és élelmiszer volt a hajókon. Az első csapat az angolok mérték a hajóhadra Dunkerque téjén, de a teljes pusztulás akkor következett be, mikor egy óriási vihar az Atlanti-tenger sziklás partvidékén összezúzta a hajókat. A spanyol világbirodalom bukását jelentette az Armada pusztulása és ezért anyagi jelentőségén kívül történelmileg is igen érdekes a londoni vállalkozás.

— Sikkasztó hivatalnok. Gruber János, Kalmán-utca 22. szám alatti kereskedő feljelentést tett Quittner Jakab 26 éves magánhivatalnok ellen, aki a cég kárára 1294 koronát síkkasztott és a pázzal együtt megszökött.

— **Milliók gyémántesempézés.** Egy berlini távirat szerint a gyarmatügyi kormányhoz jelentés érkezett, hogy a Lüderitz-öbölbeli két millió márka értékű gyémántot csempézték ki megváromatlanul és ezzel a kincstárt 700.000 márkával megrövidítették. A gyémántesempézések majdnem kivétel nélkül nők, akik a gyémántokat ruhájuk alatt rejtgették. Ezzel szemben egy másik berlini távirat viszont azt jelenti, hogy a gyarmatügyi hivatalban semmit sem tudnak a gyémántesempézésről, utóbbi időben nem kaptak hírt s valószínűnek tartják, hogy az eset még régi keletű.

— **Orvosok és betegpénztár.** Az aradvárosi és megyei orvosok f. hó 8-án tartott értekezletükön megállapították, hogy az országos munkásbiztosító pénztárnak az orvoskérdés megoldására készített tervezetét határozottan visszautasítják, nem kívánják a pénztár tiszviselői lenni és hogy kiküldött szerződő bizottságuk csak az évi 6. illetve 9 K. díjazás alapján szerződik az aradi ker. pénztárral. Amikor tegnap este az országos munkásbiztosító pénztár igazgatója Adára érkezett, hogy az aradi orvosokkal a végleges megegyezés dolgában tárgyaljon, az aradi pénztári főorvos társai nevében is kijelentette, hogy ők szóba nem állhatnak, mert a törvény értelmében az országos pénztár nem illetékes a tárgyalásra és mert az aradi pénztári orvosok mindenféle tárgyalási és szerződési jogukat átruházták az orvosi fióksz. átség illetékes bíróságára. Zemplénmegyében a pénztári orvosok ugy határoztak, hogy ügyük végleges rendezését a fiókszövetségre bízzák. Ugy az aradi, mint a zemplénmegyei orvosok azt is elhatározták, hogy nem lépnek be a tervezett orsz. pénztárörvosi egyesületbe. A pénztári kérdés rendezésének határideje a két megyében is szeptember 15-ike.

— **A harmadik anarchista.** A rendőrségen ma délelőtt megjelent *Golfunkel* Sámuel a napok óta keresett orsz. forradalmár. *Trojánuska* Annának és *Weinberg* Ábrahámnak társa. *Golfunkel* ügyvédjével jelent meg a főkapitányságon és kérte, engedjék meg, hogy ő békében és visszavonultságban tovább is Budapesten maradjon. A rendőrségnek azonban biztos tudomása van arról, hogy *Golfunkel* lelkes híve és tevékeny mozgatója minden anarchista mozgalomnak. Nevét a nihilisták világában jól ismerik, de mert foglalkozása nincs, nem adott helyet kérelme teljesítésének. Jelentkezése után kihallgatták és kivitték a tolonczházba, ahol további rendőri elbánásban részesül. A közel napokban őt is el fogják tolonczolni. A főkapitány *Weinberg* Ábrahám és *Trojánuska* Anna oroszországi honosági szabómunkások ügyében a rendőri fogház és tolonczügyszály által határozatot, mely szerint ezek a székesfőváros területéről 5 évre leendő kitiltásra és tolonczoltatásra ítéltettek, felülvizsgálás után helybenhagyta. Helybenhagyta az ítéletet azért, mert megállapította, hogy a nevezettek több oroszországi társukkal egyetemben egy itt lakó orosz ember lakásán állandó rendszeres összejöveteleket tartanak. Anarchisztikus, terrorisztikus tanokat és elveket tárgyaltak és vitáltak meg és az anarchista irodalom külföldi termékeiről eszmecserét folytattak. A náluk talált és lefoglalt könyvek és iratok között, olyan jegyzetek és kéziratok voltak, amelyek propagandát csináltak a nihilizmusnak és dicsőítették a forradalmat és anarchiát. Ott volt a többek között egy, *Terenovszkaja* Zsófiának a II. *Sándor* csász. meggyilkolásában résztvevő és azután kivégzett anarchistanőnek, dicsőítését tartalmazó költemény, híres anarchisták fényképei és sok más gyanús dolog.

— **Béke a pékparban.** Április második felében a budapesti pékmesterek egyrésze kizárta munkásait, bérkérdések miatt. A harcokat csak úgy tudták leszerezni a munkaadók, hogy kollektív szerződést ígértek a munkásoknak. Ezt a kollektív szerződést csak tegnap sikerült megkötöni egy esztendőre. A kollektív szerződés értelmében a napi munkaidő 10 óra 14 óráig keretben, a legkisebb hetibé 28—44 korona közt oszlik meg a különféle munkát teljesítő sűtők között. A munkaközvetítést a budapesti sűtőmunkások szakosztálya látja el. Ezzel egy esztendőre — 1911 július 1-ig — biztosítva van a béke a pékek közt.

— **Mulatság után halál.** Nyáry János vagyos szegedi gazdálkodó napokon át mulatott. Midőn ma reggel hazament, felesége pőrölve fogadta. Mikor az asszony a perlekedés után eltávozott hazáról, Nyáry felakasztotta magát. Míre észrevették, már halott volt.

— **Rejtélyes monoplán.** Kassáról jelentik: Ma reggel Kassa felett 400—500 méter magasságban egy monoplán repült el. Az aviatikus a város felett több kört írt le, majd azután északi irányban eltűnt. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy ki volt a bátor aviatikus.

— **Zemplén vármegye Kossuth-szobra.** Zemplén vármegye szeptember havában országos ünnepség keretében leplezi le Sátoraljai helyen Kossuth Lajos hatalmas és gyönyörű szobrát, amelyet a megye hazafias közönségének aldozatkészsége emel a legnagyobb magyarnak. A szobrot Gárdos Aladár szobrászművész mintázta, míg annak építészeti részét Gondos Imre építőművész tervezte, akik a szoborra hirdettet nyilvános pályázaton tizenhét pályázó elől nyerték el a babért és így a kivittel való megbízást megkapták. A szobor az egész ország egyik legnagyobb Kossuth-szobra lesz s alakjait bronzba öntik, talapzatát pedig márványból faragják. A szobrot Sátoraljai helyen, a templom előtti téren állítják fel, ahol az nagy arányaival igen jól fog hatni. A szobor leleplezősekor leplezik le Kossuth monoki szülőházának az emléktábláját is, amelyet szintén Gárdos Aladár mintázott. Az emléktáblát, amelyet Kossuthnak domborművű mellképe díszít, gránitkőből faragják.

— **Megkerült eltűntek.** Lapunk mai számában megírtuk Kokesch Paula esetét, aki rejtélyes módon tűnt el Gödöllő, szülei villájából. Eltűnését komplikálta egy „Zsuzsi néni” aláírásu távirat. A tanító nő megkerült. Egy barátjáné édesanyjánál volt s azért meát hozzájuk, mert összekocczant szüleiével. A táviratot tényleg ez az uri család adta fel, de ezekre, minthogy már régen nem látta őket a mérnök családja, nem gondoltak. A Zsuzsi néni aláírásu távirat Seifert Zsuzsannától származott. A leány bucsulevelében így írt:

Édes mama és papa és mindenki!
Esküszöm, hogy semmi bajom s hogy nagyon jól érzem magamat Isten áldjon meg benneteket a sok jóért, amivel eddig elhalmoztatok. Én már többé nem alkalmatlankodom, elég volt már nékem a szekaturakból. Kaptam állást, amelyet becsülettel elfogajlok.
Isten veletek csókol
Paula.

Mikor az érzékeny leány idegessége megszűnt, személyesen tudatta hollétét s szülei már meg is látogatták. Ezt rögtön tudatta is a rendőrséggel Kokesch Károly építész, aki most már családjaival együtt megnyugodott. A rendőrség a nyomozást becsüntette. — Ugyancsak megírtuk, hogy a rendőrségen Szigeti József magánzó feljelentést tett, hogy gyámleánya, Salgó (Schmidt) Anna tizenkilenc éves színésznő, Mester-utca 25. számú lakásukról eltűnt. Tegnap aztán Salgó Anna a feljelentés után mindjárt hazakerült. Az egésznek az a kezdete, hogy elment egy barátinjához s ott töltött néhány napot.

— **Munby ügyvéd regénye.** Londonban nemrég meghalt egy Munby Artur nevű ügyvéd, akinek most közzétett végrendelete romantikus házasságra vet fényt. A megboldogult háromszáz font sterlinget hagyott a feleségére, azonkívül gondoskodott róla, hogy tíz font sterling évről-évre kapjon. Ez szűkebbül tanuskodik, ha tekintetbe vesszük, hogy a vagyon többi része, huszonegyezer font sterling a Yorkshireben élő rokonoknak jutott. Ennek az a magyarázata, hogy az asszony, aki különben még a férje előtt pár hónappal meghalt, valamikor szobalány volt az ügyvédnek. Munby 1872-ben ismerte meg az akkor harmincz éves, nyúlank, feltűnően szép leányt, aki az időt egy kávészalonnál szolgált. Az ügyvéd beleszeretett a leányba, magához szegődítette és mivel családja ellenzte a házasságot, titokban esküdött meg vele. Senkinek sejtette, hogy az a csinos szobalány, aki az ügyvédnél ajtó mellett az érkezőknek, Munby felesége. Ezt a helyzetet a férj idővel türelmetlenül tartotta és az asszonyt leküldte Shropshire falucskába a rokonaihoz, ahol bérelt neki egy kis házat. Időről-időre eltűnt az ügyvéd Londonból és felbukkant Shropshireban. A különös házasság gyermektelen maradt és így a háromszáz font sterlinget a tíz font sterling évről-évről együtt az asszony látja kapja.

— **Ki a betörő?** Megírtuk, hogy a dombóvári fűtőház pénztárát a múlt héten kifosztották. A vizsgálatról szóló híradást Jézeri Károly mozdonyvezető nevét említette, mint aki a betörés elkövetése után megszökött. Ezzel szemben az a valóság, hogy Jézeri Károly január elseje óta beteg fekszik dombóvári lakásán, ilyenformán ő nem követhette el a betörést. De a betörő még ma sincs meg.

— **Rablóvilág a román határszélen.** A román-magyar határszélen még gyakoriak a rablókulandók. Románország földjén még mindig igen sok a főbiztonságra veszedelmes, minden kalandra kész ember. Most is ilyen két titokzatos zsványtörténel érkezett hozzánk a határszélről. Kovászról jelentik, hogy Romániából a Putna-havasokon átjött rablók behatoltak Csekon Jakab és Kreiter Alajos famunkások lakásába és őket árthatatlanná téve, kirabolták. A rablók a havasokon át visszamenekültek Romániába. Ugyancsak a román határszélen Putnapatak község mellett halva találták Kristály Domokos erdei munkást. A holttesten erőszak nyomai látszanak. Mindkét ügyben megindították a vizsgálatot.

— **Tömeges tejmegezés.** Hírül adtuk, hogy a magyar királyi államvasutaknak a Kőbányai-úton levő munkástelepén több ízben történt tejmegezés gyermekeken. A szülők felvilágosítása alapján megállapították, hogy a gyermekek tejet ittak vacsora és valószínűleg attól lettek rosszul. A tömeges tejmegezést most már a X. kerületi rendőrkapitányság figyelmét is felkeltette s a rendőrség érdeklődni kezdett, hogy kitől vásárolják a szegény munkás-családok a tejet. A nyomozás során Zólyomi Lajos rendőrfogalmazó, a X. kerületi kapitányság helyettes vezetője megállapította, hogy mind a három család, ahol a megezéses előfordultak, a tejet özvegy Gemeiner Istvánné tejkereskedőtől vette, aki régóta szállít már a Szigetvári-utca 18. szám alatti levő tejkereskedéséből tejet a név. munkástelep lakóinak. A rendőrség nyomban befoglalta a romlott, vagy esetleg hamisított tejet s az iratokat áttette a VIII. kerületi előjárósághoz. A tejet most vegyszéren meg fogják vizsgálni és a tejkereskedő ellen az előjáróságon megindítják a kihágási eljárást.

— **Szédelgés az Iskolaegyesület nevében.** Az Országos Magyar Iskolaegyesületre és elnökére való hivatkozással két uriasan öltözött nő „Az élet és iskola” című füzettel házal ország-szerte és az egyesület, illetve a magyarországi szegény gyermekek tandíja javára adományokat gyűjt. Az egyesület több oldalról bejött jelentés folytán szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a vállalatához semmi köze nincsen és felkéri a nagyközönséget, hogy a reá vagy elnökére hivatkozókat, mint szédelgőket utasítsa el.

— **Sikkasztó román rendőrtiszték.** A brailai rendőrségen örülési sikkasztásnak jöttek nyomára, amelyet néhány rendőrtiszt a rendőrfőnökkel egyetemben követett el. Egy rendőrtisztviselőt letartóztattak. A rendőrfőnök megszókoott. Az elikkasztott összeg több száz ezer frankra rug.

— **Vakok műhelyei.** A vak iparosok, kik a fővárosban már évek óta munkálkodnak, készítenek erős nádából, vesszőből tartós kosarakat, raktáron tartanak utazókat, fa- és szentariót, ruhás-, papír- és kézikosarakat, virág- és munkaállványokat stb. Kertibutorok is kaphatók, nádszékék is befognak. Megrendeléseket levél és telefonon vállalnak. Telefon szám: 104—87. Címük: Vakiparosok munkástelepe, Ovodá-utca 39. Kérik a közönség támogatását. Gazdasági, üzleti vagy irodalomra alkalmas kefeket Stern Zoltán vak kefekötőnél lehet bevásárolni. Cím: Isván-ut 36.

— **Házasság.** Bing Ödön államf. adótitkár e hó 12-én délután öt órakor tartja esküvőjét a szentesi érceplé templomban Purjesz Szeréna állami tanítóval, Purjesz Mór és neje leányával.

— **Hatás.** Aladár székesfővárosi tanító eljegyezte Solti Teréz tanítóval.

— **Lauter** Samu főtitk. eljegyezte Szamek Imátt Szászról.

— **Zátori Zsófia** Jenő főhercegi igazgatósági titkár, e hó 12-én tartja esküvőjét Budapest arvápataki Geréb Béla, belügyminis. osztálytanácsos és felesége, esküvői Csiky Irén leányával, Zsuzsával.

— **Maj** Frigyes vezérigazgató eljegyezte Marozsi Bözset, Marozsi Henrik egyetemi tanár leányát.

— **Hj.** Keller József könyvelő Gyöngyösről eljegyezte Fleischnann Juliskát Déterem.

— **Dr. Székely** Dezső ügyvéd, tartalékos huszárhadnagy Székely Kornél ügyvéd fia, eljegyezte Szontágh Onéit, dr. Szontágh Félix egyetemi orvostanár leányát Budapest.

— **Értékesítés.** Minden külön értesítés helyet ez uton tudatja jóakaróit, hogy június 27-én Weber Ferikkal házasságot kötött. Tanúk voltak a budapesti VII. ker. anyakönyvvizető előtt: Herceg Ferenc orsz. képviselő és Singer Zsigmond főzetkesztő, az erzsébetvárosi plébánia-templomban pedig Wlassics Gyula titkos tanácsos és Bikosi Jenő főrendiházi tag. Az egyházi szertartást Magyar Gábor piarista rendfőnök végezte.

— **Dr. Krcitsek** József temesvári ügyvéd házasságot kötött dr. Mrazek Viktor temesvári fogorvos leányával, Mrazek Szerénnel.

— **Nitsch** Andor kassai-kecskeméti földbirtokos Grezsmacher Jolánának, Grezsmacher Gyula egyházfelügyelő leányának szombaton esküdték örök hűségét a királyi ev. templomban.

— **Bombarobbanás az ebédnél.** A spanyol „Alkante” tartományban fekvő *Monoverben* egy bankár ebédet adott, amelyre számos vendéget hívott meg. Egyszerre ebéd közben ferobban egy bomba, amely az asztal alá volt elrejtve. Két vendég azonnal meghalt és tizenhárman, köztük a vendéglátó is, veszedelmesen megsérültek. A ház egy része összedőlt, a véres merényletet anarchisták követték el. Monoverből táviratozzák, hogy a bomba nem az asztal alatt, hanem a nagy ebédlőterem alatt a pinczében robbant föl és fölszakította a terem padozatát. Az asztal a vendégekkel egészen a mennyezetig röpült föl és mire a szolgaszemélyzet berohant, két vendég szétlépett testtel holtan hevert a földön, a házigazda is még tizenkét vendég sebei iszonyúak.

— **Halál a házasságközvetítőkre.** Az angol parlament most a regességi törvényjavaslattal foglalkozik, amely György király halála esetére szükséges intézkedésekkel foglalkozik, ha abban az időben a walesi herceg még nem lenne 18 éves. Az államügyeket az anyakirályné intézné, mint régens. A törvényjavaslat szerint az ifjú királynak a parlament tudta nélkül nem szabad megköszölni a ha valaki a királyt a parlament bejegyzése nélkül való házasságra bírja, neki annak kötésére segítségére van, vagy vele házasságot köt, felségárulásban bűnös és halállal bünhődik. A ház nagyot mulatott azon a jószívű képviselőn, aki a királyhoz nőül menő szerelmes leány számára enyhébb büntetést követelt. „Király van szó? Már talán van valaki, aki a walesi hercegre pályázik a kivégzést ki szeretné kerülni!”... A gunyolódók ilyeneket kilátottak közbe. A miniszterelnök azonban belement abba, hogy az, aki a királyhoz nőül megy, a hütlenség enyhébb büntetésében részesüljön. Ez lesz törvény.

— **Fürdőélet Tátrafüreden.** Ótátrafüreden, daczára az utóbbi napok kellemetlen időjárásának, a fürdői élet nem szünetel, sőt éppen haute-saisonja felé közeledik. A szállodákban és villákban csaknem minden szoba le van foglalva s a kellemesebbnél kellemesebb fürdői multságok egymást érik. A fürdő igazgatósága mindenben rajta van, hogy a közönség szórakozásban ne szenvedjen hiányt.

— **Nyári multságok.** A Nyomorék Gyermekek Otthona javára e hó 23-án szombaton este fényes nyári multságot rendez a „Budagyöngyö”-ben az „Egyetértés Társaság”. A védnökséget báró Dániel Ernő és gróf Eszterházy Mihályné, a diszciplínaságot rétsági Pauncz Sándor, dr. Ráskay Dező egy. m. tanár és dr. Messinger Simon fogadták el. A rendező-bizottság élén Morvay Izsó, dr. Győző Imre elnökök, Krahl Fülöp titkár buzgólkodnak.

A Katolikus Tisztviselők Budapesti Egyesülete Otthona javára július hó 16-án a Budakeszi-utó Budagyöngyében hangversenyyel és műkedvelő előadással egybekötött juliaüst rendez. A sikert előre is biztosítja Kúry Klára vendégszerelője. A multság iránt már most is igen nagy az érdeklődés s kérjük, kik meghívóra igényt tartanak, az egyesület helyiségében (Ferenciek-tere 7.) jelentkezni sziveskedjenek. Jegyek ára 1 korona.

Az I. kerületi Szabadpolgári Kör ma este a kelenföldi Erzsébet-királyné Sósfürdő-telepén jól sikerült nyári multságot rendezett. Ámbár az idő nem volt kedvező, mégis sokan jöttek el az estére. Volt kabaré, tombola, világposta, díjtekvés, végül tánc fejezte be a multságot. A multság tiszta jövedelmét az egyesület jótékony alapjának gyarapítására fordítják.

— **Kirabolt zálogház.** Debreczenben az elmúlt éjjel Kohn Henrikné Kossuth-utca 15. szám alatti zálogházába ismeretlen tettesek betörték és 50.000 korona értékű ékszeret elloptak. A betörők, kik a padlason keresztül hatoltak az üzlethelyiségbe, megfúrták a Wertheim-szekrényeket és így jutottak az ékszerekhez. A betörőket országosan körözik.

— **Felrobbant gyártelep.** Brünnből jelentik: A Lesselsdorfi kőszeggyár oxigén-telepén tegnap délután felrobbant egy oxigén-tartó. A robbanás a gyárépület egy részét összedöntötte, egy munkás szörnyen halt, három könnyen megsebesült. A robbanás ezenkívül az egész gyártelep és a közeli hivatalnok-lakások ablakait is bezúzta.

— **Elvesztett gyűrű.** Ma délután az Erkel-utczában elvesztett egy 100 koronát érő gyűrű. A gyűrű tulajdonosa kéri a becsületes megtalálót, hogy vigye a gyűrűt a Ráday-utca 16. számú ház felügyelőjéhez, ahol illő jutalomban részesül.

— **Vasárnapi munkásgyűlések.** A budapesti ács munkások holoap, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilvános gyűlést tartanak a Vig-utca 18. szám alatti Poós-féle vendéglőben. A gyűlés egyetlen tárgya: a mesterekhez benyújtandó munkarend ismertetése. Két gyűlést tartanak holoap a lakás-uzsora tárgyában is. Az egyiket a főváros Gyáli-uti házainak lakói délután fél 4 órakor, amelynek tárgya: A lakás és az élelmiszer-uzsora és hogyan segítünk rajta? A másik gyűlést a X. kerületi munkások tartják délelőtt 10 órakor a X., Előd-utca 4. szám alatti Régi sörház vendéglőben, ennek egyetlen tárgya pedig: A lakás-uzsora. A munkásokon kívül a magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak tartanak gyűlést délelőtt fél 11 órakor a Liszt Ferenc-tér 18. szám alatti klub-helyiségben. Ennek a gyűlésnek a tárgyszora: 1. záróra-mozgalom és a kereskedelmi alkalmazottak helyozete. 2. Szervezkedés.

— **Tűzek.** Dr. Mike Ádámné Szalay-utca 3. szám alatti lakásán a vasalótól tűz támadt, melyet a házbellek eloltottak. A tűzhöz kivonult a II. kerületi tűzörség is, de dolga már nem alakult. — Tűz volt Szarvát Anna Losonczy-utca 22. szám alatti üvegraktárában. A tüzet a VIII. kerületi tűzörség oltotta el.

— **A vén korhely sorsa.** Az egri ügyészség titkosatos ügyben folytat vizsgálatot. A horti község-házára vértől elborítva, átmetezett géggel vászorgott be Varga Endre gazdaember. Beszélni sem tudott, míg az orvosok géggét össze nem varrták. Akkor hörögve mondta el, hogy a fia, menyő és az unokája rohantak meg és ök vágták el a nyakát. A csendőrség a megvádolt fiut nyomban letartóztatta. Semmit sem akar tudni a gyilkosságról és azt mondja, hogy Varga öngyilkosságot követett el. Különben az öreg Varga könnyelmű, kicsapongó ember volt, aki állandóan a korcsmákban tartózkodott.

— **Az öngyilkos mentője.** A Margithidon felül a pesti oldalon Jakobi Paula gyári munkásnő a Dunába ugrott. A délnémet hajótársaság egyik tisztviselője: Papsz Ede utána ugrott és kimentette. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba, ahol öngyilkosságának okáról nem adott felvilágosítást.

— **Hosszulábu és nagyorrú sikkasztó.** Stern Elemér, kissomori szül., 25 éves ízr., nőtlen ügynök Kurzweil Bernáttól 1000 koronát sikkasztott el. A rendőrség keresi. Személyleírása: beszél magyarul, németül; magas, nyulánk testalkatu; hosszás, sápadt arcu, fekete haja, szemü és szemöldökű, orra feltűnően nagy s elől erősen legörbülő, bajusza kicsi, fekete, oldalt szakállt visel. Lábai hosszak.

— **Eltűntek.** Sajgó István, kilencz éves fiu, az újpesti István-téri piacról anyja mellől, aki piaci árusnő, eltűnt. — Márk Lajos, 37 éves, szabóságod, mult hó 21-én Szegedről eltávozott és azóta eltűnt, ötéves Ferencz nevű fiát magával vitte. — Venedauer Rezső, 21 éves, papírkereskedő segéd, Kelenföldről, lakásáról eltávozott és azóta eltűnt. — Weisner (Mária) Anna, górkaubai (Csehország), szül., 47 éves, 12 évvel ezelőtt Wienből eltávozott és azóta eltűnt. — Zamecnik József, budapesti szül., 31 éves, nős, butoresomogoló, mult hó 25-én Levente-utca 10. sz. II. em. 63. sz. lakásáról eltávozott. — Kolozsvári Mártonné, szül. Rónai Irma, somi szül., 38 éves, gabonamunkás neje, aki nagyfokú idegbeteg s már több ízben megfigyelés alatt állott, VII., Izbella-tér 7. sz. a. lakásáról eltávozott és azóta eltűnt. A rendőrség az eltűnteket nyomozza.

— **Tánczólo bolond.** A rendőrség keresi Harisch Ignác 44 éves embert, aki szertárnok volt a Magy. Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaságnál. Harisch IX., Ráday-utca 20. I. em. 13. sz. a. lakásán hirtelen megőrült és lakásáról eltűnt. Ismerősei másnap reggel 7 óra tájban a Mária Valéria-utczában látták tánczólova haladni. Személyleírása: termete alacsony (kövér), arca gömbölyű (halavány), haja barna, homloka magas, szemei szürkék, bajusza barna (nagy). Ruházata: kék sacco öltöny, puha fekete kalap.

— **Halálozás.** Simay István gőzfűrdőtulajdonos, Arad város volt iskolafelügyelője, az aradi 48-as honvédegylet elnöke, 80 éves korában Abbázában meghalt.

Tukulie Tamás volt negyvennyolczás honvéd Temesváron meghalt.

Idősb Kugler Albert, a nagyváradi Kugler-Andrényi vaskereskedő cégé beltagja, törvényhatósági bizottsági tag tegnap, életének 61. évében elhunyt.

Stiefvater Lipót m. kir. posta- és távirde-ellenőr e hó 8-án, életének 51-ik évében Budapesten hirtelen elhunyt. Temetése holoap, vasárnap délután 5 órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából a róm. kat. szertartás szerint.

Führer Gyula, a temesvári VII. hadtest vezérkari őrnagya ma hosszás szenvedés után 43 éves korában meghalt. A vezérőrnagy holttestét vasárnap Bädenbe szállítják. A nőtlen vezérőrnagyot, akiben a helyőrség egyik legkiválóbb tisztje hunyt el, anyja, özv. Führerné Wodnianeky Paula bárónő gyászolja.

Simay István volt 48-as honvédtiszt, az aradi iskolák nyug. felügyelője és az aradi honvédegylet elnöke ma Abbázában meghalt. Simay holttestét Aradra szállítják.

Dr. Lipter Gyula rendőrorvos édesanyja, özv. Lipter Edéné, szül. Farkas Mária folyó hó 8-án hosszás szenvedés után, életének hetvenedik évében jobblétre szenderült. Temetése e hó 10-én délután öt órakor lesz a farkasréti temető halottasházából ugyanazon temetőben.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Boh hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Szolgálatot velünk teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasónk figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 20.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájjadlás nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

x Felhívom figyelmét azoknak, akiknek csak egy szeme van, hogy szükségtelen külföldi gyártmányt vásárolni; itthon is készül ez; olyanok, akiknek a szemgolyójuk még megvan, operáció nélkül is kaphatnak Hatschek Bélanál, Budapest, VII., Király-utca 69. földszint 3. sz.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Mozart-ünnep Salzburgban.

Salzburgban, a Mozart szülővárosában ez év július 29-től augusztus 8-ig nagyszabású Mozart-ünnepet rendeznek abból az alkalomból, hogy ez ünnepségek alatt fogják ott letenni a Mozart-ház alapkövét. Ebbe a házba fog majd beköltözni a Mozart-iskola, amely legkivált Mozart remekait fogja tanítani.

Az ünnepségek alatt Mozart két operáját: a Don Juant és a Varázsfuvolát is előadják. Az első olasz, a másodikat német nyelven. Ezenkívül hat egymásután következő hangversenyen Mozart kisebb zenei alkotásai kerülnek előadásra.

Ez előadások iránt különösen művészi körökben Európaszerte nagy az érdeklődés. Az európai országok legkiválóbb művészi erői már jórészt kitérésbe is helyezték közreműködésüket és így a salzburgi Mozart-ünnep valóban elsőrangú zenei eseménynek ígérkezik.

Mozart műveinek ez ünnepi előadásain a fő-súly különösen az énekművészetre és előadó művészetre esik, mert ezek értetik meg velünk a legkönnyebben a Mozart művészetének mélységeit. És különösen áll ez a Don Juan előadására, amelyet erre való tekintettel még a német nyelvű büszke Salzburgban is kénytelenek olasz nyelven előadni.

Az ünnepség zenei részének rendezőit erre a fölöttébb érdekes elhatározásra épp azok a nyelvi és a nemzetiségi vérmérsékletben rejülő személyi nehézségek vezették rá, amelyek a német nyelvű Don Juan-előadásokat eddig is jellemezték és amelyek tekintetben egyhangúvá tették. A rendezőség tehát inkább alárendelte nemzeti érzelmeit művészi érzékének és a német szöveg eljítésével visszatért az eredeti olasz szöveghez, csak hogy egy megkülönböztető

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

foliumulthatatlan háziszser mindama gyomorbafejnál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban 2 korona.

FŐ SZÉPÍTŐKÉPES:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szill által Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendősek naponta posta-utánvét melletteljeltetnek. — A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ

a legjobb fájdalomstillapító bedörzsölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombit) üvegekben 2 koronáért kapható.

MOLL-készítmény kérendő.

leg teljes Don Juan-előadás élvezetében részesítse a zenei világot. Ez elhatározás művészi szempontból annyival is inkább érdekes, mert ezzel részleges eldöntést nyert az a kérdés, hogy a Don Juan muzsikája — annak dacára, hogy egy német zeneíróiás remekműve — tényleg az olasz vérmérsékletéhez áll közelebb és nem a némethez.

De az ünnepség rendezőinek nemcsak a Don Juan előadással volt bajuk, hanem a Varázsfuvola előadásának személyi részével is, mert azt az ósnómet kedélyességet, ami ebből az operából kiárad, csak az az énekes tudja méltóképpen interpretálni, aki egyben kiváló színész is. Az egyes szerepek elosztása tehát ugyancsak sok gondot okozott a salzburgi rendezőségnek, különösen a nagy művészi versengéssel szemben, amely a német művészek részéről az egyes szerepekre megindult.

Mozartot a tulajdon szülővárosában és az ő emlékére rendezett zenei ünnepségen interpretálni mindeusztalra oly művészi ambíció, amely méltán dobogtatja meg minden német operacéncos szívet. És éppen ezért nem lehet kicsinylendő munka az az összeállítás, amit a salzburgi rendezőség a Varázsfuvola szereposztásánál végzett. Különösen, ha azt is számításta vesszük, hogy az ünnepség rendezőinek a főcélja egy épp oly tökéletes Varázsfuvola-előadás bemutatása, mint aminő tökéletesnek tervezik a Don Juan előadását. Mert csakis ennek a sikerétől függ az, hogy lehet-e Salzburgból egy második Bayreuthot csinálni* . . .

Ez fog eldőlni a salzburgi ünnepélyen.

(* Operaelőadás Budán. A Budai Szinkór opera együttese ma este Gounod Faustjában mutatkozott be nagyszámú hallgatóság előtt. Az előadásnak igen nagy érdekességét kölcsönözte Szendrői Lajosnak, az Opera kiváló művésznének fellépte, ki Mefisztó szerepében most is, mint már számtalanszor, művészi értékű alakítást produkált. Az előadás sikeréhez azonban hozzájárultak Malczky Bianka szépen iskolázott hangjával s kedves megjelenésével, Albert Erzsí könnyed, keresetlen játékmódorával, Bejczy kellemes tenorhangjával és Szánthó meleg, csengő baritonjával. Sajnos, hogy a férfiak gyöngye tenorja az előadás értékét részben korlátozta.

(* Zenetanárok értekezlete. A fővárosi zenetanárok és zeneiskolák igazgatói ma népes értekezletet tartottak, amelyen a fővárosi tanács amá határozatot vitatták meg, mely a községi iskolákban megvalósítandó zenetanításra vonatkozik. Az értekezlet a tanács ezen határozatát egyaránt károsnak tartja egy a tanuló ifjúságra nézve, mint sérelmesnek a működő zenetanárookra és zeneiskolákra. Ezen sérelmes tanács határozat arra indítja a zenetanárokat, hogy vele szemben szervezkedjenek és egy a tanácsot, mint a közönséget eme határozat káros következményeire figyelmeztessék. Az értekezlet kivánatosnak tartja a zenetanárok országos szövetségének a megalakítását s ezen célból előkészítő bizottságot küldött ki.

(* A nemzetközi fényképképződíj. A Magyar Amatőr Fényképezők Országos Szövetsége nemzetközi fényképképződíjának a díjkiosztó juryje mely K. Lippich Elek miniszteri tanácsos, a művészeti ügyosztály főnökének elnökletével tartotta meg bíráló üléseit, befejezte működését. A jury a következő díjakat osztotta ki: *Allami elismerő oklevelet nyertek:* Annan J. Craig, Glasgow, F. J. Mortimer, London, Johnston J. Dudley, London, A. Alex. Keibley, Niagara Falls Aug. Thibaudeau, Niagara Falls Rudolf Dührkoop, Berlin, Lehnrad Versuchanstalt für Photographie etc. München, Frank Eugeno Smith, München, Slosser et Wenisch, Prag, Léonard Missonne, Golly, Sergius Lobowikoff, Wjatka, Balogh Rudolf, Budapest, Rosenberg Emil, Budapest, Haranghy György, Debreczen. *Kiállítási aranyérmét nyertek:* Frank H. Read, London, J. C. Warburg, London, A. H. Porterfield, Buffalo, Robert Montgomery, Brooklyn, W. E. Bertling, Buffalo, Nikola Perscheid, Berlin, Otto Scharf, Crefeld, Hugó Erfurth, Dresden, Emil Liechtenberg, Osnabrück, Otto Erhardt, Ceswig, Alfred Erdmann, München, Karl Prokop Wien, dr. Thodor Mayer, Wien, dr. Feri Angerer, Wien, Gustav Mauthner, Wien, dr. Heinrich Bachmann Graz, Therese Zuckerkandl, Prag, Russi Aragio Triest, Ernst Blazek, Prag, Robert Demachy Páris, Jean Seibert Basel, B. Zweers Haarlem, C. Frederiksen Kopenhága, Nikola Petrow Kiew, Révész Zoltán Budapest, Belházy Imre Budapest, Gajdushek Erzsí Budapest, Máté Olga Budapest, Székely Aladár Budapest, Weisz Hugó Arad. *Kiállítási ezüstérmét nyertek:* C. A. Barton Lonon, Henry Berger Jr., Portland, Elias Goldenszky Philadelphia, Wm. Shewell Ellis Philadelphia, Fr. R. L. Bleeth Wil-

kingsburg, F. Schensky Helgoland, Stephanie Ludwig München, S. Jaffé Posen, Wanda Debschitz-Kunowszki Berlin, Aura Hertwig Charlottenburg, Crete Back, Dresden, Albert Mayer München, J. W. Van der Heide München, Friedrich Ott München, Gustav Leinenweber München, Baronin volt Riederer, Max May Hamburg, Rudolf Gross Wien, Nikolaus Schindler Wien, dr. Adolf Glaettner Wien, Ludwig Dávid Wien, dr. Adolf Ledening Graz, dr. Lodovico Diem Triest, Alfred Bayer Wien, C. Puyo Paris, A. Joffret Marseille, H. Stachelin St. Gallen, Emil Suter Basel, Phil. u. Erbst Linck Zürich, Antony Van Dijk Amsterdam, D. De Jonge Amsterdam, G. Middendorp Hilversum, G. Th. Sörensen Kopenhága, Th. Larson Tunsberg, A. W. Rahmu Malmö, Wladimir Schochin, Helsingfors, Mokry Aladár, Budapest, Faix Jaques, Arad, Matuschik Márton Arad, báró Behus László Budapest, Horváth C. Guidó Budapest Heidelberg Ödön Budapest, Rónai Dénes Ede Eger, Veres A. Pál Budapest, Wornitzer Lipót Budapest. *József főherceg díjai* közül egyet Pécsi József Budapest-München, egyet F. J. Mortimer London. *A földművelésügyi miniszter díját* W. E. Bertling Buffalo. *Koronghi Lippich Elek díját* Révész Zoltán. *Zsolnay Miklós díját* Kankovszky Ervin Budapest és *Hoffmann Viktor díját* Grabovszky Arthur Budapest kapták.

(* Színházak műsora. Föv. Nyári Színház: Hétfőn: Az indiai nábob, kedden: Az erdészleány, szerdán: Rigoletto, csütörtökön: A kis vulkán, pénteken: A kis vulkán, szombaton: Az indiai nábob, vasárnap: délután Az aranykakas, este A varázsköringő.

Városligeti Nyári Színház. Vasárnap: délután Kürty Klára és Kovács Mihályval a főszerepekben a „Szerelmes asszonyok“ operettet adják; este „A pesti zsidó“ Ferenczy Károly és Sarkady Aladár felléptével kerül színre. Kedden lesz a városszerzte nagy érdeklődéssel várt „A mulató Budapest“ látványos bohóság bemutatója, melynek női főszerepét Kornai Berta játssza. Kitünő szerepe van még a bohóságban Kovács Mihály és Sarkady Aladárnak.

(* Kainz a halálos ágyon. A bécsiak legkedvesebb hőszíntésze, Kainz halálán van. Ha meg is ér még egy-két hónapot, színpadra soha többé nem léphet. Éppen tegnap kötötte meg a főudvarmesteri hivattal új szerződését, amely 1927-ig a Burgszínházhoz kötötte volna a kiváló mesterszínest.

(* A pécsi színház. Pécs város színházi bizottsága ma élénk érdeklődés mellett ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a pécsi színházat a négy pályázó közül Füredi Bélának, a budapesti Magyar-színház és Népszínház volt tagjának véleményzi kiadni három évre. Füredi Béla pécsi születésű. Kívüle pályáztak még Kovács Albert, a pécsi színház jelenlegi igazgatója, Balla és dr. Farkas Ferenc színházigazgatók.

(* Magyar opera bemutatója Berlinben. A berlini Volksoper igazgatósága előadásra elfogadta dr. Bródy Miklós, a Népszínház-Vigopera volt karmesterének „Thamar“ című háromfelvonásos dalművét, amelynek szövege Gottschall Rudolf egy keleti tárgyú drámája nyomán készült. Az operá a most következő szeziónban kerül színre. A bemutató-előadás vezényletére dr. Alfieri igazgató a zeneszerzőt hívta meg.

(* A berlini opera építése. Berlinből jelentik nekünk: Alaptalan ez a híresztelés, hogy az új Nagyopera létesítését közbejött akadályok kezdessék tették. A dolog úgy áll, hogy a társaság még nem kapta meg az építési engedélyt s csak ezért késnek az építkezés megkezdésével.

(* Operai tanulmányut. Kern Aurél a kultuszminisztérium megbízásából több hónapra külföldre utazott, hogy a főbb Operaházak üzemen, fizetési viszonyait és művészeti munkáját tanulmányozza. Jelenleg Münchenben van, ahol az udvari színházak intendanturája a müncheni osztrák-magyar követ, lászlófalvi Velics Lajos készséges és szíves közbenjárására, minden szükséges adatot rendelkezésére bocsátott. Kern Aurél résztvesz a Prinzregenten-Theater és Residenz-Theater idej Mozart- és Wagner-ciklusának próbáin, azután a berlini weimari, manheimi, frankfurti és párisi operát teszi tanulmány tárgyává.

Ügyvédi és bírói vizgára, az összes jogi vizgákra, államszámvetéltani államvizgákra gyorsan biztos sikerrel készülhet el

Dr. Erős Vilmos

jogi szemináriumában

Budapest, VII., Wesselenyi-utca 13. Telefon 118-57

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel.

Fiókintézet: Kolozsvár, Paris-utca 11.

IRODALOM.

* Debreczen irodalmi életéből. Terjedelmére szerény, de tartalmára és jelentőségére annál érdekesebb, annál figyelemreméltóbb füzetke érkezett hozzánk a jellegzetesen magyar Debreczenből. Ez a még friss nyomdafesték szagu kiadvány a Csokonai Körnek 1909. évi jelentését foglalja magában. A Kör főtítkára, Szávay Gyula neves írónk avatott tollal írta meg a debreczeni tevékeny irodalmi társaság egyévi történetét. Hasznos, becsületos, dícséretreméltó törekvésekről és sikerekről emlékezik meg a tartalmas jelentés, melyet — tudatában a Kör szerény, de biztos eszközeinek — nem ideleltelenenek fellengzések, mucsaias háriádák, Nyilt és céltudatos az útja ennek a lelkeségében is jóízű Kőrnek.

— Nincsenek ebben a kertben afféle soha nem látott virágok, égig érő fák és csodaszaru madarak, beszéli zamatos írói nyelven a főtítkár, — nem ritkaságok hivalgó gyűjteménye ez, sőt éppen abban áll előtünk kedvesége, hogy egy darab föld ez őseink földjéből és amit *ujfogásu* kezekkel kezel is benne a kertész, a virágaink és zöldeink sokasága csak unokái ama régieknek, melyekre zivésen emlékezünk s amelyekkel büszkélkedünk. És ha nyájás szelők porokat hoznak felénk idegen óghajlat *uj virágairól*, nem fedjük le az otthonos virágzás napnyitotta szirmai, hogy más cgek sugarinak színpompáján meg ne termékenyüljenek s a természetfejlődés törvényei szerint *uj szépek* ne fogjanak fogékony kelyheikben . . . De nem irtjuk a szépet azért, mert régi s nem hisszük el szépek a fantaszitkust azért, mert *uj!* Minden ami *szép*, az örökéletű s nem minden *szép*, ami *uj* s megkapó.

Szavay Gyula főtítkári jelentésének bevezetőjében gyönyörű részvétzávakkal emlékezik meg *Gyulai Pál* és *Mikszáth Kálmán* elhunytáról, kiknek koporsóira debreczeni tölgkoszorut helyeztek a Kör küldöttei. Melegen bucsuzik a Kör kegyelbeli halottjaitól is, mely gyász *Tóth Béla* (gyógy-szerész) pénztáros, *Oláh Károly* (kulturtanácsnok) és *Szél Farkas* (ítélőtálla elnök) választmányi tagok elhunytával sujtotta a társaságot.

A lefolyt évben hat felolvasást tartott a Csokonai-kör. Leggyakrabban a Kör vezetői és tagjai: *Géresi Kálmán*, *Komlóssy Arthur*, *Szavay Gyula*, *Kardos Albert*, dr. *Pápay József* és még többen működtek közre, de a fiatalbb helyi írók és poéták is szóhoz jutottak a Kör dobogóján. Az idén hivatalos vendége csak egy volt a Kőrnek: *Zempléni Árpád* Petőfi-társasági tag személyében. Nem a Kör meghívott vendégei voltak ugyan, hanem azért jóindulattal és érdeklődéssel fogadták a *Nyugatnak* az évad elején Debreczenbe lerándult írói csoportját is. Ellenben a temesvári Arany János-társaságnak, *Szabolcska Mihály*éknak tervbe vett és várva-várt vendégzereplése a politikai izgalmas idők miatt más alkalomra maradt el.

A Kör látogatott felolvasó ülésein, a kegyeltes kötelmeken kívül, a szépirodalmat, kivált a költészetet és a tudomány népszerűsítését sikerrel szolgálták a kővér levegőjü, a tespedésre még ma is hajlékony nagy alföldi magyar városban. Mindamelltt főképen két *könyvkiadvánnyal* szereztek felemlítésre méltó érdemeket. Mindenütt osztatlan tetszéssel fogadták a Kőrnek vasos, illusztrált nagy *Emlékkönyvét* (a fáradhatatlan *Kardos Albert* títkár szerkesztette), másik kiadványuk, *Oláh Gábornak Petőfi képelete* című munkája szintén figyelmet keltett.

A könyvkiadás áldozatokkal járó terepén más tervek is foglalkoztatták a választmányt. *Zoltai Lajosnak* a híres *Hortobágyról* szóló leírását a nyáron jelentetik meg. Ugyancsak folyamatban van az összes Szávay-kötemények gyűjteményes kiadásának előkészítése is. A Csokonai-kultusz népszerűsítése érdekében tervbe vették Csokonai képének művészi kivitelü újabb sokszorosítását és ingyenes terjesztését is a — tagok között . . . Hozzájárultak *Szathmáry Zoltán* „Vallomások órája“ *Móricz Pál* „Zug a nádas“ című elbeszélés kötetének (az utóbbi *őszre* jelenik meg) kiadásához. Ezenkívül résztvettek, képviseltették a Kört a különféle országos jellegü irodalmi és művészeti ünnepélyeken. Napirenden tartották a debreczeni *Közművelődési ház* jelentős ügyét, sőt a várostól elfogadott tervvázlatuk és költségvetésük beállításával a megvalósuláshoz közel vitték azt. Mozgatói voltak a debreczeni *egyletemnek* is. Gondolták a Kőrre bizott sírokat, Csokonai- és emlékkertet. Részt kértek Debreczen városnak minden kulturális mozgalmából és eseményeiből. Értethető tehát, hogy a város művelt közönsége évről-évre fokozódó érdeklődéssel méltányolja a Csokonai-kört, amelynek tagjai száma már ezidőszert is 729!

* A „Vagyunk“ irodalmi és művészeti újság legújabb száma a következő tartalommal jelent

meg: Himnusz (Pogány Márton), Erkölesi Jókavatok (Arató Ernő), Versenyfutás (Vér Pál), Maeterlinck és a theatre statique (Radó István), Carmen lugubre (Lindner Vilma), Szellemidézés (Felek László), Csöndesen (Ivanovics Sándor), Szezon: Opera, Drámai színházak, Képváltoztatások (Molnar Sándor, Elek Vidor, Radó István), Jegyzetek: Schumann (Moll), Verres-füzet (R. I.), Tábori Róbert hagyatéka (Alexius), A folyóiratnak, amely Farkas József szerkesztésében havonként kétszer jelenik meg, előfizetési ára negyedévre négy korona. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal (Budapest, Bethlen-u. 5. sz.).

* A „Vasárnapi Újság” július 10-iki száma 44 képpel és gazdag szépirodalmi tartalommal jelent meg. Két regényt közöl egyszerre. Zsoldos László eredeti regényét „Vicza regénye” címmel, s a „Helena útja” című angol regényt; Veres Sándortól „Végzet vagy véletlen” című novellát, Oláh Gábertól és Babits Mihálytól költeményeket hoz e szám, Takáts Sándortól pedig becses történeti rajzot a török világból. Illusztrációi között ott találjuk a képviselőház és főrendiház elnökeinek arcképeit, a képviselőház új alelnökeit és jegyzőit, sok aktuális képet Roosevelt hazatéréséről, a bolgár király párisi látogatásáról, a kínai katonai bizottság budapesti időzéséről stb. Mint eredeti érdekességet külön említjük meg azt a nagy képsorozat, mely a világ különböző országaiból nem kevesebb, mint 15 katonai zenekarnak a képét gyűjtötte össze, változatos egyenruhákban s nem kevésbé változatos zenészerőkkel. Tízszázalékos a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* A Magyar Filozófiai Társaság Közleményei. 1910. 3-ik szám. (Pfeifer F. könyvkereskedése, Budapest.) Tartalom: 1. A hipokratészi gyűjtemény ismeretana és logikája. — Dr. Hornyánszky Gyula, a M. T. Akadémia tagja, egyetemi magántanár. 2. A tudomány fogalmáról. — Dr. Pauler Ákos, a M. T. Akadémia tagja, egyetemi magántanár. Irodalom: 1. A chemiai teóriák újabb irodalmához. (I. Svante Arrhenius: Theorien der Chemie; II. W. Ostwald: Der Werdegang einer Wissenschaft). — ism. Dr. Liebermann Leó egyetemi orvoskari Dékan. 2. Ramon Cajal: Histologie du système nerveux de l'homme et des vertébrés. — ism. Prof. Dr. Lenkossék Mihály, udv. tanácsos, a M. T. Akadémia tagja. 3. Sigm. Freud: Zur Psychopathologie des Alltagslebens. — ism. Dr. Moravcsik Ernő Emil, udv. tanácsos, egyetemi tanár. 4. W. James: A pluralistic Universe. — ism. Dr. Ányos István. 5. W. Windelband: Der Wille zur Wahrheit. — ism. Dr. Kornis Gyula, kegyesrendi főgymnasiunai tanár. 6. Jos. Mausbach: Die Ethik des heiligen Augustinus. — ism. Dr. Czekó Ambró. 7. Broder Christianen: Philosophie der Kunst. — ism. k. j. S. Deutsche Mystiker Bd. I. Seuse. — ism. cz. Egyesületi élet: új tagok.

FŐVÁROS.

)(A Józsefváros új vasútja. A szt.-lőrinczi villamoshoz vivő új villamos vasúti vonalnak, amelyet a Villamos Városi Vasúttársaság a Népszínház-utcai vonalból kiágazólag a Karpfenstein-utczán, Kálvária-téren, Örömvölgy, Kőrös-, Gölgotha- és Delej-utczán át tervez, ma délelőtt volt a közigazgatási bejárása. Az új vonal, amely különösen a Józsefváros szempontjából bír kiváló fontossággal, közvetlen összeköttetést létesít a szent-lőrinczi relációval. A közigazgatási bejárás reggel kilencez órakor kezdődött. A találkozás a Központi Városház tanástermében volt, ahol Halász László miniszteri osztálytanácsos vezetésével az összes érdekeltek megjelentek. A vasúttársaság részéről botfai Hüvös József udvari tanácsos, vezérigazgató, Lukács főmérnök, Recher Rezső főtisztviselő és Földes Imre titkár, a főváros képviselőiben pedig Rényi Dezső tanácsos, Devecsis Ferenc középítési igazgató és Mihályfy József műszaki tanácsos jelentek meg. A minisztériumot az elnöklő osztálytanácsoson kívül még Tormay Géza miniszteri titkár, a közmunkák tanácsát Lipthay Ágost osztálytanácsos képviselte. A tervek ismertetése után a közúti vasúttársaságnak megjelent képviselője bizonyos kívánságokkal állt elő, amelyeket azonban az elnök, miután semmi jogosultsággal sem bírtak, visszautasított és rámutatott arra, hogy a villamos városi vasut a főváros közlekedésének tesz szolgálatot, amikor ezt a vonalat, a melynek megépítésére egyáltalán nem is kötelezhető, létesíti. A bizottság a tervekhez általánosságban hozzájárult s azután bejárta a vonalat.

)(Orvosi kinevezés. A főpolgármester a Szt. Margit-kórházhoz Manninger Vilmos drt rendelőorvossá, a Szent János-kórházhoz pedig Verébely Tibor dr. egyetemi magántanárt rendelőorvossá nevezte ki.

)(Honvéddárnyak a József fővárosban. A főváros József főherceg honvéd főparancsnokságának huszonötödik évfordúja alkalmából a magyar királyi honvédség árvái részére, az illetőségi helyre való tekintet nélkül, alakítványi helyeket létesített, amelyek közül ez év szeptember 1-jétől kezdve a József-fővárosban négy hely kerül betöltésre. Ezekre a helyekre a honvédelmi miniszter most pályázatot írt ki. A kellően felszerelt pályázati kérvények ez év augusztus 10-ig a magyar királyi honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, aki a kérvényeket a főváros hatóságához küldi át. A pályázati kérvényeket a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceghez, a botdog emlékezeti József főherceg fiához terjesztik föl.

)(Védekezés a sacharin ellen. A sacharincsempészést meggátló szigorú rendelkezések most jönnek nyilvánosságra. A belügyminiszter leiratában felhívja a polgármestert: intézkedjék, hogy egyelőre további rendelkezésig egy és ugyanannak a személynek öt kilogrammnál több sacharin beszerzésére engedélyt ne adassék. Leiratában kimondja azt is, hogy kis droguisták a sacharint belső gyógyszereztől, vagy vegyszer és anyag-szer (droguista) nagykereskedőtől beszerezni jogosítva nincsenek. Mérészt pedig csakis gyógyszerészek, valamint vegyszer és anyag-szer (droguista) nagykereskedők nyerhetnek engedélyt sacharinnak külföldről való behozatalára.

)(Milliók utazása. A jövő héten, kedden, július 12-én, érdekes utasok indulnak Budapestről a város házára. Negyvenháromezillió korona indul vándorútra értékpapír alakjában, hogy első sorban tiszteletüket tegyék Londonban a Lloyd-banknál, azután menjenek bizonytalan világkörűi utjukra. A főváros részéről Grimm Gábor számvevő vezetésével külön bizottság kíséri a nagy értékű papírosokat, amelyeket, mint szállítmányt, még biztosítással sem akartak a közlekedő-vállalatok átvenni, csakis kisebb részletekben. Így azután a főváros a maga embereivel, mint utipodgyaszt küldi Londonba a papírosokat, — de teljesen külön, erre a célra bérelt kocsi-ban. A szállítás még így is, bár jóval olcsóbb az előbbi formánál — több, mint 6000 koronába kerül.

)(Magyarok a brüsszeli nemzetközi tüzoltó-kongresszuson. Brüsszelben az idei világkiállítás-sal kapcsolatban július 27-től augusztus 2-ig tartják meg a nemzetközi tüzoltó-kongresszust. Ugyanakkor Spaában versenyekkel egybekötött tüzoltókiállítás és belga országos tüzoltógyűlés lesz. A nemzetközi kongresszuson, valamint a belga országos ünnepeken Magyarország részéről a belügyminisztérium képviselőiben dr. Feszt Lajos miniszteri titkár és Veres Béla szabadkai önkéntes tüzoltó főparancsnok, Budapest székhelyű fővárosi hivatalos tüzoltóság képviselőiben Szerbovszky Szaniszló főparancsnok és a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség megbízásából Breuer Szilárd titkár, fővárosi tüzoltóparancsnok fog részt venni. A hivatalos képviselőkön kívül vidéki parancsnok is esztelkezik. A magyarországi kiküldöttek július 26-án utaznak el a belga fővárosba.

)(Szénárlejtés. Ma délelőtt tartották meg dr. Berecz Jenő tanácsjegyző elnöklésével azt az árlejtést, amelyet a főváros tanácsa a tüzelőszerek részére szükséges 6000 méterháza külföldi darabos köszénnek, a szobakályhák és takaréktüzelőhelyek részére szükséges 34.000 méterháza külföldi darabos köszén, vagy megfelelő minőségű hazai darabos szénnek és végül a kazántüzelésre szükséges 108.000 méterháza hazai vagy külföldi barna aknászén szállítására kiírt. Összesen tíz ajánlat érkezett be, amelyeket átszámítás és felülvizsgálat céljából kiadtak a mérnöki hivatalnak és a számvevőségnek.

)(A fővárosi tüzoltók eskütetele. A fővárosi hivatalos tüzoltósághoz, amelynek létszáma most 430-ra rug. tavaly és az ideán összesen 158 új tüzoltót soroztak be. A fiatal tüzoltókat szakszerűleg kiképezték és véglegesen alkalmazták. Az új tüzoltók ünnepies eskütetele ma délelőtt ment végbe a kun-utcai tüzoltó kaszárnyában. A polgármester képviselőiben Almády Géza fővárosi tanácsnok vette ki az esküt az újonczoktól, akikhez ugy a tanácsnok, mint Szerbovszky főparancsnok bizdító beszédet intézett.

)(Tájékoztató az anyakönyvi hivatalokban. Az anyakönyvi hivatalokat az anyakönyvi kerületi szétozottsáival szaporították, de az újonnan alakított anyakönyvvezetőségek a kerületekre vonatkozó s már lezárt anyakönyvek első példányait a régi anyakönyvvezetőségtől nem vették át, hanem azokat most is azoknál az anyakönyvi hivataloknál őrzik, amelyeknél az anyakönyvezés eredetileg történt. Ez a körülmény zavarokat, sőt

sok felesleges munkát is okoz, mert sem a közönség, sem pedig a hatóságok nincsenek tájékoztatva afelől, hogy egy-egy régebbi anyakönyvi bejegyzést hol kell keresni. A ker. előljárók szükségessé tartják, hogy utbaigazító táblákat nyomjanak, amelyek felvilágosítást nyújtanának, hogy az egyes anyakönyvi hivataloknál milyen régebbi bejegyzéseket lehet találni. Az előljárók ebben az ügyben a polgármesterhez, mint közvetlen anyakönyvi felügyelő hatósághoz előterjesztést tesznek, kérve a javaslat támogatását.

)(A népszámláló költségei. A főváros közzéadása ez év május havában a VI. kerületi népszámláló költségeire 250.000 koronát szavazott meg a két millió fontos angol kölcsön terhére. A belügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a közgyűlésnek határozatát jóváhagyta.

TÖRVÉNYSZÉK:

Az irredentista betörő.

— Elítélték a trienti bankrablót. —

Bécs, július 9.

Giuseppe Colpi, a trienti Banca Cooperativa rablóját a bécsi esküdtszék ma este hatnapos végtagyalás után bűnösnek mondotta ki az általa elkövetett rablás büntetőben s ezen alapon a bíróság hat évi súlyos börtönrre ítélte. A vád az volt, hogy Colpi rabolta el a banktól az eltűnt 342 ezer lírát, mely összeg később igen kalandos uton 13 ezer líra híjján megtérült. Az eset meglehetősen homályos s részben még kiderítetlen körülmények között történt. A gyanúok azonban annyira terheltek Colpi, a bank hivatalnokára, hogy az esküdteknek okvetlenül fel kellett tátelezniök, sőt beigazoltak kellett lániook Colpi bűnösségét, bár a vádolt váltig erősítette ártatlanságát s a büntény elkövetését egy állítólag Grekow nevű irredentista rablónak tulajdonítja. Hogy ez a Grekow valószínűleg Colpi fantáziájának szüleménye, az az eddig földerített adatokból valószínűnek látszik, mert a rendőrség, bár minderről elkövetett felkutatására, még sem volt képes csak egyetlen életjelt sem találni, mely bizonyítékot szolgáltatna arra, hogy Grekow tényleg létezik. Az egész rablótörténetét még bonyolultabbá tette az, hogy Colpi letartóztatása után egy Ferencz-rendi szerzetes megjelent Trientben a Banca Cooperativa-nál s előadta, hogy egy szerzetesútasa a gyónás szentségének biztosítása mellett rábizta a nagy vagyont s megkérte, hogy juttassa vissza a kárvallott bankhoz. Az illető szerzetest szintén a gyónás szentsége köti. A trienti rendőrség persze nem adott hitelt ennek a mesének s tovább nyomozott a megkezdett irányban, mely végül azt eredményezte, hogy Colpi bűnössége nyilvánvalóvá lett.

A bűnygy mai tárgyalása meglepetéssel kezdődött. Az elnök ugyanis bejelentette az esküdteknek, hogy Colpi az őj folyamán öngyilkosságot kísérelt meg, minék következtében a tárgyalást rövid időre fel kellett függesztenie.

A vádolt éjszakának idején egy varrottúveí felszurkálta kezén az ereket. Mivel a szuronyos börtönőr sürün néz be a ezellákba, Colpi az ágyban a takaró alatt követte el az öngyilkos kísérletet, így íchettél, hogy csak reggelre vették észre, mikor eszméletlenül feküdt az ágyon és sok vért vesztett, sebesülése azonban nem volt életveszélyes.

Az orvosok miután bekötötték Colpi sebét, felvezették az esküdtszéki terembe. Védője azt kérdezte, hogy miért akarta magát elemészteni, mire a vádolt azt felelte, hogy kétségbe van esve, mert nem sikerült az igazi tettest, Grekowól kényszeríteni és most neki más bűnéért kell lakolnia. A tárgyalás előtt a törvényszéki orvos újból megvizsgálta Colpi-t s mivel állapotát elviselhetőnek tartotta, az elnök megnyitotta a tárgyalást, mely a kérdések megszövegezésével kezdődött.

A törvényszék az esküdtekhez egy főkérdést intézett a lopásra és egy pótkérdést a tettük előre megfontoltságára vonatkozólag. Dr. Schuster ügyész vádbeszédében kifejtötte, hogy Colpi tette tulajdonrallya a Minorita-téri postarablást, majd fölemlítette azokat a körülményeket, melyek kötségtelenül igazolják Colpi bűnösségét.

A vádbeszéd befejezése után az elnök a tárgyalást délután 4 órára halasztotta, mikor is a védő tartotta meg vádbeszédét. Az esküdtek tanácskozásra vonultak vissza s háromnegyed óras tanácskozás után kihirdették a verdikét.

mely szerint a lopás ügyében feltett kérdésre 12 igen válasz adatott le, azonkívül 2 szavazat még az „idegen segítséggel” történt lopást mondta ki. Egyhangulag nemmel válaszoltak arra a pótkérdésre, vajjon a lopást különös merészséggel követte-e el. A bank képviselője azt indítványozta, hogy Colpit a hiányzó 14.476 koronának s ennek a lopás időpontjától számított 5%-os kamatai megfizetésére ítéljék. A törvényszék az esküdtzék verdiktje alapján hat évi súlyos börtönrre, szigoritva negyedévi bütnapokkal, valamint a hiányzó 14.476 koronának megtérítésére ítélte vádlottat. Az indokolás szerint súlyosbító körülmény volt a bűntény minősítése, a lopott összeg nagysága, a bizalommal való különös visszaélés, az előre megfontolás és előkészület körülményei. Enyhítő okok vádlott relatív feddhetlensége, azonkívül pedig hogy a kárt helyrehozta. A védő semmisségi panaszszal élt.

§ Janek Géza büntetése. A pestvidéki törvényszék vádlottja tegnap döntött Janek Géza és védőjének felfolyamodása fölött a szabadlábra helyezés kérdésében. A vádtanács a vizsgálóbíró által felhozott indokok alapján elrendelt előzetes letartóztatást fentartotta. Janek Géza és védője ma délelőtti folyamán a vádtanács határozata ellen felfolyamodási jelentéssel be a kir. ítélőtáblához. Ha a védő a holnapi nap folyamán beadja írásba foglalt indokait, a törvényszék nyomban felterjeszti az ügy iratait a kir. ítélőtáblához. Sem Janek, sem védője még nem ajánlottak fel kaucziót a szabadlábra helyezés biztosítékául. Ennek oka alighanem abban rejlik, hogy Janek Gézának nincsen pénze. A biztosíték ellenében leendő szabadlábra helyezés tekintetében csak a tábla határozata után fog majd a védő újabb előterjesztést tenni a vádtanácshoz.

§ Agyonlőtt betörő. A múlt télen az aradmegyei Gurbu községben sűrűn fordult elő betörés és lopás. Mivel állandóan rettegni kellett valamelyik támadástól, Oszimás Tivadar gurbai földbirtokot, akinek istállójából már két ízben elhajtották az ökröket, minden éjjel fülkelt, fegyvert vett magához és átkutatva egész tanyáját. A múlt év december 23-án éjjel a földbirtokos, mint rendszeren, éjfélok magához vette kétesövű vadászfegyverét és kiment a tanya udvarára. Amint a magtár elé ért, észrevette, hogy a magtár nagy ajtaján lévő keresztvas le van véve, az ajtó nyitva van és a magtárban gyanus nesz hallatszik. A földbirtokos vizsgálta akarta tenni a keresztvasat az ajtóra, hogy a betörők csapdába kerüljenek, terve azonban nem sikerült, mert a betörők neszt vették, hogy kint van valaki és sietve menekülni igyekeztek. A földbirtokos lekapta fegyverét, az egyik betörőt hasba lötte, úgy hogy összeesett és nyomban meghalt. A másik betörő ijedtében letérdelt és könyörgött a földbirtokosnak, hogy ne bántsa. Az agyonlőtt Nyers Péter többszörösen büntetett napszámos volt, aki-ről kiderült, hogy Oszimástól már tizenkilenc darab ökröt loptott. Az aradi ügyészség a földbirtokos ellen gondatlanságból okozott emberölésért tett vádat. Az aradi illetékes törvényszék tegnap tárgyalta ezt az ügyet Koller János táblabíró elnöklésével. A vádlott földbirtokos a jogos önvédelmet hozta föl védelmére, amit a bíróság elfogadott és a vádlottat felmentette a vád alól.

§ Gazda és inas. Okányi Schwarez Zsigmond ballábbal kelt föl május 14-én. Egész nap zsörtölődött inasával, Szomolya Istvánnal. Délután ételért küldte be az inast egy Andrássy-uti vendéglőbe. Szomolya késett s emiatt, amikor hazáért, gazdája durván támadt rá. Az inas, aki azelőtt tizennégy évig volt egyfolytában Justh Gyula házi-szolgája, mentegetődzött, hogy későre készítettek el az ételot. Az uraság idegesen toporzékol és a válasz miatt felbőszülve, pofonította Szomolyát. Az inas ekkor felkapott egy padlófenyosító kefést s úgy vágta vele fejbe gazdáját, hogy bal szemé nyomban kiugrott. Szomolyát ezután súlyos testi tértés büntette miatt letartóztatták. Menyasszonya, egy gazdag özvegyasszony, tizenkétezer korona óvadékot ajánlott fel, hogy szabadlábra helyezze. A bűnügyet ma tárgyalta Füzesséry bíró tanácsa. Schwarez Zsigmond betegsége miatt nem jelent meg a tárgyaláson s így el kellett napolni. Dr. Faludy Oszkár kérte a bíróságot, hogy az inast tizenkétezer korona óvadék mellett helyezze szabadlábra. A bíróság rövid tanácskozás után ezer korona óvadék mellett szabadlábra helyezte Szomolyát.

§ Izgatásért pörbe fogott volt képviselőjelt. A tenkei kerület volt nemzeti párti képviselőjeltje dr. László Aurél ellen a nagyváradi ügyészség vádat emelt programbeszédje miatt, melyben az ügyészség nemzeti párti izgatást lát.

§ Szabadlában. A budapesti törvényszék vizsgálóbírója tegnapelőtt letartóztatta Péló János államvasúti főfelügyelőt, akit, mint a szövetkezet egyik igazgatóját, kaucziósikkasztással vádoltak. A vádtanács Péló ma szabadlábra helyezte, mert a sértettek ellene visszavonták vádjukat.

§ Megrágalmazott bír. A nyitrai törvényszék egy bírójáról, Palásti Vilmosról, rágalmazó híreket terjesztett Duschek Oszkár, ottani gyógyszerész. Duschek azt híresztelte a bíróról, hogy feleségével viszonya volt, a válópörében mégis ő ítélkezett. Az alaptalan rágalmak miatt Duscheket a járásbíróház hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Ezt a büntetést a törvényszék ma tizenhárom napos fegyházbüntetésre emelte fel.

§ Az allensteini dráma. Berlinből jelentik, hogy Weber-Schönebeckné a jövő hét végén a schlachtenseci szanatóriumba megy. Férje most tárgyal erről az allensteini ügyéssel, aki valószínűleg nem fog kifogást tenni.

Berlinből jelentik nekünk, hogy Schönebeck-Weberné férjével ma este oda érkezett a kortani tébolydából. A szerencsétlen asszonyt a schlachtenseci gyógyítóbüntetésben fogják elhelyezni.

§ Itélet a párkány-utcai lakók ügyében. A Párkány-utcai lakók kilakoltatása dolgában ma déli tizenkét órára tüzte ki az itélet kihirdetését dr. Uhrin Imre kir. járásbíró. Ezzel azonban a tüntető tömegfelvonulás elmaradt és csak a felek ügyvédjei jelentek meg. Ezek előtt olvasta fel dr. Uhrin az itéletet. Az itélet Páris Samu bérlőt a lakók ellen beadott keresetével elutasította s öt egyben negyven korona perköltség megfizetésére kötelezte. Az elutasítás oka az, hogy a felmondások nem szabályszerűen történtek.

§ Csalással vádolt végrehajtó. Kovács Imre sziráki lakos ellen a hatvani és sziráki takarékpénztárak végrehajtást vezettek. Az árverés fogadtatására a sziráki járásbíró az Ernye Vilmos sziráki bírósági végrehajtót küldte ki, aki a kitűzött napon az egyik takarékpénztárt képviselő Honézi Gyulával megjelent az árverés helyén. Mivel a másik végrehajtó nem jelent meg, Honézi először el akarta halasztani az árverést, majd beszélt Thyly János, Thyly János és Thyly József árverelővel, megkérte a végrehajtót, hogy mégis tartassa meg az árverést. Thyly János az ingatlan kétezer koronáért meg is vette. Az árverés után Honézi a paraszttól valami jutalékot kért azért, hogy az árverést most megtartotta és egyidejűleg ötven koronát kért a végrehajtó részére, hogy az árverés érvénytelen maradjon és ne tarissanak új árverést utóajánlat miatt. A parasztek a törvényszéki tárgyaláson egymással ellenkező vallomásokot adtak, amelyek közül egyik részét az ítélet ki, hogy a végrehajtó maga vette volna át az ötven koronát, a többiek viszont az ellenkezőjét bizonyították. A törvényszék család vétsége miatt egy havi fegyházra, mint fő és két napra átváltoztatható negyven korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte a végrehajtót. A kir. tábla második büntető tanácsa most tárgyalja ezt az ügyet. A kir. tábla a törvényszék itéletét megsemmisítette és a vádlottat felmentette, mert nem látott büntetendő esakélményt abban, hogy a vádlott nem avatkozott bele a Honézi és a parasztek közötti jutalék iránti alkudozásba és ez még nem állapítja meg a ravasz fondorlatot. Az itélet ellen a főügyész semmisségi panaszt jelentett be.

SPORT.

(*) Siófoki versenyek. A második nap programja semmivel sem különbözött a megnyitónaptól. Az egyes futamokban mérsékelt számban indítottak lovakat, eminek nagy részét a Lovashíány az oka. Mivel a lent levő anyag napról napra küzdőlembé lesz küldve, jóformán egy és ugyanazon lovak találkoztak egymással: csak hogy — mint a mai nap eredménye mutatja — amelyek a vert mezőnyben végeztek első nap, azok most mint győztesek haladtak át a célra s így a fogadóknak huatták a rövidébbet, míg a beavatottaknak bő aratásuk volt. Részletes eredmény ez:

I. Siófoki díj. Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Baich P. *Toujours le même* 72 kg (tul.) 2. Rebus (Zangen.) 3. Minka (Sibir.) Futottak még: Tócsányi Móni (Krause), Dsidás (Neimans.) Könnyen felhesszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:57, 20:40, 28.

II. Pongódi díj. (Gátverseny.) Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist C. *Szanyag* 66 és fél kg (Zangen.) 2. Mérion (Baich.) 3. Wrangler (Folis.) Futottak még: Micslán (Neimans), Goutte (Krause), Ena (Sibir.), Sztykelanya (Mikes). Könnyen két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:25, 20:24, 23, 32.

III. Sotógye megyei akadályverseny. Díj 1200 korona. Táv 4000 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. *Royally* 66 kg (Neimans.) 2. Kukoricza Jancsi (Keresztes.) 3. Pengő (Baich.) Futottak még: Adáz (Huszár.) Küzdelem után két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:36, 35.

IV. Budaörsi díj. (Gátverseny.) Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. *Finezon* 72 kg (Neimans.) 2. Tante Ágnes (Folis.) 3. Megálj (Pintér.) Futottak még: Perlay (Sibir.), Nevevmore (Zsivanovits), Naughty Girl. Könnyen öt hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:32, 59.

V. Földvári díj. Díj 1000 korona. Táv 1200 méter. 1. Gr. Pejacsevich A. *Lady Bird* 64 és fél kg (Folis.) 2. Tabula (Rackoll), Szökevény H. (Pintér.) Futottak még: Lorum (Baich), Bac (Krause). Biztosan másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:46, 134.

VI. Tihanyi handicap. Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist C. *Majd ha fagy* 66 és fél kg (Zangen.) 2. Hptm. v. Köpenick (Sibir.) 3. Landeskind (Baich.) Futottak még: Páfrány (Folis), Dash (Krause), Karmester (Neimans.) Biztosan két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:30, 27.

A harmadik napon jóformán ugyanazt az anyagot látjuk kötelezve, mint a második napon s csak a súlyozásoknál van egyik-másiknál némi eltérés.

A napot a Szentgyörgyi-díj nyitja meg 1800 méterre. A tizenlét kötelezettből több telivér ki fog válni. Az adott súlyok mellett Minka győzelmeben bizunk Pisano előtt, sőt Vengeance-nak is aláhuzhatjuk esélyeit.

A Hölgyek díja hároméves hurdlerké. Ha otthonos a gátakon, Lári-jári gőzöket a pónalitást vívó Suffragette előtt. Jó szerepet számunk Méricának is.

A Stigligeti akadályverseny súlyosító steppel-konkurrenzia négyéves és idősebbeknek. 4000 méterén a kirétt terhek tekintetbe vételével az öreg Nikita örvendeztetheti meg gazdáját Pengő ellen, de nagyon közel várjuk hozzájuk Ess-t is.

A Sorsolt lovak gátverseny handicapja Jupiter szákmánya lesz Wenngler előtt.

A Sorsolási handicap 1200 méterén legjobbnak Lady Bird-et tartjuk, mely végre annyi sikertelen próbálkozás után győzelemmő avathatja futását. Legveszélyesebb ellenfele Marasquin.

A meetinget bezáró Vigasz-handicap mértőföldjén Szentelen juthat végre egy jól megérdemelt győzelemhez Bac előtt. Azonban figyelmen kívül nem szabad hagyni Himpellert sem, mely mindig akkor nyer egy versenyt, midőn senki sem gondol rá.

(*) A postatakarékpénztáriak atletikai versenye. A szezon utolsó versenye méltó befejezéssé lesz a sikerekben gazdag tavaszi kompanynak. A óriási számban leadott nevezések valóságos manstre versenye teszik a takarékpénztári versenyt és a hendikepekben pompás küzdelmekre van kilátásunk. Így a 120 yardon (scratch Rác Vilmos) 35 nevezés, egynegyed angol mértőföldön (scratch Wiesner Frigyes) 20 nevezés, 1 angol mértőföldön (scratch Bodor Ödön) 20 nevezés, súlydobásban (scratch Mudin Imre) 16 nevezés, végül a helyből távolugrásban (scratch Baronyi András) 22 nevezés érkezett be. A hendikepek, dr. Speidl Zoltán és Tümpé Benő személye garanzija, hogy a hendikepek csak óriási küzdelmek árán jussanak a győztes birtokába. A többi számban, amelyek többnyire mind tiszteletdíjakkal vannak díjazva, első klasszisunk legjelésebbjei állanak starthez: Rác Vilmos és László, Somogy, Wardener, Vadou, Kőezán, Mudin Imre, Speidl, Simon, Jankovics, Péchy, Wiesner és mások. A kitünőnek ígérkező verseny végője Halász Sándor igazgató. A verseny pontban 4 órakor kezdődik és tréningjegyekkel megtekinthető.

(*) Magyar uszók Frankfurtban. A vasárnapi frankfurti uszóversenyen nagy számban vesznek részt a magyar uszók. A 100 és 500 méteres főversenyben Las-Torres, a 100 és 200 méteres hátuszásban Vértési, a vízpolóban a FTO hetes vízpoló-capata startol. Las-Torresnek 500 méteren nincs komoly ellenfele Schiele kivül, azonban 100 méteren erősen kell küzdenie Schiele, Meyboom és Brettinggel. A hátuszásban Vértésivel a legjobb német uszók veszik fel a harcot.

KASZNAR NÁNDOR
a Magyar Világ Kávéház volt tulajdonosa még tavaly Pécsben átvett
„Grand Hotel National”-t
Wien, II., Taborstrasse 18.
teljesen átépítette, megnagyobbította és mintaserűen ugyan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű télikert, zene- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. ó. közönség rendelkezésére. Telefon, interurban. Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

KÖZGAZDASÁG.

A négyosztályú kereskedelmi iskola.

Budapest, július 9.

A közelmúltban, pünkösd két napján tartotta ez idei kongresszusát a Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Országos Egyesülete. Tanácskozásuk egyik legfontosabb tárgyát a kereskedelmi iskolák reformja képezte. Reformálni kell a mai kereskedelmi oktatást, hangoztatják szótében-hosszában. Nagy az anyag, amit a kereskedelmi iskolában tanítani kell, s az anyag kellő ismertetésére és megértésére kevés idő áll az iskola rendelkezésére. Ezen a bajon akként akarnak segíteni, hogy a három éves kereskedelmi kurzust meg akarják még egy negyedik osztánnyal toldani. Így csökkenthetik a heti óraszámot és mégis jut idő minden tárgy intenzívebb és kimerítőbb tanítására. Nem jár helyes nyomon az egyesület, mikor a négyéves kurzus mellett tör pátelát. Egy látszik, csak a melléte szóló érveket vették figyelembe, míg az ellene szólókra nem tekintettek, holott az utóbbiak tulsúlyban vannak előbbiekkel szemben.

Mihelyt a kereskedelmi iskola négy osztályú lesz, tehát ugyanannyi idő szükséges elvégzéséhez, mint a gimnázium, vagy reáliskolaak érettségijéhez, a kereskedelmi iskolai növendékek száma felére olvad le. S az így megfogvatkozott növendékek számát sem olyan tanulók fogják képezni, akik a kereskedelmi pálya iránt éreznek magukban hivatottságot, hanem akik a középiskolában nem boldogulnak, de azért az érettségi bizonyítvány adta előnyöket chajtják élvezni. Ma, amikor középiskolai érettségivel annyian és annyian mennek a legkülönbözőbb hivatalokba, bankba és iparvállalatokhoz, nem szabad a kereskedelmi iskola tartamát még egy osztánnyal megtoldani. A kereskedelmi iskolai tanulók zöme olyan szülők gyermekei, akik azt akarják, hogy fiuk minél előbb önálló keresethez jusson. Már pedig ha azt látják, hogy a kereskedelmi iskolával előbb ezélt nem érnek, inkább a középiskola mellett maradnak, egyrészt azért, mert így fiaik számára a pályaválasztást illetőleg szabad kezet biztosítanak, másrészt pedig azért, mert általában az a felfogás tartja magát, — hogy nagyobb a tekintélye a középiskolai érettséginek a kereskedelmi iskolaiénál.

Kell reformálni a kereskedelmi iskolát, de ez a reform ne abban álljon, hogy a megélhetéshez vezető utat meghosszabbítjuk, hanem a praktikusabb és czélszerűbb oktatási módban. Tág tere nyílna a reformnak a nyelvek tanításánál. Czélszerűbb lenne csak egy idegen nyelv kötelező tanítása, még pedig a német nyelvét és ha ezt több odaadással és az ügyhöz méltóbb buzgalommal tanítanák, bizonyára sokkal nagyobb lenne az eredmény, mint amikor kettő is kötelező s egyikből sem tud az érettségizett és praksisba induló fiatal ember egy önálló mondatot megkonezipiálni. Milyen üdvös lenne az a tanulóra, ha pl. a kereskedelmi ismeretek helyett, — amit a levelezési órán ugy is hall eloget, — közgazdaságról, a legegyszerűbb gazdasági törvényekről, a társadalmi életéről nyerhetne világos képet.

Akik a négyosztályú kereskedelmi iskola mellett foglalnak állást, teszik ezt azért is, mert így több idő állván rendelkezésre, általános műveltséget akarnak adni a kereskedelmi iskolai végzett fiatal embereknek, szemben az eddigi szakműveltséggel. Általános műveltséget a középiskola sem nyújt mai szervezete mellett, a négyosztályú kereskedelmi iskola sem fog nyújtani.

Végül gyakorló irodák felállítására is tervbe van véve. Eddig is voltak hetenként gyakorló órák (praktikumok), ahol számtani példákat és könyvviteli tételeket beszéltek meg, leveleket írogattak tanár és tanuló közösen. Itt tehát csak a név új, míg a lényeg a régi átfarmálása.

Örömmel üdvözlünk minden reformot, amelyik a gyakorlati élethez akarja az iskolát közelebb vinni. Legyen a reform olyan, mely a gyakorlat és kereskedelmi iskola közötti óriási ür áthidalására

törekszik. De ezt a czélt semmiestre sem lehet elérni azáltal, hogy az iskola idejét a tanuló ifjúság számára egy osztánnyal meghosszabbítjuk. Ez a negyedik év valóságos lejárta a kereskedelmi iskolát, s reform helyett olyan dőfést ad neki, mely a kereskedelmi szakoktatás esődjéhez vezet.

Domány Gyula.

A Kassa—Oderbergi Vasút beruházási programja. A kassa—oderbergi vasút beruházásainak ügyét a magyar és osztrák kereskedelmi kormány még most sem rendezte, jóllehet kiegyezési szerződésben megállapodtak a beruházások végrehajtása tárgyában. Ezek a megállapodások a teschen-jablunkai második vágány, a tescheni állomás kibővítése s a teschen—oderbergi vonalrész kibővítési munkálataira vonatkoznak. A kassa—oderbergi vasút már a múlt évben megszerzte a kölcsönt, melyből a beruházási munkálatok költségeit fedezi, de hogy a vasut mennyit fordítson az említett beruházásokra, aziránt még nem állapodott meg a két kormány. Ezt is el kell intézni s a magyar és az osztrák kereskedelmi minisztérium szakreferensei legközelebb ezt az ügyet fogják tárgyalni s a tárgyalásokon részvesz *Pulszky Garibaldi*, a kassa—oderbergi vasút vezérigazgatója is.

Az Osztrák-Magyar Bank állása 1910 július hó 7-én: Bankjegyforgalom 2.070.685.000 korona (—57.800.000 K). Érczkészlet 1.706.300.000 korona (—3.187.000 K). Leszámitolási tőzeca 595.058.000 korona (—45.730.000 K). Lombard-kölcsönök 71.027.000 korona (+7.506.000 K). Adómentes bankjegytartalék 35.615.000 korona.

Az új vagonrendelések. Jelentettük már, hogy a kereskedelmi miniszter 3000 darab új teherkocsit rendelt. Ebből a Ganz-féle gyár 1000 darabot, a győri vagongyár 700, az aradi Weitzer-féle vagongyár 575 darabot szállít. A még fennmaradó mennyiség megoszlik a Schlick-gyár és a Danubius-gyár között. A megrendelt vagonok javarésze már az őszszel elkészül.

A jegybank vezértitkára újaval. Bécsből jelentik, hogy Rohonci *Pranger József* udvari tanácsos, az Osztrák-Magyar Bank vezértitkára, megkezdette újári szabadságát; távollétében *Schmid* vezértitkárhelyettes helyettesíti.

A kecskeméti gyümölcs védelme. Kecskemét gyümölcstermesztésének jó hírneve érdekében dícséretes buzgalmat fejt ki *Papp György* kecskeméti főkapitány. Ugyanis a kecskeméti világhírű gyümölcstermesztés termékeit olyanok is ajánlgatják, akiknek nines is kertészetük. Kecskemét s többnyire silány és romlott gyümölcsök szállításával foglalkoznak. A főkapitány, hogy ennek a visszaélésnek elejét vegye, kijelenti, hogy készséggel áll a közönség rendelkezésére azon czéltől is, hogy megbízható kereskedők és gyümölcstermelők cziméit mindazekhoz eljuttassák, akik gyümölcstermesztésüket Kecskeméten kívánják fedezni és levelező-lappal hozzá fordulnak. Kívánatos lenne azonban az is, hogy ha a kecskeméti termelők alkalmas formában tájékoztatnák a fővárosi közönséget a gyümölcsárakról, hogy ellenőrizhető legyen az a hallatlan uzSORa, amit a budapesti gyümölcsárak az idén üznek.

Csődök a fővárosban. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék a mai napon megnyitotta a csődöt Szűts és Társa budapesti bejegyzett czég (üzlet: IV., Semmelweis-utca 4. sz.) egyedüli tulajdonosa, öz. Szűts Emilné, szül. Henter Ernestina kereskedő ellen. Csődbiztossá a bíróság kinevezte dr. Petőcz Gyula kir. törvényszéki bírót, tőmeg gondnokká dr. Bácsák György ügyvédet, tőmeg gondnokhelyettesé dr. Barnabás Páry ügyvédet. A követelések bejelentésének határideje ez évi augusztus hó 18. A felszámolási tárgyalás szeptember 13-án, a csődválasztmány megválasztása pedig szept. 15-én lesz. — Ugyanevak ma rendelte el a csődöt a kir. keresk. és váltótörvényszék a Gyergyói erdőipar r. t. budapesti bej. czég (üzlete V., Nagykorona-utca 23. sz.) Csődbiztossá a bíróság kinevezte dr. Galia Béla kir. törvényszéki bírót, tőmeg gondnokká dr. Barna Károlyt, helyettesévé pedig dr. György Károly ügyvédet. A követelések bejelentésének határideje ez évi augusztus 16-a. A felszámolási tárgyalás szeptember 13-án, a csődválasztmány megválasztása pedig szeptember 15-én lesz.

A tőzsdetagok önségélyezése. A tőzsdetagok és alkalmazottak kölcsönösségi csoportja, amely nemrég alakult meg, egyik tagja elhalálozása folytán máris abba a helyzetbe került, hogy áldásos működését megkezdhesse. A néhány nap előtt el-

hunyt Römer Ármin özvegyének ugyanis a kölcsönösségi csoport 1480 koronát fizetett ki.

Országos gazdasági gyűlés. A Nyiregyházán szeptember 20-án tartandó országos gazdasági gyűlés iránt a gazdaszervezetek körében olyan nagy érdeklődés tapasztalható, hogy előreláthatólag a nagygyűlés népszerűség tekintetében felülmúlja az összes eddigi gazdasági gyűléseket. A nagygyűlést, — melynek elnöke *Daranyi Ignác* volt földmívelésügyi miniszter és a „Magyar Gazdaszövetség” elnöke, előadói pedig a gazdasági élet legkiválóbb alakjai lesznek. — Budapesti bizottság készíti elő *Meskö Pál*, a „Magyar Gazdaszövetség” titkára vezetésével. A bizottság minden irányban megiette a lépéseket, hogy a látogatott nagygyűlés teljes rendben folyjon le. A helyi előkészítés munkáját a „Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület” végzi, amely ezuttal országos gazdasági kiállítás is rendez Nyiregyházán. A „Magyar Gazdaszövetség”-hez eddig Zemplén, Bereg, Szabolcs és Szatmár megyékből jöttek értesítések, mely szerint az egyes falvakból csoportos kirándulásokat szerveznek, hogy a kiállításnál minél tömegesebben jöbessenek a nagygyűlésre. Debreczen város polgármestere értesítette a szövetséget, hogy nagy földmívelő város gazdái imponzans számmal vesznek részt a szomszédos Nyiregyházán tartandó gyűlésen. A nagygyűlés résztvevői számára a Magyar Gazdaszövetség kedvezményes vasuti utazásról gondoskodik.

A gyufamonopólium. Immár bizonyos, hogy a kormány és többsége csakugyan meghonosítja nálunk is a nép széles rétegeit érintő új adót, a gyufamonopóliumot. A monopólium előkészítő munkálatai Magyarországon és Ausztriában serényen folynak. Ausztriában már a számításoknál tartanak, nálunk meg csak a statisztikai adatokat gyűjtik. Európa legtöbb államában már megvan a gyufamonopólium; van azután olyan állam is, ahol a kormány a gyártást és eladást bérbe adja. Franciaországban az állam 500 gyufagyárat 34 millió frankért váltott meg s aztán bérbe adta egy magántársulatnak, amely sokat veszített az üzletéből. Később aztán visszavette az állam a gyártást s az eladást s évenként 30 millió frank jövedelmet húz a monopóliumból. Romániában, Szerbiában, Spanyolországban és Portugáliában különböző formában van meg a monopólium. Ausztriában 52 gyufagyár van, az évi termés 148 millió darab. Magyarországon jóval kevesebb a gyufagyárak száma, de emióta a monopólium fülállítására elhatározott dolog, azóta nyakra-főre alakulnak nálunk is új gyárak, nyilván a busás megváltási árra spekulálván. A monopólium ügyében egyébként a legújabb hír az, hogy *Bilinski* osztrák pénzügyminiszter a napokban Budapestre érkezik s *Lukács László* pénzügyminiszterrel többek között a gyufamonopólium ügyében is tárgyal.

Papirkiállítás. Az országos papiros-, tanszer- és iskolaszerek-kiállítás bíráló bizottsága ma dr. Vangel Jenő kir. tanácsos elnöklésével megtartotta alakuló ülését, amely alkalommal az első csoport (papirosgyártás és papirkonfekció) elnökevé *Vigh Albert*et, alelnökévé *Moiret F.* Ödönt, előadójává *Réthy Menottit*, a második csoport (tanszeripar, író- és iskolaszerek) elnökevé dr. *Vangel Jenőt*, alelnökévé *Szijaártó Miklóst*, előadójává *Balogh Mórt*, a harmadik csoport (íródeszerek, reklám, gépek és vegyesek) elnökevé *Gaul Károlyt*, alelnökévé *Zulawszky Andort*, előadójává pedig *Mezei Bertalant* választották. A bíráló bizottság alelnökévé *Vigh Albert* kir. tanácsost választották meg. Az értekezleten részletes megállapítást nyert a bíráló bizottság munkaprogramja és elhatározás, hogy a bírálatot a helyszínén e hó 14-én, esütörtökön délelőtt éjtik meg. Azok a kiállítók, akiknek a csoportbeosztásra nézve netán kívánságaik volnának, vagy valamelyes felvilágításra volna szükségük, a bíráló bizottság titkárához, dr. *Radványi László*hoz fordulhatnak.

Csomagpostai szerződésünk Amerikával. Washingtonból jelentik: *Taft* elnök ratifikálta a Magyarországgal való csomagpostai szerződést.

A pénzügyi intézetek és hasonló hivatalok alkalmazottai f. évi május hó 8-án szociális bejegyzték megjavíthatóságért egy országos szövetséget, ezéjük elérésére pedig egy, a helyzetükkel foglalkozó hivatalos lapot alapítottak, melynek első száma „A szövetség” címmel ma jelent meg. A lap főzéleli érdeklőrenek özszes szociális és anyagi ügyeit.

Magyar czukor Oroszországban. Oroszországnak az elmúlt kampányban rossz répa- és czukor-termése volt. Az orosz kristályczukor állandóan drágább volt —50—1.— K-val, mint a magyar gyártmány, ugy, hogy az orosz versenyt az idén a

Levantében alig érezték gyaráink és mindvégig igen jó áron helyezhették el áruikat a görög, török és feketetengeri kikötőkben s nem voltak India vevőképességére utalva. A hét szencziója, hogy a kiapadt készletek folytán Oroszország kénytelen volt Magyarországon cukrot vásárolni. Egy magyar cukorgyár egyelőre 20.000 zsák kristálycukrot adott el Odesszában, prompt elhajózásra Fiumébol.

Félmilliárd takarékbetét. Poroszországban egy év alatt ötszáz millió márkát helyeztek el betéti könyvekre — a takarékpénztárakban. Az 1908-ik esztendőben 9571 millió korona volt a betéti állomány, az előző esztendő állományával szemben 451 millióval több.

A vetések a külföldön. Washington ma a következő hivatalos mezőgazdasági jelentést hozták nyilvánosságra: Őszi buza: átlagos állás 1910. július 1-én 81.5 százalék (80 százalék). Hozam (Beeslés) 435.660.000 bsh. (424.042.000). Tavasz buza: átlagos állás 61.6 százalék (62.8 százalék), hozam (beeslés) 189.523.000 bsh. (278.362.000). Őszi és tavasz buza együtt; átlagos állás 75.5 százalék. Tengeri: átlagos állás 85.4 százalék. Bevetett terület: 114.083.000 acre. Zab: átlagos állás 82.2 százalék (91 százalék). Őszi rozs: átlagos állás 87.5 százalék (90.6 százalék). Árpac: átlagos állás 73.7 százalék (89.6 százalék). Buzatartalmak a farmerek kezében 38.739.000 bsh. A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzuli hivataloktól ma a következő jelentések érkeztek be:

Franciaország. A zioni és bordeauxi cs. és kir. konzuli hivatalok jelentései szerint a mezőgazdasági állapot valamivel kedvezőtelenebbé vált, mivel a melegebb időjárás a szokottnál később következett be. Erős zivatarok, zápor és jégeső nagy kárt okoztak főleg a déli kerületekben. A buzatermés átása az ország északi vidékein kielégítő, a déli részeken mindinkább gyengül. A zabnak az esős idő kedvezett; jól áll.

Németország. A königsbergi, drezdai és nürnbergi cs. és kir. konzulok jelentik, hogy a melegebb fordult idő és eső következtében a vetések általában javultak, főleg a tavasz buza és a legelő. A rozs helyenként ritka maradt. Utóbb azonban általában a szárazság miatt merült fel sok panasz és a kedvező terméskilátás részben esökkent. A here és réti kaszálása jó eredményt adott. Répákat kiültették.

Svájc. A genfi cs. és kir. konzul jelenti, hogy az esőzés, meleg időjárás kedvezett a vetéseknek, de a zivatarok és jégeső a vetéseknek és szőlőkertekben igen nagy károkat okozott. A szénatermés kilátása helyenként kevésbé kedvező, általában azonban jó.

Belgium. A bruxellesi cs. és kir. konzul jelenti, hogy a terméskilátás továbbra is változatlanul kedvező, csak Namur és Luxemburg tartományokban okozott a viharos idő nagy kárt.

Rumánia. A jászvásári cs. és kir. konzul jelenti, hogy az előző szárazság után június hó folyamán bekövetkezett ismételt esők a vetéseket igen megjavították, főleg Moldva felső vidékén, ahol ennek folytán jó közép-termesre van kilátás. Többfelé azonban a záporok és a vetések megdőlése rontják a kilátásokat. A buzatermés kilátása általában biztató, az árpac kevésbé, a zabé ellenben kielégítő. A tengeri igen jól fejlődik. Széna termése nem mindenütt kielégítő.

Canada. A montreali cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a kedvező esős időjárás hatása alatt a növényzet fejlődése üdén és sikeresen folyik. Általában a terméskilátások Kanada minden részén kedvezőek.

Oroszország. A varsói cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a szárazság már komoly aggodalomra adott okot és ennek folytán a kilátások nem mindenütt kedvezőek, sőt néhol nem kielégítőek.

A moszkvai cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az időjárás kedvezőre változván, a növényzet általában felüdült és javult. A terméskilátások nagyjából kielégítőek és jók Oroszország nagyobb részében.

A rostovi cs. és kir. alkonzul jelenti, hogy az őszi vetések, mint a tavasz buza fejlődése kiváló; a vetések szép sűrűek és egyenletesek, néhol azonban a tulajosság záporos és viharos időjárás következtében megdőltek.

Nagybritánia. A londoni cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a viharos és esős időjárás miatt a növényzet helyenként károsodott; a vetések az előző eléggé jó állapotban szemben valamivel kedvezőtelenebbül állanak.

A liverpooli cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a kedvezőtlen hosszantartóan hűvös, sőt viharos és záporosóval járt idő nem maradt káros következmények nélkül. Áradások is károkat okoztak. A növényzet ennek dacára átlag kielégítően áll. A fűtermés nagyon jól sikerült.

Szerbia. A belgrádi cs. és kir. konzul jelenti, hogy a viharok és felhőszakadászerű záporosok folytán, amelyek több kerület természetben nagy károkat okoztak ezen a vidéken, a folyó éven jó termésre alig is lehet számítani. Igen nagy a kár Kragujevácz, Pozsarevácz, Morava, Drina, Krusevácz, Krajina, Zsice, Csacsa, Toplica és a Vranjai kerületekben. Ahol az árny nem pusztított, ott tűrhették és részben jó az állapot, nevezetesen: Semendria és Rudnik kerületben; csekély a kár Belgrád, Valjevo, Nis, Pirot és Timók kerületekben.

Amerikai Egyesült Államok. A newyorki cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a vetések általában meglehetősen jól fejlődnek és kielégítő termést ígérnek.

A esikági cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az időjárás kedvezett a növényzetnek. A fejlődés normális, eső is bőven volt, ennek folytán a termés javulásával

a kilátások is mindinkább kedvezőbbre változtak, bár egyes helyeken a hibás fejlődés sem tartozik a ritkaságok közé.

Uj pénzintézet Szegeden. Polgári Takarékpénztár czímmel Szegeden új pénzintézet alakult.

Az „Adria“ hajójáratai. Az „Adria“ magy. kir. tengerhajózási rt. gőzösei járatairól a következő távirati jelentések érkeztek: Adria Messinában rakodik Marseille felé B. vonalon. Andrassy Genuában rakodik hazafelé B. vonalon. Arad július 7. elindult Cardiffból Velencezébe. Árpád július 7. elindult Cataniából Bari és Fiuméba B. vonalon. Balaton Cataniában rakodik Bordeaux és Rouen részére. Baró Fejérváry július 6. elindult Bahiából Rioba. Baross július 3. óta Swanseabon rakodik Velence részére. Báthori június 28. elindult Cardiffból Velencezébe. B. Kemény Santosban rakodik Triest és Fiume részére. Buda II. Fiumében rakodik Dieppe és Newport részére. Carola Malta és Siracusa közt napi postajáratot végez. Deák S-án indult Velencezből Triest és Fiuméba. Duna július 4. elindult Swanseaból Velencezébe. Jókai S-án elindult Triestből Ancona, Nápoly, Livorno, Genua, Torrevieja érintésével Brasiába. Kálmán Király javítás alatt van Monfalcone-ban. Kassa hajóvizsgálat alatt van Fiumében. Kolozsvár Newportban kirak. Lederer Sándor Messinában rakodik Marseille és Spanyolország részére. Matlekovits kirak Velenceben. Mátyás Király Palermóban rakodik hazafelé A. vonalon. Nagy Lajos június 29. elindult Glasgowlól Malta-Velence-Triest és Fiuméba. Rákóczy Genuában rakodik Marseille és Spanyolország részére A. vonalon. Stefánia javítás alatt van Newcastleban. Szápáry Gibraltárban rakodik hazafelé az északafrikai vonalon. Széchényi kirak Antwerpenben. Szeged július 2. elhaladt Gibaltárnál Rouen felé. Széll Kálmán július 5. elindult Genuából Torrevieja és Brasiába. Szent László Marseilleben rakodik hazafelé A. vonalon. Tibor Palermóban rakodik Gergenti, Albier, Lissabon, Leixoes és Glasgow részére. Tiszta S-án elindult Triestből Marseille felé B. vonalon. Zichy Velenceben kirak. Zrinyi Triestben rakodik Marseille és Spanyolország részére A. vonalon.

Drágul az elszállítási illeték. A Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási Részvénnytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1907. április 1-étől gabona, hüvelyes stb. stb. küldeményeknek uszályrakományokban való szállítására érvényes „Kivétel díjszabás“ 57-ik oldalán foglalt „f“ fejezet d) pontjában levő *elállítási illeték* (Budapest és az óbudai Dunáig között) 24 koronáról ezennel 60 koronára módosítottatik.

Nyiltter.

Franciaországban közzétett nem vártai telelést és szorokot

Dr. HARMATH GYULA gyógyintézet
TÜDŐBETEGEK bejáróinak
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 32. szám.
Tüdőmelhajok, Asztma, Tuberkulozis I. és II. stádiumában, vérkőpés, tüdőcsucsulni és a legújabb gyógymódokkal kezeltek.
Szérum-kezelés? Kámarahallás? Az 5 éve fennálló intézetben kezeltek betegek 70 százaléka gyógyult.
Bendelés 12-2 és 2-4-ig.

Most jelent meg!
HEMOPATIA
A vérgyógyítás és eredményei.
Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.
Ara füzve 1 K., diszkótesben 1 K. 60 fill.
Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél dr. Kovács István orvos. Budapest, V. Váci-körút 18 sz.

A budai Szt.-Lukácsfürdő
„Nagyszállójában“ és „Thermal“-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertető díjmentesen kúld Szt.-Lukácsfürdő részv.-lárs.

A Wettstein-Ambulatorium
Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5.
és a Dr. Wettstein-Sanatorium-R-T.
szanatoriumában Margitliget, Pomáz mellett. Pestmegye a tüdőbetegek és egyéb tuberkulózisban szenvedők Wettstein és Jozsi dr. gyógymódjával nyernek gyógykezelést.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, július 8

A készáruipiaczon ma szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is szívesen fizettek, az eladók azonban tartózkodók voltak és így tehát csak szűkkörü forgalom fejlődött ki. — Elkelt mintegy 12000 q ó-buza, a tegnapiaknál 10—15 fillérral drágább áron. A legdrágább eladási ár 10.55 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 9.50 korona 75.6 kilós raktárú búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 15 fillérral drágább, a tengeri változatlan, a zab és az árpa tartott. Forgalmomba került: 100 q ó-rozs 7.15 koronás áron; 800 q új rozs 7.00—7.10 koronás áron és 200 q ó-zab 7.47 $\frac{1}{2}$ —7.50 koronás áron. A határvidékipiaczon a mai üzlet igen mozgalmas volt. Esős időre és a washingtoni hivatalos jelentésre szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel történt a megnyitás. A forgalom folyamán, amely különben is igen élénk és nagyarányú volt, egyre fokozódott a vételkedv, ennek folytán egyre sürgebb jellegű lett a kereslet, mire az árfolyamok gyors tempóban tovább emelkedtek. A hangulat az üzleti idő egész folyamán izgatott volt. Az októberi buza 8 fillérral a tegnapi zárlaton fölül, 9.30 koronán indult, 9.42-ig még tovább emelkedett, aztán néhány fillér keretén belül ingadozott és zárlatkor 9.38 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, az októberi buza tizenegyet fillérral, az áprilisi buza tizenegy fillérral, az októberi rozs tizenhárom fillérral, az októberi zab két fillérral, a júliusi tengeri tiz fillérral, az uj-tengeri hat fillérral emelkedett. Egy hét óta pedig az októberi buza harmincznégy fillérral, az októberi rozs 29 fillérral juttotta az árfolyamát, míg a takarmánycikknek jegyzései majdnem teljesen változatlanok maradtak.

A készáruüzlet jegyzései a mai tőzsdén a következők voltak:

Fuza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	20.70—21.—
„	76	20.10—20.10	80	20.80—21.10
„	77	20.2—20.50	81	—
„	78	20.10—20.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	20.40—20.70
„	76	19.6—0	80	20.60—20.80
„	77	0.—0.20	81	—
„	78	20.30—20.60	82	—
Festvidéki	75	—	79	20.60—20.80
„	76	19.70—20.10	80	20.70—20.90
„	77	20.10—20.10	81	—
„	78	20.30—20.50	82	—
Bánsági	75	—	79	20.60—20.90
„	76	19.60—0.05	80	20.40—21.0
„	77	20.10—20.30	81	—
„	78	20.50—20.0	82	—
Bácskai	75	—	79	20.70—21.—
„	76	19.90—20.20	80	—
„	77	2.—0.0	81	—
„	78	20.40—20.80	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	14.0—14.40
„ közepminőségű új	—	—	—	14.—14.2
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.60—15.0
„ II-rendű	—	—	—	14.20—14.50
Zab I-rendű	—	—	—	14.30—15.0
„ II-rendű	—	—	—	13.70—14.10
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.95—11.15

A készáruipiaczon elkelt:

Ó-buza. Tiszavidéki: 400 q 80 k 21.70 K, 100 q 79 k 21.70 K, 100 q 79.5 k 21.40 K, 300 q 78.7 k 21.70 K, 100 q 78.5 k 21.25 K, 100 q 78 k 21.50 K, 120 q 78 k 21.10 K felső, 400 q 77.5 k 21.50 K, 450 q 77.5 k 21.50 K, 130 q 76.5 k 20.20 K, 400 q 76 k 20.35 K, 150 q 74 k 19.50 K.

Bácskai: 2000 q 75.8 k 20.50 K.

Pestvidéki: 100 q 78 k 21.15 K, 200 q 79 k 21.15 K, 300 q 78 k 21.05 K, 400 q 78 k 21.— K, 200 q 77.5 k 20.95 K, 100 q 76.5 k 20.30 K.

Bánsági: 250 q 80 k 21.75 K, 200 q 78.5 k 20.80 K, 100 q 77.5 k 21.— K, 50 q 79 k 21.— K, 50 q 76.5 k 21.— K, 100 q 77 k 21.— K.

Fehérmegyei: 100 p 74.5 k 19.50 K.

Felsőmagyarorsz.: 200 q 78.5 k 21.— K, 100 q 77.5 k 20.— K tavasz, 120 q 77 k 20.— K tavasz.

Tolnai: 400 q 74.5 k 19.50 K.

Mohácsi: 380 q 74.5 k 19.50 K.

Szerémségi: 1000 q 79 k 20.90 K. Raktár: 200 q 75.6 k 19.— K, 1500 q 75 k 20.05 K.

Uj-buza. Tiszavidéki: 100 q 79.5 k 21.10 K felső, 100 q 79 k 20.— K, 500 q 76 k 19.40 K alsó, jul. érk.

O-Rozs: 100 q 14.30 K kpf par. Uj-rozs: 500 q 14.20 K kpf par, 300 q 14.— K kp. D.

O-zab: 100 q 15.— K kpf, 100 q 14.95 K kpf. Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötötték

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre 9.30-9.29-9.42-9.36-9.33.— Buza áprillisa 9.53-9.55-9.50-9.64-9.58-9.61.— Rozs októberre 7.05-7.07-7.03-7.17-7.10-7.12 Zab októberre 7.19-7.23-7.18-7.20.— Tengeri júliusra 5.46-5.51-5.50.— Tengeri auguszt. 5.50-5.56.— Uj tengeri májusra 5.51-5.57-5.56.—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre 9.38-9.39 Buza áprillisa 9.59-9.60 Rozs októberre 7.12-7.13 Zab októberre 7.20-7.21 Tengeri júliusra 5.50-5.51 Tengeri auguszt. 5.56-5.57 Tengeri májusra 1911-re 5.56-5.57 Repce augusztusra 12.—12.10

Budapesti gabonaforgalom.

1910. július 7-től 1910. július 8-ig.

Table with 2 columns: Erkezett, Elszállított méter mázsa. Rows include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

Lanyha és üzletlen napja volt ma az értéktőzsdének. Az előtőzsde ösztönzés hiányában üzletlen volt. A vezető értékek közül csak a Magyar Hitelrészvényből volt egy-két kötés, valamivel olcsóbb áron. A helyi piacon a Jelzálogbank részvény 1-2 koronával emelkedett, míg a többi értéket teljesen elhanyagolták.

As előtőzsdén előfordult kötések:

Magyar hitel 841-839.75, Leszámitolóbank 565-566, Jelzálogbank 482.25-483.50-483, Rimamurányi 692.50, Városi villamosvasút 373.50, Kézúti 715.50-713.50-716 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Magyar hitel 839.75-839.75, Déli vasút 108-108.50, Leszámitolóbank 565.50, Jelzálog 482-483, Rimamurányi 690.50, Kézúti 715.50, Városi villamosvasút 373.50-373.25, Koronajáradék 92.27-92 koronán.

Utőtőzsde delután 4 órakor:

Osztrák hitel 666, Magyar hitel 839, Államvasút 740, Jelzálog 482.50, Leszámitoló 565, Rimamurányi 690, Városi 373.50, Kézúti 715.25.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 9. (Saját tudósítónktól.) Az eső időjárás következtében az irányzat kellemesebb, sőt szilárd, új áruban csak a kínálat. Buza hozta múlt heti 25 fillér árvesztését és kötött 78 kg. e hó 20-ig való elszállításra 9.40 K Udvardról augusztus 10-iki megérkezés kötelezettsége mellett pedig 9.30 K Nemesesárol. Rozs 10-15 fillérrel javult a múlt szombathoz képest és új rozs Marcheggból 7.40 K kötött, e hó 20-iki szállí-

tásra pedig 7.40 K Nagyszombathból és 7.50 K Udvardról. Zab a múlt heti árfolyamokon szilárd, tengeri pedig 5 fillérrel drágult. Gabonáneműkben kielégítő a forgalom, ha nem is terjedelmes.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 10.50-10.80, bányási 11.05-11.45, mosoni és győri 10.25-10.60, felsőmagyarországi és déli vasuti 10.25-10.60, marchfeldi 9.80-10.10.

Rozs: felsőmagyarországi 7.85-8.05, pestmegyei 7.80-8, déli vasuti 7.75-7.95, különféle magyar 7.75-7.95, osztrák 7.65-8.05.

Arpa: maláta 6.40-6.60, takarmány 5.90-6.30. Magyar tengeri 5.90-6.05, Cinquntin 7.70-8.25 Magyar zab 7.55-8.15, válogatott 8.15-8.50, osztrák 7.50-7.75.

Finom lisztben a konzumkereslet javult, mert a malomok is leszállították az árakat. Prompt szállítással szórványosan voltak kötések, 5-szi határidőre pedig nem mutatkozott érdeklődés, mivel azonban sok üzem augusztusi be van szüntetve, a készletek felhalmozódásától nem kell tartani. Takarmányliszt és korpa irányzata folytonosan lanyha.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 9. A mai előtőzsde forgalma kedvetlen és az amerikai piacok viszonyaira való tekintettel gyengébb volt. Ezenfelül attól is tartanak, hogy a rossz időjárás az aratási munkálatokat hátráltatná. Az üzlet szűk határok közt mozgott. Az államvasuti és alpesi bányarészvények bágyadtak. A korlátok közt földhitelrészvény emelkedett és prágai vasmű-részvények is jól tartottak. Általános építési részvények gyengébbek. A 3 százalékos déli vasuti elsőbbségi kötvények megtartották árfolyamukat. Zárlat nagyon esendes. A déli tőzsde kedvezőtlenül, alig változott árfolyamokkal indult. A piac kedvetlen, gyengülésre hajló megatartását később is megtartotta, mert Berlinből is a bányáértékek gyengülését jelentették.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 665.75, Magyar hitel 839.50, Anglo 313, Bankverein 542.25, Földhitelintézet 1193, Laenderbank 496.50, Union 607.50, Magyar Jelzálogbank 481, Államvasút 739.50, Déli vasút 107.25, Dunagőzhajózás 1140, Alpesi 736, Prágai vasút 2784, Rimamurányi 689.50, Brünni 743, Orosz járadék 104, Török sorsjegy 257.25, Adria 512, Skoda 380.50, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 201.25.

Bécs, július 9. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 113.25, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 153.75, Magyar hitelbank részvény 839.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 61.—, Rimamurányi 688.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 512.—, Magyar koronajáradék 92.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.30, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy 24.50, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 481.—, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat igen esendes.

Bécs, július 9. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.15, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.40, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel-sorsjegy 5 1.—, Angol-osztrák bankrészvény 311.75, Bécsi Bankverein 541.50, Osztrák magyar bank 18.41 Déli vasút 107.50, Dunagőzhajózási társ. 1137, Dohány-részv. 3e9.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.46, Osztr. Lloyd 565.—, 4.2 száz ezüst jár. 94.10-97.80, Osztr. koronajáradék 94.10, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 665.25, Union-Bank 67.50 Osztrák Länderbank 496.75, Osztrák-magyar Államvasút 73e.60, Elbavölgyi vasút —, Alpesi részvény 735.50, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 240.27, Lipótkohó 526.—, Török sorsjegy 256.80.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 9. (Értéktőzsde.) Miután a new yorki tőzsde a kedvezőtlen hivatalos mezőgazdasági jelentés következtében lanyhán zárult és itt sem merültek fel ösztönző momentumok, kezdetben a hivatásos spekulánsok részéről nagyobb kínálat nyilvánult meg, főleg miután a londoni vasárak is eséskentek. A veszteségek mégsem voltak jelentékenyek, csupán amerikai és bányáértékek vesztettek többet 1 százaléknál. Orosz bankok ma is kedvező irányzatot követtek s részben 1 százalékos nyertek. Az osztrák értékek gyengék voltak. A további folyamatban az árfolyamok kissé estek, míg zárlat felé a magasabb londoni jegyzések és a birodalmi bank kedvező kimutatása előnyös hatást

gyakoroltak. A zárlat nyugodt volt és üzletlen. A készáru-piacz ipari értékei csendesek, de tartottak voltak. Napi pénz 3 és fél százalék, magánleszámitolási kamatláb 3 százalék.

Berlin, július 9. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.9, osztrák hitelrészvény 208.10, Déli vasút 20.6, orosz bankjegyek 216.05, 4 százalékos új orosz kölcsön 92.—, Disconto Commandit 185.—, Dinamittruszt 175.—, Harpeni 18e.20, Unifikált török járadék 93.80, 4.2 százalékos ezüstjár. 94.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.20, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 860.16, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 164.—, Gelsenkircheni 204.50, Laurakohó 173.50.

Frankfurt, július 9. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.15, Magy. ar.-jár. 95.20, Osztr. hitelint. részv. 209.—, Osztrák-magyar államvasút 158.—, Eszaki nyugati vasút —, Buschtadi vasút —, Londoni váltóár 204.27, Bécsi Bankverein 186.40, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.50, Osztrák koronajáradék 94.—, Magyar koronajáradék 92.15, Osztrák-magyar bank 132.26, Déli vasút részvény 20.75, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 860.06, Párisi váltóár 811.27, Union bankrészv. 151.50 Alpesi részv. —.

Hamburg, július 9. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 97.70, 1860. sorsjegy 173.—, Déli vasút 20.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.60, Osztrák hitelrészvény 208.60, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 104.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.20

London, július 9. Angol consol 82.—

Páris, július 9. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.45, Osztr. aranyjáradék 100.65 Magyar aranyjáradék 97.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 410.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 273.—, 5 százalékos marokkói járadék 514.—, 4 százalékos 1890. román kölcs. 96.45, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 94.—, 5 százalékos orosz járadék 104.45, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.90, 4 százalékos spanyol jár. 94.45 4 százalékos unifikált török jár. 94.22, Török sorsjegy 219.80, Török dohányrészvény 409.—, Osztrák földhitelintéze 12.60 Osztr. Länderbank 530.—, Magyar jelzálogbank 506.—, Banque de Paris 1781, Banque Ottomane 693.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút —, Meridionalvasút 660.—, Hartman gépgyár 636.—, Rio Tinto 16.25, Sucerie d'Egypte 76.—, Tula 369, Uríkányi kőszén 186, Chartered 39.—, De Beers 434.—, East Rand 131.50, Jagersfontein 216.40, Trans. Land Comp. 65.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.81, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany, váltó rövid 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 2/16, Csekk Londonra 253.15 Magánkamatláb 2.—.

MUSCHONG-BUZIASFURDO BUZIÁSI PHÖNIX VIZ BAKTERIUMMENTES tiszta és ásványvíz ÖDIT GYÖGYIT. Kapható mindenütt Budapesti főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 80-33

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és kövágóhid igazgatóságától.) Július 9. Ezeré napi eladatan maradvány 290 drb sertés. Pótfelhajtás 203 drb sertés. Mai felhajtás 286 drb sertés, 3 drb sülld. Összesen 779 drb sertés. Eladott 521 drb sertés. Mai maradvány 258 drb sertés.

Arjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 140 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlylevonással 132 fillér. Öreg súlyú életsúlyban életsúlylevonással 120-124 fillér. Fialat nehéz életsúlylevonással 137-146 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig életsúlylevonással 136-148 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 142-148 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klg.-int életsúlyban értendők.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiacz.

Július 9. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felül) 132-134 fillér. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felül súlyban) 142-144 fillér. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 146-148 fillér. Közép (páronkint 240-280 klg.) 144-145 fillér. Könnyű (páronkint 210 klg.) 140-150 fillérig.

Földbirtokosok 4%-4 1/2% alapon kaphatnak tőkekamat törlesztéses kölcsönt, a birtok-érték 65-75%-a erejéig. Régi és bármily bonyolódott tartozások konvertáltatnak. —Telekkönyv-kataszter küldendő. Teljesen díjtalan értesítés 48 óra alatt.

Tisztviselő- és Jelzálog-Kölcsön Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körut 22. szám

500 drb. * * képes- levelezőlapot

készítünk bármely beküldött arckép, látkép vagy rajz után 10 koronáért, 100 drb.ára 6 korona.

Magyar fénynyomdai r.-t.

Képeslevelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára.

Budapest, VIII/2. Őr-utca 9. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Margit és Erszike. Dehogy nem is tudunk jó süteményreceptet ajánlani! Mindjárt kettővel is szolgálunk. Ezek: Mince-mélt. (Angol sütemény.) A hozzávaló...

Z. Z. Z. A „szépségtapaszt”, melynek divatát felülni vágó párisi hölgyek újra népszerűsíteni óhajtanak, a XVIII. században keletkezett s a francia...

T. Gy. Kőrögyző. Szentpéterur. A Kongregációs-sorsjegyek húzását elhalasztották.

Monori református. Megtetszte a névhasználat. A „Magyarok Csillaga” című amerikai lapot egy...

G. K. Zombolya. Zalár József régi neves költőnk Egerben el. Ugyanott lakik Gárdonyi Géza is. Zalár...

Sch. Rezső Béla. Készülőleg. Másodszor válaszolunk már, hogy a kérdéses ezike nemokára beküldése után megjelent. Tessék lapunkat figyelemmel kísérni...

Fiatal előfizető. Rimaszombat. 1. Nagykorúsításra magát és akkor kérje öröksége kiadását. 2. Kérje az árvasétkét...

Cs. Mihály. Marosbánya. Az államsorsjáték nyere-ményjegyzéke nincs birtokunkban. Forduljon bármely állami pénztárhoz...

M. J. Erszikefalva. Az ezred törzse Székelyudvarhelyt fekszik.

P. József ref. lelkész. Újsóvár. Az államsorsjáték nyere-ményjegyzéke nincs birtokunkban. Bármely állami pénztárnál megkaphatja.

Cs. F. T. Ladány. 1. Igen. 2. Nem feltétlenül szükséges, de óvatosságból ajánlatos újabb bizonyítványt beszerezni.

Sch. Ignác. Szekszárd. Gondoskodnia kell, hogy az árusításban fennakadás ne történjék.

Hernádsány. Késmárkon van: ág. ev. főgimnázium, polgári, kereskedelmi- és állami műszovetiskola.

Szeréna. Ha a fejbőr tulzsiros és ez okból hull a haj, hetenként két-háromszor kell a fejbőrt a következő hajjazzal mosni: 200 gr. borsesz, 20 gr. gubacsinktúra, 20 gr. chinabéjinktúra, 20 gr. vaniliinktúra, 15 gr. glicyerint, 1 gr. Bergamottéolja, 10 csep. rózsaoaj, 5 csepp szegfűolaj, 20 gr. lágy vízben főtt-panamagyökér...

L. István. Annak a kisasszonynak igaza van: Ferenézjózsefkabáthoz nem illik szalmakalapot és sárgaczipőt viselni. — Halevéshöz nem szabad kést használni. Másikülönben a kés csak arra való, hogy vágjunk vele a szét csak kanállal vagy villával szokás a szájhoz vinni. — Fiatal leányoknak nem eszokolunk kezét; kivétel — a menyasszonynak.

J. L. tanító. Egerlőrét. 1. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium hivatalos értesítőjében. Kérje a minisztérium kiadóhivatalától. 2. Az államsorsjáték nyere-ményjegyzéke nincs birtokunkban. Kérje bármely állami pénztártól.

E. D. Kézdivásárhely. Sorra kertünek a többiek is.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap a Dunántul és a Duna-Tisza közének egy részét kivéve mindenütt volt eső, elvéve zivatar kíséretében. Az eső mennyisége nyugaton jelentéktelen (1-2 mm.), keleten 5-10 mm. s egyes kisebb területeken 10-25 mm. volt.

A hőmérséklet nem változott, a maximum 25 fok C. volt Csáktornyán és Orosházán, a minimum 5 fok C. Tátrafüreden.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Változékony, részben szeles és hűvös idő várható, sok helyütt esővel.

(Sürgöny-progn.: Változékony, hűvös, sok helyütt esapadék.)

Table with columns: Állomás, Légnemesség mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérési adatok max., min.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 9. —

Kinevezések. A király Berzeviczy Emil pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettesét pénzügyigazgatóvá:

a belügyminiszter a közigazgatási tanácsjegyző minőségében beosztott dr. Balás Kornél belügyminisztériumi fogalmazót, jelen alkalmazásában való meghagyása mellett miniszteri segédültekké;

a pénzügyminiszter a pénzügyi főbiztosok létszámából Bajzát Rezsőt Lőcsére, Vanka Bélát Marosvásárhelyre, Biernatek Edét Lugosra és Sándor Bélát Székelyudvarhelyre pénzügyi főfelügyelőkké; a pénzügyi biztosok létszámából Dubovicsky Károlyt Losoncra, Lanzo Milánt Zimonyba, Sulló Andrást Kisszebenbe, Jakovics Ferencet Fiuméba, Biró Edét Temesvárra, Baresai Józsefet Nagyszebenbe és Schul Vilmost Fehértomblya pénzügyi főbiztosokká, Raabe Rébert es. és kir. hadnagyot Közszegre, Jakubek Lajos es. és kir. főhadnagyot Magyaróvárra és pénzügyi biztoshelyettesek létszámából Janosó Gábert Sepsiszentgyörgyre, Frniák Pétert Vágújhelyre, Moys Józsefet Polnára, Lovel Jánost Szászrégenbe, Staruszka Rezsőt Szepeslőrára és Hodalics Györgyöt Glinába ideiglenes pénzügyi biztosokká, a pénzügyi adóhivatalhoz Zámorai Lajos hattonyai lakos ideiglenes minőségű adóhivatali segédültes gyakornokká;

a kereskedelemügyi miniszter dr. Muhoray Kornél fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót fizetési miniszteri segédfogalmazóvá, Kupcsay Viktor végzett joghallgató ideiglenes minőségű fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá, Szántó József miniszterelnökségi kápost károssá;

a fővámgazgató Benel Gusztáv vámgyakornokjelöltet a budapesti fővámgivatalhoz díjazatlan vámgyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Frankfort Bőr budapesti lakos saját, valamint Berta, Artur, Jenő, Margit, László, Jolán, Henrik és Imre nevű kiskorú gyermekei Földesre, Rosenschein Gáspár tekodi lakos saját, valamint Dzsó és Barna nevű kiskorú gyermekei Rónára, Sztojanovits Miklós budapesti lakos Bolgárra, kiskorú Grün Emil budapesti lakos Törökre, Polák Gerson (Gyula) nagyváradi lakos saját, valamint Róza, Margit és József nevű kiskorú gyermekei Pásztorra, kiskorú Feuerabend Sándor kisvárdai lakos Földvárira, Neagrea György veresmarti lakos saját, valamint György nevű kiskorú gyermeke Feketére, kiskorú Kamplér Sándor poroszlói lakos Kardosra, dr. Landeszmann Ernő krasznokvajdai lakos Lászlóra, kiskorú Sonnenschein Sándor apateleki lakos Székelyre, Müller Lipót budapesti lakos Molnárra, Elefánt Mórész Lipót budapesti lakos Molnárra, Klremer József büssüi lakos saját, valamint Mária Gizella nevű kiskorú gyermeke Közszegre, Guttmann Aladár alsóendvái lakos Győrra, Löwenstein Ernő budapesti lakos eszaki nevének Lakatosra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A nyitrai pénzügyi számvevőség-nél díjas, esetleg díjtalan számgyakornoki állásra két hét alatt; a budapesti Szent János-kórháznál igazgató szaksegédi és főorvosi állásra augusztus 6-ig; a nagy-beeskereki pénzügyi számvevőség-nél pénzügyi számgyakornoki állásra két hét alatt; a budapesti árvénysegéknél irnoki állásra négy hét alatt; a debreczeni gazdasági akadémiánál gyakornoki állásra július 31-ig lehet beadni a pályázatokat.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források

BUDAPESTEN.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap 366,829,741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betörései lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég-és vízszobiztosítói részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjviszátérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek-és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

Bankek és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályorszjáték főelárúító helye; VI. kerület, Andrássy-ut 5. Kézi zalogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenéz-terez 4. Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Fűző-ut 6. sz.

Viz- és légszszvezeték és csatornázás.

Pizsnnyai L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. eszatornázási vállalata, épülethádos mülhelye és horgany díszítmények gyára. Légszsz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyubereendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyűjtőzetek, melegvízkészítő-bereendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszsz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

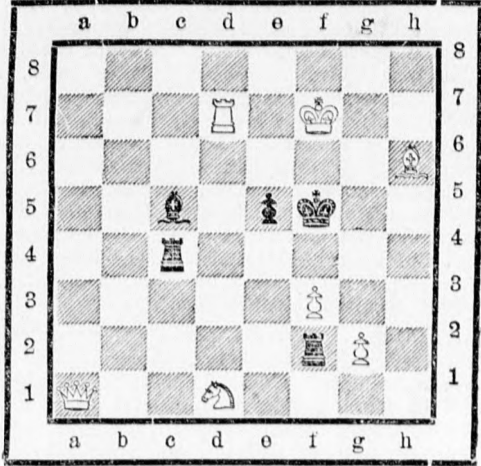
Magyar-Siemens-Schuckert-művek,

villamosági részvénytársaság, Budapest, V. ker. Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izólámpákat, kapcsolóeszközöket, biztosítókat, wattóraszámolókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekre való bekácsolásra. Világító-testeket. Ivlámpaszencet. Különlegesek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos bányafurógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari czélokra.

SAKK.

69. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

344. számú játszma.

Játszották a Newyork Állami Sakkszövetség versenyén 1910. március elején. A döntő mérkőzés egyik játszmaja.

Vezérgyalogjáték.

- White moves: 1. d2-d4, 2. Hg1-f3, 3. e2-c3, 4. c2-c4, 5. Hb1-c3, 6. Ff1-d3, 7. 0-0

Jobb volna 7. ... e6-e5, ami már kellőképp elő van készítve. Sötétnek most nyomottaab játéka marad.

- Black moves: 8. e3-e4, 9. Hc3xe4, 10. Fd3xe4, 11. Fe4-c2, 12. Vd1-d3, 13. Fe1-c3, 14. Vd1-d3

Fenyegtetett d4-e5 és utána Fb2xf6; sötétnek tehát védekezni kell a h7-pontra irányuló támadás ellen, jöllehet a királysárnya ilymódon meggyöngyül.

- White moves: 15. Ba1-e1, 16. Fb2-c1!

A h6-pont megvédésére nem volna kielégítő 16. ... Hh5-f4, mivel 17. Fe1xf4, Fd6xf4 után áll 18. Be1xe6. Ez a bástyaáldozat azonban erősen fenyeget, ami ellen sötétnek még a legjobb védelme volna a h6-pont földadásával 16. ... Bf8-e8.

- Black moves: 17. Be1xe6!, 18. Hf3-e5, 19. Fe1xh6+!, 20. He5xf7+!

345. számú játszma.

Játszották a pétervári sakkör versenyén 1909. november 24.

Magyar védelem.

- White moves: 1. e2-e4, 2. Hg1-f3, 3. Hf1-c4, 4. 0-0, 5. d2-d4, 6. e2-c3, 7. d4-d7

Figyelmet érdemel 7. Fe4-e2, 0-0 8. d4xe5, d6xe5 9. Vd1-c2.

- Black moves: 7. ... He6-b8, 8. Fe4-e2, 9. Hf3-e1, 10. Vd1xe2, 11. f2-f4, 12. ... Hd7-e5, 13. Hb1-d2, 14. He1-d3

Igen kétértékű kombináció.

- White moves: 15. Hd3xf4, 16. Fe1-b2, 17. c3-c4, 18. Ve2-f3

Fenyegtetett Hf6xe4, valamint 18. ... Hf6xd5 is, ami ellen világos a következő módon védekezhetni.

- Black moves: 18. ... Hf6xe4, 19. Hf4-e6

Mint látszik, sötét tovább számított. A vezérlépés nyer.

- White moves: 20. Hg6xg7, 21. Vf3-f2

Vagy 21. Vf3-c3. Vg7-c3+ 22. Bf1-f2, Ve3xf2+ 23. Kg1xf2, Hd2-e4+ stb.

- Black moves: 21. ... Hd2xe4, 22. Bf1-f2, 23. Kg1xf2, Hd2-e4+

Sakk-hírek.

Newyork. A „Rice Chess Club“ ez évi bajnoksági versenye a következő eredményekkel végződött: Tennenwurzel 10, Rosen, Marder 7, Rosenbaum, Koehler, Morris, Rosenthal 5 és fél, Phillips 4, Roething 3 és fél, Olly, Greenberg 3, Rosebault 2 és fél. A játszmavesztés nélkül első díjat nyert Tennenwurzel, az új bajnok, orosz származású 27 éves játékos.

A „Manhattan Chess Club“ és a „New Jersey Club“ között rendezett csoportmérkőzés, melyben mindkét kör részéről 32-32 játékos vett részt, a „Manhattan Chess Club“ győzelmével végződött 20 és fél : 11 és fél arányban.

Május 30-án ugyancsak a Manhattan Chess Club — tizenhatan — viaskodtak csoportmérkőzésben a philadelphiai „Franklin Chess Club“ ellen, akik már másodszor vették fel a küzdelmet a Reichhelm által kitűzött győzelmi jelvényért. A newyorkiak részéről a többi közt résztvett a mérkőzésben Capablanca, ki Shipley ellen győzött, Marshall, ki csak remist ért el Stadelman ellen és Johner, akit azonban Voigt legyőzött. A mérkőzésben mindazonáltal a Manhattan Chess Club győzött 9 és fél : 6 és fél arányban.

Hamburg. A B) főturnára nem kevesebb, mint 68 játékos jelentkezett, úgy, hogy a bizottságnak a verseny rendezése nem kis gondot okoz. A játékosokat csoportokba osztják 10-12 résztvevővel s azután a győztesekből valószínűleg két hatos-csoportot csinálnak. A magyarok közül a B) főturnán Abonyi István, Barász Zsigmond, Neumann Mór (Budapest) és dr. Szávay Zoltán (Temesvár) vesznek részt.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARKÁD.

Asszonyom!

Ha fürdőre megyen, függőnyei, ágyneműi, fehérneműi tönkre mennek, míg visszajön a fürdőből. Küldje be tehát inkább azokat

BRADOVKA GYULA

vegytisztító gyárának KASSÁN, mert csupán ez a gyár képes kifogástalan munkát a leggyorsabban, a legpontosabban és a legújatnyosabban szállítani.

Table with financial data for 'BUDAPESTI ERTEKTOZSDE'. It contains multiple columns for 'Mai záró árfolyam' and 'mai záró árfolyam' with sub-columns for 'PéNZ' and 'ARU'. The table lists various assets like 'Államadósság', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', and 'Biztosító társaságok'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bucsuzás.

Isten vele, — mondta a lány —
Csaldtunk mind a ketten,
En nem magat kerestem;
Maga se kerestt engem.

Almomban is, ébren,
Mindig mást, küllömbet vártam,
Szemem előtt pedig folyton
Csak magat találtam.

Sokkal büszkébb, fennhéjázóbb
Ez az én ideádom,
Mindig ilyenek láttam és
Mig el nem jön, addig várom.

Lássu, — szölt a férfi — az én ideádom
Más. Sötétebb szemü és a haja fekete,
Gyönyörü szép, mint egy álom,
Termete karcsu; alakja jegénye.

Es mikor vége lett a bucsuzásnak,
Kezet nyujtott a férfi a lánynak,
S megfogadtak valamit egymásnak,
Es egy szép uton együtt elindulának.

Mares Imre.

(Mit esznek a királyok?) Egy angol hetilap ilyenformán igyekszik erre a nem érdektelen kérdésre megfelelni: Ferencz József magyar király és osztrák császár köztudomás szerint korán kel. Télien hat, nyáron öt órákor. Csak akkor ül a reggelijéhez, amikor már megfűdött és megborotválkozott. Reggelire kávé, tejet, vajkenyeret és hideg húst eszik. Tizenkét órákor elfogyaszt egy tányér levest, valami húsledelet főzelékkel és egy pohár sört. Öt órákor ebédre felszolgálnak neki előételeket, levest, sültet, sajtot, gyümölcsöt és desszertet; azonkívül egy pohár sört és egy pohár könnyű bordeauxi bort. A diner után megiszik egy csésze fekete kávé. Az orosz császár nacionalista. Előnyben részesíti az orosz ételeket. Csak a kaviárt nem szereti. Kedvelt ételle a „borst“ és a „csi“ (mind a kettő zöldes leves, apró húsdarabokkal). Viktor Emánuel király konyháján is kellően érvényesülnek a hazai ételek. Az olasz király reggel hat órákor kávézik, majd sétálni megy a

kertbe. Villásreggelijét tizenkét órákor költi el. Étlapján sok növényi eledel szerepel. Itt nem lehet elmondani Alfonz spanyol királyról. Ő teát, csokoládét, kávé, tejet, süteményt és hideg húst reggelizik. Tizenegy órákor leves, sült és gyümölcs kerül az asztalára. Délután négy órákor teát szolgálnak fel neki bisquitel és sandwich-esel. Hét órákor az első diner áll kétféle levesből, előételekből, kétféle sültből, több desszertből, sajtokból és gyümölcsökből. Nyolcz órákor a második diner áll teából, hideg husból, süteményekből és borokból. Egészen jó evő lehet a spanyolok királya. Ha közönséges katona lenne, talán „dupla profunt“ is dukálna neki.

(Katonai takarékpénztárak.) Angolországban 1859 óta működik a katonák takarékpénztára (Military Savings Bank), amelyet azzal a céllal alapítottak, hogy a katonáknak alkalmat adhassanak az illetékeikből megtakarított pénzük gyümölcsösztetésére, továbbá, hogy a fegyveres szolgálatból való kilépésükkor bizonyos tőkével rendelkezhessenek, valamint azért is, hogy a takarékosra szoktasák és visszatartsák őket attól, hogy aránylag tetemes fizetésüket haszontalanságra pazarolják. Bár az angol bank kamatlába föllyvit fölötte alacsony s az angol állampapírok kamata is rögóta csak harmadfél százalék, a katonai takarékpénztár most is állandóan negyedfél százalék kamatot fizet. Természetes, hogy ilyen kamatfizetés mellett veszteség nélkül nem dolgozhatik, de ezt a veszteséget az állam a katonai takarékpénztár nevelő ezélya érdekében megtéríti. Amióta rendszeresítették a postatakarékpénztár intézményét, amely a legkisebb összegűt is elfogadja gyümölcsösztetésére, azóta a katonai takarékpénztáraknak létjogosultsága megszűnt; 1896 óta az addig nyitott számlákat tovább is vezetik s betéteket ezekre elfogadják, de újabb számlát nem nyitnak. A katonai takarékpénztár helyét tehát a postatakarékpénztárak töltik be: a csapat-teszt-parenesnokoknak köteleessége, hogy a legénységet arra bírják, hogy megtakarításának gyümölcsösztetését a postatakarékpénztárakra bízva. A katonai takarékpénztár mostanság a már említett 1896. előtti betéteken kívül még ebből az időből származó olyan összegeket is kezel, amelyeket az altiszti étközök javára, vagy pedig a legénységi jötköny intézetek alapja javára befizettek. Ez összegek után harmadfél százalék kamatot fizet. Az angol katona tehát az anyaországban megtakarított pénz gyümölcsösztetésében mi kedvezésben részesül. A hadsereg vezetősége megállapodott a postaigazgatással, hogy a gyarmati katonaság betéteit is fogadja el, mert a gyarmatokban a postatakarék-

pénztár intézménye szervezve nincs. A postatakarékpénztárak elvállalják a betevők számlájára az állampapírok vásárlását is. Az intézményt az angol hadsereg legénysége nagy mértékben használja. Az egyes gyarmatokban helyőrségeinkint és emberenkint átlag 4 font (96 korona) a betét, aminél tekintetbe kell venni azt, hogy nem milder ember fizet be. Egyesek évente 450 koronát is megtakarítanak; másoknak 9600 koronányi megtakarításuk is van. A postatakarékpénztárnál százezer legénységi embernél többen van számlája, ebből azonban nincsenek kezesítve azok az anyaországbeli katonák, akik nem a hadügyminisztérium utján nyitatták számlájukat.

(Egy pár cipő története.) Ravasz módon jutott egy pár cipőből Párisban egy londoni szédélgő, aki egy szállodában lakott. Amikor elfogyott a pénze és már éppen csak annyija volt, amennyi a visszautazáshoz kellett, észrevette, hogy cipői rongyosak. Új cipőre már nem telt, miért is így segített magát. Elment egy cipőkereskedésbe, kiválasztott egy pár cipőt és másnap déli 12 órára rendelte magához a szállodába. Azután elment egy másik cipőkereskedésbe, ott is kiválasztott egy pár cipőt és másnap délutáni 2 órára rendelte szállodai lakására. Amikor másnap dében elhozták neki az egyik pár cipőt, felpróbálta és úgy találta, hogy jobb lábán kissé nyomja a cipő. Ezt tehát visszavolta a utasítását, hogy tárgítsák ki és este hozzák vissza. Két órákor épp úgy tett a másik cipővel, csak hogy akkor a bal lábát nyomta a cipő. Ilyen módon ingyen jutott egy pár új cipőhöz a ravasz angol, aki a legközelebbi vonatnál elutazott.

(A szalonbörtön.) Cincinnati négy legismertebb tőzsdejátékosát: Hillt, Baldurnt, Scottot és Campbellt személyenként hat hónapi börtönrre ítélték, mert hazárdoztak a tőzsdén. A bűnösök vonatra ültek és elutaztak az ohioi Daytonba. A vonaton kellemsen telt az idő evással, ivással, különböző szórakozásokkal és olvasgatással. Amikor megérkeztek Daytonban, bejegyezték a nagy könyvbe személyazonosságukra vonatkozó adataikat. Azután zárkába kísérték őket, ha ugyan zárkának lehet nevezni ezeket a minden kényelemmel berendezett legénylakásokat. Rugalmas tollas ág, finom esiklép párnákkal, széles, faragott asztal, karosszékek és egy szekrény tele mindenféle helmvél, ami a jómódhoz szükséges. Ételeket vendéglőből hozathatnak, ihatnak bort és szivhatnak szivarokat. Így bűnhődnek Amerikában azok, akik sok embert megnyuztak.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

26

— Azt hittem, hogy mindaz igaz, más-külömben nem is telt volna kedvem benne.

Eppen ebédidő volt s Miva készülődött, hogy feltalálja a levest, melyet Tricotrin utasításai szerint készített el. Az ajtó feltárult, s belépett rajta Lira hercege. Miva magán-kívül volt. Arra gondolt, hogy milyen alacsonyok fog feltűnni a herceg előtt prózai foglalatossága közepette. Arcza égett s kezei reszkette tartották a tálat. A herceg megjelenése elrontotta számára a levest s jó kedélyhangulatát egyaránt. — Rövid ideig volt ott, mert csak megbeszélte Tricotrinna, hogy Mivát még egy koncertre el akarja vinni.

A következő napon Miva, alkonyatkor egvedül ült szóbeskájában, egy történeti regényt olvasva, mely érdeklődését igen lekötötte. Az ajtó felnyilt s egy nagyon kicsiny termetű, ezüstfehér haju, egyszerű öltözeti, öreg hölgy lépett a szobába. Fekete szemének éles tekintete s egész megjelenése elárulták előkelő voltát.

Miva meglepetve ugrott föl.

— Tudja, hogy ki vagyok? — kérdezte az idegen.

— Nem. — rebegte Miva.

— En Lira hercegnője vagyok, gyermekem. Jöjjön közelebb, hadd nézhessen meg jól.

A hercegnő az ablakhoz vonta s erős, fürkésző pillantást vetett reá. Ez a tekintet észrevette volna a legkisebb fölöt is, — de nem talált.

— Nagyon csinos, — mormolta. — Va-

lóban a megtestesült szeretetreméltóság és kedvesség, mint ahogy ő szokta mondani, s valószínűleg nem a fellegek közül való.

Miva pirulva hallgatta.

— Ön nagyon csinos, nem, ön nagyon szép, gyermekem, — folytatta a hercegnő. — Egy-két év alatt ön bámulatosan széppé fog fejlődni, a többit pedig majd meghozza a képzettség és a ruházat. — Hallottam a történetét, Nemde, Mivának hívják?

— Igen, nagyságos asszonyom.

— Miva! — jelentéktelen név, de nem eseng rosszul. Ön fájdalomt okoz nekem, gyermekem, s én magamhoz akarom venni s magamnál tartani.

— De nekem nem szabad önnel mennem, — mormolta Miva, — először meg kell tudnom, hogy mit szöl hozzá Tricotrin.

— Köszönöm, Miva, hogy ennyire engedelmes vagy, — szölt Tricotrin a küszöbön megjelenve.

A jövevényt a hercegnő aranyos lorgnette-jével szemügyre vette.

— Azért jött, hercegnő, hogy megnézzé a kicsikét? — kiáltott Tricotrin, — ez min denesetre igen szép öntől. Szabad tudnom, hogy a gyermekét miért akarja magával vinni?

A hercegnő hallgatagon pillantott reá. Azt hitte, hogy közönséges parasztemberrel fog találkozni, akivel szemben majd leereszkedően viselkedhetik s ime, előtte állott a megtestesült előkelőség és modor, aki iránt leereszkedőleg nem viselkedhetik, mert kénytelen volt rangjábólnek elismerni.

— Menj fel a szobádba, Miva, — fordult a gyermek felé, Tricotrin, — a hercegnő négy szem között akar beszélni velem.

Miva engedelmesskedett ellenállás nélkül. — Nem föltétlenül szükséges, hogy a kicsikét elküldje, — jegyezte meg a hercegnő hidegen, — A sam nagyon érdeklődik iránta

s megkért, hogy barátságosan viselkedjen vele szemben. Megjegyzendőnek tartom, hogy ily sokat mondó gyermeknek ilyen világban okvetlenül el kell vesznie. En elvinném magammal s megpróbálnék faragni belőle valamit.

— Ez tehát annyit jelentene, hogy ön felhasználná a gyermek üde voltát a saját ezéljaira, — mint egy ritka madarat, — s ha már megunta a bibelődést vele kiképeztetné az opera vagy valamelyik színház számára s azután sorsára bízna.

Ironikus keserűséggel beszélt.

A hercegnő sértődötten emelkedett föl.

— Nem akarom kutatni, hogy szavai tudatlanságból, vagy háklatlanságból erednek-e — szölt szigoruan, — jól van, tehát visszavonom a lány iránt tett ajánlatomat.

— Nagyon szeretetreméltó, fenséged! — szölt mérgesen Tricotrin, — de meg kell jegyeznem, hogy mód fölött fáj nekem, ha úgy beszélnek erről a gyermekről, mint valami árucikkről.

— Itt nincs vásárról szó! — kiáltott közbe, remegő hangon Lira hercege, Tricotrin háta mögött.

Anyja félbeszakította.

— Fiam, én mindent megtettem, ami módomban állott, hogy teljesítem kívánságodat. A dolog úgy végződött, mint ahogyan előre láttam. Vezess a kecsimhoz.

— Maradj még egy pillanatig, — kérte a fiu, könyörgőleg pillantva reá. — Mit válaszolt neked, Miva? — A hercegnő azért jött, — folytatta Tricotrinhoz fordulva, — hogy meghívja magához négy heti tartózkodásra a gyermekét. Valószínűtlennek tartom, hogy ön kitérjen ez elől a megtestesült vendégszeretet elől.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. július hó 10-én.

Fővárosi-Városligeti Színház

Összárú mérsékelt helyárak.

Szépséges asszonyok.

Mozgatóképre fordított előadásban.

Személyek:

Molnár Glória	Kéry Klára
Böször István	Kovács mv.
Simon Izabella	Moray I.
Csáfordi Erő	Szalay
Lionello	Milner
Goldendil	Pillószky
Lep	Keller

Közdete 3 órákor.

Este rendezés helyárakkal.

Pesti zsidó.

Operet 5 képpel. Szövegét írta: Föld Mátyás. Zenéjét szerzők: Barna József, Chorin Géza és Weiner István.

Személyek:

A. ezredgyalás	36. Rácz L.
Dalozs Lipp	Fereczky
Vilám Vilám	Vörös Ily
Kuczer Vicsa	Mezov L.
Hunzárta	T. Csige B.
Gyöker Toni	Sarkadi A.
Krenk báro	Thury
Gilczesint Ottó	Szalay
Felcsakové	Láng Etel
Weidinger bácsi	Keller
Méheske	Jászay Olga

Közdete 1/2 órákor.

A ma. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi lehelő

FOGORVOSI INTÉZETE

ahelyzeve: Károly-körut 3. sz. alá.

Fájó fogak meggyógyítása
Tartós fogtömések
Fog-úszók (alacsony is.)
Férfiak mellett mérsékelt szabott áron.
Várók: telnap alatt megkapják műfogukat.

Szájpadlások nélküli műfogak,
aranyhidak, koronák,
Jól használható fogorok
előszítése és behelyezése.

JARDIN DE PARIS

VII., Erzsébet királyné-ut 1.

Telefon 167-25. Közdete 9 órákor.

Ma és a következő napokon teljesen új műsor.

Lucy König Richard Godai

Németh Juliska

Sajó Géza Jules Boesnach

12 órákor

Tabarin Bal Mabilie-ban

La Hiawatha borsorkánytánc és még 25 brillians attrakció.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Parisi-u. 5.

(Főpostával szemben.)

Országos papíros-, papír-, konfekciós-, író-, tanszer- és iskolaszerek-

kiállítás.

Modern iparberendezések. — Reklám. Nyitva a városi iparcsarnokban szeptember 18-ig reggel 9-től este 7-ig. Belépő: díj 20 fill., vasár- és ünnepnap 40 fillér.

FOGAK

és fogorokot szápadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Kiváltunk

Guttermuth János

műfog specialista

Budapest, VII., Maros-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert kettőn vagyunk a házban. — Erkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

Benes Károlyné

VI-ik kerület, Teréz-körut 26. szám alatt levő első-

rendű angol és francia női divattermével kapcsolatos

szabászati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Náci mozgó-fénykép előadás

Egy előadás díja 10 50
A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

Szőnyeg-újronság 5 forint 80 kr.

Képföldas nyírt Jaguar-szőnyeg 300/200 cm. nagyságban elpusztíthatatlan minőségben 5 forint 80 kr. árban kapható.

Szőnyeg-udvar

Budapest, Király-utca 32. (az udvarban)

Alapítva 1895.

Azonnal jogos tulajdona a zongora

vagy plánió, ha Károlyné Mihály legújabb reményű Károlyné által készített zongorát meg akarja venni a részletekért legelőször, hanem azonnal sajátja a megvett hangszert. Ugyanazon árak, mint a közönséges zongorák. Kétféle: 1000 forint és 1500 forint. Azonnal vagy postán át is lehet megvásárolni. A zongorák általában külföldi Budapesti, VI. ker., Király-utca 32. Nemesk Budapestben. Az előadások is bármelyik rendelkezésre áll ezen előadás megvételét követően. Ha bármelyik előadás melletti zongorát vagy más hangszert vásárolna, a zongorák hangjának és javításának legelőször több szakemberek által.

Szenzációs újronság!

Stubnyai Fenyő Sósorszesz!

Nem szabad egy háznál sem hiányoznia. — Hűlésből eredő összes bontalmat, úynál: reuma, csúsz, köszvény, forrázás, fejfájás stb. kitűnő hatás. Hatás és jószágban állítható az a száraz eddigi sósorszesz-készítményeket. — Kérő mindenütt a Stubnyai Fenyő Sósorszesz. — Hat évig tartó hatévesnél pontosabb szállítás a Kesztyű úti.

DETRICH ENDRE gyógyszerész, Stubnyafürdő. Kis üveg ára 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

Gyermekjáték
a Schicht-szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérít is,
s megtakarít minden fáradságot
és megerőltetést!

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. július hó 10-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZÍNHÁZ)

Délután mérsékelt helyretek.
Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felv. Írták: H. Meilhac és A. Millaud. Ford. Evva Lajos és Rakosi Viktor. Zenejét szerzte Hervé.

Kezdet 8 órákor.

Este rendez helyretekkel.

Az indiai nábob.

Albini Felix operatta 3 felv. vanában. Fordította Tabori Imil.

Személyek:

Erőn S. Ánthó
Sowira Répassy G.
Purzicsána Mihály
Frappart Coletta K. Pálfi F.

Kezdet 1/2 8 órákor.

CIRKUSZ BEKETOW
Városliget. Telefon 107-46.
Ma, vasárnap 1910. július hó 10-én
2 ünnepi előadás 2
Délután 4 és este 8 1/2 órákor.
Délután 4 gyermek felrakat
nézetnek. Mindkét előadásban
és közli vantra még csak egy-
néhány napig

Prince Charles
és a szenzációs júlusi műsor.

Ullmann József
arany és ékszerműves

Budapest, IV., Karoly-utca 3.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
Különlegességek legszebb kivitelben.
Régiségkereskedő.

Telefon 95-84. Telefon 95-84.

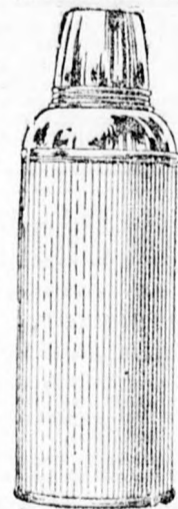
Irodákban! Üzletekben! Hivatalokban!

ma már mindenütt szembe tűnik az

ISOLA

mivel a beleöntött hidegviz, limonádé ásvány-
viz, kávé stb. stb. 3-4 napig is jéghideg
marad. — Azt pedig mindenki tudja, hogy meleg,
fülledt helyiségben mit ér egy pohárka üdítő.

1/2 literes palackok 7 K-tól.

Kapható a legtöbb helyeken.
Főelárusítók

PLÖKL és HAAS
sportháza

13. Andrassy-ut 13.

Vidéken elsőrangú cégeknel.

FIGYELMEZTETÉS
Amely darabon nem ez
a szó van bele dombor-
ítva „Isola” azt utasít-
suk vissza és határo-
zottan „Isolat” kívánjuk

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz,

Ágytoll-gőztisztítás. VII., Karoly-körút 7. (A háttól
való el. és visszaszállítás még
aznap díjtalanul eszközöltetik.)
Telefon 71-25.)

TARCSA - gyógyfürdő
Vas megyében

(A magyar Franzen-bad.)

SPECIÁLIS NŐI ÉS SZIVGYÓGYFÜRDŐ

Hidrogén-szulfid, világírú vaslánya a franszen-
badival egyenértékű, sőt a marienbadit is jóval fe-
lértékű és hazánkban a legjobb. Természetes szén-
savas fürdők, Glaubersós-vasos és Hübner tartalmú al-
káliás sós források. Pártaiban gyógyvizek: vörze-
gőnyesség, csúsz, húgysavas diathézis, ideghajók, a vesé,
a lép, a máj, a vesék és légzőszervek hurutos bántalmi
ellen. Földgyógyász: dr. Bartha Kornél, v. tanácsadó
és dr. Gólek Gyula. Évad május 22-től szeptember 30-ig.
Vasút, posta, távirat és telefon állomás. Közvet-
len vasúti közlekedés „Tarcsa-fürdő” felirattal.
Villanyvilágítás, fenyvesek. Kívánatra prospektus.

Hubert
Tezső
HUBERT JE. és társai szállító POZSONY

**Bukor-paprika a legjobb,
hódít az egész országban!**

A hírneves Bálóné, L. Mozdony-u. 41. sz. szegedi há-
lászlehoz címzett vendéglőben csupán Bukor-papri-
kával készíti elismert jó ételét, Bukor-paprika min-
den fűszer- és esemegé-üzletben kapható. Megrendé-
léseket a következő címre kérek: S. Szabó Aladár,
VI., Bajnok-u. 27. Bukor-paprika főraktára. Céget a
t. fogyasztóközönség szíves partfogásába ajánlom.

BUKOR LAJOS
Budapest. Szeged. Tatatóváros.

**Tokaji Bortermelők
Társasága r.t.**
TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5. Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a
felsőleges

**tokaji számorodni
és aszu-boroknak.**
Próbarendelésre alkalm-
mas csoportok:

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló
számorodni bor; 1 palack 0.7 lit.
1901. évi zamatos számorodni bor; 1 palack 0.5 lit.
1904. évi 2 puttonos aszu; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi
4 puttonos aszu K 11.50

Ladában:
20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji számorodni K 39.—
bor
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos K 37.20
aszu bor
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1901. évi
számorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi
2 puttonos aszu bor K 47.50

Hordóban:
60 liter 1903. évi tokaji aszuali bor ... 54.— korona.
60 : 1907. : : pecsénye bor ... 68.— korona.
60 : 1904. : : számorodni bor ... 61.— korona.
60 : 1901. : : számorodni bor ... 128.— korona.

A csomagolását, hordóért és ládáért sem számítunk
fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden
pénzért. Részletes árjegyzékek szívesen szolgálunk.
Vízonteladok kedvezményben részesülnek.

Heti műsor:

1910. július hó		Fővárosi Város- ligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház
11	Hétfő	Szerelmesasszonyok	Az indiai nábob
12	Kedd	Mulató Budapest	Az erdő zéla y
13	Szerda	Mulató Budapest	Rigoletto
14	Csütörtök	Mulató Budapest	A kis Vulkán
15	Pentek	Mulató Budapest	A kis Vulkán
16	Szombat	Mulató Budapest	Az indiai nábob
17	Vasárnap	Szerelmesasszonyok Mulató Budapest	Az aranykakas Varázskörnyő

A gümőkór.

A pusztító népbetegség termé-
szeténél, jelentőségénél és az
ellen való védekezés mód-
jának részletes népszerű
ismertetése.

(Gümőkór — Tuberkulózis.
Tudóvész — A tüdő gümö-
kórja.)

A művelt magyar közön-
ség vezérformája a tuber-
kulózis kérdésében.

392 a szöveg közé nyomta-
zott képpel.

Írta O. Kuthy Dezső dr.
Ára kötve 4 korona.

Egyszerű népkiadás füzve 60 K

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkeres-
kedése (Wodianer F. és fiaj
r.-t.-nál Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

EGY ÉV ALATT

szerezett nálunk közel

1000 CSALÁD

egyedül csak általunk bevezetett rendkívüli kedvez-
ményes rendszerünk alapján havi 20 kor.
fizetésért kiváló gyártmányú, modern

zongorát.

Ez többet bizonyít, mint bármely hangzatos reklám.

„MUSICA”

részvénytársaság zongora telepe

Budapest, Teréz-körút 1.

Telefon 4-81. Telefon 4-31.

Kiváló gyártmányú zongorák, pianók kész-
pénzért, csekély havi részletfizetésért
és kölcsön, szakszertű javítás, hangolás,
modernizálás és becsérelés.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,

perzsa-

szőnyegek,

csillárok-ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési

áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

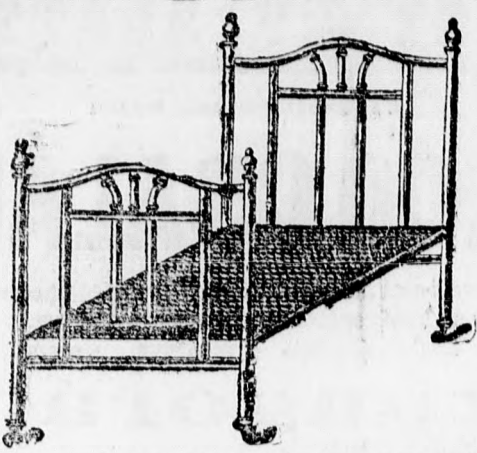
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

MAGYAR LÁNYOK

Minden száma kedves és kellemes,
szórakoztató olvasmány. Közleményei-
nek nagyrésze a háztartás a kezimunka,
a női foglalatosságok körébe vág, vá-
lasztékos szépirodalmi részét pedig je-
les írők írják. Igazán fiatal lányok
képes lapja, melynek minden sora nekik
íródik. — Előfizetési ára negyedévre
3 korona. — Az új évfolyam július 1-én
kezdődik. — Kiadóhivatal: Budapest,
VI. kerület, Andrassy-ut 10. szám.

Rézágy 32 frt

Aczélsodronnyágyból vaskerettel 15,50

Összesítő vaságy mátracszal 8,75

Az itt bemutatott vaságy **sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillozva 16 frt.** Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít **NÉMETH** fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19a.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Velence: hetenként hat gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként három gyorshajó oda és vissza.
Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a Lajóállomásra és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.
A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűtőkkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.
Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyreosztó, Budapest, (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodáit.

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elvülhetetlenek és megáramlatlanok. — Fedezetül letélt kötvényeinek feléi kívánságára a biztosítás érvénybelépésekor aonnal kárterítési kötelezettséget vállal. — Öngyilkosság, párbaj, vagy bírói ítélet folytán előálló halálozásokban.
Vagyontállás 1909. decz. 31-én — 247,763.451/22
Érvényben levő biztosítások — 610,000.000/00
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés — 615,003.137/89
A magyar üzletre tartalékba helyezett összeg — 26,498.517/99
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék — 28,354.908/88

Telkek a Hűvösvölgyben

Vízgazdag területen, közutak a telepen, villamos végállomás közelében **előnyös fizetési feltételek mellett, olcsó áron kaphatók.** Felvilágosítás nyerhető a **Balázs-féle** vendéglőben, a villamos végállomáson. — Azonkívül telkek kaphatók 1 koronától feljebb — élenkint a **Szilágyi telepen** 5 éves lefizetésre. Vonatközlekedés közvagóhidról. Felvilágosítás nyerhető a Szilágyi telepi vendéglőnél. — Bővebb felvilágosítással a Budapest III-ik kerületi takarékpénztár **Lajos-u. 183.** szolgál.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG LEGÚJABB KIADVÁNYAI:

A fordítás művészete.
Irta **RADÓ ANTAL.**
Ára fűzve 2 K 40 f., vászonkötésben 3 K 50 f.
Művészeti dolgozatok.
irta **KELETI GUSZTÁV.**
Ára fűzve 8 K., vászonkötésben 9 K 60 f.

Jones Tamás,
a talált gyerek.
Regény három kötetben.
Irta **FIELDING HENRIK.**
Angolból fordította **SZÜRY DÉNES.**
Ára a három kötetnek fűzve 17 K., vászonkötésben 21 K 60 f.
Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél
Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Patkányok és egerek
egyedüli mérég nélküli biztos hatású irtószer, tömeges kipusztításra a
„Vulkán-kockák”
amelyek ezen kártékony állatoknak kedvence eledel és bárki által könnyen, veszély nélkül felszórható. Árak: eredeti dobozokban 3 kor. és (kilója) 6 kor., használati utasítással ellátva. Gyár és megrendelési cím:
Reiner Géza Budapest, VI., Podmanicky-u. 35/B. sz. — Telefon 86—80.
Ugyanott elvállaltatik **patkányok és egerek** gyökeres kiirtása olcsó árban, jótállás mellett.

Vadászfégyverek Pisztolyok

! kényelmes havi lefizetésre !
Kivánatra kimerítő fegyverárjegyzék ingyen.
Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.
Flóbertek **Látcsővek**

Szenzációs találmány 1909!

„Jupiter” öngyújtó fémgörtye, zsírtalan petrolenműveléssel. Használata 10-szer olcsóbb, mint a szokásos milly- és stearin gyertyák, mert egyszeri töltésre, amely 6-6 fillérbe kerül, 18-20 óráig tartó szagtalan szép világlást szolgáltat. A láng tetőzés szerint kisebbre vagy nagyobbra szabályozható, ezért éjjeli lámpának is használható. „Jupiter” magától gyullad ki, gyufa nélkül, egyszerű nyomásra; a gyújtókerék 10 évi szavatosság mellett 40 maradvány funkcióképes. Nálkülözhetetlen minden családnál, különösen szállodákban, vendéglőkben, üzletekben, gyárakban, templomokban stb. Ár: 6 K., 3 drb 16 K., 6 drb 30 kor., 12 drb 57 K utánvétellel; éjjeli lámpaburokkal 1 koronával több. **Képviselek és elárúsítók keresztesnek**
Cím: Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erdingden Wien. V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Biztos siker: **NŐK FIGYELMEBE!** Biztos siker: **Artalmatlan!**
Antiseptikus és hygienikus „Juno-óvszer” megakadályozza a bő gyermekáldást. Számos orvos által ajánlva. Használati utasítás mellékelve. **Ára 3 korona.** Postai megrendelések titoktartás mellett esz. közlötnek. Kapható az egyedüli készítőnél, **BRAUN ERNŐ „Szent Háromság”** gyógyszerárban **Temesvár, Józsefváros 7.**

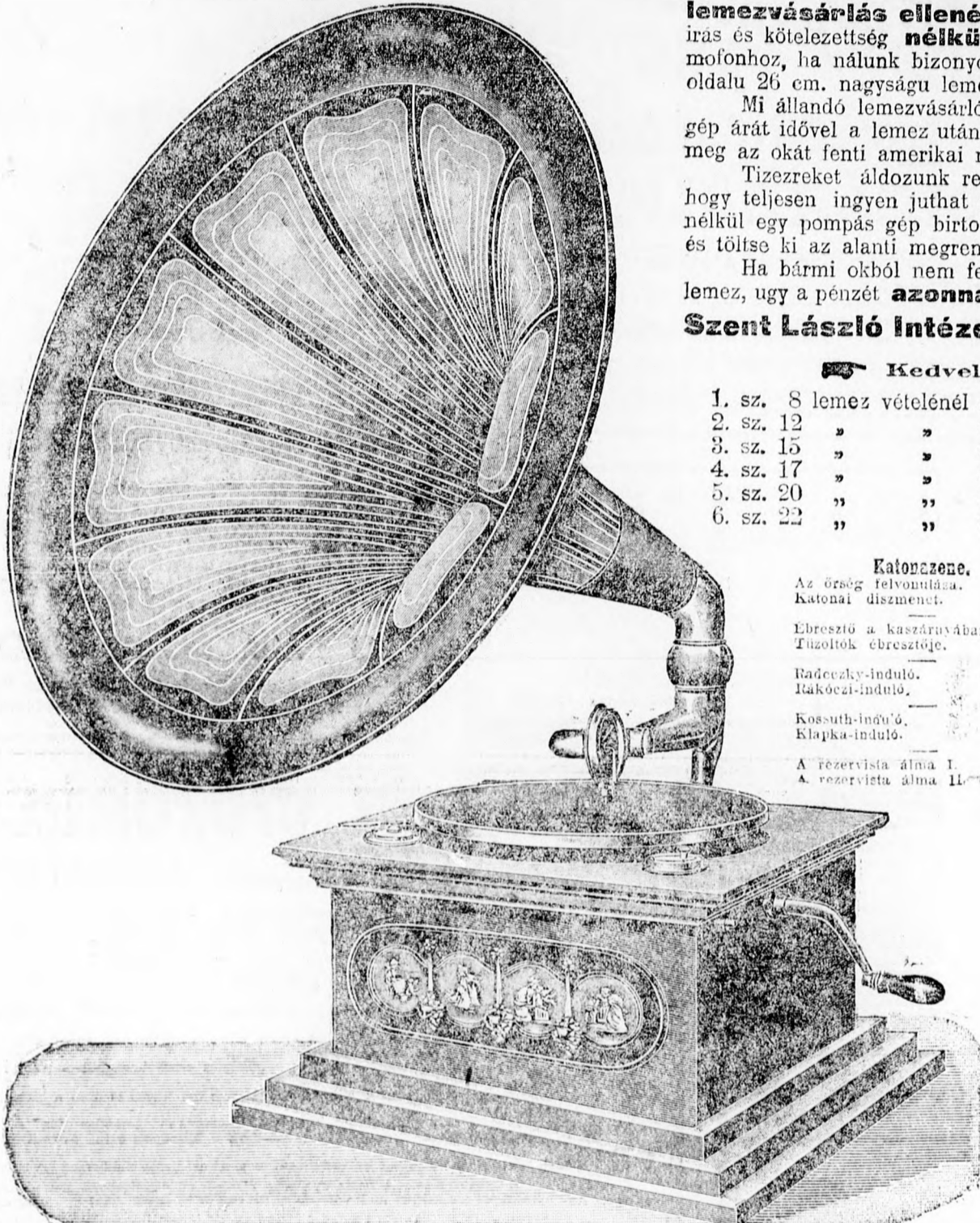
Polgár Sándor
orvosi mű- és kötszertész
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja dusan felszerelt rakományt saját gyártmányú orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányú magy. kir. szabadalmozott Polgár-féle **sérvkötő,** hashűtő, görcsér elleni gummi-hariganya, orthopediai készülékek, műlabák és kezek stb.
Valódi francia különlegeségnek F. Bergerand fils párisi gyártó.
Hamisítás ellen védő: 6202 szám alatt.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

E'-öröndü kivittel **Szolid árak!**
Washington
„amerikai”
iroda, uri szoba és könyvtárberendezések, angol hórbutorok **részletfizetésre is.**
Árjegyzék és költségvetések ingyen! Magyarországi főelárúsítás **Amerikai Irodaberendezési Vállalat**
Nagy és Vértés Budapest, Arany János-utca 29. Bálvány-u. sarok.

A Budapesti Kereskedelmi Testületől főtartott
Budapesti Kereskedelmi Akadémia
1910/1911. évben ötvennegyedik évfolyamát nyitja meg. Az intézet két tagozatra oszlik: a) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolajára, melybe a közép- vagy polgári-iskola négy osztályának elvégzése után szeptember 1-én feljés és jó bizonyítványu, 2-án és 3-án a fennmaradó helyek arányában egyéb jelentkezők naponként a délelőtti órákban iratkozhatnak be; b) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia akadémiai (főiskolai) tanfolyamára, mely két évfolyamra terjed és melynek hallgatói a második évben a banküzlet, az export- és importüzlet, a biztosítási üzlet és a faterkedelem szakirányai között választhatnak. E főiskolai tanfolyamra rendes hallgatókúl csak érettségi bizonyítványval rendelkezők, rendkívüli hallgatókúl a gyakorlatban már alkalmazott tisztviselők is iratkozhatnak be szeptember hó 6—10-ig. Az egész intézet szervezetét, felvételi feltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjak stb. tárgyazó tudósításokat budapestiek az intézet kapusánál kaphatnak, vidékieknek kivánatra postán megküldi a **Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága.** (V., Alkotmány-utca II. szám.)

A címre tessék ügyelni!
VALÓ-
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergerand Pils leg híresebb párisi gyártótellegelőnyö-sében beszerezhető
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ingyen Gramofon

lemezvásárlás ellenében! Teljesen **ingyen**, minden aláírás és kötelezettség **nélkül azonnal** juthat egy megfelelő gramofonhoz, ha nálunk bizonyos számú tetőzés szerint választandó kétoldalu 26 cm. nagyságú lemezt rendel. Ára darabonként **2 forint**.

Mi állandó lemezvásárló közönséget toborozunk össze s így a gép árát idővel a lemez utánrendelésekkel hozzuk be. Ez magyarázza meg az okát fenti amerikai rendszernek.

Tizezreket áldozunk reklámra és így ne csodálkozzék azon, hogy teljesen ingyen juthat azonnal minden kötelezettség és aláírás nélkül egy pompás gép birtokába. Válasszon egyet a 6 csoportból és töltsé ki az alanti megrendelő lapot.

Ha bármi okból nem felelne meg Önnek a gramofon vagy a lemez, úgy a pénzt **azonnal** minden levonás nélkül **visszaküldjük**.

Szent László Intézet Budapest, 27. Veres Pálné-u. 16.

Kedveltebb típusaink:

1. sz. 8 lemez vételénél	á 2.— frt egy	60.— kor. gép
2. sz. 12 " "	á 2.— frt egy	90.— " "
3. sz. 15 " "	á 2.— frt egy	110.— " "
4. sz. 17 " "	á 2.— frt egy	130.— " "
5. sz. 20 " "	á 2.— frt egy	150.— " "
6. sz. 22 " "	á 2.— frt egy	180.— " "

Katonazene.

Az őrség felvonulása.
Katonái díszmenet.

Ebresztő a kaszárnyában.
Tízoltók ebresztője.

Rádcsky-induló.
Rákóczi-induló.

Kossuth-induló.
Klapka-induló.

A rezervista álma I.
A rezervista álma II.

1849. április 6. az isaszegi üdő.
zet I. rész.

1849. április 6. az isaszegi üdő.
zet II. rész.

Kozák induló.

Bijor polka.

Rigólettő.

Carmen.

Vilja dal.

Itt minden Gramofonon.

Tenevér.

Qesák.

Billy-duett.

Mesék és almok.

Hoffmann meséi.

Waldbaudacht.

Karácsonyi szent ének.

Es ist ein Ross entsprungen.
o. Tannenbaum.
stille Nacht, Heilige Nacht.
Vom Himmel da kommt ich her.

Czigányzene.

Csókolom a nagysága kezét.
Lehullott az őszi rózsá levele.
Miért is szerettek oly nagyon
tegedet.
Nincsen annyi tenger csillag az
égen.
Most van a nap lemenőben.
Gyere velem akáclobos falunkba.
Csak egy kis lány van a világon.
Huzzad csak, huzzad csak.

Elmegyek a templom mellett.
Száz száll gyertya.
Ott ahol a Maros vize.
Edes anyám nem tudok elaludni.
Egye meg a fene ezt a világot.
Ritka buza, ritka árpa.
Recece, nem vagyok én.
1-2-3-4-5-6-7. Csárdás.
Olyan edes minden csókja.
Nyíregyházi toronyban, kiarintette
csárdás.
Kertek alatt faragnak az ácsok.
Lujza-csárdás.
Hej zsidó lány, zsidó lány. Au-
gyal-csárdás.
Vékony deszka kerítés.
Megugrott a kis lány.
Kocsárosné, szép csaplórosné.

1-2-3-4-5-6-7. Csárdás.
Megdöglött a bíró lova.
Már én mostan 2 szeretőt tartok.
Barna legény vagyok.
Nincsen párja a nádási huszárnak.
Somogyi menyecske.
Jaj de magas.
A csók nem vettek.
Luxemburg-keringő I.
Luxemburg-keringő II.
Luxemburg-induló.
Valse Pánn.
Pérfi ének.
Rózsa s Lajos.
Száz száll gyertyát
Elmegyek a templom mellett
Gyászba van a falu népe
Nem férhet a falu tölem.

Gyere velem akáclobos fa-
lunkba
Daru madár fenn az égen
Azt beszélik a faluban
Őszi rózsák fehér őszi rózsák.
Megölte egy legény magát
Eltorított a hegedűm
Valahonnan lovát jött a kaszárnyába.
Lehullott az őszi rózsá levele.
Nyisd ki anyám a virágos ablakot
Daru madár gyere velem
Fuhog az őszi szél.
Künn a pusztán szántók vettek.
Magasan repül a daru
A fonóba szól a nóta
Bujdosik a kedves Rózsám
valahol.
Kossuth Lajos azt írta
Ne sirj ne sirj Kossuth Lajos.
Miért vagy másé.
Lemondás.
Megállok a keresztutnál.
Gyere velem az erdőbe.
Azért csillag, hogy ragyogjon.
Egy csillag sem ragyog fenn
az égen.
Nem fuj a szél, nem forog a
dorozsmái szélmalom
Csak titokban akartalak szer-
tetni.
Emlékszel-e.
Künn a pusztán szántók vettek.
Sírassatok engem orgona virá-
gok.
Szomorú fűz hervadt lombja.

A templomba vasárnap so nem mentem
Van nekem egy imakönyvem.
Király Ernő.
Luxemburg gróf belépője.
Jobbra én, balra én
Tréffe incarnát.
elvált asszony
Gonda edes Gonda.
Mikor a pezsgő a jegen hal.
Drágám úgy járod.
Hans belépője.
Mohamed paradicsoma.
Rácsokapu; Károg a hólló.
Betyár legény; Keeskméti híres
vásár.
Dicsértessék. Népdal.
Szerelmem mulása: Valamennyi
szőke kis leány.
Ha egy látok falumbeli.
Tele van a város
Temetőben láttalak meg legelőbb.
Gimbelom, gombolom. Keringő.
Péter és Kató.
Déliab-keringő.
Szívem szeret.
Behéme kettős.
Luxemburg-induló.
Jobbra én, balra én
Polka táncos.

A repülő esendőr.
Paraguay paródia.
Rendkívüli kiadás.
Udvaremon, udvaremon.
Nuná opera paródia.
Hastánc paródia.
Réf, róf nóta.
Holdvilág paródia.
Kefekötő nóta.
Göndör Aurél.
Ha a kanász megszomjazik.
Julesa gyere hazra.
Ciccseliser táncot ad.
Cigány élete mint a 156.
Legjobb dolga van a fűsűs ci-
gányoknak.
Furesa kupa.
A nép szava.
Barzó káplár a moziban.
Acél király a karzaton.
A fogorvos rendelészhődjában.
Az ablakucukó.
Ferency Károly.
A finom nő.
Ujjá, a ligetben nagyszerű.
Az éjjeli ügyész.
Emlékszel.
Baumann Károly.
Most, amikor minden virág nyi-
lik.
De szép az élet, ha van bőven
dehány.
Jaj de jó volna egy nő.
Janó szerencsés.
Bor nóta.
On-o az a nő.

Kivágandó!

Megrendelő-lap.

A SZENT LÁSZLÓ INTÉZET beszélőgép osztálya
Budapest, 27. Veres Pálné-utca 16.

Ezzel megrendelem posta útján utánvétel mellett
aszámu beszélőgépet darab lemez-
zel, melyeknek jegyzékét levelemhez csatolom. A gramofont
azonnal a lemezekkel egyidejűleg **teljesen ingyen** kapom.

Név:
Lakhely:

Kaplék.
Steinhardt Géza.
Rebenwurz Bernát.
A pesti partel.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK HÁZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ES MŰBÍR 15-
évesében szerzették meg
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE NÖLÖNÖS CONDÓT FORDÍTOK.
ÁRUKÉNYEK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor ENHRENTREU és FUCHS

testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 58-59.

Szinmagyar, remek diszkönyv! **LEGUJABB!**

BÁRSONY ISTVÁN MAGYAR FÖLDÖN

Természet és vadászat

OLGYAY FERENC MŰVÉSZI KÉPEIVEL

A legszebb, legművészebb írói tollrajzok. Izgalom érdekes vadászetek. A magyar puszták és a magyar erdők csendje, tündérszép képei, elandulító hangulatai. Feinóiteknek és a serdült ifiatságnak egykepen remek szórakoztató, költői olvasmány. A magyar könyvpiac legszebb könyve!

● **ÁRA 28 KOR.** ●

Kiadta az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.T. Budapesten és kapható minden könyvkereskedésben.

Korszakalkotó találmány!!

Sórvben

szenvedők különös figyelmét felhívom

es. és kir. szab. pneumikus pártával ellátott sorkötőimre. Ezek az egyedüli kötések, melyek teljesen fájdalom nélkül viselhetők, mert a pneumikus pártára a legerősebb rugalmasan is érzéketlenek és a legerősebb és a legnagyobb sérvet is fájdalommentesen és teljes biztonságban viszatartja. Ezernyi elismeréssel a legelőkelőbb orvosoktól és kórházoktól. Képes árjegyzékét ingy. és bérment. kült.

KELETI J. es. és kir. szab. sorkötők gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapítva 1878. Telefon 13-76

5000 darab

135/190 cm. nagyságban
Jaquari Flanell takaró
1 forint 90 kr.-ért kapható

Szőnyeg-udvar

Budapest, Király-utca 32.
(az udvarban)

Alapítástól 1895.

Automatikus tümegőző,
padányok részére 4 K. egereket 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 eg. ret fog felnyelés nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik. "Eclipse" sváb fogó ez és ez sváb és ruszi fogó egy éjjel drája 2 K. 40 fill. Mindennel a legjobb eredmény. Székhely: Wten, III. E. Kriegelgasse 6. Számok elismerő- és köszönő-levél.

BERLINI VICTORIA

Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1908. december 31-én:	K.	1.893.687.094.-
Összes vagyon 1908. december 31-én:	K.	812.003.331.-
Bevétel az 1908. évben:	K.	175.701.467.-
Nyeresség az 1908. évben:	K.	35.639.619.-

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Pártatlan vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltételével pedig az egész biztosítási összeg fizetendő ki halál esetében.

Világ kötvény: A biztosított minden külföldi pótzetés nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Logmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyeztetek 3 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Máskora biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.

Nyerésgrzeszesedés: A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1908. évi nyereség 33.944.368 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereséggrzeszesedés. Már 1878. óta az összes díjbevezetések 3%-val emelkedő osztalék fizetettük ki.

Földön: 10.000 korona elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves emyennek csupán 584 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fontartások nélkül. Gyűes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

Nagy megtakarítás fürdőhelyen

ha saját sútrát használhatja.

Csinos és tiszta és szerakható fürdő-sátor, mely csak 5 1/2 kg. nehez s a hozzávaló vékonykötésben barok által magvalfordítható, vidéken bármely vízszent-eláruító útján beszerezhető, egyelőre kéje az illato árusító címet

ELSINGER M. J. és FIAI-TÓL
BUDAPEST, V., BAIHOV-UTCA 6

Nagy választék kerül ernyő- és sátrakban!

Budapesti árusítók: Seffer Antal, IV., Károly-ut., Püski és Haas, VI., Andrássy-ut., Szaba és Püski, VI., Teréz-körút, Huszka M. IV., Váci-ut.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó
20.000 gyümölcs- és szőlőszűző
300 hidraulikus sajtó
bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.
Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó. 1200 szűző.

Csattanás bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jószágának.
Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és TÁRSA
mező gazdasági és ipari gépparkhoz
Écecs, II., Taborsztrasse 71.

Külföldre több mint 600 arany és ezüst stb. éremmel.
Képviselek és viszontelárusítók keresetnek.
Kimerítő képes árjegyzék ingyen. **Tessék mindig a Mayfarth cég névre ügyelni.**

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivélségi miniszter ur rendelete a Dráva folyó eszék-drávatoroki szakaszán 1910. évben végrehajtandó szabályozási munkákhoz szükséges 2892,87 m² I. osztályu terméskőnek beszerzésére és szállítására nézve

1910. augusztus 2-ik napján, d. e. 10 órakor
az eszéki m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

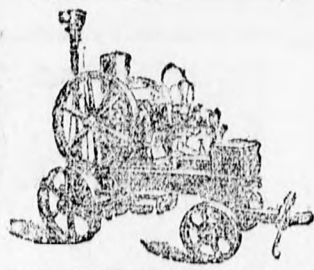
Az ajánlati feltételek, a végrehajtandó munkák helyzetrajza, a kötéendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek az eszéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott szerzhető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlatok, melyeket az ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani, a jelzett nap d. e. 9 1/2 órájáig az eszéki folyammérnöki hivatal főnökénél nyújtandók be.

Eszék, 1910. évi július hó 8 án.

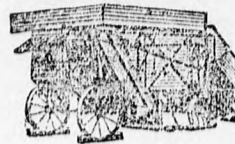
M. kir. folyammérnöki hivatal.

Legjobb gyártmányu

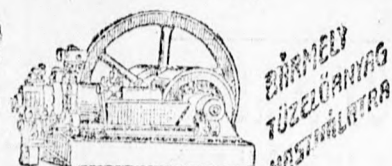
MOTOR- ÉS GŐZ-CSEPLŐKÉSZLETEK, IPARI-GÉPEK, ÖSSZES GAZDASÁGI KIS ÉS NAGY GÉPEK, MALOM, TÉGLA-GYÁRTÓ- ÉS Bányászati-gépek és BERENDEZÉSI TÁRGYAK. MŰSZAKI CSIKKEK.

HIRSCHLER és ZOLTÁN Budapest, V., Báthory-utca 10. szám.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

BENZIN ÉS SZIVÓGÁZ MOTOROK

Egyedárúsító: ABELÉS EMIL BUDAPEST, V. Váci-utca 14. EREDETI SVÉD GYÁRTMÁNYU NYERSOLAJMOTOROK Benzín és nyersolajlokomobilos cseplőkészletek = JÉGGYÁRTÓ ÉS HŰTŐBERENDEZÉSEK. FAMEGMUNKÁLÓGÉPEK. Szakmában jártas képviselők kerestefnek.

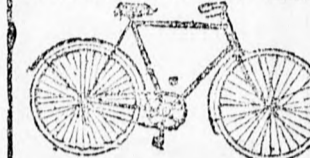

Elismert Lítvánó Fényképezési készülékek

saját és idegen szerkezettel. Készülék vételét elől ajánljuk a mi Tanácsadóink előlvasását (384 oldal, 63 képpel, ára K. 1.80), melynek szerzője a szakkörökben legjobban ismert tudományos munkatársunk, Palocsay Albert, aki a Graben-en 31. sz. alatt levő detail-üzletet vezeti és szívesen szolgál mindenemű szakszerű tanácsokkal.

G. Lechner (Wilh. Müller) cs. és kir. udvari fényképezési gyár. Fényképezészet Wien, I., Graben 30-31.

A kerékpárvilágot már 35 év óta utaló eredeti angol Helcat Premier és The Champion

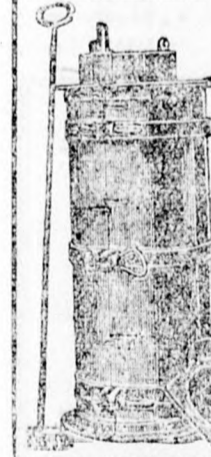
kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 6 évi jóállással, minden ártelenelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áronként 15 és 15 koronás részletekkel adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csapókat, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és esztriket örök forgalmunk következtében minden leszállított nagyban eredeti gyári árban szállítunk vidékre is hárhova.

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Plokküzletek: Baross-tér 4. és Duda II., Margit-körút 6. szám. Disztribúciós központunk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről szerez és bérmentve.

KERTÉSZ PÁL

Divatnagyrúhááz. Divatnagyrúhááz. Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 40 szám.

A FÜRDŐ-IDÉNYRE nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett kaphatók: Fűdő-ruháák, fűdő-köpenyek, fűdő-sapkák, fűdő-tulajpok, fűdő-csizmák és fűdő-lepedők. Női és férfi fűdő-tűzők minden kivitelben és fazonban már 7.- K. fűdő-köpenyek női fejű. Gyermekes részére minden nagyság raktáron. Női fűdő-ruháák minden nagyságban, vállból és hátszertől, díszes fazonban 4.50 K-tól fejjebb. Gyermekes részére minden nagyságban 3 K-tól fejjebb. De tartalma 1000 ábrás névjegyzék ingyen és bérmentve. Női fűdő-köpeny szép kivitelű 7.- K. Férfi uszó-ress minden nagyságban 1.50 K-tól.

Magyar Cementipari Gőgyán HORNIS TESTVÉK ARAD. Gyártunk szabadalmazott RAPID és más cement-cserőpeget, hidraulikus, könyökpresszójú és cementlap-asztalokat; betoncső, vályu, jászok, határkő és keményformákat; betonfém, beton-teglapöget és mindenemű szerzeseket. Ismerető nyomás alatt, körön arajantat. Homok felkúsmereves felülvizsgálása és mérnöki látogatás díjlan.

Nemi betegségek. A nemi, gonoré és gútharcs gyógyítására felkúsmereves... Dr. GARAI szakorvos, rendelő-üzletét Budapest, Andrássy ut 24. GYOGYIT: húgyszervi, hólyag-, nemi és bőrbetegségek, alatti sebeket és bajokat (syphilis), az öngyógyítás utólagos megemlékeit, magán-élet, elgyógyultak felkúsmereves (in potentia) mindentől. Női beteges, fehérletést stb. Fűdőnyes gyógyítás feltűnés nélkül kivételül is. Ártoktatás ingyenes. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

Nálam BUTOR minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

SÁNDOR IGNÁCZ bútorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika templom közelében, Váci-körút mellett. — Bútoráruhááz 1 korona, béklye ellenében küldök. Telefon 104-94.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredes és kórházi főorvos. Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszervi betegségeket, hólyag-, sebeket, bajkört (syphilis), bőrbajokat, elgyógyult fertőzöt, idősebbeknél is, öngyógyítást és annak utóhatást, légy- és hátrgérmezést, valamint minden női bajokat. Rendel. d. e. 10 órától d. u. 4-ig és este 7-9-ig Budapest, VIII., József-körút 2. szám. Levelekre válaszol, gyógyszerrekrá gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítók.

FOGAK 3 koronától szájpadiás nélkül, gyökérel-távolítás fölösleges, aranykoronák és tartós fogtömések, foghuzások érzéketlenítés stb. — Vidékiek 12 óra alatt kielégítettek. Régi hasznavehetetlen fog- és sort hasznavehetővé alakítottok. Dr. Hegedűs Jakab fogorvos. Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 41. Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jóállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

SZÜLŐK! LEÁNYGYERMEKÜK KESERVESEN panaszkodnak, hogy a kézimunkatanárnő által előírt hímzések beszerzése GONDOT OKOZ. Foruljanak teljes bizalommal hozzánk és megelégedésükre előre is biztosítjuk. HUNGARIA kézimunka-ipar VADAS és WILLHEIM VII., Akácfa-utca 59. sz. Kinyit-utca mellett. Telefon 102-40. Női kézimunka-gyárának kicsinybeni eladása, eredeti gyári áron. — Kézimunka-szövetek és fonalak gyári raktára. — Előnyömda és rajzműterem. — Legnagyobb szakmabelli üzlet. — Képviseletek a bel- és külföld nagyobb városaiban. — Intézetek és ipariskolák szállítója.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kártyított butor, paplan, matrac stb. nagy választékban készpénzért, valamint részlettűrlaszításra is kapható. Pfeffermann Imre utóda GYÁRÁBÓL Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz. Árjegyzéket bárkinck kívánatra ingyen és bérmentve küld. Fegyveron rocsifűtés minden méretben. Összeszerelhető vasanyag legjobb minőségben. Sodrony ágybetétek bármely nagyságban. Eletták, Jaulousinok és nádroletták minden méretben kaphatók.

Szabó Emil és Társa Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz. — Gresham-palota, a Lánczihíddal szemben. — Telefon 76-48. — Sürgyönyim: Szabóék, Budapest. Szállítunk BOLINDER nyersolajmotorokat, DOBRY-féle benzínmotorokat és cseplőgépeket, szivógázmotorokat és malomberendezéseket. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Vizontelárusítók kerestefnek.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Szép családház, fényes nyáron lakható, közel a villamoshoz, Buda legjobb részén, eladó. A ház áll: 2 nagy 4 szobás lakásból és 1 egyszobás lakásból, mellékhelyiségekkel. Teléknagság 437 négyzetméter. Megtehető: I., Mátyáshegyi-ut 39.

Kókuszdiósír kóser, vajjal, zsírt teljesen pótol, főzéshez, sütéshez kitűnő, ötkilós postadoboz kor. 7.50 franco. Klein Sándor, Wien, Kaiserjosefstrasse 7. 5940

Világírás kecskeméti fajgyűjtemény-kivétel 5 kilós postaköszörel utánvétellel, szép nagyszemű spanyolmeggy esemegéző vagy befőzéshez I-rendű 4 kor., II-rendű 3.50, III-rendű 3 koronáért szállítja Molnár Gyula termelő Kecskemét X. 159. szám. 5938

Hirdetmény. Alulírott községi előjáróság közlése teszi, hogy a községi vadászati terület Nagytarcsa községhez tartozó 1910. évi július hó 16-án délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen 1911. évi január hó 16-tól 1917. évi július hó 31-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni. Kikiáltási ár 400 korona. A legmagasabb ajánlati összeg felének megfelelő összeget köteles ajánlattevő az árverés alkalmával biztosítékul leadni. Árverési feltételek a jegyzői irodában megtehetőek. Nagytarcsa, 1910. június 20. Fáy Aladár jegyző, Varga István bíró h.

Tisztviselői kölcsön köztisztviselőknek és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Lejárókösszűnt 60 évre. Váltókösszűnt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknek gyorsan és előnyösen folyósított. Rigócz és Hartmann bank-iroda. Bózsá-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Gödöllőn Öreghegy alján egy kis ház jó kuttal, elsőrendű szőlő és gyümölcsös, 1100 négyzetméteres, villamos mentő fűtővel, mely augusztus havában már a forgalomban áll lesz adva, minden elfogadható áron eladó. Előbbet Nagymező-utca 21 házmezőnél

Benes Károlyné VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermelővel kapcsolatos szabászati és varrodatanintozásban a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetőek.

Rólhy- név látható a valódi pemetefüli csukorka minden egyes darabkáján.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirást magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TARSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Parlamentfi gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Czirre vigyázzunk! - Az egyesületen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünktől független. Telefon 64-66 Beiratások egész napon át.

Zálogszekrényeket veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR ékszerkészítő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Salát gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb, fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elváltások mindenféle kutyavatták és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-ut 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőltatás-pora. Soványag tartós, szép telt testidomokat nyernek. - Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknek nélkülözhetetlen tápszer. Kítűntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

Hirdetésny. Alulírott községi előjáróság közlése teszi, hogy a Nagytarcsa község tulajdonát képező korcsma-épület, kert és jégverem Nagytarcsa községhez tartozó 1910. évi július hó 15-ik napján délután 2 órakor nyilvános árverésen 1911-1916. évekre haszonbérbe lesz adva. Egy negyedévi haszonbér az árverés után azonnal biztosítékul lefizetendő. Árverési feltételek a jegyzői irodában megtehetőek. - Nagytarcsa, 1910. június 20. Fáy Aladár jegyző, Varga István bíró h. 29118

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. - Felvilágosítással szolgálok

LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-ter 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171-33. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

Zalonzédukat, Brillantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiékszereket veszek. Alt-Wien porcellán, régi bronz, ósótárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesz. Kérlek és ékszereket és régiékszereket király-ut. 85. - Telefon 95-48. - Meghívásra jövök.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI UT 123. Telefon 62-80. Alapítottát 1886-ban.

Magy. kir. szabadtám. jégszekrények (nagy jégmegtakarítás) minden nagyságban. Fürdőkádak szabadtámított fűtővel kaphatók

WIESEL ADOLF NÁL Váci-körút 47/a. (Podmaniczky-utca sarok.) Telefon 91-20.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-ter 3. hátsóoldali. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol borbarniturok és teljesen berendezett miniszobák, keleti szőnyegeket, csillárokat. - Telefon 82-13. 28589

EUFON

tölesernélküli 220 koronás beszélgépet teljesen ingyen adunk annak, aki melunk 25 drb. kétoldali u. 26 centiméteres atetőját, tet-szes szerint választható nagy lemezt vasárol.

Kérje ingyen gramofon prospektusunkat és lemezejzeinket.

Szent László Intézet Budapest, 27. Veres Pálné-ut. 16.

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak hőmelegítő kályhákmal

hullám-ülő-fotel és gyermek-kádak, valamint az e szakmába vagy higiénikus cikkek, jégszekrények, szolid és modern kiviléiben, nagy választékban jutányos áron.

WOLLNER M. H. Bpest, V., Arany János-utca 22a. (Bálvány-ut. sarok) Telefon 38-63. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számára meghatározni, nagyon okos dolgot és sok pénzmeztakarításal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyet sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 50 fillér magyar levélbőlyeg ellenében Frau A. Kampa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51 28634

CSIZ-FÜRDŐ,

A kontinens legerősebb jódrom gyógyvízű dője, nagy radon oaditással. Meglepő gyogyereidőnyek a mirigyek megbetegedése, vérbajok és mindazon alkati betegségek-nél, hol a jód mint specifitum jó alkalmazásba. Ivó, fürdő, izzászó hidrogén-szén-savas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes ciszrendű bérházak, szanatórium, gyógy-szer-tár, zongora, lawn-tennisz, tenbolak, kirándulások Vasutállomás, posta, taxiros helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Állambiztosított, katonasziget elő-utóidegyben 50% kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Csziz gyógyvíz otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és Edoskuty L. fődéparisonál Budapestben.

GUMMIES HALHÓLYAGOK

STERYL

NEUMAYER-LIPOT

25 koronaert készülnek saját műhelyemben mór-tök után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők "anon" szövetek-ből, Lichtman Sándor férfszabó-mester Budapest, Rottenblü-utca 4-A. sz. Vidékre postátólanták bérmentve helyben szabásmatát kivá-natra házhoz küldöm. 28692

Ananász kajszinbaraczkot postakö-szaranként 3 korért, zöld ringlót, zöld diót, 2 kor-ért, új buronyának má-zsáját 10 korért, vajbá-nak 16 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csong-rádról.

ÜGYTÖKÖK

Minden szakmaboli egyé-nek tetemes keresetre tehetnek szert törvénye-sen engedélyezett sorsje-gyek eladásával. A legma-gasabb jutaleket, később esetleg fix általányt fizet-ünk. Ajánlatok:

Antalgyörgyben, Rotten, Budapest, V., Honvéd-utca 4.

Jakab Ödön könyvel. Költői művei:

- Nyár. Költemények. Disz-kötésben 4.-
- Hangok az ifjúságból. Költö-mények. Diszkötésben 5.60
- Szülői és Halmási. Költői beszély 4. énekben. Neogrady Antal művész rajzaival. Diszkötésben 3.00
- Arpirus. Tündermese 4 ének-ben. Nyolcz fénynyomatú képpel és számos szöveg-képpel. Diszkötésben 10.-
- Pasztortűz. Versgyűjtemény. Pompás diszkötésben 4.-
- Tőze. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Disz-bör-kötésben 4.-

Próza munkái:

- Éret. 14 elbeszélés egy kötet-ben 2.-
- A két impostor. Elbeszélés gyermeknek. Neogrady Antal rajzaival. Színes disz-kötésben 4.-
- Falu. Elbeszélések Kimmach László rajzaival. Színes disz-kötésben 5.60
- Komédik. Elbeszélések gyű-jteménye. Tull Odon művész rajzaival. Pompás diszkö-tésben 5.60
- Phenó. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Színes diszkötésben 5.60
- A jövevények. Drama 3 felvo-násban. Kötve 2.-

Megrendelhető: **LAMPEL R.** könyvkereske-dése (Wodianer F. és Fiai) r.t.-nál Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Léon Szivattyú

TÜZESKENDŐKÉNY

GYÁRTOTT SZIVATTYÚ

BUDAPESTI SZIVATTYÚ

REZERVÉNY TÁRSASÁG

BUDAPEST, V. Váci-ut 69.

ROZSAFÜZÉR

(LÁNC)

SZIVATTYÚK

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI

R.T. BUDAPEST

VI. KERÜLMÁRZS 119

BUTOR

kiszépen vagy részle-tre minden kamat nélküli legolcsóbban. - Óriási választék polita-ros butorokban

Nagy Imréné! Budapest, VI. Váci-körút 9. füljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, tel-lesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Mindennemű gyá-ri územhez, csep-leshez és gőz-ekékhez kiválóan alkalmas a Gróf Larisch-Monnich-féle

Karwini szén Urbán S. L. Budapest, V., Nádor-utca 17

Tessek ajánlatot kérni.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védőlegy

Turista-fluid.

Rég bevált aromátus be-örzsölés az inak és izmok erőtlenségére és edző-re. Turisták, kórápáro-zók, vadászok és lovások által sikerrel használva elő-és utóerősítést nagyobb túrák után.

Egész liter ára K 2.-
Fél liter ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a győz-észetárakban. - Főraktár: **Tö. S. József** gyógyzse-résznál, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-ut 21.

Alföldi képek.

Írta: Tomori Jenő.

Szegény agyonszabályozott szőke Tisza, ha módjában állana még egyszer meglátogatni haragos hullámaival a kecskeméti külső tanyákat! Végig barangolni a szikrai őserdőket s átrobogni az alpári puszták síkján, bizony nagy álmélkodások közt térne vissza kiczirkalmazott medrébe. Mert amint jómaga, körülötte is nagyot változott a világ képe. A tanyai házak községek szaporodtak. A szikrai erdő irtatlan büszke szálfái helyett karsu, élettelen karók sorakoznak s az azokra felfutó venyigék által termelt nedvet a magyar folyó megszentelt vizénél is többre becsüli a hálátlan busuló magyar.

Hát még mennyire más a puszták, az ősmagyar vitézség első letéteményese: Alpár!

A honfoglaló ősök véréből áztatott homokkal nem játszik már szabadon a Tisza fölül támadó szél. Jobban megőrzik a szoros glédában álló venyigés katonák, mint egykor Zalán vezér ijjas harcosai.

A pacsirta szálló énekébe kürtök rivalgása vagy a fűrges csikósok ostorpattogása helyett a szántó-vető csöndes éneke vegyül s ugyancsak elbámul a jámbor tanyai lakos, mikor

egy-egy görbe kard, vagy vashegyű nyíl bukkán fel ekéje nyomán.

Ilyen vezérkorabeli emlék van a kecskeméti főreáliskola régiségtárában, amelyet *Hornyik Károly*, a város volt tudós monografusa a következő magyarázattal látott el:

«Egy nyíl vashegye: találtatott 1869-ik évben a felső-alpári pusztán a szikrai homokbuczkák között, azon a térségen, ahol Árpád és Zalán hadseregei döntő csatát vívtak 892-ben.»

Kecskeméten, az anyavároson aránylag annyira nem érezhető a modern kor serkentő szelleme, mint a tulajdonát képező Szikra-erdőn és Alpár-pusztán.

Csodálatos természeti tünemény itt a buczkák világában a hatalmas tölgyerdő, melynek százados fái között az utóbbi évtizedekig nem hangzott el fejsze kopogása. A kárpáti csucson sem található hatalmasabb törzskövek, mint a Tiszaparton: egyik pusztulásnak indult faóriás üregében egykor — följegyzés van róla — 16 sertést rejtettek el a tolvajok s csak a rőfögéssről találták meg azokat a vármegye nyomozó emberei.

Sok fájdalmas emléket takar a Szikra buja növéssű folyondároktól keresztül-kasul szőtt

sűrűje a történelem gyásznapijából, mikor itt talált menedéket az áltoldi nép, hogy elkerülje a magyarok istene hármassapásának: a töröknek, rácznak és németnek nagyon is sűrű vendégjárását.

A gyönyörű «Urrét» fűvéből magyar ló harapott legkevesebbet. Elvitték a termést még zölden bitang portyázók. Megegett azonban az is, hogy felülkerekedett a magyar virtus s egész kis hegyet rakott a martalócztetekből, amint azt a «Csontoshalom» — négyszáz rácrrabló közös sirja — bizonyítja.

A hatvanas évek betyár-világában jutott újra nagy szerep a szikrai erdő s a körülötte zugó nádasok rejtekhelyeinek. A szegedi vár legtöbb lakóját innen ostromolta ki a zsandár, a katonaság.

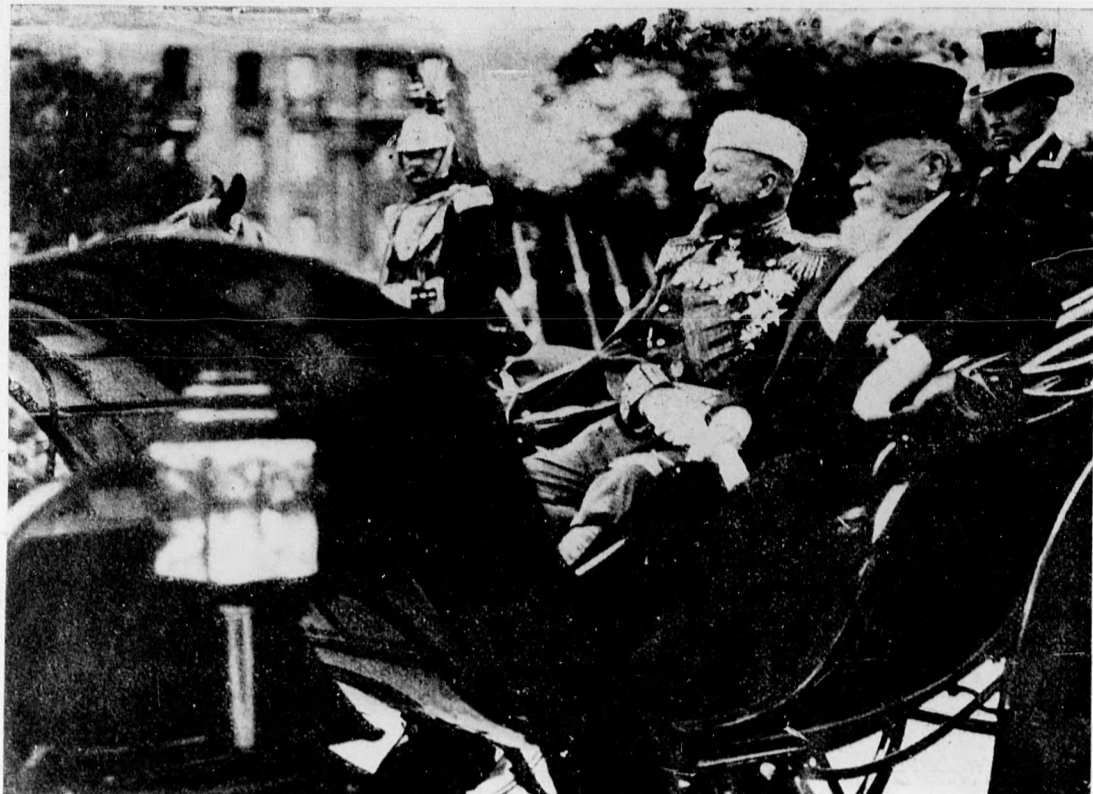
A híres mulató csárda meg van még ma is, csak a csárdásné arczán ránczok cserélték föl a viruló rózsákat. Mindössze még a festetlen x-lábu asztalok emlékeztetnek rég letűnt idők édes-bus romantikájára.

Még negyedszázaddal ezelőtt forró nyári napokon megelevenedett az erdőalja: ide jártak ki fürdeni familiájukkal a kecskeméti polgárok. Volt is dinom-dánom, hajnalig világitottak a csárda ablakai s a füstösképű cigány-

Uralkodók találkozója.

Viktória spanyol királyné Donna Izabella infánsnő kertjében fogadta Donna Mária Christina királynőt. A társaságban ott van Sair Penna argentiniai elnök (a második jobbról) és Alfonz spanyol király (jobbról az utolsó).

A bolgár királyi pár Párisban.

Ferdinánd bolgár király Fallières köztársasági elnök kíséretében a francia külügyminiszteriumba hajtat, ahol párisi tartózkodása alatt lakni fog.

nak épp úgy kijárt a bankó, mint mikor könnyen szerzett csikók árát dugták a bőgő beütött bordái közé.

A szikrai vig napoknak ma már bealkonyodott. Fürdőzni a kecskeméti ember is külföldre jár. De közel az idő, hogy újra hangos lesz a határ a várostól egész a Tiszáig, ha beköszönt az első bő szüret.

Laikus ember el sem hinné, hogy hazánk legrégebbi borvidékei közül való — az alpári pusztá. Már az *Árpádok* idejében termeltek itt szőlőt, amiről *I. Géza* király adománylevele tanuskodik, egyik birtok határát *«usque ad vineas»* jelölve meg.

Sokáig pihent a homok, míg végre a hegyi szőlők pusztulásával újra munkába vették a szűz, filloxeramentes talajt.

A Balaton mellékén kenyér nélkül maradt vincellérek voltak az uttorók s utánuk annyira haladt a szőlőgazdaság, hogy mintegy fele az alpári pusztának van beültetve jórészt a legfinomabb fajszőlőkkel, ami bebizonyult a párisi világkiállításon is, ahol a kecskeméti bor a homoki borok *«Grand Prix»*-ét nyerte.

A homokbuczkák ára négyszögholdanként

jelenleg ezernégyszáz—kétezer koronán áll, holott tíz-tizenöt évvel előbb ötven koronán alig lehetett tudni rajtok.

Irtják keményen a szikrai őserdőt is, melynek televényes talajában a legzamatosabb bor terem, anélkül, hogy tíz évig trágyázni kellene. Ha így halad az erdőirtás, nem sok dolga lesz majd *Vágó* városi főerdész uramnak, kinek nagy része van az alpári határ gazdaságos kihasználásában. Saját szőlője beállításával adott mintát a gazdáknak s szikrai birtokán a színes, illatos rózsafajok erdeje valóságos *«Senki-sziget»* képez a végtelen homoktenger közepében.

A szőlőtulajdonosok között érdekes lesz megemlíteni néhai *László Károly*-t, ki bámulatos élelmességgel jutott vagyonához. Mint matróz kísérte *Ferencz Ferdinánd* főherceget világgjára utjában s eközben nyert gazdag tapasztalatait pontosan följegyezte. Hazatérve azokat busás áron adta el egy napilapnak s az így szerzett pénzen mechanikai telepet nyitott Kalkuttában. Hogy üzlete mennyire jól jövedelmezett, mutatták nagyszabású birtokvásárlásai a Szikra környékén.

Évekkel ezelőtt *Eötvös Károly*-nak, a Du-

A bolgár királyi pár Párisban.

Eleonora bolgár királyné és Fallièresné utban a külügyminiszterium felé.

nántul nagyszü és nagyszivü fiának is figyelme a kecskeméti homokbuczkák felé fordult.

Az ő teremtő nagy zseniálítása már nem érte be a szőlőültetéssel, hanem egy világra szóló nap- és homokfürdőt tervezett, amelyhez a szükséges tőkét összerementeni néhai jó *Wahrmann József* barátját kérte föl.

Le is utazott a két *«abbáziai»* jó barát terepszemlét tartani s a kecskeméti kitétek magokért, hogy fejedelmileg fogadják a város jövője érdekében fáradókat.

Az ünnepi bevonulás azonban tragikomikusan végződött. A jó öreg *Szappanos István* négy tüzes csikója a piaci dinnyeguláktól

Szájbély Kálmán,

m. kir. udvari tanácsos, Máv. igazgató, akit Öfelsége e napokban a Szt.-István-rend kis keresztjével tüntetett ki.

Papp Henrik

festőművész, az Iparművészeti iskola helyettes igazgatója, aki betegsége elől a Duna hullámai közé menekült. Holttestét még nem találták meg.

megvadult s az első önkénytelen homokfürdőt a diszkocsiban ülők élvezték, kifordulván a piac kellős közepére.

A vajdát aranyos humora e kórusban sem hagyta el, odaszólt a halálfelelemben nyögő jó *Wahrmannak*:

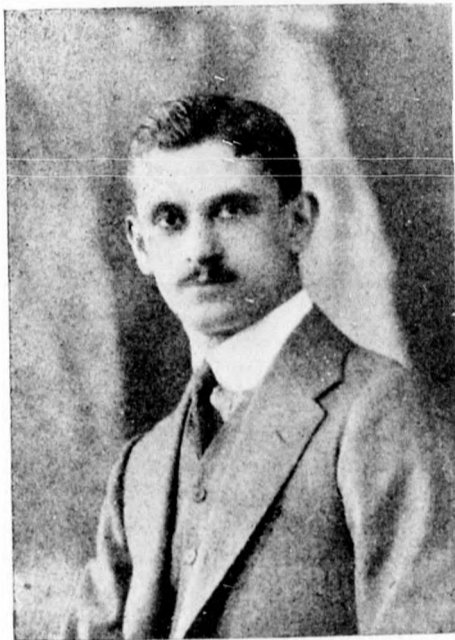
— Józsi, talán már föl is kelhetnének, dél van!

Kisebb-nagyobb zuzódást szenvedtek mindannyian, de legsiralmasabban járt *Szappanos Pista* bátyánk, kinek feszes magyar nadrágja végigrepedt a térdén. Az ügybuzgó sneider reperálás közben a bőrt is oda varrta a térdén, de az öreg, kemény kurucz az izgalmomban észre sem vette s csak a lefekvéskor estek meg a tapasztalatok — fájdalmasan.

Janek Géza,

a közismert jockey, aki Alagról jövet automobilját neki vitte egy szénásszekérnek. A kocsin ülők egyike, Hirsch Adolf aviatikus meghalt, Janek megszökött.

Hirsch Adolf,

automobil-garage tulajdonos és pilóta, akit a Janek gépkocsijával összeütközött szénás-szekér rudja megölt

Koczko Ádám,

ruthén diák, akit a lembergi diákszavargások alkalmával revolverrel megöltek.

Szoborleplezés Berlinben.

A német birodalom fővárosában nemrégiben leplezték le Virchow Rudolf nagyhirű orvos-professzor szobrát, amelyet Klinsch szobrászművész tervezett.

Igy maradt Kecskemét világfürdő nélkül, de kárpótolja érte a tókéken mosolyogva rezgő istenáldás.

Ha szüretkor majd fölme gyünk az alpári dombra — mely voltaképp *Zalán* földbeépített vára volt — s végigtekintünk a puszta élettől pezsgő gazdaságán, elkáprázik szemünk a szikrai *Töserdőnek* sötétzöldből aransárgába, majd biborvörösbe olvadó színpompáján. Szívünk erősebb lüktetéséről érezzük, hogy a régi dicsőség, aminek homályban való késését bánatosan éneklé a költő: visszazugárizik diadalmasan az alpári sikra.

«L'Étoile» sulyos aranyakkal fizetett s melyeken egy napig fél Páris kaczagott.

A megnyerő külsejű fiatal író kezében repült a toll. Arcán néha szárkásztikus mosoly futott át s tekintete villámgyorsan végigsiklott a hatalmas íróasztalon, melyen festői rendtelenségben nipppek, szoborművek, arcképek álltak és heverték szerteszét. Híres államférfiak, írók, művészek és színésznők arcképei, kik valamennyien érezték már Pentelot éles tollának ostromcsapásait s szívükben keserű gyűlölettel, ajkukon a konvenczió édes mosolyával kénytelenek voltak a hatalmas író megajándékozni «nagyrebecsülésük» e jeleivel.

Az íróasztaltól balra, az ablak sarkában s a deréktól lefelé, a sárga selyemfüggönyöktől elfödve jól preparált csontváz állott; jobb karja azzal a gyanus mozdulattal meredt felfelé, melylyel a telt serleget rá szoktuk köszönteni valakire. A szemek borzalmas ürességét bizarr módon ellensúlyozták a széles állkapcsok, melyek mintha jókedvű mosolyra torzultak volna.

A csontváz.

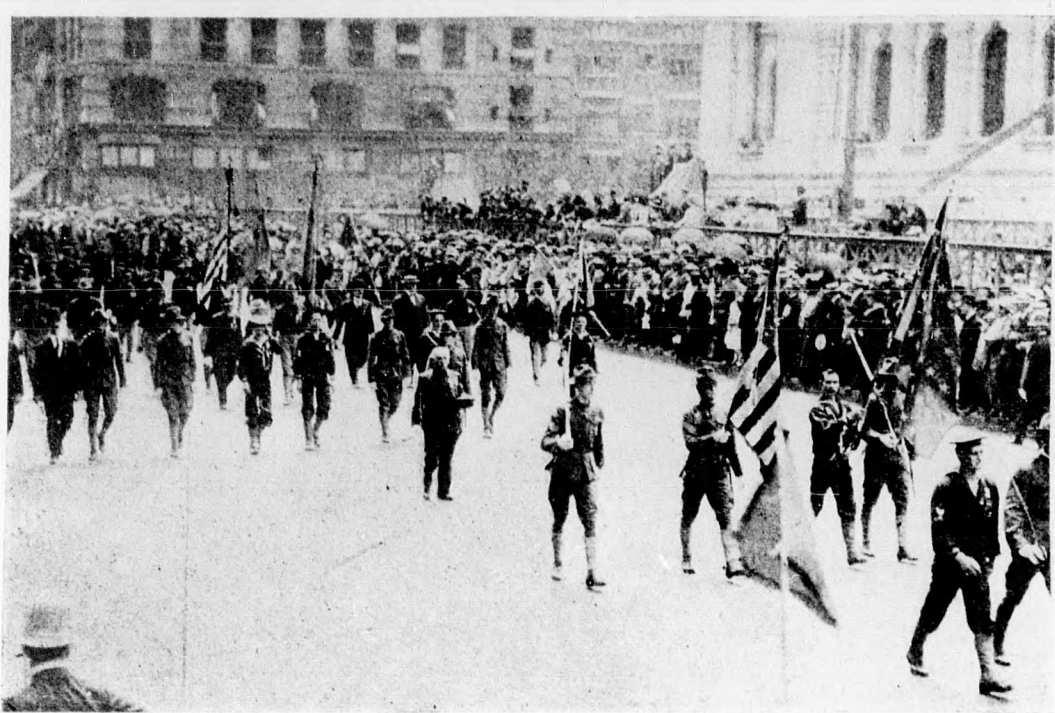
Írta: Zoltán Vilmos.

Jean Pentelot, a hírneves humorista, épp íróasztalánál ült s egyikét írta azoknak a csipős és mulatságos croquisknak, amelyeket az

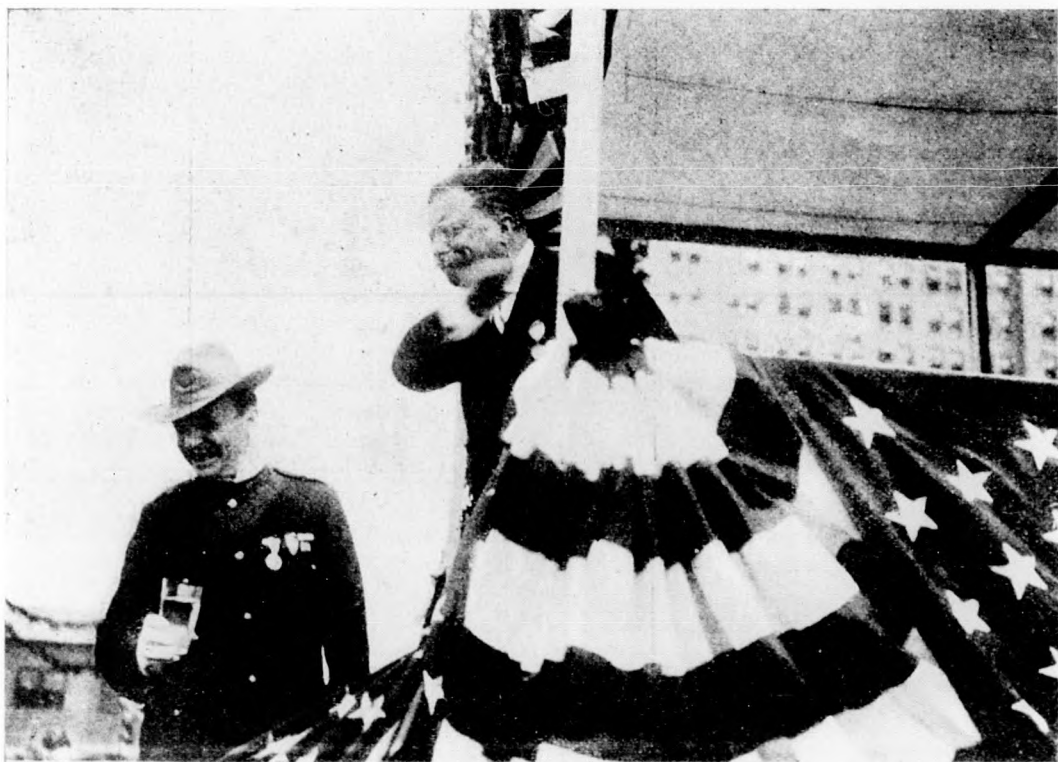
Diákszavargás Lembergben.

A lembergi egyetemen tanuló lengyel és ruthén diákok a múlt héten csúnyán összeverekedtek és revolverrel lövöldöztek egymásra. Egy ruthén diákot megöltek és sokat megsebesítettek.

Roosevelt bevonulása.

Roosevelt Tivadar, az ex elnök nagy ünnepek közt tért vissza hazájába. Katonák, mindenféle testületek kísérték kocsiját lakásáig és az utvonalon tömérdek nép állt sorfalat.

Roosevelt bevonulása.

A hajó kikötése után nyomban az ex elnök beszédet intéz az összegyűlt néphez.

Roosevelt bevonulása.

Roosevelt Tivadar, az ex elnök, Cornelius Vanderbilt társaságában tér haza lakására.

Miniszterváltás Németországban.

A német birodalom nemrégiben új pénzügyminisztert kapott. Dr. Lentze, a kabinet új tagja, a «Hohenzollern» jacht fedélzetén jelentkezett a császárnál.

Jean éppen befejezte cikkét, midőn nyílt az ajtó s belépett Paul Bougot, a jókedvű, de kissé korlátolt világfi, aki azt az ezer frankot hozta meg Pentelotnak, amit az előző este a klubban oda kölcsönzött neki, hogy szerencsétlenül megindult kártyajátékát folytathassa.

A kölcsönös üdvözlések és az ügy elintézése után Pentelot megkínálta barátját helylél és szivarral.

Paul Bougot az ablakkal szemközt leült a kényelmes angol karosszékre s láthatólag gyönyörködött manillája kék füstjében, melyet az alkonyuló napnak az ablakon is átszűrődő sugarai ibolyaszínűre festettek. Egy széles sugárkéve éppen a csontváza hullott, mely fantasztikus mellszoborként kimagaslott a sárga drapériából s melynek arca az éles világításban kacagni látszott.

Weingartner Félix,

a bécsi udvari Opera igazgatója, aki e napokban beadta lemondását.

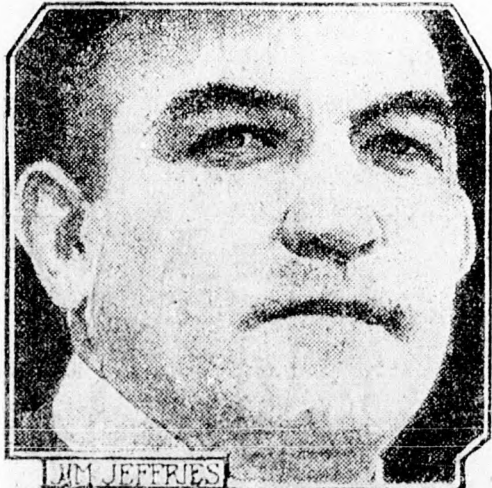
Paul Bougot meghökken s a társalgás egy pillanatra megakadt.

— Nos, öregem, — szól Pentelot, barátja tekintetét követve — csak nem azt várod, hogy az a vén legény beleszóljon a beszélgetésünkbe?

— Ah, valóban megijedtem! — felelt Bougot. Még sohasem láttam ilyen borzalmasnak a ficzkót. Többször kérdeztem már tőled, hogy mikép jutottál hozzá, de te mindig kitérően feleltél . . . Már azt kell hinnem, hogy valaki, akit párbajban megöltél, aztán emlékül preparálttad . . . vagy talán valami borzalmas gyilkosság emléke fűződik hozzá, amely gyilkosságban valami részed volt s most bűnhődésből tartod itt a kellemetlen alakot . . .

Pentelot felkaczagott.

— Hogy tisztán álljak előtted s gyanudnak ne szolgáltatassak további táplálékot, el fogom mondani a valóságot.

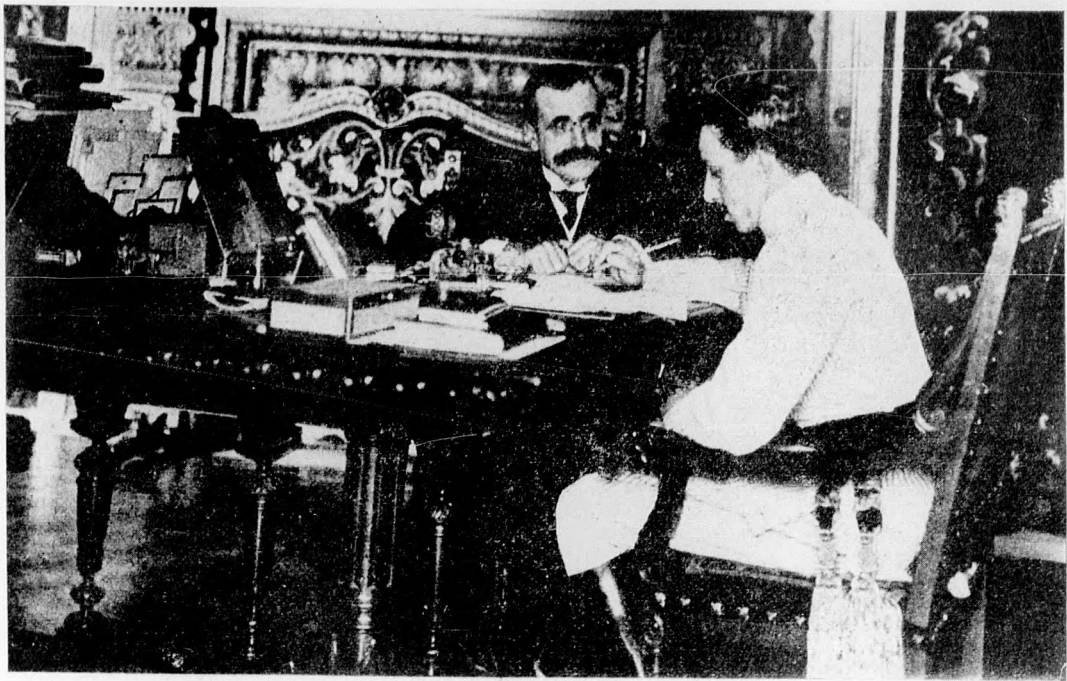

Nagy box-verseny Amerikában.

Amerikát hetek óta tartotta lázban a nagy box-verseny, amely néhány nappal ezelőtt folyt le és amelyben a néger Johnson legyőzte a fehér Jeffrieset. Amerikában e miatt kitért a négerüldözés.

Kényelmesen elhelyezkedtek, miközben Bougot félnék kíváncsisággal kancsalított a még mindig élesen megvilágított csontváz felé.

— Jól tudod, — kezdte elbeszélését Pentelot — hisz benne van a lexikonokban is, hogy odalenn a Landeseckben, a kis P. városban születtem, nagyon szegény földmives szülőktől. Gyermekemkoromat e sajátságosan érdekes, mocsaras vidéken töltöttem s bizony én is használtam a gólyalábakat, midőn társaimmal nyári délutánonként elcsatangoltam a környékre. A városkától csaknem félórányi távolságban, mocsaras, ingoványos lapályon feküdt a temető, melynek őre nagybátyám volt. Gyakran időztem elhagyott, kicsiny házában, mely a temető szélén állt, mert a sirkőrengeteg, a holtak csendes, bozóttal, fákkal és virágokkal beültetett városa mindig sajátságos vonzalommal töltötte el a fantasztikusra hajló gyermekielemet. A városkában közismert alak

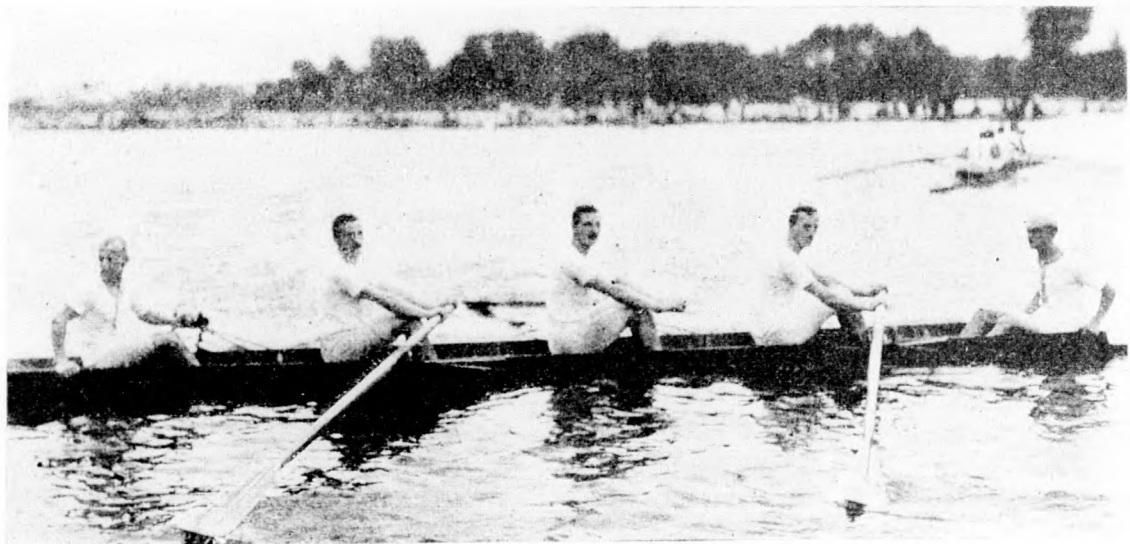
A spanyol pápaellenes mozgalom.

Spanyolországban most nagy az elkeseredés a pápa ellen, mert korlátozni akarta a vallásszabadságot. Képvén Alfonso spanyol király látható, amint Canalejas miniszterelnök referendáját fogadja ebben a tárgybán.

volt Michelet, a tivornya szabó, aki a fél éjszakát naponként Turlefoit anyó korcsmájában töltötte. Michelet-t egy szép júniusi éjszakán megszokott korcsmájában utólérte a minden halandók végső sorsa, a halál. De még ezt is megcsalta az utolsó percében: előbb fenékgig itta a poharat s az csak azután esett ki a holtan összerogyó kezéből. Szépen eltemették és elföldelték a p.-i virágos temetőben. Sirján harmadnap már fű nőtt s emléket harmadnap már elfeledték a vígan tovább tivornyázó társak.

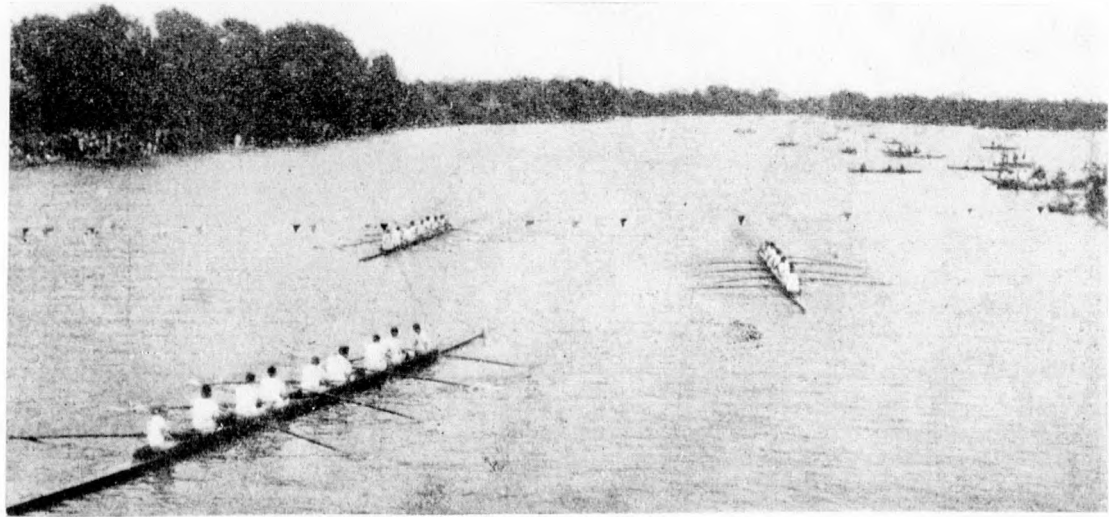
Minden halottnak privilégiuma, hogy ha-

lála napjának első évfordulóján éjjeltől egy óráig elhagyhatja sirját és felkeresheti élő kedveseit. Michelet sirja is megnyílt egy szép, holdsugáros júniusi éjszakán s a csontváz kilépett a sirból. Csodálkozva körültekintett a néptelen temetőben, aztán nyujtózkodott, úgy, hogy száraz csontjai zörögtek bele. Aztán gondolkodni kezdett: mikép használhatná fel legjobban az egy órai szabad időt. Alig csalódom, ha úgy vélem, ha te most azt gondold, hogy Turlefoit anyó korcsmája jutott eszébe. Igazad is van. A csontváz a temető kapuja felé tar-

A nagy bécsi regatta.

A napokban lezajlott bécsi regattán a magyar csapatok szép eredménnyel szerepeltek. Az itt látható Pannonia-négyes Bécs város díját vitte el.

A nagy bécsi regatta.

A győztes Pannonia-nyolczas, amely a gróf Harrach junior versenyben diadalmaszkodott.

Nagy vasuti katasztrófa Franciaországban.

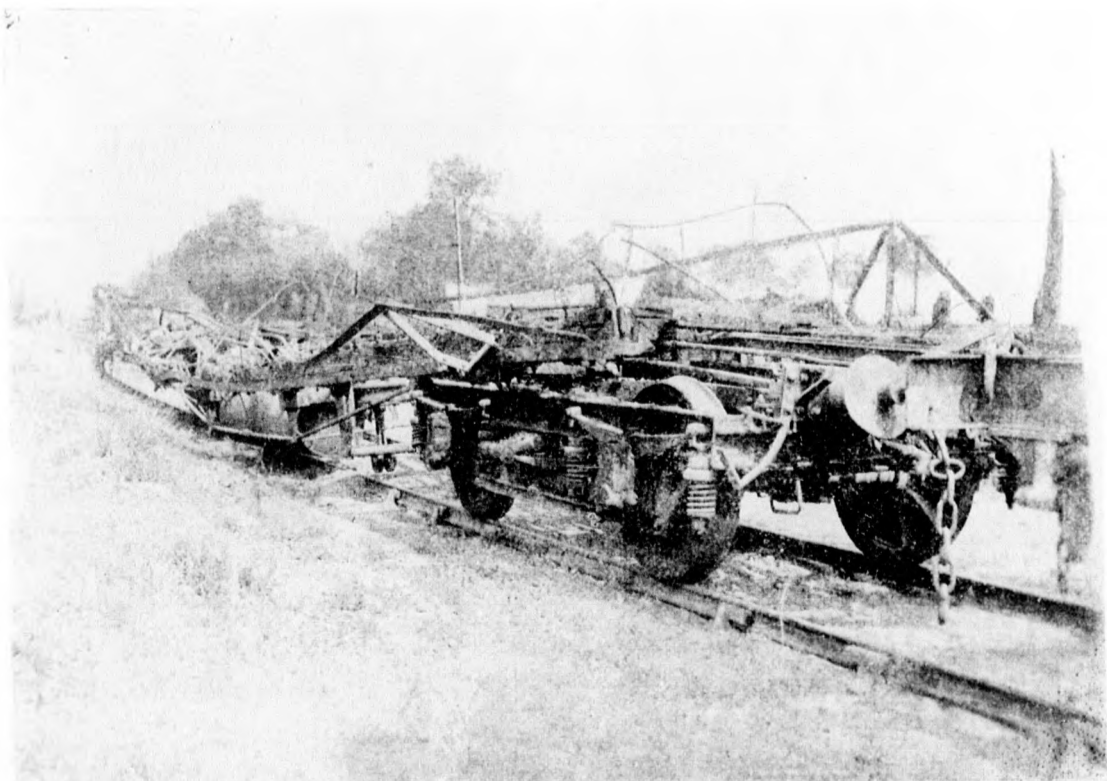
Villepreuxban, Versailles mellett két vonat összeütközött és tizenhatsz ember meghalt, huszonöt megsebesült. Képiünk a gyorsvonat fölborult és összetört mozdonyát ábrázolja.

tott, melynek közelében a gyepen egy szegény vándorlólégeny aludt. A csontváz szépen, észrevétlenül levetkezett a legényt és magára öltötte annak ruháit. Nem jól festett rajta, mert sovány csontjain nagyon lötyögött — de hát más választás nem igen volt. Turlefoit anyóka korcsmájában félórával később nagy volt a találgatás, midőn az ivók közé telepedett egy nagyon sovány és némileg csontváza emlékeztető idegen. Egyik pohár bort a másik után üritgette, az idő telt s midőn egy izben feltekintett a piszkos fal órára, a mutató tíz percet mutatott csak kevesebbet egy óránál. Michelet — mi tudjuk, hogy ő volt — megremült. A szabadságidő tíz perc múlva letelik, a sir bezárul, a temető messze van s mi lesz belőle, ha itt marad ezen a világon? Fizetni akart, de ah, a szegény vándor gunyájában nem talált egy lyukas sout sem. Felugrott és kiszökött az ajtón; a többé kevésbé becsipett vendégsereg Turlefoit asszony jajgatása közben utána. Az idegen hosszukat lépett, mint a pók és csakhamar kinn volt a városból. Üldözői nagy távoból a mezőn is követték —

a temetőig. A hold fényénél tisztán láthatták, amint egyik rahadarabot a másik után futás közben levetette magáról s úgy rémlett nekik, mintha egy csontváz rohanna a temető kapuja felé. Amint a csontváz már csak néhány lépényire volt a kaputól, a városkában a templomóra egyet ütött s a kapu látszólag magától becsapódott. A csontváz nem tévozott. Hosszu póklábaival felkuszott a kapura s a másik oldalon leugrott, azután örült rohamban tovább futott. Azután sírjában, melyet zárva talált — élettelenül összeesett.

— Ott találta meg másnap nagybátyám, a temetőőr s később, mikor már párisi diák voltam, nekem ajándékozta — fejezte be elbeszélését Jean Pentelot.

Mikor Paul Bougot másnap a klubban a legkomolyabb arccal elbeszélte a csontváz történetét, kinevették, mert akkor már mindenki olvasta a «L'Etoile» ban Pentelot karcolatát, melyben ez kifigurázta Bertram minisztert, aki mint a megbukott kormány egyetlen tagja — e világon rekedt csontvázként — tárczát kapott az új minisztériumban is.

Nagy vasuti katasztrófa Franciaországban.

A gyorsvonat romjai. Látható, hogy a kocsikból csak a fémalkatrészek maradtak meg.

Vegyes.

Aki a saját csontváza miatt pörösködik. Byström Albert, egy előkelő stockholmi polgár, kellemetlen pörösködésbe van keveredve a dán királyi anatómiai intézettel. A saját csontvázát pörli az intézettől. Vagy husz esztendővel ezelőtt ugyanis, szegény ördög volt ez a Byström Albert, aki ma egyik legvagyonosabb embere Dániának. Nagy nyomoruságában aztán arra az ötletre jutott, hogy eladja a csontvázát az anatómiai intézetnek. Meg is cselekedte és a pénzzel, amit ilyen módon szerzett, üzlet után látott. Ez a pénz pedig szerencsét hozott Byströmnek, aki hamarosan nagy vagyonhoz jutott s most mint gazdag ember szeretné azt a kényelmetlen szerződést felbontani az anatómiai intézettel. Az intézet azonban nem áll kötélnek. Hiába volt eddig minden kárterítési ajánlat, az igazgatóság főtartja a szerződés szerinti jogát. A dologból végül pör lett, amelyben az első bíróság már ítélkezett is. De nem a főperes Byström javára. Sőt! A szerencsétlen fölperest még kárterítésben is elmarasztalta az anatómiai intézet javára, mert Byström a szerződés megkötése óta két fájós fogát kihuzatta, amihez nem volt joga, lévén az egész csontrendszere

Az ikrek gyermeke.

A lapok megírták, hogy az összenőtt Blazek nővérek egyike, Róza egészséges fiúgyermeknek adott életet. Bemutatjuk az ikerpárt és a csecsemőt.

az anatómiai intézet tulajdona. A boldogtalan ember savanyu arccal fizette le a furcsa kárterítést, de perel tovább.

Egy kutya különös viselkedése. Egy kutya a legnagyobb barátságban élt gazdájának házi macskájával és folytonosan együtt ugrándoztak és játszadoztak. Egy ilyen játszadozás közben a macskát ki nem derített okból hirtelen halál érte, ami eleinte a kutya figyelmét elkerülte. A kutya eleinte, mintha nem akarná, vagy nem tudná hinni a szomorú valóságot, a holt macskát emelgette, hengergette, czirógatta és a játékot folytatta, de látszólag folyton növekedő megütközéssel azon, hogy játszótársa nem reagál. Végre felfogta a helyzetet és bánata fájdalmas hangokban nyilvánult. Csakhamar egy gondolat villant meg agyában: eltemeti a macskát. Lábaival és orrával munkálkodva, félig vitte, félig hengergette a hullát a kertbe s ott lyukat vájt, belelőkte barátja hulláját és földdel befödte. Azután lefeküdt a sirra és keservesen vonított. A «Revue des Animaux Illustrée» című folyóiratban dr. Foveau de Courmelles az elmondott esetet bővebben kommentálja és többek között felveti azt a kérdést, mi lehetett a kutya e különös viselkedésének indító oka. Vajjon a macska eltemetése tisztán utáncsás ösztönből eredett, vagy pedig az az érzés

A párisi «Grand Prix».

A francia Ióversenyek nagy napján a hölgyközönség pompás, legújabb divatu ruhákban jelent meg. Bemutatunk néhány elegáns kosztümöt.

A párisi «Grand Prix».

A legújabb francia divat.

A párisi «Grand Prix».

A legújabb francia divat.

A párisi «Grand Prix».

A legújabb francia divat.

vezette a kutyát, hogy valami eltítkolni valója van? De ha titkolni valója volt, akkor miért maradt vonitva a sir mellett? Erre a kérdésre nevezett író azt válaszolja, hogy mindennapi dolog, hogy a gonosztevők ott csavarognak annak a helynek közelében, ahol a bűnös tényt elkövették. «Miért — kérdezi dr. Foveau — lenne az állat óvatosabb az embernél?»

A szelid lófélék száma az egész földön. Az északamerikai Egyesült-Államok földművelésügyi minisztériumának 1908. évi évkönyvében adatok foglaltatnak arról, hogy mintegy hány az egypatás állatfajhoz tartozó szelid állat (ló, szamár, öszvér) népesíti a földtekét.

Mint hogy rendszeres állatszámilálást nem minden államban hajtanak végre, természetes,

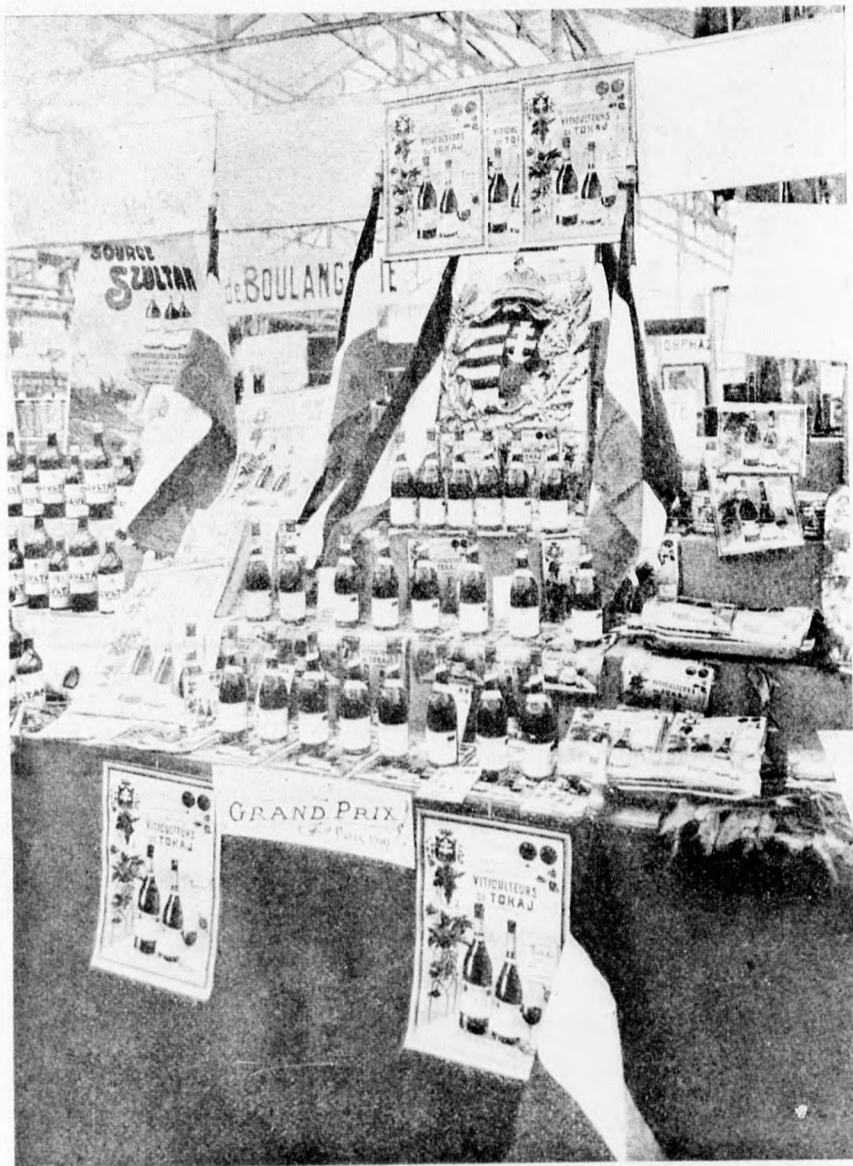
hogy a közös számok között némelyek csak hozzávetőlegesek, az egész azonban tájékoztató és érdekes, úgy hogy megérdemli az e helyen való publikációt.

Lovak. Európában van összesen 43,536.225 darab. Amerikában 37,400.425 darab. Ázsiában 11,630.302 darab. Ausztráliában 2,232.408 darab. Afrikában 588.113 darab. Egészben tehát az egész földtekén mintegy 95 millió 711 ezer, 573 darab.

Az egyes nevezetesebb államokat tekintve, Oroszországban van (európai és ázsiai) 30,729.165 darab. Németországban 4,345.043 darab. Ausztria-Magyarországban 4 millió 264.561 darab. Franciaországban 3,094.698 darab. Nagybritannia és Írlandban 2,151.371 darab. Kolóniáival együtt mintegy 85 millió.

Öszvérek. Északamerika 4,656.000 darab. Délamerika 865.800 darab. Európában valami 1,617.600 darab. Ázsiában csak 56.260 darab. Afrikában 296.300 darab. Ausztráliában pedig már csak 1.900 darab. Spanyolországban 451.000 darab. Sok van Francia- és Olaszországban. Németországban csak mintegy 1000 darab. Szamarak. Az egész földön mintegy 8,520.000 számár van. Európában: Olaszországban 849.000 darab. Spanyolországban 740.000 darab. Franciaországban 361.000 darab. Egész Európában circa 2,729.000 darab. Északamerikában 414.000 darab. Ázsiában mintegy 4 millió.

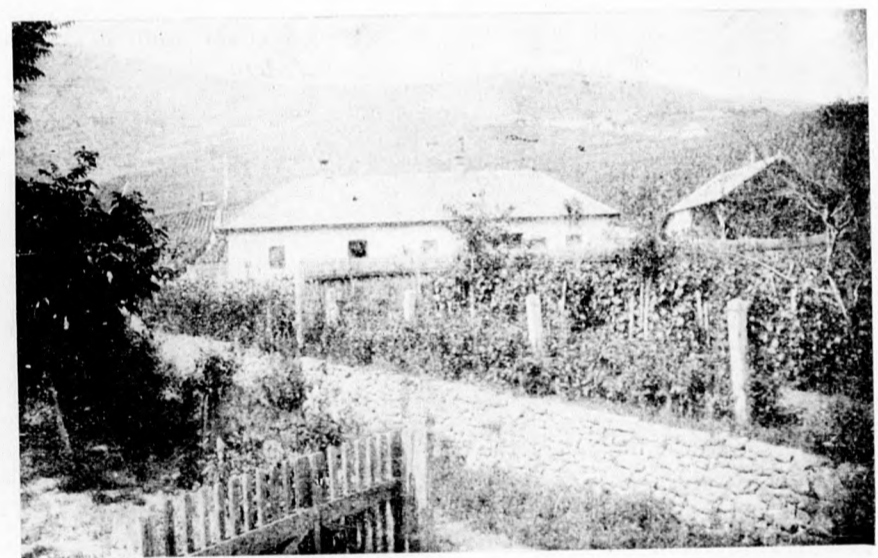
E háromféle egypatás, szelid munkás állat száma eszerint az egész földön circa 111 millió darab.

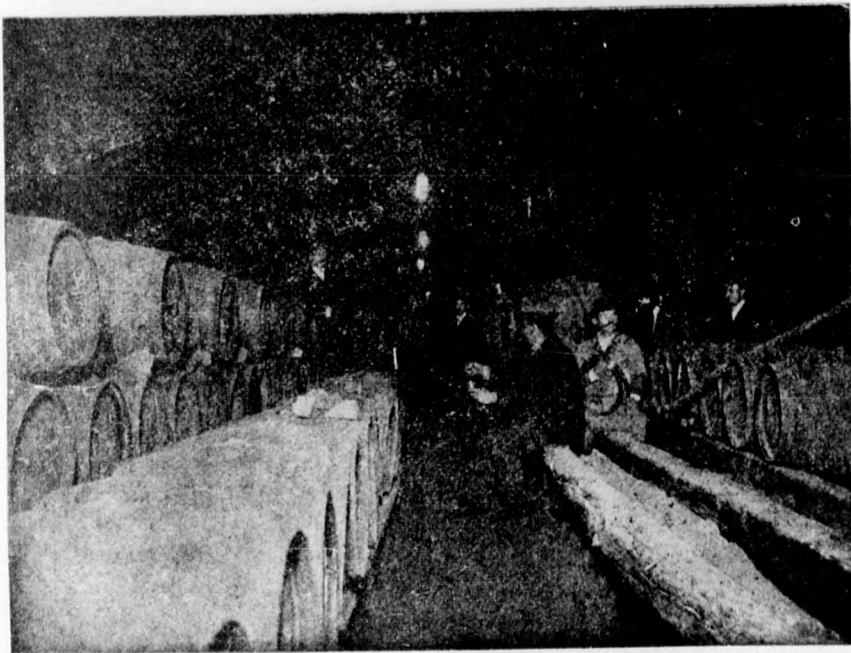
A Tokaji Bortermelők Társaságának kiállítása a párisi nemzetközi élelmiszeri kiállításon. (Első díjat nyert.)

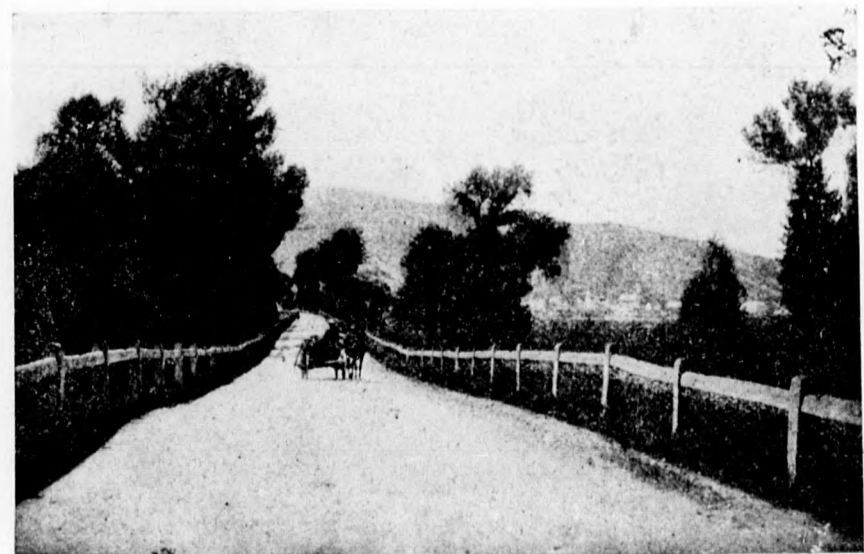
A Tokaji Bortermelők Társaságának «Rákóczi» pinczéi.

Öfelsége «Hét» szőlője a tokaji hegyen.

A Tokaji Bortermelők Társaságának pinczészetéből. (A «Rákóczi» pinczék egyik főágazata.)

Kilátás Tokajra Szabolcs vármegyéből.

JOGÉLET

A szállodások felelősége a vendégek holmijáért.

Budapest, július 9.

(—r—s.) A rómaiak idejében a vendégfogadások és a hajósok igen gyakran cimboráskodtak a tolvajokkal és a rablókkal; emiatt azután a praetor törvényt hozott, hogy a vendégfogadások és hajósok feltétlenül felelősek az üzletük körében átvett dolgokért, kivéve, ha a kárt erőhatalom (vis maior) okozta.

A vendégfogadások cimboráskodása a tolvajokkal és rablókcal rég megszűnt már s mégis a római jog nyomán fejlődött jogok a középkortól kezdve mai napig fentartották a vendégfogadásoknak, ma divó elnevezés szerint szállodásoknak fokozottabb felelőségét. Okul ennek a nagyobb fokú felelőségnek a fentartására az a körülmény szolgált, hogy egyrészt a szálló vendég, ha ideig-óráig is, otthonát akarja találni a szállodában, s így oda bizalommal viszi be a maga dolgait, s hogy másrészt, ha a szállodás csak a kártérítés rendes szabályai szerint volna felelős, akkor az utazó közönség érdeke nem volna kellően megőve, mivelkár esetében az utasnak azt kellene bizonyítani, hogy a kárt a szállodásnak vagy alkalmazottjának szándékos vagy vétkesen gondatlan cselekménye, illetőleg mulasztása idézte elő, amely bizonyítás pedig nagy terhet róba az utasra s a bizonyítás ritka esetben sikerülne.

A magyar magánjogban nincs ugyan tételes törvénybe foglalva a szállodásoknak fokozott felelősége, a joggyakorlat ily felelőségnek létezését elismerte és ennek alapján foglaljuk itt össze az előbbiakat figyelemmel a külföldi törvényhozásokra is.

A főszabály az, hogy a szállodás felelős a nála beszállt vendégnek a szállodába hozott, vagy a szállodásnak átadott tárgyaiban beállott kárért, kivéve, ha azt erőhatalom, vagy a vendég, illetőleg ennek alkalmazottja idézte elő. Szállodás alatt értendő mindaz, aki üzletszerűen azzal foglalkozik, hogy idegeneknek szállást ad. A szálloda vagy vendégfogadó elnevezés nem döntő, fő a foglalkozás és annak üzletszerűsége. Elnevezett, aki ugynevezett penziót, családi házat, tart fenn s abban idegeneknek üzletszerűen szállást ad, szintén a fenti módon felelős.

A felelőség kiterjed mindarra a tárgyra, amit a vendég a szállodába hoz, akár a beszálláskor, akár később az ott tartózkodás ideje alatt, vagy amit a szállodásnak, illetőleg alkalmazottjának átad, habár még a szállodába érkezés előtt is. Így az előre küldött podgyásért is felel a szállodás a fenti módon a podgyás átvetelétől kezdve. A ruhát, amit a szobalánynak mosás végett átadunk, az öltözetet, amit a házi szolgáló tisztogatás végett kivisz, ha mosás, vagy tisztogatás közben elvesz, a szállodás megtéríteni tartozik. Más kérdés az, hogy felelős-e azért a szállodás, ha a vasutról vagy hajóról érkező vendégnek a szálloda alkalmazottja által az átlomásán átvett holmiját a szállodáig való szállítás közben kár éri, vagy a holmi teljesen elvesz.

Ha ezt az alkalmazottat a szállodás abból a célból küldte ki, hogy a vendéget a podgyás egyidejűleg átvetelével kalauzolja a szállodába, akkor persze felelős a kárért; ellenkező esetben a kárt a vendég viseli. Azért jó éber figyelemmel lenni a podgyásra a szállodába való érkezésig és a szállás felvételéig.

A szállodába bevitt vagy az ott átadott tárgyak minemősége a felelőség mérvét nem befolyásolja. Lehetnek ezek a tárgyak a vendég személyes szolgálatára valók, lehetnek

árumustrák, idegenek vagy családbeliek részére bevásárolt áruk, a szállodás egyformán felelős azokért. Egy adott esetben a szálló vendégnek, aki kereskedelmi utazó volt, olyan sokféle s nagy terjedelmű iratai veszték el a szállóban, amelyeket a vendég a nagy bőröndjében őrzött. A szállodás azzal védekezett, hogy a bőröndből elveszett, illetőleg ellopott tárgyakért csak akkor tartozik kártérítéssel, ha azok olyan tárgyak, melyeket a bőröndben szokás tartani. De értékes iratok nem oda valók, s így, ha a vendég ily iratokat tartott a bőröndben, akkor a kárt az elveszésért a vendég tartozik viselni. A Kuria (1909-ben) úgy határozott, hogy a szállodás felelős az elvesztett okiratokért, mert oly nagy terjedelmű iratoknak a bőröndben szállítása, melyekre kereskedelmi utazónak szüksége van, nem tekinthető gondatlan eljárásnak. Ebből az esetből kiindulva rátérhetünk arra a kérdésre, vajjon bármily nagy érték erejéig felelős-e a szállodás a vendégnek.

Az utas ember ruhában, fehérneműben szórakoztató tárgyakban vagy árumustrákban már a sok podgyászszal járó kellemetlenség miatt sem szokott több holmit magával vinni, mint amennyire szüksége van; ellenben pénzben, értékpapírokban, ékszerekben gyakran egész vagyont hord magával. A ruha s hasonló holmi terjedelméhez képest nem oly nagy értékű, hogy abból keveset ellopni érdemes; nagyobb mennyiség elemelése pedig kellő gondossággal megakadályozható. Ellenben a kis helyet elfoglaló s mégis nagy értékű pénz, drágaság, ékszer, értékpapír könnyen elrejtendő és nagy vezető erővel bír a bűnös emberre. Ily tárgyaknak eltulajdoltatása tekintetében tehát nagyobb a veszély, kivált, ha a tárgyak a bőröndben vagy az egyszerű zárral ellátott szekrényben őriztetnek. Minderre való tekintettel a külföldi törvények vagy úgy intézkednek, hogy megengedik a szállodásnak, hogy kifüggesztett egyoldalu nyilatkozattal magukról elhárítsák a pénz, értékpapír és drágaság tekintetében a felelőséget; vagy azt rendelik, hogy a szállodás ily tárgyakról csak bizonyos érték erejéig felelős. Így az angol törvény 30 fontig, a francia 1000 frankig, a német 1000 márkáig terjedőleg állapítja meg a szállodás felelőségét.

Nálunk törvény hiányában nem lehet értékhatárról beszélni: előfordulhat esetben a bírót böles belátás lesz a döntő. Mindenesetre addig is, míg polgári törvénykönyvünk lesz, helyesnek tartjuk azt az eljárást, amely szerint a szállodás kifüggesztés útján értesíti vendégeit, hogy pénzért, értékpapírért és drágaságért csak úgy felel, ha azt nála őriztetik. Ezt a körülményt a bíróság mindenesetre figyelembe fogja venni, valamint azt is, hogy nagyobb összegű pénzt, vagy értékpapírt és nagyobb értékű drágaságot a vendég csak gondatlan eljárással zárhat el egyszerű szekrényben, s így elveszés esetén őt s nem a szállodást terheli a felelőség.

Azt azonban ki kell emelnünk, hogy a szállodás (értve alatt mindazt, aki üzletszerűen foglalkozik idegeneknek szállás adásával) egyszerű kifüggesztéssel nem háríthatja el magáról a most ismertetett felelőségét. Vagyis a szállodás nem teheti közzé a szállodában kifüggesztett hirdetéssel, hogy ő nem vállal semmiféle felelőséget a vendég holmijáért. A szállodás törvényről fogva felelős a vendég részéről behozott holmikért s ezen felelőség alól egyoldalu kijelentéssel ki nem bujhat. Persze, más az eset, ha a vendég a szállodással történt megállapodás alapján felmenti utóbbit a törvényes felelőségetől. De még ily esetben is felel a szállodás, ha a kárt ő vagy emberei okozták.

A szállodás a felelőség alul csak akkor menekül, ha a kárt erőhatalom okozta, vagy a vendég, illetőleg alkalmazottja, családtagja idézte elő. Fontos itt annak a tudása, mi az erőhatalom. Régente azt mondták, erőhatalom a természeti erőknek elháríthatlan eredménye, mint például villámcsapás, felhőszakadás stb. Manapság azonban a villámcsapás ellen villámhárítóval lehet védekezni, viszont azonban oly esemény is történhetik, mely nem tisztán természeti erők műve s mégis az ember leggondosabb előrelátásával sem hárítható el.

Például a repülőgépről egy alkatrésze leesik s valamiben kárt tesz. A tárgy őrzőjét csak nem lehet az ilyen kárért felelőségre vonni. Azt mondhatjuk, hogy erőhatalom mindaz az esemény, mely leggondosabb emberi előrelátás mellett sem volt elhárítható. Ebből azonban az is következik, hogy a véletlenért a szállodás felelős.

A külföldi törvények szerint a vendég tartozik az őt ért kárt azonnal bejelenteni a szállodásnak, különben kárigénye elvesz. Nálunk a joggyakorlat ilyen szabályt nem honosított meg.

A vendéglősök kávéosok és fürdőtulajdonosok felelőségéről a jövő vasárnap írunk.

Vasárnapi munkaszünet. A törvényesen bevett keresztény vallásfelekezettek viszonzosságáról szóló 1868: LIII. t.-cz. 19. szakasza szerint vasárnap minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő, aki ez ellen vét, kihágást követ el. A kir. Curia kimondta, hogy ez a tilalom nem terjed ki a szent István-napra és így aki e napon, ha az nem vasárnapra teik, nem elkerülhetetlen mezej munkát végez, nem büntethető. Érdekes a dologban, hogy a szent István-napot nemzeti ünnepévé tette 1891: XIII. t.-cz. csak az ipari munkát tiltja e napon, azonban a fenti idézett 19. szakasz rendelkezését nem terjesztette ki erre a nemzeti ünnepnappá avatott ünnepi napra.

Csöd-statisztika. Az 1909. évben a magyar birodalom területén 326 csödot nyitottak; ebből 34 Horvátországra, 472 Magyarországra esik, beleértve Fiumét is. A 472 csödotnyitásból Budapestre 66 esik.

Lefoglalható-e a nyomdagép? A végrehajtási novella 2. szakasz 14. pontja szerint kisiparosoknak, kézműveseknek, ipari (gyári) munkásoknak, napszámoseknak és általában azoknak, kik magukat kézi munkával tartják fenn, a keresetük folytatásához szükséges szerszámok, eszközök, műszerek és állatok nem foglalhatók le. Ezen az alapon előterjesztéssel élt egy nyomdaiparos, aki kézierővel hajtott nyomtatógéppel dolgozik s akinek ezt a gépet tartozása fejében lefoglalták. Az elsőbíróság helyt adott az előterjesztésnek és a gépet a foglalás alól feloldotta, ellenben a budapesti kir. ítélőtábla elutasította az előterjesztést, azt mondván, hogy a kézimunkát üző kisiparost védi csak az idézett törvényhely, de nem az olyan iparost, aki oly géppel folytatja iparát, mely gép nem a kézimunkát könnyíti meg, hanem teljesen önálló s kézi munkával nem helyettesíthető rendeltetéssel bír.

Versenytalalom. X. városban virágzó nyelviskolája volt A-nak, melyet jó áron eladott és egyszermind arra kötelezte magát, hogy öt évig hasonló iskolát abban a városban nem nyit. Két év múlva A. felesége új nyelviskolát nyitott és abban A. a tanításra vállalkozott. A vevő, akinek jelentékeny kárt okozott az új iskola, kártérítést követelt A.-tól, aki azzal védekezett, hogy ő csak magát kötelezte és kötelezhette, de nem a nejét is; arra pedig nem kötötte le magát, hogy nem fog nyelvtanítói állást vállalni. A legfőbb német bíróság az eladó A.-t kártérítésre kötelezte, mert az, hogy az új iskolát nem A., hanem nejé nyitotta a versenytalalom ideje alatt, a szabályszerűen kikötött tilalmi időnek kijátszása, melyért kártérítés terheli a kijátszó felet.

KÖZIGAZGATÁS

A visitatio canonica a községi közigazgatásban

— Befejező közlemény. —

A visitatio canonica amellett, hogy számos viszonylatban van a községi háztartással és így nem kevésbé foglalkoztatja az autonóm testületet, nagy gondot adván az egyháziaknak a canonica visitatióra támasztott ama követeléseik teljesítése, amelyek anyagi áldozatokat kívánnak, a lakosság anyagi érdekeit, teherviselési képességét is közvetlenül érinti, mert a katolikus hívókra nehezedő párbérek mértéke és kiszolgáltatásuk módja is abban nyert szabályozást.

A párbérszolgáltatás az oblatiók sorába tartozik, történelmileg ezekből alakult ki, vagyis önkényes szolgáltatás volt, amelyet a hívek mint ajándékot nyújtottak az egyháznak.

Idők sorában azonban a hívők ajándékozási buzgalmanak esökkenése maga után vonja az oblatiók kötelezővé válását s azok praestatiókká — jog útján érvényesíthető szolgáltatásokká — alakulnak ki s minthogy valóságban a lelkészek ellátása az oblatiókra alapított, ezek mérvét a visitatio canonica — lehetőleg akként, hogy a lelkész jövedelemkiegészítésre igényt ne tarthasson — kötelezőleg állapították meg, mihez képest évenként visszatérő teherre fejlődtek ki, amelyet viselni kötelesek voltak a paróchia kötelekébe tartozó, házasságban élő tagok.

A párbér jogi természetét illetőleg mindenha az volt az elv, hogy az nem magánjogi természetű személyi teher, minélfogva a fizetési kötelezettség nélkülözhetetlen attribútuma a paróchiális kötelezettségbe való tartozandóság, még az esetben is, ha a párbér telkek vagy házak után állapított is meg s így, ha az ingatlan nem katolikus egyén kezébe megy át, a párbér fizetési kötelezettség ez ingatlan után, mivel a fizetési kötelezettség alapja a paróchiális kötelekébe való tartozandóságon nyugszik, ipso facto megszűnik.

E főelv természetesen nem érvényesül ott, ahol az ingatlan megvevője, tartozék bármely hitfelekezethez is, a vétel alkalmával a párbér fizetését expressis verbis magánjogi czímen elvállalja, mert az így egyéni elvállalt párbérnek közjogi természetű megszűnik s kizárólag a magánjogi elbírálás szabályai alá kerül, de nem alakulván át magánjogi természetű dologi teherre, megtartja személyes teher jellegét, vagyis a kötelezettséget elvállalt nem-katolikus egyének csak azon jogutódait terheli, akik a magánjogi általános elvek szerint a jogelőd személyes természetű kötelezettségeiért, az attól reájuk szállott gazdagodás erejéig felelősséggel tartoznak.

E körül erős küzdelmek folytak a katolikus egyház és a protestáns egyházak között, jóllehet az 1791. évi XXVI. t.-cz. 6-ik szakasza kimondotta, hogy lelkészi javadalmazáshoz tartozó szolgáltatásokat a kötelezettek csak azon lelkészek irányában tartoznak teljesíteni, amelyeknek ritusához tartoznak. A katolikus egyház álláspontja ugyanis az volt, hogy az ingatlan után kivetett párbértartozások dologi természetűek és azokat fizetni — katolikus kézen volt birtok után — ennek más vallásu megszerzői is kötelesek.

E küzdelmekben, amelyek az ügyet emiatt jelentőségű kérdéssé tették, különböző eredmények jöttek létre.

Az osztrák kultuszminiszterium által 1859. évben kibocsátott szabályrendelet kimondja, hogy senki más felekezet lelkésze részére szolgáltatásokat teljesíteni nem tarto-

zik, ha csak magánjogi czímen nem, míg a provisoriumkorszaki helytartótanács azon jogi álláspontra helyezkedett, hogy ott, ahol a párbér kivetési kulcsul ingatlanhoz szolgál, a párbér dologi teherre minősült és ezt az ingatlan tulajdonosa akkor is fizetni tartozik, ha nem esik a javadalmat élvező lelkész paróchiális kötelekébe s ez elv szerint bírálják el ma is hatóságaink az e téren felmerült vitás kérdéseket, bár a canonica visitatióknál itt is erősebb jogforrásul jelentkezik az 1791. évi XXVI. t.-cz.

Természetes, hogy a hatóságok eme tévedése, hogy tudniillik a párbért dologi és nem paróchiális kötelezettséget feltételező személyi tehernek minősítik s mely tévedésük a párbér jogtörténeti fejlődésének figyelmen kívül hagyásából származik, sokaknak nemcsak érzékeny anyagi károkat okoz, hanem lelkiismereti szabadságukat is mélyen sérti.

Ez anomáliák mellett a párbérfizetési kötelezettség hovatovább elviselhetetlen terhet ró a községek lakóira. A lakosság szaporodik, de földje nem nő, sőt ellenkezőleg, mi, akik ismerjük a községek gazdasági helyzetét, tudjuk, hogy a földek lassan-lassan teljesen elparcellálódnak s oly keskeny földszalagok vannak a legtöbb község határában, hogy a tulajdonos ekéjével nem képes saját földjén megfordulni; a barázdák száma szaporodik, úgy, hogy tudunk községet, mely az egyes földek közötti barázdák összesített térfogatát közel 100 holdra becsüli, bár alig 3500 hold föld van a kiszázdák kezén. Azon a földön, amelyen ezelőtt 30—40 évvel egy család élt, egy család tett eleget a közterhek viselése iránti kötelezettségének, ma 4—5 család tengődik s ugyanannyi viseli a fokozott közterhek szinte elviselhetetlen mérvét.

A népesség szaporodása hallatlan mérvben emelte az egyházi személyzet párbérfizetését. Azokban a községekben, amelyekben a XIX. század első éveiben, midőn a generalis conscriptiók tartattak, 120—150 pár találtatott, tehát fizetett — átlagosan — páronként 3 és fél veka gabonanemű az egyházi javadalmak ellátására, vagyis összesen 420—525 veka, ma van 400—1000 pár, tehát fizetettek 1400—2500 veka gabona s míg ugyanannyi földről akkor élt 120—150 család, ma élnie kell 400—1000 családnak.

Hát ez így nem lehet; hiszen akárhány község van az országban, amely ma többet fizet az egyházi személyzet javára, nagyobb összeggel van terhelve ezek fizetése czímen párbérrel, mint amennyit kitesz összes adminisztrációs, kulturális, közegészségügyi, rendészeti, szegényügyi kiadásainak egyesített összege. Ily körülmények között, midőn a községek lakóinak teherviselési képessége egy irányban a megpattanásig megszüntetik, nem lehet arról beszélnünk sem, hogy megteremtjük a modern községi közigazgatást, mert hiszen az ennek előfeltételét képező anyagi eszközök már más irányban a kimerítéssig le vannak kötve.

A fizető párok száma évről-évre szaporodik, de az egyházi személyzet javadalmi helyett, hogy a kötelezettek számának emelkedése által a teher egyénekenkénti esökkenésével mobilizálódnék, annak egyénekenkénti változatlan mérvénél fogva csak a javadalmi előnyére mutat változást, holott a fizetők kötelesek számának emelkedése csak azon okszerű és természetes eredményt kellene hogy előidézzék, hogy a javadalom mérvének esökkenése nélkül az egyénekenkénti teher aránylagosan apadjon.

Elvégre a községeknek más feladataik is vannak, mint a hitélet ébrentartására hivatottak javadalmazásáról való gondoskodás,

annál is inkább, mert a fizetők kötelesek számában tapasztalt successivitás mellett egyrészt inentul némely község határa az idők folytában nem lesz képes kitermelni az egyházi javadalmaknak járó gabonamennyiséget, másrészt pedig az egyházi javadalmak illó ellátása immár biztosítva van jövedelmeik továbbfokozása nélkül is.

Kétségtelen tehát, hogy oly intézkedéseket kell tenni, amelyek alkalmasak arra, hogy az egyházi javadalmak szerzett igényei megcsorbitása, existenciájuk bizonytalanná tétele nélkül, végre a fizető kötelezettek párok szaporodása ne a javadalmak jövedelmét fokozza a végtelenségig, hanem többfelé oszssa a kötelezettek fixirozandó terhet.

Az ez irányú intézkedések nemcsak a községek lakóinak könnyebbitése miatt szükségesek feltétlenül, hanem komolyan kívánandók a községi igazgatás reformja érdekében is.

A községi igazgatás alapos reformra szorul, a reformnak érintenie, átalakítania kell a végrehajtó szervezetet, új hatásköröket kell beékelnie a községi feladatok tömegébe, el kell látnia a községeket a feladatok teljesítésére képes szervekkel; egy olyan községi reform pedig, amely a modern Magyarország alapjainak szilárd talajra lerakását biztosítja, amely a községeknek szellemi és anyagi kifejlődését hivatott elősegíteni, lehetővé tenni, pénzt, teherviselési képességet igényel, miért is nekünk, akik azt valljuk, hogy Magyarország boldogulása helyes irányú községi politikától függ, küzdenünk kell azért, hogy a községi lakók anyagi teljesítési képességének ez irányban szükséges mértéke lekötöttsége alul a lehetőségig felszabaduljon.

Ez idő szerint egy modus vivendi áll a község rendelkezésére, hogy fixirozván az egyházi javadalmak évi ellátási összegét, míg egyfelől meggátolja annak a végtelenségig való fokozódását, addig másfelől a hívőkre háruló eme teher fixirozása által a kötelezettek számában való gyarapodás folytán esökkenesse az egyénekenkénti teher mértékét.

E modus az aversio, a párbér megváltása, mely megváltásnak folyamánya, hogy a javadalmak ellátási összege többé nem emelkedhetik s így az egyénekenkénti megterhelés előreláthatólag esökkenjen fog.

Az aversio azonban az avertált párbért megfosztja jogi természetétől. Ugyanis a fizetési kötelezettség iránti jogalapot nem a paróchiális kötelekébe való tartozás adja meg, hanem ama magánjogi viszony, amely a község és egyház között szerződészerűleg létrejött, mihez képest az avertált párbér a polgári községtől feltétlenül jár, akármily eltérés következne is be az egyes felekezetek híveinek számában a katolikus egyház rovására, mert az aversió folytán a párbér a községnek magánjogi czímen elvállalt terhévé alakul át.

Ha most már figyelembe vesszük azt, hogy a község, mint ilyen az aversió előtt a községi természetű, személyes terhet képező párbérről, annak összegéért felelősséggel nem tartozik, ha figyelembe vesszük, hogy az aversió előtt e terhek községi szolgáltatást nem képeztek, hanem egyedül és kizárólag a híveket terheltek, ha figyelembe vesszük végül, hogy a község az aversió következtében vállalt teherrel szemben semmiféle anyagi előnyököt községi mivoltában nem nyer: meg kell állapítanunk, hogy az aversió, vagyis párbérmegváltás a polgári községnek érdekében nem áll, annál kevésbbé, mert a katolikus hívek számának esetleges jelentékeny esökkenése és ennek következtében meghonosított más felekezetek anyagi ellátása az egyházi terheket a mainál is ilyeszerű mérvben megnövelné. Nyilvánvaló tehát, hogy ezen egyetlen, most kínálkozó modus, az aversió, amely alkalmas lenne a javadalmak előnyére folyton emelkedő szolgáltatásokat fixirozani, azoknak a végtelenségig való emelkedését meggátolni, csak ama feltevés-

ben helyezkedik, hogy a községnek a terhek rovására a községi feladatok teljesítésére szükséges mértékű anyagi forrásokat biztosítani kelljen. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Közi igazgatás

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

Az állam feladata, hogy a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni. A községi igazgatás reformja érdekében a községi lakókat a községi feladatok teljesítésére képes szervekkel kell látni.

ben helyez a község javára kilátásba előnyöket, hogy a katolikus hívek száma szaporodni és nem apadni fog. Minthogy pedig feltételek, amelyeknek bekövetkezése garantálva nincs és nem lehet, nem szabad a községek pénzügyi politikáját bázisozni, kézenfekvő dolog, hogy az aversió a községre nem előnyös, az avertálást mellőznie kell, sőt a vagyonfelügyeletre hivatott hatóságnak minden egyes aversiótól a jóváhagyást megvonnia kellene; mivel azonban a községi lakosság teherviselési képességének megóvása, a községekre a községi igazgatási reform által rovandó újabb közterhek elbírása érdekében feltétlenül szükséges, hogy a párbérszolgáltatások ad infinitum emelkedése meggátolassék, a canonica visitatiókat, mint jogforrásokat törvényhozásilag megszüntetni és ugyanezek törvényhozásilag oly intézkedéseket tenni kell, amelyek az azon nyugvó szolgáltatásokat más alapokra a felekezetek kebelén belül az egyenlő teherviselés alapjára helyezik.

Közigazgatási döntvények és rendeletek.

Nyugdíjazás szolgálatképtelenség esetében. Annak a kérdésnek eldöntése, hogy a közigazgatási (községi és városi), tisztviselő nyugdíjazásának azon feltétele, hogy a szolgálatképtelenség bekövetkezett-e a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1909. évi 3. sz. határozata.)

Az állami fizetékiesztés természete. Az állami fizetékiesztés éppen úgy alkotórésze a helyettes jegyző, valamint a segédjegyző illetményének, mint a községi fizetés és amennyiben s amely időponttól fogva a helyettesnek a reales községi fizetésre igénye van, annyiban és attól az időponttól kezdődőleg tőle az állásával egybekötött fizetékiesztés sem tagadható meg (A m. kir. közigazgatási bíróság 1908. évi 1903. sz. határozata.)

Községi vadászterület béreheadása. Ha községi vadászterületnek nyilvános árverésen történő béreheadásáról valamely zárt ajánlat nem határozott pénzüsszeget, hanem csupán az elérendő legmagasabb ajánlatot bizonyos mértékben túlhaladó összeget ígér meg, az ilyen zárt ajánlatot az árverés eredményének megállapításánál figyelembe venni nem szabad. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1909. évi 5100. sz. határozata.)

Az orsz. pénztár ellenőrzési joga. Konkrét betegségyezési ügybe az országos pénztár bele nem avatkozhatik. Nem teheti ezt a helyi pénztár határozatának hozatala előtt adott utasítással, sem pedig a helyi pénztár igazgatójának törvényes hatáskörében hozott és a munkásbiztosítási választott bírósághoz megfellebbezhető határozatával szemben. Az országos pénztár az 1907. évi XIX. t. z. 114. szakasza értelmében részben biztosított felügyeleti és ellenőrzési jog keretében a helyi pénztárnak határozatait meg nem változtathatja és meg nem semmisítheti. (Az állami munkásbiztosító hivatal 1910. január 20. 913. sz. határozata.)

Kik tartoznak biztosítási kötelezettség alá? Az 1907. évi XIX. t. z. nemcsak az ipari és kereskedelmi jellegű egyesületek alkalmazottai vonja a biztosítási kötelezettség körébe, hanem a *társadalmi és közmívelődési egyesületek alkalmazottait is.* Ennek fogva a társadalmi és közmívelődési egyesületeknél alkalmazott napszámosok nem tekinthetők a törvény 7. szakaszában megjelölt közönséges napszámosoknak. (A keresk. min. 1910. 13.892. sz. hat.)

A legkisebb táppénz és ennek fölemelése. Mindaddig, míg az alapszabályszerű táppénz mértéke a törvény 30. §-ának 3. pontjában megállapított legkisebb mértékét nem haladja meg, a biztosított tagnak nincs igénye arra a különbözetre, amely a kórházi ápolási költség és az átlagos napi bérének megfelelő, az ápolási költségénél esetleg nagyobb táppénz között mutatkozik. (Az állami munkásbiztosítási hivatal 1909. évi 16. sz. elvi határozata.)

A földadó-bizottságok tagjait megillető illetmények. A m. kir. pénzügyminiszter 1910. évi 15.226. sz. a. kelt körrendeletében kimondta, hogy a vármegyei és városi földadóbizottságok tagjait és elnökeit mind azokra a napokra, melyeket a bizottsági üléseken vagy kiküldetéseken, az oda- és visszautazást is beleértve, tényleg eltöltöttek, napidíj és utiköltség illeti meg. Az országos földadóbizottság tagjai díjazásban csakis kiküldetés esetében részesülhetnek.

Ipari közigazgatási határozatok. Koresmában litélesítetlen mérték használata az 1907. évi V.

t-cz. 32. szakaszának b) pontjába ütköző kihágást képez. A mértékek elkobzása az idézett törvény-cikk 36. szakasza alapján fogantositandó. (A belügyminiszter 1910. évi 109. sz. határozata.)

Ha valaki iparával felhagy, az ipar megszűnése napjától kezdve a kereseti adó akkor is törlendő, ha a fél az iparigazolványt későbbben adja vissza. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1909. évi 17.880. számú hat.)

A közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai. 15.906/908. sz. A községi helypénzszedési jog, tekintet nélkül annak eredetére, nem tekinthető illetékegyenérték alá eső vagyonnak.

13.619—908. sz. A végrehajtási zálogjog bekebelezése után kiszabott illetéket a szegényjogon perló fél is köteles megfizetni.

16.660—908. sz. A közigazgatási bíróság XXV. sz. döntvénye az illetékegyenértékre is alkalmazható, tehát 3 éven belül tartozatlan fizetés címűen az illetékegyenértéket is vissza lehet követelni, még abban az esetben is, ha a fél 90 napon belül jogorvoslattal nem élt.

8974—908. sz. A szolgálati biztosíték visszafizetéséről a köztisztviselő által kiállított nyugta bélyegmentes

Községi közigazgatás.

A közigazgatási bíróság és a törvényhatóságok. Kecskemét városa az Andrassy-féle garanzációs törvény értelmében, amely panaszjogot adott a törvényhatóságoknak a kormány, vagy a kormányközvetek hatáskört túllépő intézkedéseivel szemben, panaszt emelt a kultuszminiszter egy intézkedése ellen a közigazgatási bíróságnál. Kecskemét városának ugyanis földbirtoka van Csongrád vármegyében. Ezen a birtokon azonban nincs elég iskola. Csongrád megye átirt a törvényhatósághoz, hogy teljesítse földesuri kötelezettségét. Kecskemét azonban nem írte, hogy az ő autonóm jogaiba beleavatkozzanak. Erre a kultuszminiszter meghagyta rendeletileg, hogy két éven belül állítsa fel az iskolákat. Ezzel a rendelettel szemben élt aztán Kecskemét törvényadta jogával: a közigazgatási bírósághoz intett panaszszal, melyet azonban a bíróság elutasított s a héten tartott ülésében kimondta, hogy a miniszternek joga volt a törvényhatóságok arra kötelezni, hogy a más törvényhatóság területén fekvő tanyai birtokán két új iskolát állítson fel és megfelelő tanítói állásokat rendszereztesen. Ez az ügy nem az egyedüli, mely az utóbbi időben megfordult a közigazgatási bíróság előtt az 1907. évi LX. törvényzikk értelmében. A törvényhatóságok közgyűlései tizenhat panaszt adtak be, melyeket a bíróság Wlassics Gyula elnöklete alatt tárgyalta le Nagy János, Gözöny László és gróf Klébersberg Kunó ítélelbírák referálás alapján.

Fegyelmi alá vont polgármester-helyettes. *Mészner* Gyula zempléni vármegyei főispán fegyelmi eljárást indított *Farkas* Sándor sátoralrajhelyi helyettes polgármester ellen az iparvasutnál elkövetett szabálytalanságok miatt.

A miniszterek fogadónapjai. A miniszterek fogadnak:

1. A miniszterelnök, ugyis mint belügyminiszter, esütörtökön délután 5 órakor a belügyminisztériumban.
2. A pénzügyminiszter szerdán délután fél 5 órakor (előzetes bejelentés mellett).
3. A földmívelésügyi miniszter pénteken délután fél 5 órakor.
4. A kereskedelemügyi miniszter egyelőre nem tart általános kihallgatást, de minden hétköznap fogad délután 1 és fél 3 óra között.
5. A vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad pénteken délután 4 órakor.
6. Az igazságügyminiszter fogad esütörtökön déli 12 órakor.
7. A honvédelmi miniszter fogad esütörtökön délután 10 és 12 óra között (vidékieket a rendes hivatalos órák alatt minden más hétköznapon is).

Szatmár vármegye közigazgatási bizottsága. Nagykárolyban ma tartotta *Csaba* Adorján elnökletével havi közgyűlést, amelyen az alispán bejelentette, hogy a közoktatásügyi miniszter a jövő évre öt állami iskolát engedélyezett. Az amerikai kivándorlás esőkkent és a munkás-viszonyok kielégítőek. A termésről beérkezett jelentések szerint a buza-termés az aratási időben beállott rossz időjárás következtében esőkélyebb, mint ahogy azt a gazdák várták. A legelő nem kielégítő. Az ex-lex következtében egyesek adóiban kevesebb folyt be, mint a múlt év hasonló időszakában. Az állategészségügy nem mondható kedvezőnek. A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügy kedvezőtlenebb. A kanyaró-járvány nagyobb területen terjed.

A dunántúli jegyzők internátusa. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap a dunántúli községi és körjegyzők győri internátusának *Németh* Károly országgyűlési képviselő vezetésével megjelent küldöttséget fogadta, amelynek tagjai voltak *Csizmadia* László elnök, *Doboss* Gábor alelnök és *Posch* Mihály igazgató. A küldöttség az idej tanévre megnyitól nevelőintézet részére államsegélyt és adománygyűjtési engedélyt kért. A kérelem teljesítését a miniszterelnök kilátásba helyezte s hangsúlyozta, hogy a kormány e fontos kulturintézmény jelentőségének teljes tudatában van s szándéka már a jövő évben az e célra rendelkezésre álló költségvetési összeget a jegyzői internátusok felállítására fordítani.

Megüresedett községi orvosi állások. Ózuda, körörv. á. (5 község, köztük Koritnicza fürdő) 1600 K fiz. ötödéves korpótl., lakáspénz, halottkéml. díj. jul. 25. d. 12-ig. Főszolg. *Rózsahegy*. — *Mikszás*, körörv. á. (11 község) 1600 K fiz., 4-szer 200 kor. ötödéves korpótlék, 400 K lakpénz, 800 K utiát. látogat. és halottkéml. díj. Nyugdíjogosultság. Minden községet havonként meglátogat. Julius 9-ig Főszolg. *Hosszuaszó*. — *Nyirbátor*, Közs. állatorv. á. 800 K fiz., husszemléért 1800 K át. Különböző díjak, aug. 7. d. 12-ig. Főszolg. *Nyirbátor*.

Megüresedett községi jegyzői állások. Kisbánya, Körölv. á. 1000 K fiz., 200 K lakp. jul. 20. d. u. 5-ig. Főszolg. *Alsóóra*.

Homokmégy, Vezető. á. 1600 K fiz. jul. 13. d. 12-ig. Főszolg. *Kalocsa*.

Ilosva, Körj. á. 2430 K összes járandóság, 40 m. tűzifa, szabad lakás 4 szobával, vetem, kert, aug. 15-ig. Főszolg. *Szilágy-Somlyó*.

Lónyabánya, Körj. á. 1600 K fiz., 300 K lakp., 300 K irodabér, 580 K ut és 124 K iroda fűtésre, jul. 15-ig. Főszolg. *Losonc*.

Tarvas, Jegyzői á. 1090 K fiz., 160 K utiát. 13 hold szántó haszna, szabad lakás, jul. 25-ig. Főszolg. *Törökbecse*.

Nyirgyulaj, Jegyzői á. 1600K fiz., 200 K hivatalfűtés, világítás, 120 K irodaát., 100 K utiát., 32 hold szántó haszna, szabad lakás. Községi irnoknak a jegyző 200 K-t fizet, aug. 1-ig Főszolg. *Nyirbátor*.

Máriánosztra, Segédj. á. 1000 K fiz., d. 12-ig. Főszolg. *Szob*.

Barsa, Segédj. á. 1000K fiz., 100K lakp., jul. 30-ig Főszolg. *Bálint*.

Ujszentpéter, Segédj. á. 1000 K fiz., jul. 20-ig. Főszolg. *Perjámos*.

Nagyoklos, Alj. á. 1000 K fiz., 100 K lakp., (esetleg mint közgyám 160 K) jul. 20-ig. Főszolg. *Torockó*.

Kupaczel, Segédj. á. 1000 K fiz., 200K lakpénz, jul. 20-ig. Főszolg. *Bolányes*.

Hosszafalu, I. irnoki á. 800 K fiz. és 20 K napidíj jul. 12-ig. Főszolg. *Hosszafalu*.

Dunaszentbenedek, Alj. á. 1000 K fiz., 100 K lakp., esetleg szabad lakás, fűtés, világ., jul. 24. d. 12-ig. Főszolg. *Kalocsa*.

Görgényzentimre körjegyzőségben 3 segédj. á. 1000—1000 K fiz., jul. 19. d. 12-ig. Főszolg. *Szászrégen*.

Nagyléta, Segédj. á. 1000 K fiz., jul. 20-ig. Főszolg. *Székhelyhid*.

Kishér, Végrehajtó á. 1000 K fiz., 200 K lakp. Közs. előj. *Kishér*.

VIZALLÁS.

		n a p o r		m e t e r	
		jul. 9.	jul. 8.	jul. 9.	jul. 8.
Inn	Schärding	2,62	2,48		
	Passau	4,43	4,34		
	Linz	1,95	1,78		
	Bécs	2,25	2,34		
	Pozsony	3,98	4,01		
	Komárom	4,81	4,89		
	Budapest	4,62	4,57		
	Paks	4,43	4,40		
	Mohács	5,43	5,50		
	Gombos	6,30	6,30		
Ujvidék	Panosóva	3,08	3,96		
	Orsova	3,86	3,82		
	Morvafalu	2,50	2,42		
	Zsolna	0,82	0,64		
	Trenčsén	0,51	0,45		
	Szered	0,93	0,84		
	Szt. Gothárd	0,12	0,08		
	Sárvár	0,79	0,55		
	Győr	4,20	4,10		
	Várasd	0,00	0,00		
Orava	Zákány	1,85	1,16		
	Barcs	2,75	2,44		
	Eszék	3,92	3,97		
	M. Szerdah	2,00	0,00		
	Zágráb	0,88	0,58		
	Sziszek	2,45	2,80		
	Mitrovicza	2,48	3,07		
	Deva	0,48	0,89		
	Szatmár	0,59	0,86		
	Kraszna N. Majtény	0,30	0,84		
Latorczalunakács	Latorczalunakács	0,08	0,08		
	Luborcz Homonna	0,27	0,25		
	Uno	0,00	0,00		
	Pereseceny	0,00	0,00		
Tisza	<i>M. Szelet</i>	1,16	0,94		
	<i>Tökchaza</i>	0,78	0,92		
	<i>V. Némény</i>	0,66	1,40		
	<i>Tokaj</i>	0,68	0,49		
	<i>Tiszafürdő</i>	0,04	0,14		
	<i>Szolnok</i>	0,30	0,19		
	<i>Csongrád</i>	0,24	0,04		
	<i>Szeged</i>	1,24	1,16		
	<i>T. Becse</i>	2,67	2,68		
	<i>Titel</i>	4,53	4,51		
Óndova	<i>Hoór</i>	1,18	1,15		
	<i>Bartfa</i>	0,40	0,85		
	<i>Ludmócsa</i>	0,38	0,82		
	<i>Sajó</i>	1,43	1,33		
	<i>Hernád</i>	0,18	0,15		
	<i>Margitta</i>	0,02	0,03		
	<i>B. Ujfalu</i>	0,36	0,35		
	<i>Csucsá</i>	0,40	0,35		
	<i>N. Várud</i>	0,17	0,12		
	<i>Belényes</i>	0,29	0,26		
<i>Tenke</i>	0,18	0,22			
Körös	<i>Gurabonó</i>	0,57	0,49		
	<i>Borosjenő</i>	0,04	0,14		
	<i>Békes</i>	0,12	0,32		
	<i>Gyoma</i>	0,02	0,23		
	<i>Gy. Fehérvár</i>	0,48	0,23		
	<i>Branyicska</i>	1,30	0,00		
	<i>Sobórsin</i>	0,60	0,22		
	<i>Arad</i>	0,26	0,43		
	<i>Makó</i>	1,30	1,00		
	<i>K. Kóstély</i>	0,58	1,82		
Temes	<i>Kiszető</i>	1,94	0,95		
	<i>Temesvár</i>	0,19	0,00		
	<i>Becskevár</i>	0,89	0,98		

„EGYETERTÉS“

politikai naplóp.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS,

Párisi Nagy Áruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

Spiritusz-gáz gyorsforraló

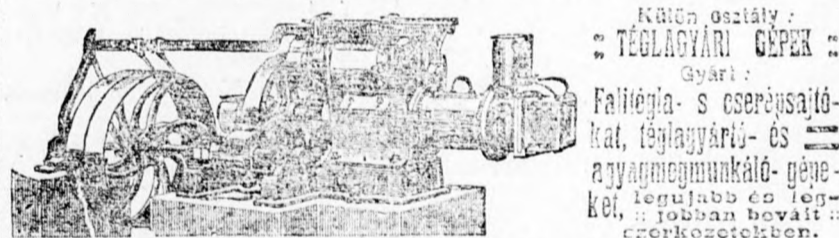
3 K 50 Ára

A spiritusz-gáz gyorsforraló azon tulajdonsággal bír, hogy a felső réztartályban felig töltött spiritusz nem közvetlenül ég, hanem szerkezete folytán egy csövön keresztül gázt fejleszt, mely gázt ha a cső végén meggyújtjuk hatalmas lángokkal ég. Ennél fogva csodás gyorsasággal forral, takarékos, miután nem spiritusza, hanem csak a gáza ég, tehát spirituszt alig fogyaszt. Majdnem teljesen veszélytelen, miután az elzárt spiritusztartály teljesen van elkülönítve a lángoktól. Ezen spiritusz-gáz gyorsforraló használati utasítással együtt ára K 3.50. Minden rendes háztartásban feltétlenül, nyaralóknak pedig különösen ajánlható. Képes nagy árjegyzők az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat.

Budapest, VI. ker., Aréna-út 130. sz.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését

Tervek és költségvetések díjtalanul. Elsőrangú referenciák.

A. THIERRY BALZSAMA

gyógyszerészes BALZSAMA

Törvényileg védve.

Allin echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Egyedül csak az APACZA védjegyvel valódi. Biztos hatás minden légzőszervi megbetegedésnél, köhögés, váladék, rekedtség, gégehurut, tüdőbaj, gyomorgörös és más gyomorfájdalmaknál minden belső szervi gyulladás, étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedésnél stb. Külsőleg minden szájbetegség, fogfájás, sebek, végtagzsúrgatás, kiütések, különösen India-nál stb. — 12 kis vagy 6 dupla-üveg vagy egy nagy családi üveg K. 6.—

A. THIERRY gyógyszerész egyedül valódi CENTIFOLIEN KENŐCSE

megelőző, feltétlenül biztos és utóérhető gyógyhatású, bármily általános sebeknél, daganatok, sebesülések, gyulladások, fagyos lábak, kelések, ritkán minden rosszindulatú koponyás, gúnyos test, feleslegesen tesz minden fájdalmas operációt. A tégl K 3.60 Czim Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragra a bei Rohitsch. Főraktár Terék József gyógyszerésznél Budapest.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgát a Fegyver- és Gépgyár R.-t. BUDAPESTEN.

GRAMMOPHON

A GAZDÁJA HANGJÁT FIGYELŐ KUTYA VÉDJEGY

Legjobban ajánlható új grammofon-felvételek.

A lemezek ára:

Gramophon zöld. V* = Conceri lemez 25 cm. átm. . K 4.—
Engedélyjegy-kötetes lemezeknél az engedélyjegyet külön számítjuk darabonként a következő árakon:
Gramophon lemezeknél K —.30
Red-Seaálnál (Művész felvételek) K —.50

LUXEMBURG GRÓFJA

zenéjét szerző: LEHÁR FERENC.

Gramophon zenekar, Budapest.	Papir Sándor a királyszínház tagja.
2-100860 Luxemburg induló	V* 4-102796 Lepke és a róza
V* 2-100861 Polka	4-102797 Szívem szeret
2-100862 Luxemburg keringő I. rész.	
V* 2-100863 Luxemburg keringő II. rész.	Petráss Sári a királyszínház és Környei Béla a m. kir. opera tagja.
Környei Béla, a m. kir. opera tagja.	V* 104492 Jobbra én, balra ő
4-102791 Luxemburg belépoje	104493 Várj, várj szép délibáb
V* 4-102795 Tréffle en carnet	
Petráss Sári a királyszínház tagja.	Petráss Sári a királyszínház tagja.
103707 Mernék — de tilos	V* 103709 Dal a kis Kátólól
V* 103708 Angéle belépoje	104498 A miénk maradj
Petráss Sári és Papir Sándor a királyszínház tagjai.	Petráss Sári a királyszínház és Környei Béla a m. kir. opera tagja.
V* 104494 Polka-duett	
V* 104495 Induló tertzett	Petráss Sári a királyszínház és Környei Béla a m. kir. opera tagja.
Petráss Sári és Papir Sándor a királyszínház és Környei Béla a m. kir. opera tagja.	V* 104496 Bohém-duett
	104497 Gombolom, gimblem

Az összes felvételeket a királyszínház zenekara kíséri.

Róza S. Lajos, a m. kir. opera tagja.	Környei Béla, a m. kir. Opera tagja Bpest
272001 Rácsos kapu, rácsos atlak. (Balázs Árpád)	272037 Azt beszélik a faluba (Fráter Loránd)
272000 lázs Árpád)	272038 Szeretem a ruháskádat (Fráter Loránd)
Sirassatok engem, orgonavirágok.	Pintér Imre Budapest.
272002 Ujjé a ligetben nagyszerű.	V* 4-102509 Selyemkendő (Huber Gyula.)
272003 Mikor a pezsgő a jegen hül.	4-102510 Nézlek, nézlek. Vékony deszkakerítés
272004 Isten veled szavadra válnom	
272005 kellett.	Berkes Béla cigányzenekara Budapest.
Sorrentoi emlék. E. de Curtis.	Nem való bokréta a törött süveg 270526 mellé.
Eneklí Környei Béla, a m. kir. Opera tagja.	270527 Őszi róza, fehér ősi róza (Fráter Loránd)
Tele van a város akácfa virággal	Radics Béla cigányzenekara Budapest.
272041 (Fráter Loránd)	V* 2-100832 Nyisd ki babám az ajtót.
272042 Gyere velem az erdőbe (Balázs Árpád)	V* 2-100833 Kéket virít az ibolya nem sárgát. Egy cica, két cica.

Lemez- és gép-jegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Bemutatás vételkényszer nélkül.

The Gramophone Company Ltd. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.